

ชุดสารวาเพื่อประมวลข้อมูลนักรการเมืองถิ่น เล่มที่ 37

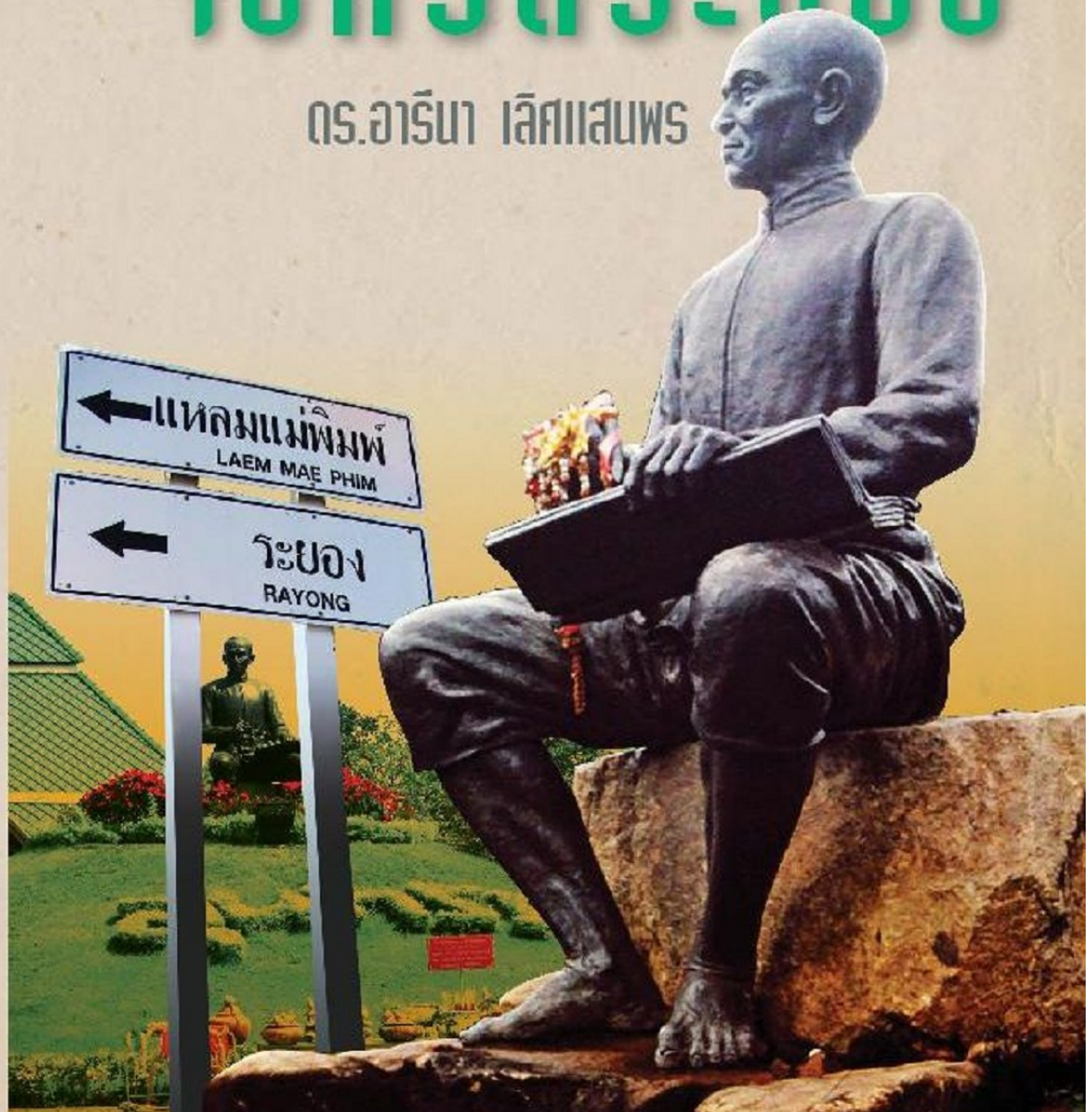
นักรการเมืองถิ่น
จังหวัดระยอง

สถาบันพระปกเกล้า

นักรการเมืองถิ่น จังหวัดระยอง

ดร.อารีนา เลิศแสนพร

ดร.อารีนา เลิศแสนพร

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

โดย อารีนา เลิศแสนพร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
ประเทือง ม่วงอ่อน.
นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง- กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2557.
324 หน้า. – (นักการเมืองถิ่น).
1. นักการเมือง 2. นักการเมือง-ระยอง 3. ไทย-การเมืองและการปกครอง. I. ชื่อเรื่อง.
324.2092
ISBN : 978-974-449-771-0

รหัสสิ่งพิมพ์ของสถาบันพระปกเกล้า สวพ.57-XX-500.0

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-449-771-0

ราคา XXX บาท
พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2557
จำนวนพิมพ์ 500 เล่ม
ลิขสิทธิ์ สถาบันพระปกเกล้า

ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์(พิเศษ)นนทิ เศรษฐบุตร
รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ
รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา
ดร.ถวิลวดี บุรีกุล

ผู้แต่ง ดร.อารีนา เลิศแสนพร

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา สถาบันพระปกเกล้า

จัดพิมพ์โดย สถาบันพระปกเกล้า
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารรัฐสภานักดี ชั้น 5
(โซนทิศใต้) เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02-141-9607 โทรสาร 02-143-8177
<http://www.kpi.ac.th>

พิมพ์ที่ บริษัท เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด
745 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-243-9040-4
โทรสาร 02-243-3225

นักรการเมืองถิ่น จังหวัดระยอง

ดร.อารีนา เลิศแสนพร

สถาบันพระปกเกล้า
อภินันทนาการ

รายงานการวิจัยเรื่อง “**นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง**” เป็นการสำรวจข้อมูลที่เป็นจริงของการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ และเป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นในจังหวัดระยอง อันเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกระนาบหนึ่ง โดยศึกษาถึงพฤติกรรมของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดระยองในด้านต่างๆ เช่น ภูมิหลัง พฤติกรรมทางการเมือง เครือข่ายความสัมพันธ์ของนักการเมืองถิ่น กลยุทธ์ รูปแบบ และวิธีการหาเสียง ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาอุดมการณ์ประชาธิปไตยในประเทศไทย

การวิจัยนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันพระปกเกล้าในฐานะผู้สนับสนุนทุน และให้โอกาสผู้วิจัยดำเนินการวิจัยฉบับนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้พิจารณางานวิจัยฉบับนี้และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ดร.ชัตติยา กรวรรณสุต ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำตลอดเวลาในการทำวิจัย ยิ่งไปกว่านั้นรายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองทั้งในอดีต และปัจจุบัน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่องราวการเมืองไทย และช่วยทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองไทยในระดับจังหวัดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หากงานวิจัยนี้มีข้อผิดพลาดในส่วนใด ผู้วิจัยขออภัยรับคำแนะนำ เพื่อแก้ไขงานวิจัยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ดร.อารีนา เลิศแสนพร

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทำความรู้จักนักรการเมืองที่เคยได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดระยอง 2) เพื่อสำรวจถึงเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักรการเมืองในจังหวัดระยอง 3) เพื่อศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัว วงศาคณาญาติ ฯลฯ ที่มีส่วนในการสนับสนุนทางการเมืองแก่นักรการเมืองในจังหวัดระยอง 4) เพื่อศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักรการเมืองในจังหวัดระยอง 5) เพื่อศึกษาถึงวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักรการเมืองในจังหวัดระยอง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพทางสังคมศาสตร์ เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิจัยคือ การศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์นักรการเมืองถิ่น บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักรการเมืองถิ่น และ

ประชาชนที่เป็นที่รู้จักทั่วไปในจังหวัดระยอง ในประเด็นที่เกี่ยวกับนักการเมืองถิ่นด้านภูมิหลัง เครือข่ายความสัมพันธ์ กลวิธีการหาเสียง และพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดระยอง ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้รวบรวมในระหว่างเดือน มีนาคม ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554

ผลการศึกษาพบว่า ในยุคแรก (พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2519) นักการเมืองที่โดดเด่นมากที่สุด คือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง 8 สมัย รวมเวลา 30 ปี เป็นรัฐมนตรีคนแรกของจังหวัดระยอง และได้เป็นรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีหลายสมัย ในยุคที่สอง (พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2535) นักการเมืองที่โดดเด่นมากที่สุด คือ นายเสริมศักดิ์ การบุญ ได้รับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง 9 สมัย (รวมการได้รับเลือกตั้งแบบระบบบัญชีรายชื่อ 2 สมัย) รวมเวลา 23 ปี และเป็นรัฐมนตรีคนที่สองของจังหวัดระยอง พร้อมด้วยนายสิน กุมภะ ได้รับการเลือกตั้ง 6 สมัย (รวมการได้รับเลือกตั้งแบบระบบบัญชีรายชื่อ 1 สมัย) และนายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ ได้รับการเลือกตั้ง 6 สมัย ในยุคนี้นักการเมืองที่เป็นที่รู้จัก และมีความเข้มแข็งในอำเภอแกลงคือ ส.ส. 3 ส. ได้แก่ นายสิน กุมภะ นายเสริมศักดิ์ การบุญ และนายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ ในยุคที่สาม (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2554) นักการเมืองที่โดดเด่น คือ นายปิยะ ปิตุเตชะ นายสาธิต ปิตุเตชะ และนายธรา ปิตุเตชะ เป็นที่มาของกลุ่มนักการเมืองที่มีความเข้มแข็งมากที่สุดจากอำเภอบ้านค่าย

เกี่ยวกับเครือข่าย และความสัมพันธ์ของนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง มีเครือข่ายความสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ครอบครัว เครือญาติ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น กลุ่มนักการเมืองถิ่น รวมถึงการมีเครือข่ายความสัมพันธ์ในลักษณะทายาททางการเมืองด้วย นอกจากนี้ ในการวิจัยยังค้นพบว่า นักการเมืองถิ่น มีการจัดตั้งเครือข่ายการติดต่อที่เข้มแข็ง และกระจายอยู่ทุกพื้นที่ การออกฟังความเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีการดำเนินการในแต่ละพื้นที่ และยังคงเป็นที่นิยมในนักการเมืองถิ่นทั้งหลาย ซึ่งการติดตามดูแลช่วยเหลือประชาชนจะส่งผลให้เครือข่ายมีพลัง และความจริงใจ นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองมีกลวิธีการหาเสียงเหมือนๆ กัน คือ การลงพื้นที่พบปะประชาชนกลุ่มต่างๆ ด้วยตนเองในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องทำตลอด ไม่ใช่เฉพาะช่วงเวลาออกมารณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น การทำงานหนัก การมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่จัดในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางศาสนา งานบุญประเพณีตามวาระต่างๆ อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมดังกล่าว นับเป็นช่องทางสำคัญส่วนหนึ่งของการรับฟังความเห็นของประชาชนในพื้นที่ เมื่อมีโอกาสอันควรในการหาเสียงเลือกตั้ง ทางพรรคจะมีการดำเนินการจัดเวทีปราศรัยในที่สาธารณะในเมืองระยอง เช่น สวนศรีเมือง หน้าห้างแหลมทอง เป็นต้น ประชาชนชาวระยองมีความไว้วางใจ และมีความมั่นใจในนักการเมืองถิ่นโดยพิจารณาจากการปฏิบัติตัว และกิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้

ข้อเสนอแนะสำหรับจังหวัดระยอง คือควรมีการศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการเมืองระดับจังหวัดและระดับชาติ เพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์เชิงนโยบายสาธารณะ รวมทั้ง การศึกษานโยบายการพัฒนาจังหวัด และพฤติกรรมของ

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นักรการเมืองในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคตถึงการศึกษา
นักรการเมือง และบทบาทของบุคคลเหล่านี้เป็นรายจังหวัด และ
ถอดบทเรียนต่อยอดเป็นกลุ่มการเมืองภาค เพื่อเป็นแนวทาง
ในการพัฒนาระบบการเมืองในแต่ละจังหวัดและภาค ให้มีความ
เป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและเหมาะสมกับอัตลักษณ์

Abstract

The objectives of this research to learn about

- 1) the local politicians who were elected in Rayong province,
- 2) the networks and their relationships of the politicians,
- 3) their relationships among the interest groups and relatives who gave them political supports, 4) their relationships with the political parties, 5) their method of political campaign. As a qualitative research, the key tools comprised of theories and concepts concerned related research reviews. In depth interviews were used during March – October 2011 to collect data from local politicians, and also key informants such as people concerned as well as Rayong popular people for their local politicians' background, networks and their relationships, and their belonged parties as well as their campaigning techniques.

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

It was found that , the first period (1933 – 1976) the most outstanding politician was Mr. Sawate Piempongsan who was elected continuously 8 times , for about 30 years, who became the first minister's Rayong province and deputy prime minister of Thailand and also several ministers during his time. The second period (1979 – 1992) the most outstanding politician was Mr. Saemsak karun who was elected 9 times continuously (as party list member 2 times) for about 23 years, became the second minister's Rayong province. Together with, Mr. Sin Kumpa who was elected 6 times (as party list member 1 time) and Mr.Yonyuet Arunvatsaset who was elected 6 times. During this period the strongest politicians who also well known were from Ampear Klang were 3'S : Mr. Sin Kumpa , Mr. Saemsak karun and Mr.Somsak Changduakit. The Third period (1995 – 2011) the outstanding politicians were from Ampear Bangkay with the popular surname "Pitutacha" i.e Mr. Piya Pitutacha, Mr.Satith Pitutacha and Mr.Thara Pitutacha.

The networks and relationships of the Rayong local politicians were various from their own families relatives and local leader groups. The research also revealed that Rayong local politicians had the widespread and strong connection networks with people in all occupations and district areas; the ones who help render from which they got powerful and sincere political supports. In view of political campaigning, they

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

mostly used the same method; making a continuous face to face visit to the people in each locality. This was not done only during the time for election but regularly throughout times, together with their taking part in all social activities such as religious, rites festival ceremonies, occasions customs and traditional this bend of participative method was fulfilled with formal public address to the Rayong down town wherever suitable places for example Suan Sri Mong Park, in front of Lane Thong Plaza etc. People of Rayong considered and had confidence in their local politicians through their activities and performances.

The suggestion for Rayong province is to study the relationship between provincial (changwad) politics and national politics in order to get the most frame public policies integration of both level. Also the study of Rayong development policy in all aspects and its politicians' roles as suitable to make an integrated efforts to raise up quality of life for Rayong people.

For further research , the focus should be on regional political identification as an accumulation of lessons learned from each provinces within. The study should be used as guidelines for provincial as well as regional political development to promote sound democratic way of life suitable to each of its own identity.

	หน้า
คำนำผู้แต่ง	IV
บทคัดย่อ	VI
Abstract	X
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	7
ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์	7
สภาพเศรษฐกิจ	9
สภาพสังคม และวัฒนธรรม	12
การนับถือศาสนา และประเพณีวัฒนธรรม	18
ภาษาถิ่นของจังหวัดระยอง	19
การบริหาร และการปกครอง	21

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

	หน้า
บทที่ 3 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
1. แนวคิดและทฤษฎี	25
1.1 อุดมการณ์ทางการเมือง	25
1.2 วัฒนธรรมทางการเมือง	28
1.3 ระบบอุปถัมภ์ - ผู้รับอุปถัมภ์	33
1.4 กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง	39
1.5 เครือข่ายทางสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่าย	41
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3. สรุปความสัมพันธ์ของแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
บทที่ 4 นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง	55
การเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2554)	55
การเมืองในจังหวัดระยอง	86
การเมืองและนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ยุคแรก : ช่วงการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 1 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (พ.ศ. 2476 - พ.ศ. 2519)	94
การเมืองและนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ยุคที่สอง : ช่วงการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 12 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 (พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2535)	136
การเมืองและนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ยุคที่สาม : ช่วงการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 18 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23 (พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2554)	197

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	239
สรุปผลการวิจัย	239
อภิปรายผล	260
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง	273
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต	274
บรรณานุกรม	275
ภาคผนวก	279
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	279
ภาคผนวก ข รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2554	287
ภาคผนวก ค ภาพถ่ายนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2554	292
ภาคผนวก ง ภาพถ่ายผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด กับนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง	299
ภาคผนวก จ ตัวอย่างภาพโปสเตอร์ขนาดเล็กที่ใช้ในการหาเสียง ของนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง	301
ประวัติผู้แต่ง	303

น้กการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สารบัญตารางและแผนที่

หน้า

ตารางที่		
1	ขนาดพื้นที่ จำนวนตำบล หมู่บ้าน อบต. เทศบาล ชุมชน จำแนกรายอำเภอ จังหวัดระยอง	22
แผนที่		
1	แผนที่ แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดระยอง ระดับอำเภอ และตำบล	23

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ได้สร้างระบบการเมืองแบบที่ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ กำหนดนโยบายสาธารณะแทนตนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ที่ผ่านมาในระดับชาติประเทศไทยจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวม 23 ครั้ง มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทางอ้อม 1 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2489 และมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยตรงครั้งแรกไป เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ในขณะที่ในระดับท้องถิ่นก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเพื่อทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายรูปแบบพัฒนาขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม คงมีอาชีพปฏิเสธได้ว่าการศึกษากองเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมายังมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่เขาหายไปของภาคการเมืองที่ศึกษากันอยู่ ก็คือสิ่งที่เรียกว่า “การเมืองถิ่น” หรือ “การเมืองท้องถิ่น” อันเป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นที่เป็นจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติ อีกระนาบหนึ่ง เพราะในขณะที่เวทีการเมือง ณ ศูนย์กลางของประเทศกำลังเข้มข้นด้วยการชิงไหวชิงพริบของนักการเมืองในสภา และพรรคการเมืองต่างๆ อีกด้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัด บรรดาสมัครพรรคพวก และผู้สนับสนุนทั้งหลายก็กำลังดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษารฐานเสียงในพื้นที่ด้วยเช่นกัน และทันทีที่ภารกิจที่สวนกลางสิ้นสุดลง การลงพื้นที่พบปะประชาชนตามสถานที่และงานบุญ งานประเพณีต่างๆ เป็นสิ่งที่นักการเมืองผู้หวังชัยชนะในการเลือกตั้งมีอาจขาดตกบกพร่องได้

ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดได้สะท้อนให้เห็นถึงหลายสิ่งหลายอย่างของการเมืองไทยที่ดำเนินมาต่อเนื่องยาวนานในแง่มุมที่จะไม่สามารถพบได้เลยในการเมืองระดับชาติ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจแก่การศึกษา เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ที่ยังขาดหาย และหากนำสิ่งที่ได้ค้นพบนี้มาพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็น่าจะทำให้สามารถเข้าใจการเมืองไทยได้ชัดเจนขึ้นในมุมมองที่แตกต่างจากการมองแบบเดิมๆ

ดังนั้น การสำรวจข้อมูลนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง จึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเมือง และพฤติกรรมทางการเมืองท้องถิ่นของสมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) อันจะนำไปสู่การสร้างงานวิชาการด้านรัฐศาสตร์ในบริบทเชิงพื้นที่ของจังหวัดระยองให้ก้าวหน้า และยังจะเป็นการร่วมเติมเต็มองค์ความรู้ความเข้าใจของการเมืองไทยให้ครบถ้วนและมีคุณค่ายิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทำความรู้จักนักการเมืองที่เคยได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดระยอง
2. เพื่อสำรวจถึงเครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักการเมืองในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ทั้งที่เป็นทางการและที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัว วงศาคณาญาติ ฯลฯ ที่มีส่วนในการสนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมืองในจังหวัดระยอง
4. เพื่อศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักการเมืองในจังหวัดระยอง
5. เพื่อศึกษาถึงวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดระยอง

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาการเมืองของนักรการเมืองถิ่นระดับชาติตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก (พ.ศ. 2476) จนถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งล่าสุด (วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550) ของจังหวัดระยอง โดยให้ความสำคัญกับการเจาะลึกประวัติของนักรการเมืองถิ่นรุ่นเก่า เครือข่ายและความสัมพันธ์ของนักรการเมือง บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการต่างๆ บทบาทและความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักรการเมืองภายในจังหวัด ตลอดจนรูปแบบวิธีการ และกลวิธีต่างๆ ที่นักรการเมืองแต่ละคนของจังหวัดระยองได้ใช้ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง

วิธีการศึกษา

การวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยองเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวิธีการในการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย งานวิจัยวิทยานิพนธ์ ข่าวการเลือกตั้ง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง แนวคิดที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับพรรคการเมือง และนักรการเมือง การพัฒนาอุดมการณ์ และวัฒนธรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ ฯลฯ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ศูนย์บรรณาสาร มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
เฉลิมพระเกียรติ อินเทอร์เน็ต สำนักงานของ
พรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มี
โครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการค้นหาข้อมูลจากผู้ให้
ข้อมูลสำคัญ ได้แก่บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญ
โยงใยไปถึงนักการเมืองคนต่างๆ ในพื้นที่ สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ที่ยังมีชีวิตอยู่
ญาติพี่น้อง และเครือข่ายต่างๆ ซึ่งการคัดเลือกผู้ให้
ข้อมูลสำคัญจะใช้วิธีแบบเจาะจง และการแนะนำ
ต่อๆ กัน (Snowball sampling) รวมทั้งการสังเกต
แบบไม่มีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดระยอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงกลไกทางการเมืองในจังหวัดระยอง ตั้งแต่มี
การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน
2. ได้ทราบว่าตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรก (พ.ศ. 2476)
จนถึงครั้งล่าสุด (พ.ศ. 2550) มีนักการเมืองคนใดใน
จังหวัดระยองได้รับการเลือกตั้งบ้าง และชัยชนะของ
นักการเมืองเหล่านี้มีสาเหตุและปัจจัยอะไรสนับสนุน

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

3. ได้ทราบถึงความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ทั้งที่เป็นทางการ และที่ไม่เป็นทางการ เช่น สมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมืองเดียวกัน ครอบครัว วงศาคณาญาติ ฯลฯ ที่มีต่อการเมืองในจังหวัดระยอง
4. ได้ทราบถึงความสำคัญของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดระยอง
5. ได้ทราบรูปแบบ วิธีการ และกลวิธีต่างๆ ที่นักการเมืองในจังหวัดระยองใช้ในการเลือกตั้ง
6. ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” เพื่อเป็นการเติมเต็มองค์ความรู้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 12-13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101-102 องศาตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดชลบุรี จันทบุรี และชายฝั่งทะเล อ่าวไทยมีความยาว 100 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางหลวงหมายเลข 3 เป็นระยะทาง 179 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,220,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.79 ของเนื้อที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือคิดเป็นร้อยละ 0.69 ของพื้นที่ทั้งประเทศ และมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ

ติดต่อเขตอำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

- ทิศใต้
ติดต่อกับพื้นที่ฝั่งทะเล ยาวประมาณ 100 กิโลเมตร
ของอ่าวไทย
- ทิศตะวันออก
ติดต่อกับเขตอำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว
จังหวัดจันทบุรี
- ทิศตะวันตก
ติดต่อกับเขตอำเภอสทหีบ และอำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสลับที่ดอนเป็นลูกคลื่น พื้นที่ทางทิศเหนือ และด้านตะวันออกเป็นที่ราบภูเขาลาดต่ำลงสู่อ่าวไทยทางทิศใต้ ซึ่งมีชายฝั่งทะเลเว้าแหว่งติดอ่าวไทยประมาณ 100 กิโลเมตร มีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือแม่น้ำระยอง มีความยาวประมาณ 50 กิโลเมตรไหลผ่านท้องที่อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมืองระยอง โดยไหลลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง และแม่น้ำประแส มีความยาวประมาณ 26 กิโลเมตร โดยมีต้นกำเนิดจากเทือกทิวเขาจันทบุรี ไหลผ่านท้องที่ต่าง ๆ ในอำเภอเขาชะเมา อำเภอแกลง และไหลลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลง ลักษณะดินเป็นดินร่วนและดินปนทราย ระบายน้ำได้ดี แต่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในระดับต่ำ และมีภูเขาเตี้ยๆ เป็นจำนวนมาก ภูเขาที่สำคัญได้แก่ เขาชะเมา ในเขตอำเภอเขาชะเมา สูงประมาณ 1,035 เมตรจากระดับน้ำทะเล เขาจอมแห เขาวงช้าง เข้าทำนุด เขาบายดา เขาตะเภาควา ในเขตอำเภอเมืองระยอง (เฉลี่ยว ราชบุรี, 2549, น.12)

สภาพเศรษฐกิจ

จังหวัดระยอง เป็นจังหวัดที่มีสภาพทางเศรษฐกิจดี จังหวัดหนึ่ง ปัจจุบันโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดระยอง ได้เปลี่ยนไปมาก จากภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก เปลี่ยนเป็น ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยวและบริการเป็นหลัก และ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และอย่างต่อเนื่อง เป็นจังหวัดที่มี รายได้ต่อหัวประชากรสูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศ การ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดระยอง สาขา เกษตรกรรมลดความสำคัญลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ก่อนโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งภาค ตะวันออกจะเกิดขึ้น นับจาก พ.ศ. 2524 ที่รัฐบาลได้ดำเนินการ ตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) ที่กำหนดให้จังหวัดระยองเป็นศูนย์ อุตสาหกรรมหลัก และอุตสาหกรรมต่อเนื่องให้มีความสมบูรณ์ ในตัวเอง ส่งผลให้จังหวัดระยองถูกกำหนดแนวทางการพัฒนา ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ โดยกำหนดให้ชายฝั่ง ทะเลด้านตะวันออกเป็นประตูทางออกให้กับภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยไม่ ผ่านกรุงเทพฯ มีการจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ให้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นระบบการคมนาคม มีการ ขยายถนนสายสำคัญเป็น 4 ช่องจราจร ได้แก่ ทางหลวง หมายเลข 3 ทางหลวงหมายเลข 36 ทางหลวงหมายเลข 344 และทางหลวงหมายเลข 3138 การบริการขนส่งทางรถไฟ เพื่อใช้สำหรับขนส่งสินค้าทางอุตสาหกรรม มีการขนส่งสารเคมี

น้การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ทางท่อ และมีสนามบินพาณิชย์ คือสนามบินอู่ตะเภาเดิมอยู่ที่อำเภอบ้านฉาง โดยจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศยานนานาชาติ และโครงการศูนย์กลางการผลิต และขนส่งทางอากาศยานนานาชาติ และมีการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมปรับปรุงระบบแหล่งน้ำเดิมเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ มีการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ เพื่อใช้ในการอุตสาหกรรม และการเกษตรกรรม ได้แก่ อ่างเก็บน้ำประแส และอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ จังหวัดระยองมีพื้นที่รองรับน้ำธรรมชาติมาก แหล่งน้ำต่างๆ ในระยองได้ถูกส่งต่อไปเลี้ยงชาวจังหวัดชลบุรี โดยผ่านทางท่อน้ำดิบไปใช้ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีการขยายระบบสาธารณูปโภคอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ไปรษณีย์ โทรเลข สถานีวิทยุ และโทรทัศน์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดระยอง และที่สำคัญ

ผลจากการพัฒนาทำให้จังหวัดระยองเป็นเมืองเศรษฐกิจดี มีความเจริญอย่างต่อเนื่อง โดยมีฐานเศรษฐกิจสำคัญของชาติครบถึง 5 สาขาการผลิต คือ

1. สาขาเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวจังหวัดระยอง มีการทำสวน ทำไร่และเลี้ยงสัตว์ โดยผลผลิตที่สำคัญ คือ มันสำปะหลัง ยางพารา สับปะรด และการทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด โดยมีเนื้อที่ทำการเกษตร 2,456 ตร.กม. หรือ 1,535,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.14 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้สงวนแห่งชาติของจังหวัด 821.99 ตร.กม. หรือ 513,743.75 ไร่

2. สาขาการประมง จังหวัดระยองมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กม.เศษ เนื้อที่ทำการประมงทะเลประมาณ 1,225,000 ไร่ จึงมีการประกอบอาชีพประมงตลอดแนวชายฝั่ง มีการทำประมงน้ำเค็ม น้ำจืด และน้ำกร่อย โดยมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกันอย่างแพร่หลาย

3. สาขาอุตสาหกรรม จากการพัฒนาตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกส่งผลให้การพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นต่อเนื่องเกิดขึ้น ได้เกิดนิคมอุตสาหกรรมทั้งที่ดำเนินการโดยการนิคมอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมร่วม ดำเนินการกับเอกชน เขตประกอบการอุตสาหกรรม ชุมชนอุตสาหกรรมหรือสวนอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 16 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม 6 แห่ง

นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	9,042 ไร่
นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก	2,485 ไร่
นิคมอุตสาหกรรมผาแดง	540 ไร่
นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด	6,588 ไร่
นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้	3,438 ไร่
นิคมอุตสาหกรรมเอเซีย	2,522 ไร่

เขตประกอบการอุตสาหกรรม 4 แห่ง

ชุมชนอุตสาหกรรม/สวนอุตสาหกรรม 6 แห่ง

4. ภาคธุรกิจ และการพาณิชย์ จังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางระหว่างจังหวัดในภาคตะวันออก เป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม และมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการหลั่งไหลของประชากรเข้ามาทำงาน และท่องเที่ยว

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ในจังหวัดจำนวนมาก มีการประกอบธุรกิจการค้าอย่างกว้างขวาง ทั้งการค้าปลีก และค้าส่ง ภาวการณ์นำเข้า – ส่งออก จังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางในการส่งออก โดยมีท่าเรือน้ำลึก ที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จัดเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดที่เปิดให้บริการแก่ผู้ประกอบการทั้งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ

5. ภาวการณ์ท่องเที่ยวและการบริการ จังหวัดระยอง เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสูง มีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ทะเล หมู่เกาะที่สวยงาม โดยเฉพาะเกาะเสม็ดที่มีชายหาดทะเลสวยงาม มีทรายที่ขาวสะอาดไม่เหมือนทรายที่อื่นใด จึงเรียกว่า “ทรายแก้ว” แห่งเดียวของประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวในแต่ละปีจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีแหล่งผลิตอาหารทะเล และผลไม้ที่มีชื่อเสียงรสชาติอร่อย เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ ฯลฯ มีสถานที่พักผ่อนตากอากาศ ทั้งระดับห้าดาว และระดับรองมากมาย (เจลีเยว ราชนูรี, 2549, น. 13-16)

สภาพสังคม และวัฒนธรรม

จากหลักฐานทางโบราณคดีในแถบบริเวณที่เป็นจังหวัดระยองในปัจจุบัน มีการค้นพบซากศิลาแลง และซากหินสลักรูปต่างๆ ณ บริเวณบ้านดอน อำเภอมืองระยอง และบ้านคลองยายล้ำ ตำบลบ้านค่าย จึงสันนิษฐานกันว่าความเป็นเมืองระยองน่าจะเกิดขึ้นตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 16 (พ.ศ. 1601 – พ.ศ.

1700) อันเป็นยุคสมัยที่มีการใช้อักษรขอมกันอย่างกว้างขวางในภูมิภาคนี้ (เจดีย์ว ราชบุรี, 2549, น. 1) ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏในอัยการตำแหน่งนายทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998 รัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ระบุเมืองระยองเป็นหัวเมืองชั้นตรี มีเจ้าเมืองตำแหน่งออกพระราชภักดีสงคราม และปรากฏในหลักฐานทางเอกสารเป็นครั้งแรกในสมัยอยุธยา ดังความบางตอนในหนังสือกฎหมายตราสามดวงว่า “ศุภมัสดุ 1298 ศก สุนัขหลังวัชระกาลปักเขตต์มีดิถียังอาทิตย์วาร พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีบรมไตรโลกนาถบรมบพิตร พระพุทธเจ้าอยู่หัว สถิตอยู่นะพระที่นั่งเบญจรัตนมหาปราสาท โดยบูรภาภิมุข... จึง...มีพระราชโองการตรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า เจ้าพญา แลพญา พระหลวงเมืองผู้รั้งกรมการบันดารับราชการ อยู่ ณ หัวเมือง เอก โท ตรี จัตวา ปากใต้ ฝ่ายเหนือ ทั้งปวงให้ ถือศักดิ์นาตามพระราชประเพณีดังนี้...เมืองขึ้นเมืองตรี นาคล 800 ออกพระราชภักดีศรีสงครามเมืองระยอง ขึ้นประแดงอิน ปญาซ้าย” (เจดีย์ว ราชบุรี, 2549, น. 1 อ้างถึงในหนังสือ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2542) การปรากฏนามเมืองระยองในเอกสารดังกล่าว ส่อนัยว่าเมืองระยองมิได้เพิ่งเป็นเมืองใน พ.ศ. นั้น แต่มีสภาพแห่งความเป็นเมืองอยู่ก่อนหน้าการ จัดสรรศักดิ์นาของเจ้าเมือง และระดับชั้นของหัวเมืองในสมัย สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแล้ว ถัดจากนั้น ปรากฏนามระยองอีกครั้งในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้ามหาจักรพรรดิ (พระเจ้าช้างเผือก) พระราชพงศาวดาร ฯ กล่าวถึงการเสียชาวระยองให้ แก่ข้าศึกละแวก เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. 2100 ความบางตอนว่า

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

“ลุดักราช 919 ปีมะเส็งนพศก เดือนยี่ (พ.ศ. 2100)... ในขณะนั้น พระยาละแวก แต่งพลมาลาดตระเวนทั้งทางบก และทางเรือ หลายครั้ง และเสียชาวจันทบูร ชาวระยอง ชาวฉะเชิงเทรา ชาวนาเวียง ไปแก่ข้าศึกละแวกเป็นอันมาก” ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (พ.ศ. 2133 – พ.ศ. 2148) ได้ทรงยุบเลิก เมืองพระยามหานคร แล้วทรงจัดแบ่งการปกครองหัวเมืองใหม่ โดยแบ่งเป็นเมืองเอก เมืองโท เมืองตรี และเมืองจัตวา ตาม ความสำคัญและขนาดของแต่ละเมือง สำหรับเมืองระยอง ถูกจัดเป็นหัวเมืองจัตวาเช่นเดียวกับชลบุรี บางละมุง

หลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์อีกช่วงหนึ่ง เมื่อ ไกล่เสียดกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าในครั้งที่ 2 ในราวข้างขึ้น เดือนยี่ พ.ศ. 2309 พระยาวชิรปราการ หรือพระยาตาก พร้อมไพร่พลได้ ตีฝ่าวงล้อมพม่าหนีออกจากกรุงศรีอยุธยา มุ่งหน้าสู่ตะวันออก ถึงระยอง เมื่อวันปลายข้างแรมเดือนยี่ ได้หยุดพักไพร่พลอยู่ที่ วัดลุ่มเมืองระยองไม่กี่วันก็ถูกกรมการเมืองระยองกระทำการ บีบบังคับให้ใช้กำลังปราบปราม และตีหักเอาเมืองระยองได้ แล้วประทับอยู่ที่เมืองระยอง จนถึงเดือนหก ปีพ.ศ. 2310 จึงเดินทางไปยังเมืองจันทบุรี เพื่อใช้เป็นฐานที่มั่นสะสมกำลัง จนกระทั่งยกกลับไปกอบกู้อิสรภาพกรุงศรีอยุธยาคืนจากพม่า ได้ในปีนั้น

อนึ่ง พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กล่าวถึงเส้นทางเดินทางทัพเข้าสู่เมืองระยอง ความบางตอน ว่า “รุ่งขึ้นประทับแรมสัปดาห์ แล้วยกมาชายทะเลประทับแรมอยู่ จนเพลารุ่งขึ้นมาประทับหินโค้ง รุ่งขึ้นประทับแรมน้ำเก่า ผู้รั้ง

เมืองระยอง กรมการทั้งปวงชวนกันมาต้อนรับเสด็จ ถวาย
 ัญญาหารเกวียนหนึ่ง เสด็จดำเนินมาถึงประตู จึงพระราชทาน
 ปืนคาบศิลาบอกหนึ่งแก่ผู้รั้งเมืองระยอง แล้วเสด็จมาประทับ
 อยู่ ณ วัดลุ่ม 2 วัน รับสั่งให้จัดลำเลียงอาหารชุดค่าคุณ.....
 แล้วกลับมายังค่ายหลวง”

จากความในเอกสารดังกล่าว พอประมาณเส้นทางกับ
 สถานที่ในปัจจุบันได้ ดังนี้

1. ออกจากสัตหีบแล้วลัดเลาะมาตามชายฝั่ง แรมทัพ
 ที่ชายหาดแห่งหนึ่ง น่าจะเป็นละแวกจุดเสม็ด หรือเสมสาร

2. ออกจากชายหาดแล้วมาประทับแรมที่ หินโค้ง
 ปัจจุบันคือ บริเวณหาดน้ำริน ตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง
 ก่อนถึงหินโค้ง เมื่อผ่านบริเวณบ้านปลา ชาวท้องถิ่นอาวูโส
 เล่าว่า ชื่อเดิมของบ้านปลา คือ “ทัพล้า” แล้วเพี้ยนเป็น “ปลา”
 ซึ่งบ่งชี้ว่า เมื่อกองกำลังกู้ชาติของพระเจ้าตากสินเดินทางมา
 ถึงบริเวณหาดปลาในปัจจุบัน คงเกิดอาการอ่อนล้า ระโหยโรย
 แรง จนทำให้เกิดนามเรียกขานหาดว่า “ทัพล้า” หลังจากฝืน
 เดินทางไปอีกครู่ใหญ่ ก็หยุดประทับแรมที่หินโค้งหรือแถบ
 หาดน้ำริน

3. จากหาดน้ำรินเลาะลัดขึ้นไปแถวเนินพระ ผ่านทับมา
 แล้วไปแรมทัพที่บ้านเก่า เพราะไม่แน่ใจเกี่ยวกับท่าทีของทาง
 เมืองระยองว่าจะสนับสนุน หรือต่อต้าน จึงไม่มาแรมทัพ
 ใกล้เมือง แต่ไปตั้งที่แถบบ้านเก่าหรือน้ำเก่า “สมเด็จพระ
 เจ้าตากสิน ยกกองทัพออกจากเมืองระยอง เมื่อวันพุธ
 ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 7 ปีชุน นพศก จุลศักราช 1129 ตรงกับวันที่

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

10 มิถุนายน พ.ศ. 2310 ผ่านตามเส้นทางข้ามแม่น้ำระยอง ผ่านมายังเจ็ดลูกเนิน ปัจจุบันคือ หน้าโรงงานอุตสาหกรรม ปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) และวัดปลวกเกิด เข้าสู่น้ำตองนอก และน้ำกองทัพลองทางด้านบ้านช้างชน (บ้านชน) ตรงเข้าสู่บ้านไร่ และบ้านเพ (เพ เป็นภาษาท้องถิ่นของชาวชอง หมายถึง นาก เป็นสัตว์ที่จับปลากินเป็นอาหาร) น้ำกองทัพเดินเลาะริมชายฝั่งทะเลไปจนถึงชายหาดสวนสน เมื่อสุดชายหาดจึงนำกองทัพขึ้นด้านซ้าย ตรงไปยังบ้านกลางริมคลองขวางน้ำกองทัพลองข้ามคลองขวางเข้าสู่บ้านแก่งปัจจุบันสถานที่ตรงนี้เป็นสถานที่ตั้งของ วัดท่าเรือแก่ง อำเภอมืองระยอง กองทัพสมเด็จพระเจ้าตากน่าจะหยุดพักทัพบริเวณใกล้เคียงกับบ้านแก่ง ”

ยุครัตนโกสินทร์ ในต้นสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระราชพงศาวดาร ฯ ได้กล่าวถึงสังกัดของเมืองระยอง ความบางตอนว่า “แล้วทรงพระราชดำริว่า เมื่อครั้งกรุงเก่าเมืองปักษ์ใต้ยกมาขึ้นแก่กรมเท่านั้น เพราะกลาโหมมีความผิด บัดนี้เจ้าพระยามหาเสนาที่สมุหพระกลาโหมมีความชอบมาก จึงให้แบ่งหัวเมืองปักษ์ใต้ฝ่ายตะวันตก ซึ่งขึ้นกรมท่า 19 เมือง กรมมหาดไทย 1 รวม 20 เมือง... พระราชทานให้ ยกมาขึ้นกรมพระกลาโหม ยังคงเมืองขึ้นกรมท่าอีก 8 เมือง คือ เมืองชลบุรี 1 เมือง บางละมุง 1 เมืองระยอง 1 เมืองจันทบุรี 1 เมืองตราด 1 แล้วยกเอาเมืองสมุทรสงคราม ซึ่งขึ้น กรมมหาดไทยเดิมให้กรมท่า 1 รวมเป็น 9 เมือง” ดังจะเห็นได้ว่าเมืองระยองได้ขึ้นกับกรมท่ามาตั้งแต่ก่อนตั้งกรุงรัตนโกสินทร์

ในปลายสมัยรัชกาลที่ 1 ประมาณ พ.ศ. 2350 ท่านสุนทรภู่ พระสุนทรโวหาร กวีเอกของโลก ได้แต่งนิราศเมืองแกลง กล่าวถึงสภาพภูมิประเทศ สังคม ชุมชนและกลุ่มคนที่อยู่อาศัยในละแวกระยองและอำเภอกาหลงไว้เป็นหลักฐานเอกสารชิ้นสำคัญ จากความในนิราศเมืองแกลง พอระบุดสถานในปัจจุบันในเขตจังหวัดระยอง ซึ่งท่านสุนทรภู่เดินทางผ่านในช่วง พ.ศ. 2350 ได้ว่า ประกอบด้วย เขตอำเภอ บ้านฉาง อำเภอเมือง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอกาหลง กล่าวคือ บริเวณใกล้วัดชากหมาก พงค้อ เขาภูธร บ้านยายร้า ห้วยพญูน ชากลูกหญ้า ชากขาม โรงเรียนวัดห้วยโป่ง ห้วยพร้าว สำนักกะบากหน้าวัดทับมา บริเวณหลังห้างบิกชี วัดบ้านเก่า วัดนาตาขวัญ วัดบ้านแลง บริเวณเส้นทางศาลาแดง ออกวัดในไร่ปากคลองกรุน (เพ) หน้าศาลเจ้าอ่าวสมุทร สำนักงานเทศบาลตำบลสุนทรภู่ บริเวณอนุสาวรีย์สุนทรภู่ หน้าวัดเนินค้อ บ้านพงอ้อ หรือบริเวณบ้านตรอกวัด บ้านดอนเค็ด (โพธิ์ทอง) และแหลมแม่พิมพ์ (เจดีย์ว ราชบุรี, 2549, น. 2 - 7)

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้ปรากฏความในพงศาวดารความบางตอนว่า “แล้วทรงพระราชดำริว่า พระเจ้าแผ่นดินที่ล่วงมาแล้ว ก็ได้ทรงกระทำเรือพระที่นั่งขึ้นไว้สำหรับแผ่นดินเป็นเกียรติยศทั้ง 3 แผ่นดินแล้ว แผ่นดินปัจจุบันนี้ไม่ได้กระทำขึ้นไว้ให้เป็นเกียรติยศ จึงให้เกณฑ์มาดเส้น หัวเมือง มหาดไทย กลาโหม กรมท่า ให้หามาดเส้นมาทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย พระแกลงแกลวกกล้าหาได้ที่ปลายน้ำเมืองแกลง 2 ลำ พระอินทรีอาสา (ทุม) หาได้ที่ปลายน้ำเมืองระยองลำหนึ่ง พระอินทรีรักษา (เป้า) หาได้ที่ปลายน้ำเมืองแกลง เมืองระยองลำหนึ่ง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

รวมทั้งมาดเส้นเป็น 7 ลำ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ส่งขึ้นไปถวายพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว...ทำเป็นเรือพระที่นั่งบัลลังก์ขนาด 7 ศีรษะ ชื่อว่าพระที่นั่ง “อนันตนาคราช” อีกลำหนึ่งเป็นเรือพระที่นั่งประกอบพื้นแดง ชื่อพระที่นั่ง “เทวาริวัตร” เรือประกอบอีก 1 ลำชื่อว่า เสวยสวัสดิ์เกษมสุข” จากพงศาวดารดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามาดเส้นที่นำไปใช้ในการต่อเรือพระที่นั่งนั้นคือ ไม้ตะเคียนซึ่งเป็นไม้ที่เหมาะสมที่สุดในการต่อเรือ ก็หาไม้จากเมืองระยองนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีหลักฐานที่ยืนยันว่าระยองมีไม้ตะเคียนเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเห็นได้จากพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระองค์ได้เสด็จประพาสจันทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2419 ความว่า “ไม้ตะเคียนที่ตัดใช้เป็นมาดเรือ มีในป่าแขวงเมืองจันทบุรี เมืองแกลง เลื่อยเป็นกระดานบ้างใช้เป็นพื้นบ้าน และเข้าไปในกรุงเทพก็มาก แต่มาดเรื่อนั้นราษฎรตัดได้เพียงแค่ยาว 5 วา ถ้ายาวกว่านั้นต้องห้ามไว้ใช้ราชการ มาดเรือซึ่งขายกันในเมืองนี้ที่เรียกว่า มาดบางหมู ยาว 4 วา 5 วา ลำละ 9 บาท 10 บาทบ้าง” (เฉลิม ราชบุรี, 2549, น. 138)

การนับถือศาสนา และประเพณีวัฒนธรรม

ประชาชนมีความยึดมั่นในศาสนา และวัฒนธรรมตลอดมา ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธ จังหวัดมีเกจิอาจารย์ที่เคารพนับถือของชาวระยอง และจังหวัดใกล้เคียง จำนวนมาก อาทิ หลวงปู่ทิม หลวงปู่คร่ำ หลวงพ่อบุญ เป็นต้น มีวัดเป็นที่พึ่งทางใจ จำนวน 249 วัด นอกจากนี้ยังมีศาสนสถานของศาสนาอิสลาม 8 แห่ง และ

ศาสนสถานทางศาสนาคริสต์ 9 แห่ง

ภาษาถิ่นของจังหวัดระยอง

สมัยโบราณประชากรในจังหวัดระยอง มีชนชาวของพื้นเมือง โดยมีภาษาพูดเป็นของตนเอง ชาวนักภาษาศาสตร์กล่าวว่า เป็นภาษาตระกูลเดียวกับมอญ – เขมร และไม่มีตัวอักษรเป็นภาษาเขียน ภาษาของมีแต่ภาษาพูด สำหรับในจังหวัดระยอง สุนทรภู่ได้เขียนไว้ในนิราศเมืองแกลง โดยระบุไว้ว่า มีชนชาว “ของ” ที่บ้านคงข้อ คือ บ้านเนินข้ออำเภอแกลง ในปัจจุบัน ชาวพื้นที่เมืองมีสำเนียงการพูด และภาษาถิ่นเฉพาะเรียกว่า “ภาษาระยอง” เป็นภาษาที่เหน่อแบบระยอง เช่น การลงท้ายประโยคว่า “อิ”

คำ “ระยอง” นี้ ที่ถูกต้องออกเสียงว่า “ราย้อง” คือออกเสียง “รา” ให้ยาวหน่อย ส่วน “ย้อง” นั้นออกเสียงให้สั้นที่สุดเท่าที่จะสั้นได้ “ราย้อง” ภาษาของแปลว่า “เขตแดน” หมายถึงเขตแดน หรือดินแดนที่พวกของได้ตั้งรกรากอยู่ แต่ภาษาพูดดังกล่าวนี้ เมื่อกาลเวลาผ่านไปก็ได้เพี้ยนกลายมาเป็น “ระยอง” ดังที่เป็นในปัจจุบัน อีกนัยหนึ่ง กล่าวกันว่า “ราย้อง” ในภาษาของนั้นแปลว่า “ไม้ประดู่” หรือ “ต้นประดู่” เนื่องจากอาณาบริเวณที่ตั้งของตัวเมืองระยองในปัจจุบันอันเป็นถิ่นฐานของพวกของแต่ดั้งเดิมนั้นเต็มไปด้วยดงไม้ประดู่ขึ้นเป็นป่าหนาแน่น ปรากฏทั่วไปจนเป็นสัญลักษณ์ของท้องที่ ด้วยเหตุนี้ท้องที่นี้จึงได้ชื่อว่า “ราย้อง” ครั้นต่อมาเมื่อคนไทยได้เข้ายึดพื้นที่อาณาบริเวณเดียวกันนี้ก็ตั้งชื่อตำบลย่านนี้ว่า “ท่าประดู่”

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ดังปรากฏเป็นที่ตั้งของตัวเมืองระยองอยู่ ณ บัดนี้ แม้วัดเก่าแก่คู่กับเมืองระยองมาแล้วยังมีนามว่า “วัดป่าประดู่” ที่บ่งบอกถึงความเป็นดินแดนอันอุดมไปด้วยต้นประดู่อย่างชัดเจน

รวมความว่า คำว่า “ระยอง” น่าจะมาจากภาษาของที่แปลว่า “เขตแดน” หรือ “ต้นประดู่” “ป่าประดู่” อันเป็นไม้พื้นเมืองที่ทำรายได้ให้แก่ชาวระยอง และเมืองระยองเป็นอันมากในสมัยบรรพบุรุษ

นอกจากนี้ ยังมีคำบอกเล่าสืบต่อกันมาทำนองตำนานของบ้านเมืองนี้ว่า ในสมัยโบราณนานมาแล้วนั้น ได้มี “ยายยอง” มาตั้งหลักแหล่งทำไร่ไถนา ทำมาหากินอยู่ในถิ่นแถบนี้มาก่อนจนชื่อเสียงลือกระฉ่อนเป็นที่รู้จักกันดีโดยทั่วไป จึงได้เรียกท้องที่บริเวณนี้กันว่า “ไร่ยายยอง” หรือนายายยอง แล้วเพี้ยนกลายมาเป็น “ระยอง” ในที่สุด (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ, 2542, น. 21 - 22)

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ตราประจำจังหวัด :

ต้นมะพร้าว เกาะเสม็ด และพลับพลาน้ำที่ประทับในรัชกาลที่ 5 บนเกาะเสม็ด

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

ธงประจำจังหวัด

คำขวัญประจำจังหวัด :

ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรม
ก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะ
เสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก

ต้นไม้ประจำจังหวัด

กระติ่ง

(Calophyllum inophyllum)

หรืออีกชื่อว่า สารภีทะเล

ดอกไม้ประจำจังหวัด :

ประดู่ (<http://www.rayong.go.th/dataPV/story.html>)

การบริหาร และการปกครอง

การปกครองแบ่งเขตจังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น 8 อำเภอ 54 ตำบล 441 หมู่บ้าน ได้แก่ (1) อำเภอเมืองระยอง (2) อำเภอแกลง (3) อำเภอบ้านค่าย (4) อำเภอปลวกแดง (5) อำเภอบ้านฉาง (6) อำเภอวังจันทร์ (7) อำเภอเขาชะเมา และ (8) อำเภอนิคมพัฒนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

(http://123.242.173.4/v2/images/stories/Gis_rayong/kumnun.PDF)

น้กการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ตาราง 1 ขนาดพื้นที่ จำนวนตำบล หมู่บ้าน อบต. เทศบาล ชุมชน จำแนกรายอำเภอ จังหวัดระยอง

อำเภอ	เนื้อที่/ตร.กม.	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล	ชุมชน	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
เมือง	514.547	11	84	11	4	43	14.486
แกลง	788.463	15	147	15	5	8	22.198
บ้านค่าย	489.075	7	66	7	1	-	13.784
ปลวกแดง	618.341	6	34	6	2	-	17.408
บ้านฉาง	238.372	3	22	3	2	-	6.711
วังจันทร์	395.249	4	29	4	1	-	11.128
เขาชะเมา	269.95	4	29	4	-	-	7.600
นิคมพัฒนา	238	4	30	4	1	-	6.686
รวม	3,552.000	54	441	54	16	51	100

ที่มา : สำนักงานปกครองจังหวัดระยอง ข้อมูล ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553

บทที่ 3

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่องน้กการเมืองถิ่นจ้งหวัดระยองในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง ระบบอุปถัมภ์ - ผู้รับอุปถัมภ์ กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง และเครือข่ายทางสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่าย รวมทั้งได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นกรอบในการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี

1.1 อุดมการณ์ทางการเมือง

ในที่นี้ จะนำเสนอความหมาย และการสร้าง อุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อรองรับความรู้สึกร่วม และปฏิบัติ การทางการเมืองร่วมกันของน้กการเมือง ในการสร้าง อุดมการณ์เฉพาะพื้นที่ขึ้นมา โดยความหมายของอุดมการณ์

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ทางการเมือง คือ ลัทธิทางการเมืองที่อธิบายความเป็นมาของระบบสังคมมนุษย์ในอดีต สภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน และแนวโน้มของอนาคต วางแนวทางการประพฤติสำหรับสมาชิกในปัจจุบัน และสำหรับการบรรลุถึงความมุ่งหวังของอนาคต พร้อมทั้งให้ความหมายแก่ชีวิตแก่ความประพฤติ และความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อม และระบบสังคมทั้งมวล (ลิขิตธีรเวคิน, 2549, น. 209) อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง โลกทัศน์ หรือมุมมองของบุคคลที่มีต่อโลก หรือสังคม ซึ่งเกี่ยวพันกับความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่มีอยู่ของบุคคล อุดมการณ์ทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคล ทั้งที่เป็นประชาชนธรรมดาไปจนถึงผู้นำทางการเมือง ส่งผลทำให้ปัจเจกบุคคลเหล่านี้แสดงออกทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ตามลักษณะที่สำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้น (บุญอริ ยี่หมะ, 2550, น. 106) นอกจากนี้ อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง รูปแบบทางความคิด และความเชื่อทางการเมืองที่มีลักษณะชัดเจน (articulate) เชื่อมโยง (coherent) และเป็นระบบ (systematic) ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง และการประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางการเมือง อันจะนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล (สนธิ เตชานนท์, 2548, น. 242 อ้างถึงใน จักษ์ พันธุ์เพชร, 2548, น. 93)

กล่าวโดยสรุป อุดมการณ์ทางการเมือง เกี่ยวข้องกับรูปแบบทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยมในระดับปัจเจกบุคคล เป็นแนวทางการประพฤติเพื่อการบรรลุถึงความมุ่งหวังของอนาคต มีลักษณะชัดเจน เชื่อมโยง และเป็นระบบ ดังนั้น

พฤติกรรมทางการเมืองที่นักการเมืองแต่ละคนแสดงออกนั้น ล้วนสะท้อนถึงอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใดแบบหนึ่งที่นักการเมืองผู้นั้นยึดถือ อย่างไรก็ตาม ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวว่า สังคมไทยนั้นอุดมการณ์เกิดขึ้นยาก เพราะเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างบุคคลสองคน (dyadic relationship) มากกว่าความเกี่ยวพันกันในฐานะสมาชิกกลุ่มหรือองค์การ ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการรวมตัวของสมาชิกในสังคมเพื่อเป็นองค์การ เพราะความสัมพันธ์ส่วนตัวมุ่งประโยชน์ เป็นความสัมพันธ์ที่ผันแปรไปตามสังคมเฉพาะอย่าง (particularistic demands) เมื่อได้รับสิ่งตอบสนองแล้วการติดต่อระหว่างบุคคลก็สิ้นสุดลง จะเริ่มผูกพันกันใหม่ก็ต่อเมื่อมีความต้องการใหม่ๆ ลักษณะพิเศษทางสังคมดังกล่าวนี้ชัยอนันต์ฯ เชื่อว่า อุดมการณ์ทางการเมืองจึงเกิดขึ้นยาก เพราะอุดมการณ์เป็นนามธรรม สังคมไทยต้องการวัตถุมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2535, น. 153-154 อ้างถึงใน ณรงค์ บุญสวยขวัญ, 2549, น. 24-28) ทั้งนี้ การศึกษาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง สามารถใช้เป็นแนวทางการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองในระดับถิ่น การสร้างอุดมการณ์ และใช้ประโยชน์จากอุดมการณ์เพื่อให้ได้ชนะการเลือกตั้ง และเพื่ออำนาจทางการเมืองแบบตัวแทน ที่เป็นการรวมศูนย์ความเป็นตัวแทนอุดมการณ์ทางการเมืองในระดับถิ่น จึงเป็นอุดมการณ์ในมิติทางสังคมการเมืองเน้นประการแรก การใช้ประโยชน์ในการชักจูง โน้มน้าว แข่งขันเพื่อชนะการเลือกตั้ง ประการที่สอง สร้างความชอบธรรมให้กับความเป็นตัวแทนของตนเอง หรือของนักการเมืองให้แน่นแฟ้น

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

มากขึ้นในชุมชนการเมืองนั้นๆ ดังนั้น อุดมการณ์ทางการเมือง จึงใช้ในการยึดกลุ่มคนเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อ ประโยชน์ของผู้นำ หรือนักการเมืองถิ่นให้ประชาชนมาสนับสนุนร่วมกัน สร้างความหมายทางการเมืองให้มีความคิด ร่วมกัน มีความเชื่อร่วมกัน และศรัทธาร่วมกัน

1.2 วัฒนธรรมทางการเมือง

การศึกษาความหมาย ลักษณะ และรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองในงานวิจัยนี้ เพื่ออธิบายพฤติกรรมทางการเมือง การค้นหาอัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่นที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองเฉพาะพื้นที่ โดยความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบในการคิด การกระทำเรื่องทางการเมือง ที่มีลักษณะเป็นพฤติกรรมทางการเมืองร่วมกัน มีความต้องการ ความคิดทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อความเชื่อ ค่านิยม ปทัศสถาน และพฤติกรรมของคนในกระบวนการ หรือ วิถีทางการเมืองนั้นๆ โดยที่ Walter A. Rosenbaum (1975, P. 4 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2548, น. 149) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ 2 แนวทาง ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับที่ต้องการศึกษา โดยประการแรกในระดับ “ปัจเจกบุคคล” มุ่งศึกษาในเชิงจิตวิทยาขั้นพื้นฐานว่าบุคคลมีความรู้สึกโน้มเอียงต่อองค์ประกอบสำคัญของระบบการเมืองในแนวใด กล่าวคือ บุคคล “รู้สึก” และ “คิด” อย่างไรกับสัญลักษณ์สถาบัน และการปกครอง ซึ่งเป็นแบบแผนทางการเมือง ส่วนวัฒนธรรมทางการเมืองอีกระดับหนึ่งคือ แนวคิดในระบบว่าประชาชนในสังคมประเมินค่าสถาบันทางการเมือง และ

เจ้าหน้าที่รัฐอย่างไร การประเมิณนี้เกิดจากการสะสมบรรดาความโน้มเอียงของประชาชนที่มีต่อองค์ประกอบพื้นฐานของระบบการเมือง ทั้งนี้ Rosenbaum ยังได้แบ่งวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) วัฒนธรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อของสมาชิกในสังคมต่อระบบการเมือง เช่น ความชื่นชมการปกครองระบอบประชาธิปไตย การยกย่องเสรีภาพ และความเสมอภาค 2) วัฒนธรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการกระทำ เป็นแบบแผนวิธีการปฏิบัติในทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การหาเสียงการประท้วง 3) วัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งระบบสังคมได้คิดขึ้น เช่น สถาบันทางการเมืองต่างๆ อาทิ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และได้กล่าวถึงองค์ประกอบร่วม (Core Components) ของวัฒนธรรมทางการเมืองด้านทัศนคติ หรือความโน้มเอียงที่มีต่อสิ่งต่างๆ ในระบอบการเมืองที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางการเมือง (Political Identification) เป็นความรู้สึกที่มีต่อหน่วยทางการเมือง เช่น ชาติ รัฐ เมือง ชุมชน โดยรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่ต้องมีความจงรักภักดี ผูกพัน มีภาระหน้าที่ 2) ความไว้วางใจทางการเมือง (Political Trust) คือขอบเขตของทัศนคติที่อดกลั้นร่วมมือ ใจกว้าง ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยแสดงออกทางความเชื่อของบุคคลว่า บุคคลอื่น หรือกลุ่มอื่นมีความหมายในทางที่ดีในชีวิตรทางการเมือง 3) การยอมรับกฎกติกา (Rules of the Game) เป็นความคิดของบุคคลว่าต้องเคารพ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การอธิบายวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีการกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางเป็นของนักวิชาการชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียง คือ เกเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond) และซิดนีย์ เวอร์บา (Sidney Verba) ได้สร้างตัวแบบในอุดมคติว่าด้วยวัฒนธรรมทางการเมือง 3 รูปแบบ คือ แบบคับแคบ (Parochial) แบบไพร่ฟ้า (Subject) และแบบมีส่วนร่วม (Participant) โดยที่ **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ** เป็นรูปแบบที่ประชาชนขาดความรู้สึกเป็นพลเมืองของชาติ มักจะนิยม หรือยึดโยงตัวตนเข้ากับพื้นถิ่น หรือท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ใกล้ตัว ด้วยเหตุนี้จึงมองการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว ไม่มีความสนใจใคร่รู้ แทบจะไม่มีการถกเถียงแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นทางการเมืองใดๆ ไม่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เห็นว่าตนไม่มีศักยภาพ หรือความสามารถที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องได้ **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า** ในรูปแบบนี้ ประชาชนมีสำนึกความเป็นพลเมืองมากกว่ารูปแบบแรก มีความสนใจทางการเมืองในลักษณะเชิงตั้งรับมากกว่าเชิงรุก กล่าวคือ เมื่อมีปัญหาคับข้องใจ ต้องการเรียกร้อง หรือแสดงออกทางการเมืองสามารถเจรจาท้าหรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ ในระดับท้องถิ่นที่เขาอาศัยอยู่ แต่สำหรับการเมืองในระดับชาติ ไม่สามารถเข้าไปมีบทบาท หรือมีอิทธิพลกดดันให้รัฐบาลสนองตอบต่อข้อเรียกร้อง หรือความต้องการได้ เพราะรู้สึกว่าตนไม่มีอำนาจ (Powerless) รอคอย รับผลกระทบทั้งเชิงบวก และเชิงลบจากระบบการเมือง **วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม** ในรูปแบบนี้ ประชาชนจะตระหนักถึงความเป็นพลเมืองของตน และให้ความสนใจสูงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองของ

ประเทศ ในระดับต่างๆ เพราะเชื่อมั่นว่าตนสามารถมีอิทธิพลต่อการเมืองของประเทศในระดับต่างๆ หากเห็นว่ามีบางสิ่งบางอย่างไม่สมเหตุสมผลก็จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อประท้วงต่อต้านความ ไม่ชอบมาพากลนั้น ประชาชนมีระดับความสามารถทางการเมือง (Political Competence) และความรู้สึกว่ามีอำนาจที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (Political Efficacy) สูง (Roskin, Cord, Medeiros and Jones, 1997: 127 ; Rosamond, 1997: 81 อ้างถึงใน บุญอวี ยี่หมะ, 2550, น. 169 -171)

นอกจากนี้การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมือง ควรที่จะต้องศึกษาเรื่องกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมืองควบคู่ไปด้วย เนื่องจากกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมือง คือ กระบวนการที่บุคคลเรียนรู้ และฝึกฝนด้านการเมือง รวมถึงการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการเมืองของตน โดยที่บุคคลจะมีความสัมพันธ์กับระบบการเมือง วัฒนธรรม จนกลายเป็นความสัมพันธ์ที่เรียกว่า “พฤติกรรมของมนุษย์กับบุคลิกภาพทางการเมือง” ความสัมพันธ์นี้จะมีการถ่ายทอดสืบต่อจนเป็นระบบ โดยจะสืบทอดผ่านตัวนำในการกล่อมเกล่า เช่น ครอบครัว โรงเรียน สถาบันการศึกษา พรรคการเมือง และสื่อมวลชน โดยที่ Gabriel A. Almond and G. Bingham Powell, Jr. (1980, p. 36) ได้ให้คำนิยามกระบวนการกล่อมเกล่า และเรียนรู้ทางการเมืองไว้ว่า หมายถึงกระบวนการที่นำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นกระบวนการการก่อตัว หรือส่งผ่านวัฒนธรรมทางการเมือง การกล่อมเกล่าและเรียนรู้ทางการเมืองอาจเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองจากชุมชนรุ่นหนึ่งไปยังชนอีกรุ่นหนึ่งโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ค่านิยมใดๆ ของวัฒนธรรมทางการเมืองที่สังคมนั้นๆ เคยมีมาก่อน หรืออาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงค่านิยมในแบบแผนของวัฒนธรรมทางการเมืองให้แตกต่างไปจากวัฒนธรรมเดิม และในบางกรณีก็อาจเป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนก็เป็นได้ (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2548, น.158-160)

วัฒนธรรมทางการเมือง และการกล่อมเกลາทางการเมืองที่นำมาพินิจพิจารณาในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่ออธิบายลักษณะพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองถิ่น และการศึกษาอัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่นที่ได้ก้าวขึ้นสู่เวทีระดับชาติ กล่าวคือ เป็นการเมืองระดับชาติที่ใช้พื้นที่ปฏิบัติการในชุมชนท้องถิ่น โดยเป็นการแข่งขัน ต่อสู้ทางการเมือง เพื่อยึดเอาอำนาจในสังคมถิ่นนั้นๆ เพื่อการดำรงตำแหน่ง “ผู้แทน” ของประชาชนในถิ่นนั้นๆ เพื่อทำหน้าที่ในฐานะ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ดังนั้น ความเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ และการอธิบายปรากฏการณ์ผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองในเชิงปัจเจกบุคคลที่อธิบายพฤติกรรม หรือในที่นี้หมายถึง อัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่น ที่รวมไปถึงระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม การปฏิบัติ หรือแสดงออก ที่มีคุณลักษณะเฉพาะของนักการเมืองถิ่นแต่ละราย หรือบางรายที่โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่นนั้นๆ การเน้นที่คุณลักษณะ หรืออัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่น จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ต่อความคาดหวังที่มีต่อนักการเมืองถิ่น และความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองถิ่นกับบุคคล

กลุ่มบุคคล หรือประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพน้การเมืองถิ่นต่อไป

1.3 ระบบอุปถัมภ์ - ผู้รับอุปถัมภ์

ระบบอุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ เป็นลักษณะรูปแบบพิเศษของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นไปในเชิงอุปถัมภ์ฝ่ายหนึ่ง กับ ผู้รับอุปถัมภ์อีกฝ่ายหนึ่ง ที่มีในสังคมไทยมายาวนาน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ดังนี้

ลักษณะความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์มีการใช้คำศัพท์คำว่า “ผู้อุปถัมภ์” (patron) และ “ผู้รับอุปถัมภ์” (client) คือความสัมพันธ์คู่ (ระหว่างคน 2 คน) ที่เป็นกลไกของความสัมพันธ (instrumental relationship) ในลักษณะที่บุคคลหนึ่งจะมีสถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ (ผู้อุปถัมภ์) ที่จะใช้อิทธิพล และทรัพยากรของตนในการช่วยปกป้องคุ้มครองหรือให้ผลประโยชน์ หรือทั้งสองอย่างแก่บุคคลที่มีสถานภาพต่ำกว่า (ผู้รับอุปถัมภ์) ผู้ซึ่งจะต้องตอบแทนโดยการให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือตลอดจนการให้บริการผู้อุปถัมภ์ ในสภาวะของการตอบแทนซึ่งกันและกัน แต่ละฝ่ายต่างเสนอบริการที่มีค่าต่อกันและกัน โดยส่วนใหญ่ผู้อุปถัมภ์จะได้ประโยชน์มากกว่าในความสัมพันธ์นี้ นอกจากนี้ การเข้าเป็นพรรคพวกของผู้อุปถัมภ์ไม่ใช่ว่าการบีบบังคับโดยสิ้นเชิง และระดับที่ผู้รับอุปถัมภ์ยอมต่อผู้อุปถัมภ์นั้น เป็นผลโดยตรงของระดับความไม่สมดุลในความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน นั่นคือการที่ผู้รับอุปถัมภ์พึ่งพาบริการของผู้อุปถัมภ์มากหรือน้อยเป็นตัวสร้างความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ หรือข้อผูกพันในส่วน

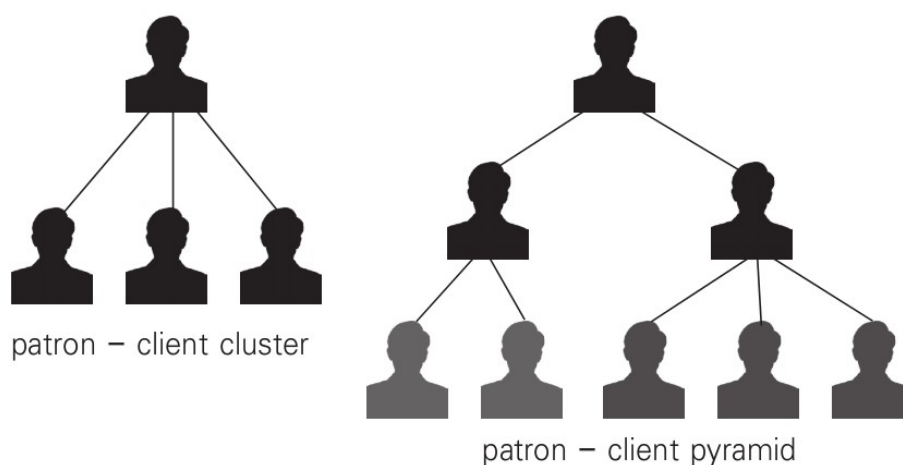
นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ผู้รับอุปถัมภ์ตราบเท่าที่ยังต้องพึ่งพาอยู่ และในแง่ของผู้อุปถัมภ์ ข้อผูกพันนับเป็น “การสะสมคุณค่า” นี่ทางสังคม (store of value) ที่ผู้อุปถัมภ์สามารถเรียกใช้ได้คราวต่อไป การควบคุมบริการที่จำเป็นของผู้อุปถัมภ์ช่วยทำให้สามารถสะสมความเคารพนับถือ และการที่ผู้รับอุปถัมภ์ยอมต่อผู้อุปถัมภ์ ถือเป็นการขยายสถานภาพ และความสามารถในอันที่ผู้อุปถัมภ์จะระดมกลุ่มคนที่ให้การสนับสนุนมากขึ้นในยามที่ต้องการได้ ดังนั้น ลักษณะความสัมพันธ์ของผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ คือความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้ที่เห็นหน้ากัน อยู่เสมอๆ การสืบทอดของรูปแบบของการตอบแทนกันช่วยสร้างและทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ แนบแน่นมากขึ้น โดยเฉพาะช่วยสร้างความไว้วางใจ และรักใคร่ระหว่างคู่สัมพันธ์ทั้งสอง ยิ่งไปกว่านั้น ความคาดหวังต่อกันและกันของคู่สัมพันธ์จะได้รับการสนับสนุนจากค่านิยม และพิธีกรรมประเพณีของชุมชน และตัวอย่างที่เด่นชัดอีกประการ คือ ผู้อุปถัมภ์อาจขอร้องให้ผู้รับอุปถัมภ์ช่วยในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือคอยสอดส่องคู่แข่งกันว่าต้องการอะไร ผู้รับอุปถัมภ์อาจติดต่อผู้อุปถัมภ์ให้ช่วยส่งเสริมการเรียนของบุตรหลาน ช่วยกรอกข้อมูลให้กับทางการ หรือให้อาหารและยารักษาโรคเมื่อถึงคราวที่ผู้รับอุปถัมภ์ถึงคราวประสบความลำบาก ดังนั้น สายสัมพันธ์จึงมีความยืดหยุ่นมากในด้านความต้องการ และทรัพยากรของคู่สัมพันธ์ ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ จะคงอยู่ตราบเท่าที่ทั้งสองฝ่ายสามารถตอบแทนซึ่งกันและกันได้ (ปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2545, น. 47-53)

การอธิบายผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ในฐานะที่เป็นกลุ่มเฉพาะ

เมื่อมีการกล่าวถึงผู้ติดตามที่ใกล้ชิดของผู้อุปถัมภ์ ในลักษณะของผู้รับอุปถัมภ์ที่ผูกพันกับเขาโดยตรง จะเรียกว่า ผู้อุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์แบบกลุ่ม (patron – client cluster) ส่วนที่ขยายขนาดเพิ่มจากกลุ่ม (cluster) แต่ยังคงมีศูนย์กลางอยู่ที่บุคคลเดียว และมีสายสัมพันธ์ตามแนวตั้งเรียกว่า

ผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แบบปิรามิด (patron – client pyramid) ลักษณะของทั้งสองแบบแสดงได้ดังนี้

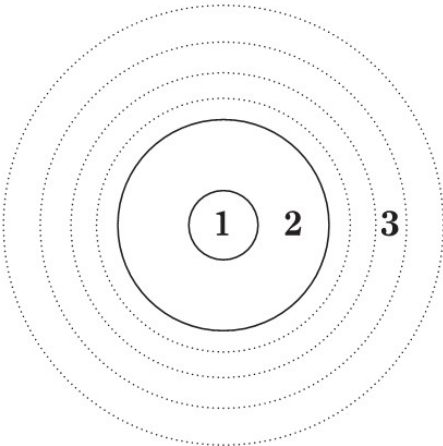
จากภาพ เห็นได้ว่าสายสัมพันธ์ในแนวตั้งจะเป็นเรื่องที่เป็นหัวใจของระบบอุปถัมภ์ แต่บางครั้ง อาจวิเคราะห์ความสัมพันธ์คู่ตามแนวราบ เช่น ระหว่างผู้อุปถัมภ์ 2 คน ที่มีฐานะใกล้เคียงกันที่ร่วมกันเป็นพันธมิตร ลักษณะของพันธมิตรดังกล่าวจะเป็นฐานที่ทำให้เกิดกลุ่มแตกแยก (faction) ในการเมืองระดับท้องถิ่นได้ ท้ายที่สุดเครือข่ายของผู้อุปถัมภ์

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

และผู้รับอุปถัมภ์ (patron – client networks) จะไม่ได้มีศูนย์รวมที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง (ego – focused) แต่หมายถึง รูปแบบทั้งหมดของสายสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (รวมพันธมิตรของผู้อุปถัมภ์ตามแนวนอนด้วย) ซึ่งเชื่อมผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันในอาณาเขตหรือชุมชนหนึ่งๆ

บารมี และระบบอุปถัมภ์

ลิขิต วีรเวทิน ได้อธิบายความหมาย และลักษณะเฉพาะของบารมีไว้ดังนี้ บารมีหรือโดยเฉพาะอำนาจบารมี คือการขยายรัศมีของตน (Extension of self) เพื่อหาการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ความคิดเรื่องบารมีจึงผูกพันโดยตรงกับระบบอุปถัมภ์ คือ มีคนอยู่ในอาณัติในแง่ยอมรับนับถือมาก บางกลุ่มก็อาจเข้ามาอยู่ในวงในเป็นผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์โดยตรง

- 1. ตัวบุคคลที่มีบารมี
- 2. ผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์
- 3. ผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อเป็นเช่นนี้บารมีของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์จะต้องมีคุณสมบัติต่างกัน เช่น ถ้าตำแหน่งสำคัญทางการเมืองจะต้องสามารถมีบารมีแจกผลประโยชน์ทางการเมืองได้ จึงจะ

มีคนเข้ามาอยู่ในวงหมายเลข 2 ทั้งนี้ บารมี คืออำนาจบารมี อาจเกิดขึ้นได้ สองกรณี คือ 1) บารมีที่ติดอยู่กับสถาบัน ซึ่งได้แก่ตำแหน่งที่มีอำนาจเกียรติยศ และความยอมรับคนซึ่ง อยู่ในตำแหน่งดังกล่าว จะเริ่มมีบารมีเกิดขึ้นทีละเล็กละน้อย จนถึงจุดๆ หนึ่งอาจกลายเป็นบารมีที่ติดตัว 2) บารมีที่เกิดจาก ตัวบุคคลเนื่องจากคุณสมบัติบางประการ จนทำให้บุคคลนั้น สะสมบารมีมากพอ มีโอกาสได้รับตำแหน่งสำคัญทางการเมือง

บารมีจะนำไปสู่บารมี (baramee breeds baramee) กล่าวคือ คนที่มีบารมีจะได้รับตำแหน่ง เกียรติยศ ชื่อเสียง ฯลฯ ซึ่งจะไปสู่การเพิ่มบารมีขึ้นอีก คนยังมีบารมีก็จะยิ่งเพิ่ม บารมีให้ตนเอง จุดสำคัญของการสร้างบารมี คือการสร้าง ความเลื่อมใสและความเป็นที่ยอมรับ โดยมีกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับ ตำแหน่ง มีการกระจายข่าวกิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้เป็นที่ทราบ ทั่วไป เพื่อให้ตนเป็นที่รู้จัก เป็นคนที่อยู่ในวงจร อยู่ในข่าว หรือ ที่เรียกว่า visibility ดังนั้น การสร้างบารมีจึงต้องพยายามทำให้ คนรู้จักในแง่ความเป็นผู้นำ 2 แง่ คือ 1) ความสามารถในการ ทำงาน (task – oriented leadership) 2) ความสามารถที่จูงให้ คนยอมรับ (symbolic leadership) คือ ความเลื่อมใสยอมรับให้เป็น ผู้นำ การสร้างบารมีจึงต้องเน้นที่ความสามารถซึ่งมีลักษณะ ประจักษ์ หรือวัตถุวิสัย และความเลื่อมใสยอมรับเป็นความ ผูกพันทางอารมณ์ซึ่งมีลักษณะอัตวิสัย คนที่มีความสามารถ อย่างเดียว แต่บุคลิกภาพไม่ดี ความสัมพันธ์กับมนุษย์ไม่ดี จึงไม่มีบารมี โดยนัยดังกล่าวนี้ บุคคลที่มีอำนาจล้นๆ หรือ ความสามารถแต่อย่างเดียวจึงไม่สามารถนำไปสู่บารมีอย่าง สูงสุดได้ อย่างมากก็เป็นเพียงฐานของบารมี โดยสรุป คำว่า

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

“บารมี” มีความสัมพันธ์กับการเมืองไทย เพราะเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคน (recruitment criterion) ผนวกกับความชอบธรรม (legitimacy) ที่บุคคลนั้นๆ จะขึ้นมารับตำแหน่งสำคัญ ความคิดเรื่องบารมีเป็นการผนวกคุณสมบัติในทางนามธรรมอื่นกับคุณสมบัติในเรื่องความสามารถ (merit) และยังทำหน้าที่ serve social need รวมถึงการเป็นแบบอย่าง (model) ที่ให้ผู้อื่นเจริญรอยตาม ในขณะเดียวกันก็เป็นการควบคุมผู้ที่จะขึ้นมา มีอำนาจโดยให้อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์อันดีกับคนแวดล้อม ในขณะที่บารมีเป็นตัวให้ความชอบธรรมแต่ก็เป็นตัวให้ความชอบธรรมที่จะถอดถอนให้ผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ด้วย ถ้าผู้นั้นขาดคุณสมบัติที่สำคัญๆ ซึ่งทำให้บารมีตก จึงเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลไปในตัว (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549, น. 234-236)

จากกรอบแนวความคิดทฤษฎีความสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์ และผู้รับอุปถัมภ์ บารมีและระบบอุปถัมภ์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะนำมาพิจารณาพิจารณาในงานวิจัยครั้งนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เศรษฐกิจ และบารมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมือง ถิ่นกับประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการชนะการแข่งขันการเลือกตั้งทางการเมือง นับได้ว่าเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้อุปถัมภ์หมายถึงนักการเมืองถิ่น ใช้เป็นแนวทางในการชนะใจประชาชน รวมถึงการได้รับการยอมรับจากประชาชน เพราะการให้การอุปถัมภ์เป็นเครื่องมือ ที่ช่วยให้ได้ใจได้บุญคุณ ได้การยอมรับ และศรัทธาจากประชาชน นำมาสู่การได้รับคะแนนเสียงในที่สุด

1.4 กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง

David Truman ได้อธิบายว่า “กลุ่ม” โดยทั่วไปจะเป็นการรวมตัวกันของมนุษย์ผู้มีจุดมุ่งหมาย และผลประโยชน์เหมือนกัน เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งจุดมุ่งหมาย และผลประโยชน์เหล่านั้น แต่ “กลุ่มผลประโยชน์” จะมีลักษณะพิเศษต่างไปจากกลุ่มโดยทั่วไปตรงที่ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงเพื่อผลประโยชน์ และจุดมุ่งหมายร่วมกันเท่านั้น แต่ยังมีทัศนคติร่วมกันอีกด้วย (จุมพล หนีมพานิช, 2552, น. 50-51) กลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน และมีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความสมัครใจ พยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำ หรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน (จักร์พันธ์ฐเพชร, 2548, น. 263)

กลุ่มผลประโยชน์จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง ก็ต่อเมื่อมีการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ (demand or interest articulation) ซึ่งการเรียกร้อง หรือการแสดงซึ่งผลประโยชน์ การได้มาซึ่งผลประโยชน์มักเป็นผลมาจากการต่อสู้แข่งขันกับกลุ่มอื่นๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้มา จะได้มามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัย หรือองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ขนาดของกลุ่ม สถานภาพทางสังคม ความสามัคคีของกลุ่ม และภาวะผู้นำ หรือความเป็นผู้นำ โดยที่กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นกลุ่มการเมืองเกิดขึ้นจากการที่บุคคลที่มีวัตถุประสงค์ ทัศนคติ และผลประโยชน์ร่วมกัน มารวมตัวกันเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการระดมทรัพยากรเพื่อสร้างกำลัง โดยทั่วไปแล้วกลุ่มผลประโยชน์จะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างพรรคการเมือง กับประชาชน นอกเหนือจากการทำหน้าที่ในการจัดการ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่สำคัญคือ กลุ่มผลประโยชน์ช่วยกระตุ้น และดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่ากลุ่มผลประโยชน์มีความสำคัญต่อการเมือง โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ และพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ในประเทศประชาธิปไตย พรรคการเมืองจะต้องเป็นที่รวมของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในประเทศอังกฤษ พรรคกรรมกรจะเป็นที่รวมของกลุ่มผลประโยชน์ของสหพันธ์การค้า สมาคมอาชีพ สหกรณ์ ฯลฯ และพรรคอนุรักษนิยมก็เป็นที่รวมของกลุ่มผลประโยชน์ของกลุ่มเจ้าของธุรกิจ เจ้าของที่ดิน กลุ่มผู้ถือหุ้น สมาคมนายจ้าง ฯลฯ พรรคการเมืองไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว หากแต่เป็นที่รวมของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้น กลุ่มผลประโยชน์จึงใช้พรรคการเมืองเป็นสื่อประสานที่จะสร้างอิทธิพลต่อรัฐบาล (สยาม ดำปรีดา, 2549, น. 226-227) นอกจากนี้ David Truman อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมทางกลุ่มในความสัมพันธ์ของกลุ่มต่อการเมืองว่าสังคมประกอบด้วยกลุ่มที่มีลักษณะหลากหลาย กลุ่มเหล่านี้ นอกจากจะมีความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างกันแล้ว ยังมีการแข่งขันกัน (Competition) ในเรื่องของผลประโยชน์ เพราะมนุษย์โดยทั่วไปแล้วเมื่อเข้าไปรวมกิจกรรมในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ก็พยายามปกป้องรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ซึ่งในการที่กลุ่ม

จะทำเช่นนั้นได้ก็จะต้องมีการต่อสู้แข่งขันระหว่างกัน (จุฬพล
หมิมพานิช, 2552, น. 40-41)

ดังนั้น งานวิจัยนี้ จะศึกษากลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง ในมิติของกลุ่มการเมืองที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีวัตถุประสงค์ ทัศนคติ และผลประโยชน์ร่วมกัน มารวมตัวกัน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง การสานประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่เชื่อมโยงระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชน เนื่องจากกลุ่มผลประโยชน์ และพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ และการพิจารณาถึงลักษณะพฤติกรรมของกลุ่มต่อการเมือง ที่มีทั้งความขัดแย้ง และการแข่งขันกันในเรื่องของผลประโยชน์

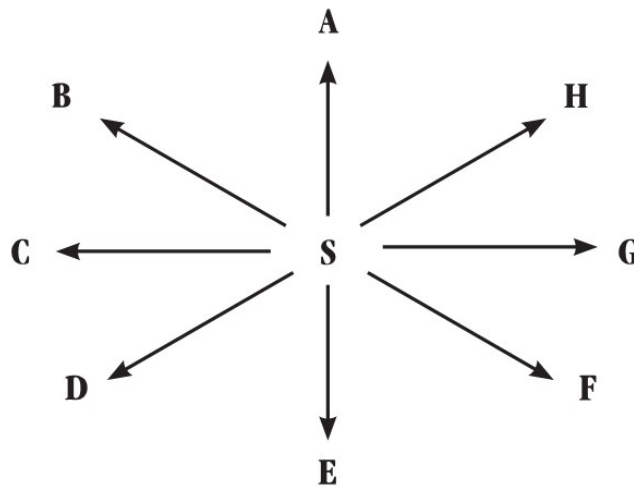
1.5 เครือข่ายทางสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่าย

เครือข่ายทางสังคม (Social networks) หมายถึง การเชื่อมโยงกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ แล้วขยายผลออกไปเป็นวงกว้าง เพื่อให้สังคมเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น และการเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์นั้น จะเป็นความสัมพันธ์ ย้อนกลับในเชิงบวกที่จะส่งผลให้เกิดพลังทวีคูณ (reinforcing) เกิดการขยายผลแบบก้าวกระโดด (quantum leap) เป็นพลังสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนคุณภาพอย่างฉับพลัน(emergence) โดยเป้าหมายที่ปรารถนาในการสร้างเครือข่าย คือการนำเอาจิตวิญญาณที่สร้างสรรค์ของมนุษย์มาถักทอเชื่อมโยงกัน ทั้งนี้ ความเป็นเครือข่ายเกิดขึ้นจากความร่วมมือและการเปิดรับเพื่อ

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ให้เกิดความรู้และกระบวนการใหม่ กล่าวคือการที่ปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กรแต่ละฝ่ายได้มีกิจกรรมร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัตรที่บุคคล และกลุ่มคนต่างมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์และการตัดสินใจร่วมกัน โดยมีพันธะเชื่อมโยง ระบบใหญ่บนพื้นฐานแห่งความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกัน และมีการติดต่อสื่อสารด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้กลุ่มหรือเครือข่ายมีความยั่งยืน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นความหมายของ เครือข่ายที่จะสานต่อความสัมพันธ์ให้ยั่งยืน ถ้าไม่มีความร่วมมือต่อกันแล้วความเป็นเครือข่าย หรือข่ายใยแห่งความสัมพันธ์คงไม่เกิดขึ้น จะเป็นเพียงการช่วยเหลือหรือการบรรเทา ปัญหาในแนวตั้งเท่านั้นซึ่งไม่ต่างอะไรจาก การสั่งการทาง โครงสร้างเชิงอำนาจ (พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร (อบอุ้น), 2548, น. 52-54)

การเชื่อมโยงเครือข่าย คือ การเชื่อมโยงเครือข่าย ผ่านบุคคล ผ่านความเป็นเครือญาติ การแต่งงาน การเป็น เพื่อนบ้าน การเชื่อมโยงผ่านกลุ่ม การเชื่อมโยงผ่านกิจกรรม ในการเมืองระหว่างนักการเมืองกับประชาชน เป็นการ ปฏิสัมพันธ์แบบดิ่งหรือไม่เท่าเทียมกัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิก มีสถานภาพแตกต่างกัน จึงทำให้เป็นความสัมพันธ์ที่มี นักการเมืองเป็นศูนย์กลาง (ณรงค์ บุญสววยขวัญ, 2549, น. 14-16) และได้นำรูปแบบจำลองของ Starkey (1997) รูปแบบที่ 1 มีศูนย์กลาง และมีการกระจายข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ ออกจากศูนย์กลางไปยังสมาชิก หรือองค์กรสมาชิก (ดังภาพ)

ในที่นี้หมายถึงนักรการเมืองถิ่นเป็นผู้กำกับเครือข่าย หรือบริหารจัดการเครือข่ายเองตามปรารถนา โดยมีลูกข่ายหรือสมาชิกในที่นี้คือประชาชนในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นนั้น เป็นเพียงแต่ผู้รับข้อมูลเพียงอย่างเดียว ไม่มีการปฏิสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนข้อมูลไปมาระหว่างกัน หรือตอบแทนกัน แม้ว่าจะในทางแนวคิดทฤษฎีแล้วนัยยะนี้ ถือว่าไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่าย แต่เป็นปรากฏการณ์เชิงวาทกรรมที่ใช้เรียกความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบจำลองดังกล่าวอธิบายปรากฏการณ์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางประชาชนที่สนใจในตัวนักรการเมือง ทำให้นักรการเมืองถิ่นเป็นศูนย์กลางเครือข่ายที่ใช้เรียกขานกันมากขึ้นระหว่างนักรการเมืองถิ่นกับประชาชน มีการปฏิบัติการรักษาความสัมพันธ์ของนักรการเมืองถิ่นกับประชาชน เช่น การส่งเอกสาร จดหมายข่าว เชิญประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงานที่นักรการเมืองหรือพรรคการเมืองจัดขึ้น โดยประชาชนมิได้เป็นสมาชิกพรรค

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

หรือไม่ใช่บัญชีรายชื่อสมาชิก เป็นการปฏิบัติที่ไม่คาดหวังอะไรมากไปกว่าการใช้กิจกรรมที่นักการเมืองถิ่นกำหนดเพื่อทำกิจกรรมเชื่อมโยงในเครือข่ายกับประชาชนอยู่เสมอ ให้มีผลงานไม่ทิ้ง ไม่ห่างหายไปจากประชาชนในพื้นที่

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ ได้นำแนวความคิดเรื่องเครือข่ายทางสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่าย มาใช้ในการอธิบายการเข้าถึงความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ครอบครัว เครือญาติ เพื่อน เพื่อนบ้าน กลุ่มผลประโยชน์ ฯลฯ โดยการเชื่อมโยงผ่านกลุ่ม การเชื่อมโยงผ่านกิจกรรมในการเมืองระหว่างนักการเมืองกับประชาชน ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในเชิงการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมถึงความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ตามรูปแบบจำลองดังกล่าว ซึ่งนักการเมืองถิ่นเป็นผู้กำกับเครือข่าย และมีลูกข่ายหรือสมาชิกในที่นี้ คือประชาชนในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นนั้น เป็นเพียงแต่ผู้รับข้อมูลเพียงอย่างเดียวที่สนใจในตัวนักการเมือง ทำให้นักการเมืองถิ่นเป็นศูนย์กลางเครือข่ายที่ใช้เรียกขานกันมากขึ้นระหว่างนักการเมืองถิ่นกับประชาชน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่องนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัยเรื่องนักการเมืองถิ่นจังหวัดอื่นๆ ของสถาบันพระปกเกล้า เพื่อความรู้ และเป็นข้อมูลในการวิจัยดังนี้

ชาญวุฒิ ไชยรักษา (2549, น.127-130) ได้ทำการศึกษา เรื่องนักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก พบว่าวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่นักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลกใช้สำหรับการเลือกตั้ง ได้แก่ การลงพื้นที่เพื่อพบปะชาวบ้าน เพื่อแนะนำประวัติของผู้สมัครรวมทั้งนโยบายในการหาเสียง การชักถามพูดคุยปัญหาในพื้นที่ และชีวิตของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ตำบล นักการเมืองถิ่นทุกท่านต่างเห็นพ้องต้องกันว่า วิธีการหาเสียงโดยการลงพื้นที่เพื่อพบปะชาวบ้านนี้เป็นวิธีการที่จำเป็นและมีความสำคัญมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีวิธีการหาเสียงในรูปแบบต่างๆ อาทิ การปราศรัยหาเสียง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และการใช้รถขยายเสียง ด้วยวิธีที่หลากหลายนับตั้งแต่วิธีการดั้งเดิมที่มักจะมีการนำหนังกลางแปลงไปฉายให้ชาวบ้านได้ดู และจะมีการคั่นกลางการชมภาพยนตร์ด้วยการปราศรัยหาเสียงเพื่อแนะนำตนเอง การปราศรัยในงานวัดหรืองานรื่นเริงประจำปี ซึ่งมีประชาชนมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก การจัดทำป้ายโปสเตอร์ไม้ขนาดใหญ่สำหรับตั้งไว้ในที่สาธารณะ แผ่นปลิวประชาสัมพันธ์ หรือบัตรขนาดนามบัตรแนะนำตัวผู้สมัคร นอกจากนี้การจ้างรถยนต์พร้อมติดตั้งลำโพงเครื่องขยายเสียง เปิดเทปคำปราศรัยการแนะนำตนเอง นโยบายพรรค รวมทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองให้ประชาชนรับทราบ

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้ง ส.ส.พิษณุโลก คือปัจจัยความสัมพันธ์ของผู้สมัครที่มีต่อชุมชนและประชาชน โดยเฉพาะเรื่องความใกล้ชิดและเกาะติดพื้นที่เลือกตั้ง จะทำให้ชาวบ้านรู้จักและไว้วางใจมากขึ้น นอกจากนี้

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ยังมีปัจจัยเรื่องเงินที่ใช้ในการหาเสียง ปัจจัยเรื่องทุนทางสังคม หรือการมีเครือข่ายทางสังคมของผู้สมัคร และความสัมพันธ์กับ นักรการเมืองถิ่นที่ดำรงตำแหน่งส.ส.อยู่แล้ว เป็นต้น

รุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2552, น. 182-185) ได้ทำการศึกษา เรื่องนักรการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า นักรการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเครือข่ายความสัมพันธ์ ในลักษณะของการหาทางทางการเมืองหรือเครือข่าย หรือบุคคล ที่ใกล้ชิดกับพรรคประชาธิปัตย์ อันเป็นปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ให้ ได้รับการเลือกตั้ง ผู้สมัครจะถูกกลั่นกรองอย่างรอบคอบ เน้นคนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของมวลชนเป็นเวลายาวนาน ทำงานเพื่อมวลชนมาตลอดเวลา สร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ เชื่อถือศรัทธา จึงได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมาเป็นเวลายาวนาน ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ทุกคน จะเคลื่อนไหวโดยการเข้าหาประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะไปร่วมงานบุญ งานแต่ง งานศพ และร่วมกิจกรรมต่างๆ มีกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการจัดตั้งเครือข่าย และมีเครือข่ายกระจายอยู่แทบทุกพื้นที่ เครือข่ายที่เข้มแข็งทำให้นักรการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีฐานคะแนนเสียงที่ค่อนข้างมั่นคง และรักษามวลชนได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

นอกจากนี้กลวิธีการหาเสียง คือการลงพื้นที่พบปะประชาชนในลักษณะเคาะประตูบ้าน หรือเยี่ยมบ้านในช่วงก่อนการเลือกตั้ง พูดคุย แนะนำตนเองทำให้ชาวบ้านรู้สึกดีกับผู้สมัคร แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะทำหน้าที่เป็น

ตัวแทนของประชาชน นอกจากนี้การร่วมกิจกรรมทางสังคม เป็นการเปิดตัว และแสดงตัวต่อสาธารณชน การให้ความช่วยเหลือในลักษณะของความอนุเคราะห์อุปถัมภ์ในรูปแบบต่างๆ และการปราศรัยหาเสียงได้มีการพัฒนารูปแบบตั้งแต่ในอดีตที่มีการเดินทางไปหาเสียงตามสถานที่ต่างๆโดยใช้โทรโข่ง หรือใช้เครื่องขยายเสียงติดกับรถยนต์ การเลือกสถานที่ยื่นปราศรัยให้ประชาชนเห็น และปัจจุบันจะปราศรัยใหญ่ครั้งเดียวระดมคนของพรรคมาช่วยกันปราศรัยบนเวทีใหญ่ ที่ทางจังหวัดหรือพรรคจัดขึ้น

พรชัย เทพปัญญา (2552, น. 179-183) ได้ทำการศึกษาเรื่องนักการเมืองถิ่นจังหวัดชลบุรีพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2551 จะเป็นบุคคลที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นนำของจังหวัด มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดี เป็นที่รู้จักของคนในจังหวัด โดยมีพื้นฐานสำคัญจากการเป็นผู้นำท้องถิ่น และเคยร่วมทำงานอยู่ในกลุ่มการเมืองถิ่นมาก่อน การสืบทอดอำนาจทางการเมืองในกลุ่มเครือญาติ และคนรู้จักที่มีความสนิทสนม มีเครือข่ายสำคัญกับนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ สมาชิกหอการค้าจังหวัดชลบุรี กลุ่มการเมืองตระกูลคุณปลื้ม หรือกลุ่ม “เรารักชลบุรี” เป็นกลุ่มที่ครองพื้นที่ในจังหวัดชลบุรี มาโดยตลอด นอกจากนี้กระแสของพรรคการเมืองขนาดใหญ่มีแนวโน้มขยายชัดเจนจะได้รับความนิยม และมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เมื่อศึกษาถึงวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดชลบุรี พบว่า มีการลงพื้นที่พบปะกับประชาชนในพื้นที่ การเดินเคาะประตูบ้านเข้าหาพูดคุย และแจกแผ่นพับแนะนำตัวเองพร้อมนโยบายของพรรคการเมืองที่สังกัด เป็นการพูดคุยขอคะแนนเสียงโดยตรงซึ่งเป็นวิธีการที่สำคัญมากที่สุดที่นักการเมืองในจังหวัดชลบุรีทุกคนปฏิบัติ และที่สำคัญจะต้องมีความสม่ำเสมอในการลงพื้นที่ทั้งก่อน และหลังการเลือกตั้งในรูปแบบของการเข้าร่วมในงานบุญประเพณีต่างๆ ของชุมชนตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังพบว่าจะใช้วิธีการปราศรัยย่อยในพื้นที่ที่ประชาชนอยู่กันอย่างหนาแน่น เช่นตลาด ตามเขตที่อยู่อาศัย และการปราศรัยใหญ่บนเวทีที่ทางราชการจัดให้การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ป้ายหาเสียงขนาดใหญ่ การแจกแผ่นพับแนะนำตนเอง การใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และโดยเฉพาะเคเบิลทีวีท้องถิ่น ASTV และท้ายสุดคือ การใช้ห้วคะแนนโดยเฉพาะในกลุ่มของผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มของนักการเมืองถิ่นฐานเสียงคือความสนิทสนม ความรู้จักส่วนตัว และเครือญาติในการช่วยเป็นห้วคะแนนให้

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักการเมืองถิ่นจะมีวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่สอดคล้องกันคือ การลงพื้นที่เพื่อพบปะชาวบ้าน การเคาะประตูบ้านแนะนำประวัติของผู้สมัคร การซักถามพูดคุยปัญหาในพื้นที่ซึ่งเป็นวิธีการที่จำเป็นและมีความสำคัญมากที่สุด การใช้วิธีปราศรัยย่อยในพื้นที่ที่ประชาชนอยู่กันอย่างหนาแน่น การปราศรัยใหญ่บนเวที การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และการใช้

รขยายเสียง นอกจากนี้เครือข่ายความสัมพันธ์ในลักษณะของ ทายาททางการเมืองหรือเครือญาติ หรือบุคคลที่ใกล้ชิด การเข้าไปร่วมงานบุญ งานแต่ง งานศพ และร่วมกิจกรรมต่างๆ มีกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางการสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อถือศรัทธาต่อนักการเมืองถิ่น

3. สรุปความสัมพันธ์ของแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปความสัมพันธ์และปรับใช้ในการวิจัยเรื่อง นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ได้ดังนี้

อุดมการณ์ทางการเมือง เกี่ยวข้องกับรูปแบบทาง ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมในระดับปัจเจกบุคคล มีลักษณะ ชัดเจน เชื่อมโยง และเป็นระบบ เป็นแนวทางการประพฤติเพื่อ การบรรลุถึงความมุ่งหวังของอนาคต เมื่อนำมาปรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมทางการเมืองที่ นักการเมืองแต่ละคนแสดงออก และใช้เป็นแนวทางการอธิบาย ปრაกฏการณ์ทางการเมืองในระดับถิ่น ถึงการสร้างอุดมการณ์ และใช้ประโยชน์จากอุดมการณ์ในการชักจูง โน้มน้าว แข่งขัน เพื่อให้ได้ชนะการเลือกตั้ง และเพื่ออำนาจทางการเมืองแบบ ตัวแทนด้วยความชอบธรรม ดังนั้น อุดมการณ์ทางการเมือง ในที่นี้ จึงเป็นอุดมการณ์ในเชิงมิติทางสังคมการเมืองที่เป็นการ รวมศูนย์ความเป็นตัวแทนอุดมการณ์ทางการเมืองในระดับถิ่น ของนักการเมืองให้มีความแน่นแฟ้นมากขึ้นในชุมชนการเมือง นั้นๆ ให้มีความคิดความเชื่อ และศรัทธาร่วมกัน

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

วัฒนธรรมทางการเมือง และการกล่อมเกลாதทางการเมืองที่นำมาปรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่ออธิบายความเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นโดยมีฐานคิด และการอธิบายปรากฏการณ์ผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองในเชิงปัจเจกบุคคลที่อธิบายพฤติกรรม และอัตลักษณ์ของนักการเมืองถิ่นถึงระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม การปฏิบัติหรือแสดงออก ที่มีคุณลักษณะเฉพาะของนักการเมืองถิ่นแต่ละราย ที่ปฏิบัติการทางการเมืองในชุมชนท้องถิ่นของตน โดยใช้กลวิธีและกลยุทธ์ในการแข่งขันต่อสู้ทางการเมือง เพื่อยึดเอาอำนาจในสังคมถิ่นนั้นๆ นำไปสู่การก้าวขึ้นในเวทีการเมืองระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ในฐานะ “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ที่มาจากการเป็น “ผู้แทน” ของประชาชนในถิ่นนั้น

ระบบอุปถัมภ์ - ผู้รับอุปถัมภ์ บารมีและระบบอุปถัมภ์นำมาปรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เศรษฐกิจ และบารมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองถิ่นกับประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการชนะการแข่งขันการเลือกตั้งทางการเมือง นับได้ว่าเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้อุปถัมภ์หมายถึงนักการเมืองถิ่น ใช้เป็นแนวทางในการชนะใจประชาชน รวมถึงการได้รับการยอมรับจากประชาชน เพราะการให้การอุปถัมภ์ คือการได้ใจ ได้บุญคุณ ได้การยอมรับ และศรัทธาจากประชาชนนำมาสู่การได้รับคะแนนเสียงในที่สุด

กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง นำมาปรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่ออธิบายกลไกการเมืองที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีวัตถุประสงค์ ทัศนคติ และผลประโยชน์ร่วมกัน มารวมตัวกัน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง การสานประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่เชื่อมโยงระหว่างพรรคการเมือง กับประชาชน เนื่องจากกลุ่มผลประโยชน์ และพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ และการพิจารณาถึงลักษณะพฤติกรรมของกลุ่มต่อการเมืองที่มีทั้งความขัดแย้ง และการแข่งขันกันในเรื่องของผลประโยชน์

เครือข่ายทางสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่าย นำมาปรับใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกลไกสนับสนุนความเข้มแข็งของนักการเมืองถิ่น และอธิบายการเข้าถึงความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับบุคคลซึ่งประกอบด้วยครอบครัว เครือญาติ เพื่อน เพื่อนบ้าน กลุ่มผลประโยชน์ ฯลฯ ในเชิงการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมถึงความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งนักการเมืองถิ่นเป็นผู้กำกับเครือข่าย และมีลูกข่ายหรือสมาชิกในที่นี้คือประชาชนในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นนั้นเป็นเพียงแต่ผู้รับข้อมูลเพียงอย่างเดียวที่สนใจในตัวนักการเมือง โดยมีการปฏิบัติการรักษาความสัมพันธ์ของนักการเมืองถิ่นกับประชาชน เช่น การส่งเอกสาร จดหมายข่าว เชิญประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงานที่นักการเมือง หรือพรรคการเมืองจัดขึ้น เพื่อทำกิจกรรมเชื่อมในเครือข่ายกับประชาชนอยู่เสมอ ให้มีผลงาน ไม่ทิ้งไม่ห่างหายไปจากประชาชนในพื้นที่

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยเรื่อง นักรการเมืองถิ่นจังหวัดอื่นๆ ของสถาบันพระปกเกล้า มีประเด็น ที่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่องนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง 3 ประเด็น ดังนี้

1. รูปแบบ และวิธีการหาเสียง

พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชาญวุฒิ ไชยรักษา (2549)** เรื่องนักรการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก ในประเด็นวิธีการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ การลงพื้นที่เพื่อพบปะชาวบ้าน แนะนำประวัติของผู้สมัคร การปราศรัยหาเสียง การใช้สื่อ ประชาสัมพันธ์ และการใช้รถขยายเสียง การนำหนังสือไปฉายให้ชาวบ้านได้ดู และจะมีการค้นกลางการชมภาพยนตร์ ด้วยการปราศรัยหาเสียงเพื่อแนะนำตนเอง การปราศรัยในงาน วัดหรืองานรื่นเริงประจำปีซึ่งมีประชาชนมาชุมนุมกันเป็น จำนวนมาก การจัดทำป้ายโปสเตอร์ไม้ขนาดใหญ่สำหรับตั้งไว้ในที่สาธารณะ แผ่นปลิวประชาสัมพันธ์ หรือบัตรขนาดนามบัตร แนะนำตัวผู้สมัคร งานวิจัยของ **รุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2552)** เรื่องนักรการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า กลวิธี การหาเสียง คือ การลงพื้นที่พบปะประชาชนในลักษณะเคาะ ประตูบ้าน หรือเยี่ยมบ้านในช่วงก่อนการเลือกตั้ง พูดคุย แนะนำตนเองทำให้ชาวบ้านรู้สึกดีกับผู้สมัคร แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน การปราศรัยหาเสียงโดยใช้เครื่องขยายเสียงติดกับรถยนต์ การเลือกสถานที่ยื่นปราศรัยให้ประชาชนเห็นอย่างชัดเจน และงาน วิจัยของ **พรชัย เทพปัญญา (2552)** ที่พบว่ามีการลงพื้นที่

พบปะกับประชาชนในพื้นที่ การเดินเคาะประตูบ้าน และ แจกแผ่นพับแนะนำตัวเองพร้อมนโยบายของพรรคการเมือง ที่สังกัด การพูดคุยขอคะแนนเสียงโดยตรง การปราศรัยย่อยในพื้นที่ที่ประชาชนอยู่กันอย่างหนาแน่น เช่น ตลาด ตามเขตที่อยู่อาศัย และการปราศรัยใหญ่บนเวทีที่ทางราชการจัดให้การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ป้ายหาเสียงขนาดใหญ่ การใช้หวัคะแนนโดยเฉพาะในกลุ่มของผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มของนักรการเมืองถิ่นฐานเสียงคือความสนิทสนม ความรู้จักส่วนตัว และเครือญาติ ในการช่วยเป็นหวัคะแนนให้

2. กลุ่มสนับสนุน หรือเครือข่าย

พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2552)** นักรการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเครือข่ายความสัมพันธ์ในลักษณะของทายาททางการเมือง หรือเครือญาติ หรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับพรรคประชาธิปัตย์ ความสามารถในการจัดตั้งเครือข่าย และมีเครือข่ายกระจายอยู่แทบทุกพื้นที่ เครือข่ายที่เข้มแข็งทำให้นักรการเมืองถิ่นมีฐานคะแนนเสียงที่ค่อนข้างมั่นคง และรักษามวลชนได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน **ชาญวุฒิ ไชยรักษา (2549)** ที่พบว่า ปัจจัยเรื่องเงินที่ใช้ในการหาเสียง ปัจจัยเรื่องทุนทางสังคม หรือการมีเครือข่ายทางสังคมของผู้สมัคร และความสัมพันธ์กับนักรการเมืองถิ่นที่ดำรงตำแหน่ง ส.ส. อยู่แล้ว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้ง **พรชัย เทพปัญญา (2552)** พบว่า บุคคลที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นนำของจังหวัด มีสถานภาพทาง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เศรษฐกิจ และสังคมดี เป็นที่รู้จักของคนในจังหวัด เป็นผู้นำท้องถิ่น การสืบทอดอำนาจทางการเมืองในกลุ่มเครือญาติ และคนรู้จักที่มีความสนิทสนม มีเครือข่ายสำคัญกับนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)และผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ สมาชิกหอการค้าจังหวัดชลบุรี กลุ่มการเมืองตระกูลคุณปลื้ม หรือกลุ่ม “เรารักชลบุรี” เป็นกลุ่มที่ครองพื้นที่ในจังหวัดชลบุรีมาโดยตลอด

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชาญวุฒิ ไชยรักษา (2549)** คือ ความใกล้ชิดและเกาะติดพื้นที่เลือกตั้ง จะทำให้ชาวบ้านรู้จักและไว้วางใจมากขึ้น คือปัจจัยความสัมพันธ์ของผู้สมัครที่มีต่อชุมชน และประชาชน **รุจน์จาลักษณธายา คณานุรักษ์ (2552)** พบว่าปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ให้ได้รับการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ทุกคนจะเคลื่อนไหวโดยการเข้าหาประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นไปร่วมงานบุญ งานแต่ง งานศพ และร่วมกิจกรรมต่างๆ มีกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง **พรชัย เทพปัญญา (2552)** พบว่า ความสม่ำเสมอในการลงพื้นที่ทั้งก่อน และหลังการเลือกตั้ง ในรูปแบบของการเข้าร่วมในงานบุญประเพณีต่างๆของชุมชนตลอดทั้งปีเป็นสิ่งสำคัญที่นักการเมืองในจังหวัดชลบุรีทุกคนต้องปฏิบัติ

บทที่ 4

นักรการเมืองถิ่น จังหวัดระยอง

การเลือกตั้งและสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2554)

จากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ซึ่งเป็นปีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งแรกจบจนถึงครั้งล่าสุด (พ.ศ. 2554) สามารถลำดับเหตุการณ์การเลือกตั้ง และรายชื่อของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยองในแต่ละครั้ง ได้ดังนี้

น้การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก

(15 พ.ย. 2476 – 9 ธ.ค. 2480)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 เป็นช่วงหลังการพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวร พ.ศ. 2475 ได้ราว 11 เดือน เป็นการเลือกตั้งภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475 ลงวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกเป็นการเลือกตั้งทางอ้อมสองชั้น ในระบบรวมเขต (จังหวัด) คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละตำบลเลือกตั้งผู้แทนตำบล 1 คน การเลือกตั้งผู้แทนตำบลกฎหมายกำหนดให้กระทำโดยการประกาศพระราชกฤษฎีกาว่าให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบล ให้กรรมการอำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในตำบลนั้นขึ้น ในการทำบัญชีรายชื่อนี้ให้ถือตามทะเบียนสำมะโนครัว เมื่อได้ผู้แทนตำบลแล้ว ผู้แทนตำบลจึงออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัด โดยผู้แทนตำบลมีสิทธิเลือก ส.ส. ได้เท่าจำนวน ส.ส. ที่จังหวัดนั้นพึงมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้มี ส.ส. ประเภทที่ 1 จำนวน 78 คน โดยถือจำนวนประชากรของแต่ละจังหวัดเป็นเกณฑ์กำหนดจำนวน ส.ส. ของแต่ละจังหวัด ประชากร 200,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี (นิยม รัฐอมฤต, 2550, น. 70-71) สำหรับสมาชิกประเภทที่ 2 ซึ่งมาจากการแต่งตั้งจำนวน 78 คน เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 ชุดนี้สิ้นสุดลง เพราะถึงคราวออกตามวาระที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สมาชิกประเภทที่ 2 ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป

ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรครั้งแรกในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 นี้มีผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง 78 คน ประกอบด้วยคนที่มีชื่อเสียงอยู่หลายคน เช่น พระยาเทพหัสดิน นายไต้ ปาณิกบุตร ขุนสมหารทิศะคดี หลวงนาถนิติธาดา พระคุณยธรรณปรีชาไวท์ พระยาเสนาภิมุข หลวงวรนิติปรีชา พระยาสมันตรัฐบุรินทร์ นายมัญญ บิริสุทธิ์ นายทองอินทร์ ภูมิพัฒน์ นายเลียง ไชยกาล ฯลฯ (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 23)

สำหรับจังหวัดระยอง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนแรกของจังหวัด คือ **หลวงประสานนฤชิต (เดิม อนุกระหามันท์)** ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงสมัยเดียว

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 (7 พ.ย. 2480 – 11 ก.ย. 2481)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480 เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนครั้งแรก มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 2 ประเภท คือ สมาชิกประเภทที่ 1 ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง มีจำนวน 91 คน เป็นการเลือกตั้งโดยวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตมีผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน และใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 200,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 มีจำนวน 91 คน มาจากการแต่งตั้งจากสมาชิกชุดเดิมจำนวน 78 คน และพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเพิ่มอีก 13 คน เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2480 เพื่อให้มีจำนวนเท่ากับสมาชิกประเภทที่ 1

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สมาชิกประเภทที่ 1 ชุดนี้ ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480 ถึงวันที่ 11 กันยายน 2481 สิ้นสุดโดยการยุบสภาผู้แทนราษฎร สำหรับสมาชิกประเภทที่ 2 ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป

สำหรับจังหวัดระยอง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนที่สองของจังหวัด คือ **นายเสกส เจริญสมา** ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 (12 พ.ย. 2481 – 15 ต.ค. 2488)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2481 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงครั้งที่ 2 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 2 ประเภท คือ สมาชิกประเภทที่ 1 ซึ่งมาจากการเลือกตั้งมีจำนวน 91 คน เป็นการเลือกตั้งโดยวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตมีผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน และใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 200,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 มีจำนวน 91 คน โดยเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ต่อเนื่องมาจากสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 1 และชุดที่ 2

สมาชิกประเภทที่ 1 ชุดนี้ ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน 2481 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2488 ทั้งนี้ ได้มีการขยายเวลาอยู่ในตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 2 ปี โดยพระราชบัญญัติขยายกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พุทธศักราช 2485 เนื่องจากมีกรณีพิพาท อินโดจีน และสงครามมหาเอเชียบูรพา ดังนั้น ส.ส.ประเภทที่ 1 ของสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดโดยการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 15 ตุลาคม 2488

หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 ได้เพิ่มเงินเดือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเดือนละ 350 บาททุกคน (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 39)

สำหรับจังหวัดระยอง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ **นายเสกสกล เจตสมมา** ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 โดยเหตุผลที่ว่านายเสกสกล เจตสมมา ได้รับเลือกตั้งมาเพียง 9 เดือนเท่านั้น ยังไม่ครบเทอมควรให้ได้เป็นผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 36)

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4

(6 ม.ค. 2489 – 8 พ.ย. 2490)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2489 การเลือกตั้งครั้งนี้มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งมีจำนวน 96 คน แบ่งเขตเลือกตั้งโดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 100,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้สืบเนื่องมาจาก เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2488 รัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้จัดให้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการยุบสภาหลังจากประกาศใช้กฎหมายว่าด้วย

นักรการเมืองถิ่นระยอง

อาชญากรรม¹ ได้ 7 วัน (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546,

¹ กฎหมายอาชญากรรม เป็นกฎหมายที่ออกในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช สืบเนื่องจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 นายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีได้ขอลาออก เพื่อให้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่หลัง สงครามที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (อ.ปรีดี พนมยงค์) จึงแนะนำประธานสภา ผู้แทนราษฎรว่าในสถานการณ์เช่นนี้ควรให้ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ซึ่งเป็น หัวหน้าเสรีไทยในสหรัฐอเมริกาเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ก่อนที่ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช จะมาถึง เห็นควรให้นายทวิ บุญยเหตุ เป็นนายกรัฐมนตรีไปก่อน เป็นการชั่วคราว ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2488 และได้ตั้งรัฐมนตรีขึ้นมา 21 คน รัฐบาลชุดนี้เป็น ผู้ทำหน้าที่พิจารณาร่างข้อตกลงพิเศษซึ่งอังกฤษทำขึ้น เป็นเงื่อนไขให้ รัฐบาลไทยปฏิบัติในยุคสงครามรวม 21 ข้อ แต่ไม่มีลักษณะอย่างสัญญา สงบศึก ซึ่งประเทศผู้ชนะสงครามทำกับประเทศผู้แพ้สงคราม เนื่องจาก เป็นร่างข้อตกลงพิเศษ จึงมีอยู่ข้อหนึ่งที่บังคับให้ไทยต้อง “ร่วมมือในการ สอบสวนและฟ้องร้องบุคคล ซึ่งต้องหาว่าเป็นอาชญากรรมสงคราม หรือผู้ที่ ร่วมมือกับญี่ปุ่นหรือศัตรูของสัมพันธมิตรโดยเปิดเผย” เพื่อแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลก็พร้อมที่จะร่วมมือกับฝ่ายสัมพันธมิตร รัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม ให้สภาผู้แทน ราษฎรพิจารณา ในวันที่ 27 กันยายน 2488 หลังจากที่เข้าดำรงตำแหน่งได้ 8 วัน และที่สำคัญคือ บทบัญญัติในมาตรา 3 ซึ่งบัญญัติว่า “การกระทำ ใด ๆ อันบุคคลได้กระทำไม่ว่าในฐานะส่วนตัวหรือสมรู้ต้องตามที่ บัญญัติไว้ต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาชญากรรมสงคราม และผู้กระทำเป็น อาชญากรรมสงคราม ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำนั้นจะได้กระทำก่อนหรือหลังวันใช้ พระราชบัญญัตินี้” ในการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ ได้มีสมาชิกสภา ที่มาจากการเลือกตั้งหลายคนอภิปรายให้ความเห็นว่า เป็นกฎหมาย ลงโทษผู้กระทำผิดย้อนหลัง และเป็นโมฆะ เพราะขัดต่อบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญ แต่เสียงข้างมากในสภาเห็นชอบด้วย จึงมีประกาศใช้เป็น

น. 66-68) เพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งสมาชิกสภาประเภทที่ 1 ภายใน 90 วัน นับแต่วันยุบสภา โดยให้เหตุผลว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งนี้ ได้รับเลือกตั้งมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2481 และได้มีการต่ออายุให้ครั้งละ 2 ปี ถึง 2 ครั้ง นับว่าเป็นเวลานานเกินควรเป็นเหตุให้จิตใจความคิดเห็นห่างจากความประสงค์เดิมของราษฎร ดังจะเห็นได้จากการที่หลายคนได้คัดค้านกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมสงคราม ซึ่งอาจทำให้โลกภายนอกเข้าใจผิดไปว่าประชาชนสนับสนุนลัทธิเผด็จการ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติได้ จึงจำเป็นต้องยุบสภาเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรเลือกตั้งผู้แทนของตนขึ้นมาใหม่

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 ในระยะแรกให้ ส.ส. ที่อยู่ในตำแหน่งก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญซึ่งเลือกตั้งมาเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2489 ดังกล่าว ให้ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปก่อน ต่อมาในวันที่ 5 สิงหาคม 2489 ได้มีการเลือกตั้ง ส.ส.เพิ่มในอีก 47 จังหวัด ได้ ส.ส. เพิ่มมาอีก 82 คน ทำให้สภาผู้แทนมีสมาชิกรวมจำนวน 178 คน

กฎหมาย ด้วยเหตุนี้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม กับทั้งรัฐมนตรีและข้าราชการผู้ใกล้ชิดบางคน จึงกลายเป็นผู้ต้องหา และถูกจับกุมคุมขังในฐานะอาชญากรรมสงคราม และถูกฟ้องเป็นจำเลยในศาลฎีกา ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน พ.ศ. 2488 จนถึงต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2489 รวมเป็นเวลา 6 เดือนเต็ม ทั้งๆ ที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ทำคุณกับประเทศชาติ โดยเฉพาะการที่ได้ยอมให้ญี่ปุ่นเดินทัพผ่านไทยไปแหลมมลายู ทำให้กรุงเทพฯ และเมืองสำคัญของไทย รอดพ้นจากการถูกทำลาย อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกาได้พิพากษาว่า กฎหมายอาชญากรรมสงครามเป็นโมฆะ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สำหรับสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวน 80 คน² มีวาระ 4 ปีขยายเวลา 2 ปี สมาชิกวุฒิสภาลดลงเนื่องจากการยึดอำนาจการปกครองประเทศโดย “คณะทหารของชาติ” ภายใต้การนำของพลโทผิน ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490

สำหรับจังหวัดระยอง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือ **นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์** โดยผลการเลือกตั้งครั้งนี้ ปรากฏว่าคะแนนของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ สูงกว่าคะแนนรวมของอีก 5 คน ซึ่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งมีอยู่ 6 คน ต่างก็รู้จักมักคุ้นกันทั้งนั้น เฉพาะตัวนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์นั้น มีผู้สมัครเป็นญาติอยู่ถึง 2 คน และคนหนึ่งเป็นอดีต ส.ส. ที่ถูกยุบสภา ผู้สมัครอีก 2 คนเป็นทนายความชั้น 2 และอีกคนหนึ่งเป็นอดีตนายกเทศมนตรี กล่าวได้ว่า การหาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ ไม่มีการใส่ร้ายป้ายสีกัน ไม่มีการซื้อขายเสียง และไม่มีการแจกข้าวของหรือแจกเงิน เพราะผู้สมัครรับการเลือกตั้งในจังหวัดระยองรู้จักกันเป็นอย่างดี การเลือกตั้งจึงเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 70)

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยแรก และได้ทำหน้าที่ข้าราชการการเมือง ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

² มาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อมของส.ส. ที่มีอยู่แต่เดิม 96 คน ทำหน้าที่เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2489 พุฒิสภาสิ้นสุดลงพร้อมกับสภาผู้แทนชุดนี้

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 5

(29 บ.ค. 2491 – 29 พ.ย. 2494)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2491 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด (จังหวัดละ 1 เขต) มีผู้แทนจำนวน 99 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 200,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี สำหรับวุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2490 สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากการยึดอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494 โดย “คณะบริหารประเทศชั่วคราว” ภายใต้การนำของ พลโท ผิน ชุณหะวัณ

สำหรับจังหวัดระยอง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ **นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์** ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 ได้ทำหน้าที่ข้าราชการการเมือง ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีครั้งแรก ในวันที่ 18 เมษายน 2491 สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 6

(26 ก.พ. 2495 – 25 ก.พ. 2500)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด (จังหวัดละ 1 เขต) เนื่องจากคณะบริหารประเทศชั่วคราว ได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 มาใช้บังคับใหม่ ซึ่งกำหนดให้มีสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

จำนวน 123 คน และโดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี สมาชิกประเภทที่ 1 ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2500 (พ้นจากตำแหน่งตามวาระที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ) สำหรับสมาชิกประเภทที่ 2 มีจำนวน 123 คน มาจากการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2494 (ชุดเดิม) เมื่อสมาชิกประเภทที่ 1 พ้นจากตำแหน่งแล้ว สมาชิกประเภทที่ 2 ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป

สำหรับจังหวัดระยอง **นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์** ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นเดิม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 และในครั้งนี้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่มีการเลือกตั้ง เนื่องจากเมื่อถึงวันสุดท้ายในการรับสมัครการเลือกตั้ง ไม่มีผู้ใดสมัครแข่งกับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จึงนับเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 5 ของประเทศไทยที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่มีการเลือกตั้ง คนแรกคือนายเอี่ยม ทองสวัสดิ์ (แม่ฮ่องสอน พ.ศ. 2489) คนที่ 2 คือ อาจารย์ปรีดี พนมยงค์ (พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2489) คนที่ 3 - 4 คือ นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ และขุนสีมะสิงห์สวัสดิ์ (ลำปาง พ.ศ. 2491) คนที่ 5 คือนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (ระยอง พ.ศ. 2495) (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 138)

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 7

(26 ก.พ. 2500 – 16 ก.ย. 2500)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบรวมเขตจังหวัด (เขตจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง) มีผู้แทนราษฎรจำนวน 160 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนใหญ่สังกัดพรรคการเมือง เนื่องจากเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2498 จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่าง พ.ร.บ. พรรคการเมืองต่อสภา โดยให้เหตุผลว่า ระบบประชาธิปไตยได้ดำเนินการมาแล้ว 20 ปีแล้ว ควรแก่เวลาที่จะให้มีการก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้น สภาเห็นชอบด้วยและลงมติ ประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2498 แต่นั้นมาได้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นหลายพรรค สำหรับสมาชิกประเภทที่ 2 มีจำนวน 123 คน มาจากการแต่งตั้ง เป็นสมาชิกประเภทที่ 2 ชุดเดิม สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากการยึดอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2500 โดยคณะทหารภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

สำหรับจังหวัดระยอง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ **นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์** (สังกัดพรรคเสรีมนังคศิลา และได้มีการจัดงานเปิดสาขาอย่างยิ่งใหญ่ที่บ้านเพ จังหวัดระยอง) ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 และได้ทำหน้าที่ข้าราชการการเมือง ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

น้การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 8 (15 ส.ค. 2500 - 20 ต.ค. 2501)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2500 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบรวมเขตจังหวัด (ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง) สมาชิกประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้งทั่วไป มีจำนวน 160 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และในวันที่ 31 มีนาคม 2501 มีการเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ 1 เพิ่มในอีก 5 จังหวัด จำนวน 26 คน รวมสมาชิกประเภทที่ 1 จำนวน 186 คน สำหรับสมาชิกประเภทที่ 2 ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจำนวน 121 คน³ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2500 สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากการยึดอำนาจการปกครองประเทศของทหาร เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501 คณะปฏิวัติภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

สำหรับจังหวัดระยอง นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งโดยไม่สังกัดพรรค⁴ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 และได้ทำหน้าที่ข้าราชการการเมือง ดำรงตำแหน่งเป็น

³ และต่อมาเหลือจำนวน 95 คน เนื่องจากมีการจับสลากออกจำนวน 26 คน เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2501

⁴ กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมือง ทำให้มีจำนวน ส.ส. ถึง 42 คนที่เป็นกลุ่มอิสระไม่สังกัดพรรคการเมือง รวมทั้งนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ส.ส.จังหวัดระยองด้วย

รัฐมนตรีลอย เป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐมนตรีในคณะรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งถูกยึดอำนาจโดยคณะรัฐประหารในเดือนกันยายน 2500 นั้นไม่มีชื่อในคณะรัฐมนตรีเกือบทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ให้เหตุผลว่านายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ยังคงได้เป็นรัฐมนตรี เพราะเป็นผู้ที่รักษาเงินของแผ่นดินไว้เป็นอย่างดี ต่อมาในวันที่ 8 เมษายน 2501 นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 165)

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9

(10 ก.พ. 2512 – 17 พ.ย. 2514)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2512 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนใช้ระบบการเลือกตั้งแบบรวมเขตจังหวัด มีผู้แทนราษฎร 219 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีสมาชิกวุฒิสภา 164 คน⁵ สมาชิกวุฒิสภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2514 เนื่องจากคณะปฏิวัติโดยจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ประกาศยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 ได้กำหนดให้มีวุฒิสภามาจากการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งของพระมหากษัตริย์ และอยู่ในวาระ 6 ปี โดยเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2511 มีการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจำนวน 120 คน และเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2512 อีก 44 คน รวมมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภา 164 คน

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

สำหรับจังหวัดระยอง นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งโดยไม่สังกัดพรรค ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 6 ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 นี้ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ได้บันทึกบรรยายกาศทางการเมืองที่น่าสนใจความตอนหนึ่งว่า “มีเพียง 2 พรรคที่สมาชิกได้รับเลือกตั้งเกิน 50 คน คือ พรรคสหประชาไทย ได้ 76 คน และพรรคประชาธิปัตย์ได้ 57 คน พรรค นอกนั้นสมาชิกได้รับเลือกตั้งเพียงคนสองคนและอย่างมากเพียง 7 คน ส่วนที่ไม่สังกัดพรรคมีถึง 71 คน ในวันที่ 7 มีนาคม 2512 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประธานรัฐสภาเข้าเฝ้าเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้จอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าพรรคสหประชาไทย ซึ่งมีเสียงข้างมากในสภาเป็นนายกรัฐมนตรี ความจริงเสียงของพรรคสหประชาไทยมีเพียง 76 เสียง หรือ 1 ใน 3 ของเสียงทั้งหมดเท่านั้น และไม่ได้มีเสียงของพรรคอื่นหรือพวกอื่นมาร่วมด้วย หากมีการชาวเสียงกัน พรรคประชาธิปัตย์และกลุ่มอิสระรวมกันอาจมีเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งก็ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นการตั้งนายกรัฐมนตรีต้องเปลี่ยนแปลงไป แต่เรื่องมิได้เป็นเช่นนั้น” (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 196)

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10

(26 ม.ค. 2518 – 12 ม.ค. 2519)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต ถือจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง ในแต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 269 คน มีวุฒิสมาชิก จำนวน 100 คน⁶ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ สิ้นสุดเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2519 โดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร สาเหตุมาจากพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลขาดเอกภาพ ทำให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดิน

สำหรับจังหวัดระยอง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 2 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ **นายชำนาญ ฝุดผ่อง** สังกัดพรรคสันติชน ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก และสมัยเดียว และ **นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์** สังกัดพรรคเกษตรสังคม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 7 และได้ทำหน้าที่ข้าราชการการเมือง โดยดำรงตำแหน่งเป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 กำหนดให้มีวุฒิสภา มาจากการแต่งตั้ง จำนวน 100 คน โดยเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 ได้มีการแต่งตั้งวุฒิสมาชิก จำนวน 100 คน

น้การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11

(4 เม.ย. 2519 – 3 ต.ค. 2519)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2519 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต ถือจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งโดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง ในแต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 279 คน สำหรับวุฒิสภามีสมาชิกจำนวน 100 คน เป็นสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมที่ได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 โดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินภายใต้การนำของ พลเรือเอกสงัด ชลออยู่

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 2 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ **นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์** สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 8 และได้ทำหน้าที่ข้าราชการการเมือง โดยดำรงตำแหน่งเป็นรองนายกรัฐมนตรี และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ**นายสริน ก้องกฤษฎา** สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก และสมัยเดียว

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12

(22 พ.ย. 2522 – 19 มี.ค. 2526)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสม กล่าวคือ จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง ในแต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 301 คน สำหรับวุฒิสภามีสมาชิกจำนวน 225 คน มาจากการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 เมื่อครบ 2 ปี ในวันที่ 22 เมษายน 2524 สมาชิกจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด คือจำนวน 75 คน พ้นจากตำแหน่งโดยวิธีจับฉลาก และมีการแต่งตั้งเข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างจำนวน 75 คน สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ สิ้นสุดเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2526 โดยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ด้วยเหตุแห่งการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ที่ประชุมรัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เห็นว่าอาจเกิดความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองได้ จึงได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 2 คน และผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ **นายสิน กุมภะ** สังกัดพรรคกิจสังคม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก และ **นายหอม ทองประเสริฐ** สังกัดพรรคกิจสังคม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรกเช่นกัน

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13

(18 เม.ย. 2526 – 1 พ.ค. 2529)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างรวมเขตกับแบ่งเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 324 คน สำหรับวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 243 คน มาจากวุฒิสภาชุดเดิมจำนวน 225 คน ในวันที่ 22 เมษายน 2526 ได้แต่งตั้งเพิ่มเติมจำนวน 18 คน เพื่อให้มีสัดส่วน 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดเนื่องจากพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ซึ่งสาเหตุเกิดจากมีสมาชิกพรรคร่วมรัฐบาล

กลุ่มหนึ่งร่วมมือกับพรรคฝ่ายค้าน คัดค้านพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ด้วยเหตุดังกล่าวพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เห็นว่าความแตกแยกทางการเมืองที่เกิดขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินและกระทบถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ จึงได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือ **นายสิน กุมมะ** สังกัดพรรคกิจสังคม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 **นายหอม ทองประเสริฐ** สังกัดพรรคกิจสังคม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 และ **นายเสริมศักดิ์ การุญ** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14

(27 ก.ค. 2529 – 29 เม.ย. 2531)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทน

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ราษฎร 347 คน สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดเนื่องจากพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 29 เมษายน 2531 โดยมีสาเหตุมาจากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคร่วมรัฐบาลส่วนหนึ่ง (พรรคประชาธิปัตย์) คัดค้านร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ตามที่รัฐบาลเสนอ อันเป็นเหตุให้รัฐมนตรีของพรรคประชาธิปัตย์ 16 คน ลาออกจากตำแหน่งเพื่อให้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกแยกทางการเมืองของรัฐบาล และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองได้ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จึงได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองคือ **นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ** สังกัดพรรคสหประชาชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก **นายเสริมศักดิ์ การุญ** สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 และ **พลโทฉลอม วิสมล** สังกัดพรรคราษฎร ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก และสมัยเดียว

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15

(24 ก.ค. 2531 – 23 ก.พ. 2534)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขต

เลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน โดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 357 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุด เนื่องจากการยึดอำนาจ การปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ภายใต้การนำของ พลเอกสุนทร คงสมพงษ์

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือ **นายสิน กุมภะ** สังกัดพรรคกิจสังคม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 **นายเสริมศักดิ์ การุญ** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 และ **นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 16

(22 มี.ค. 2535 – 30 มิ.ย. 2535)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน ใช้เกณฑ์อัตราเฉลี่ยของประชากรทั้งประเทศ ต่อ ส.ส. 360 คน หรือ ส.ส. 1 คน ต่อประชากร 150,000 คนขึ้นไป มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 30 มิถุนายน 2535 ด้วยเหตุการณ์การเมืองที่สำคัญคือ การเกิดกระแสต่อต้านรัฐบาลพลเอก สุจินดา คราประยูร นำไปสู่เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” ระหว่างวันที่ 17 - 20 พฤษภาคม 2535 และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อจะได้ใช้กระบวนการทางรัฐสภา และรัฐธรรมนูญคืนอำนาจทางการเมืองกลับสู่ประชาชน เพื่อให้ประเทศเข้าสู่ภาวะปกติ

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือ **นายเสริมศักดิ์ การุญ** สังกัดพรรคความหวังใหม่ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 **นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ** สังกัดพรรคสามัคคีธรรม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก และ **นายสิน กุมภะ** สังกัดพรรคสามัคคีธรรม ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 (13 ก.ย. 2535 – 19 พ.ค. 2538)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน ใช้เกณฑ์อัตราเฉลี่ยของประชากรทั้งประเทศ ต่อ ส.ส. 360 คน หรือ ส.ส. 1 คน ต่อประชากร 150,000 คนขึ้นไป มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 19 พฤษภาคม 2538 โดยรัฐบาลในขณะนั้นมีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วยพรรคร่วมรัฐบาลหลายพรรค และพรรคการเมืองฝ่ายค้านได้เสนอญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจต่อกรณีการออกเอกสารสิทธิ สปก. 4-01 หลังจากการอภิปราย พรรคพลังธรรมซึ่งเป็นพรรคร่วมรัฐบาลได้ประกาศถอนตัวจากการเป็นพรรคร่วมรัฐบาล และรัฐมนตรีของพรรคพลังธรรมทุกคนขอลาออกจากตำแหน่ง ส่งผลให้นายชวน หลีกภัย ดัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือ **นายจักรพันธุ์ ยมจินดา** สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก **นายยงยศ อรุณเวสเสะเศรษฐ** สังกัดพรรคชาติพัฒนา ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 และ**นายเสริมศักดิ์ การุณ** สังกัดพรรคความหวังใหม่ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 (2 ก.ค. 2538 – 27 ก.ย. 2539)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน ใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 391 คน สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 28 กันยายน 2539 โดยรัฐบาลในขณะนั้นมีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีความขัดแย้งทางการเมืองของพรรคร่วมรัฐบาล และถูกพรรคฝ่ายค้านอภิปรายไม่ไว้วางใจการยุบสภาในครั้งนี้ นายบรรหาร ศิลปอาชา ให้เหตุผลว่าการเป็นรัฐบาลที่ประกอบด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค ความแตกแยกที่กำลังจะเกิดขึ้นอาจเป็นผลกระทบต่อรัฐบาลได้

ดังนั้น จึงได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ทางการเมือง

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือ **นายยงยศ อรุณเวสเสะเศรษฐ์** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 **นายเสริมศักดิ์ การุญ** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 6 และ **นายปิยะ ปิตุเตชะ** สังกัดพรรคชาติพัฒนา ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19

(17 พ.ย. 2539 – 9 พ.ย. 2543)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต โดยจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 3 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 3 คน และไม่น้อยกว่า 2 คน ใช้เกณฑ์จำนวนประชากร 150,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 393 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2543 เนื่องจากได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

2540 มีจุดมุ่งหมายเพื่อปฏิรูปทางการเมือง โดยในรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่า ถ้ามีการหมดวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายใน 45 วัน หากเป็นการยุบสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้มีการเลือกตั้งภายใน 60 วัน ประกอบกับวาระการดำรงตำแหน่งของรัฐบาลใกล้เคียงวาระ รัฐบาลจึงตัดสินใจยุบสภา

สำหรับจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือ **นายปิยะ ปิตุเตชะ** สังกัดพรรคชาติพัฒนา ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 **นาย योगยศ อรุณเวสสะเศรษฐ** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 และ **นายเสริมศักดิ์ การุญ** สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 7

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20

(6 ม.ค. 2544 – 5 ม.ค. 2548)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และได้กำหนดจำนวน และวิธีการได้มาดังนี้ สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน มี 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List) มีจำนวน 100 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ (โดยลงคะแนนให้กับบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ที่พรรคการเมืองยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคละ 100 ชื่อ) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกประเภทหนึ่ง คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตการเลือกตั้ง มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละเขตการเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งละ 1 คน มีจำนวนคงที่ คือ 400 คน ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดการคำนวณเกณฑ์ประชากรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน โดยคำนวณจากประชาชนทั่วประเทศ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 400 คน (มาตรา 102 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นระบบ one man one vote และกำหนดให้เขตการเลือกตั้งแต่ละเขต มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน (400 คน 400 เขต) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากการดำรงตำแหน่งครบวาระเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2548

สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน และแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 3 เขต ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทแบ่งเขตเลือกตั้ง ได้แก่ **นายสาธิต ปิตุเตชะ** สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขตเลือกตั้งที่ 1 **นายสิน กุมภะ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 เขตเลือกตั้งที่ 2 **นายปิยะ ปิตุเตชะ** สังกัดพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 3 สำหรับ**นายเสริมศักดิ์**

หลักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การรณรงค์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List พรรคไทยรักไทย) สมัยแรก

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21

(6 ก.พ. 2548 – 24 ก.พ. 2549)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และได้กำหนดจำนวน และวิธีการได้มาดังนี้ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน มี 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List) มีจำนวน 100 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต การเลือกตั้ง มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละเขตการเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งละ 1 คน มีจำนวนคงที่ คือ 400 คน ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดการคำนวณเกณฑ์ประชากรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน โดยคำนวณจากประชาชนทั่วประเทศ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 400 คน (มาตรา 102 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นระบบ one man one vote และกำหนดให้เขตการเลือกตั้งแต่ละเขต มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน (400 คน 400 เขต) สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุด เนื่องจากรัฐบาลเผชิญกับวิกฤตทางการเมืองมีผู้ชุมนุมเรียกร้องให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีจึงตัดสินใจยุบสภา ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 เพื่อเป็นการคืนอำนาจให้กับประชาชน

สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 4 คน และแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 4 เขต ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทแบ่งเขตเลือกตั้ง ได้แก่ **นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 เขตเลือกตั้งที่ 1 **ร.ต.กฤษฎา การุญ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขตเลือกตั้งที่ 2 **นายธรา ปิตุเตชะ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขตเลือกตั้งที่ 3 **นายปราโมทย์ วีระพันธ์** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขตเลือกตั้งที่ 4 สำหรับ **นายเสริมศักดิ์ การุญ** ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List พรรคไทยรักไทย) สมัยที่ 2 และ **นายสิน กุมภะ** ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List พรรคไทยรักไทย) สมัยแรก

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 22

(2 เม.ย. 2549 – 19 ก.ย. 2549)

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขตการเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List) ซึ่งเป็นระบบ และวิธี

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 - 21 โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนทั้งสิ้น 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 400 คน และแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (Party List) 100 คน และสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดด้วยเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองประเทศของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และให้วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง และมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่เพื่อทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 4 คน และแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 4 เขต ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทแบ่งเขตเลือกตั้ง ได้แก่ **นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 6 เขตเลือกตั้งที่ 1 **ร.ต.กฤษฎา การุญ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขตเลือกตั้งที่ 2 **นายธารา ปิตุเตชะ** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขตเลือกตั้งที่ 3 **นายปราโมทย์ วีระพันธ์** สังกัดพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขตเลือกตั้งที่ 4

หมายเหตุ การเลือกตั้งครั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติตามการร้องขอให้พิจารณาจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อพิจารณาว่าการจัดการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ถูกยกเลิกไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23

(23 ธ.ค. 2550 – 10 พ.ค. 2554)

จัดขึ้นวันที่ 23 ธันวาคม 2550 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้รับการเลือกตั้งตามบทบัญญัติ มาตรา 93 ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 480 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต 400 คน และแบบสัดส่วน 80 คน ทั้งนี้การเลือกตั้งแบบสัดส่วนตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พุทธศักราช 2550) ให้จัดแบ่งพื้นที่ประเทศออกเป็น 8 กลุ่มจังหวัด และให้แต่ละกลุ่มจังหวัดเป็นเขตการเลือกตั้ง โดยแต่ละเขตเลือกตั้งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 10 คน ซึ่งการคำนวณคะแนนตามระบบสัดส่วนนี้ จะคำนวณแยกในแต่ละกลุ่มจังหวัด ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับจำนวนที่นั่งตามอัตราส่วนของคะแนนที่พรรคนั้นๆ ได้รับ โดยไม่มีการกำหนดเกณฑ์คะแนนขั้นต่ำร้อยละ 5 ดังที่เคยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลงโดยพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2554 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 4 คน และแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 2 เขต ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทแบ่งเขตเลือกตั้ง ได้แก่ นายสาธิต ปิตุเตชะ สังกัดพรรค

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขตเลือกตั้งที่ 1 นายวิชัย ล้ำสุทธิ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขตเลือกตั้งที่ 1 นายธารา ปิตุเตชะ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 2 นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขตเลือกตั้งที่ 2

การเมืองในจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออก ที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดี หลากหลายด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ วิถีชีวิตของชาวระยองเป็นแบบเรียบง่าย และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร อย่างไรก็ตามด้วยอิทธิพลของการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการสร้างฐานการผลิตด้านพลังงานเชื้อเพลิงของประเทศและนิคมอุตสาหกรรม ที่ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ทำให้ความเป็นเมืองของจังหวัดระยองเติบโตอย่างรวดเร็ว จากการศึกษาการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง พบว่าภาพลักษณ์ที่โดดเด่น ในระยะเริ่มแรกมีลักษณะของความผูกพันกับนักการเมืองอย่างแนบแน่นต่อตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมืองที่สังกัด โดยเคารพ รัก และศรัทธา การเห็นคุณค่าแห่งคุณงามความดี ความรู้ความสามารถเฉพาะตัวบุคคลของนักการเมืองที่เป็นความภาคภูมิใจของชาวระยอง สู่ความหลากหลายของ

นักการเมือง และของพรรคการเมืองที่ส่งคนเข้าสมัครในจังหวัดระยอง การศึกษาสาระสำคัญของการเมืองในจังหวัดระยองจะแบ่งตามระยะเวลาออกเป็น 3 ยุคด้วยกัน คือ

ยุคแรกช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก (15 พ.ย. 2476) ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519)

เป็นการศึกษาการเมืองที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 อันเป็นยุควิวัฒนาการของประชาธิปไตย ที่มีการสลับเปลี่ยนระหว่างกาเลือกตั้งกับการปฏิวัติรัฐประหาร โดยจังหวัดระยองในยุคแรกนี้ พบว่ามีความโดดเด่นของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 8 สมัยต่อเนื่องที่มาจากอำเภอเมือง โดยส่วนใหญ่ไม่สังกัดพรรค และครองระยะเวลาการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองถึง 30 ปี รวมถึงการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหลายสมัย และรองนายกรัฐมนตรีถึง 2 สมัย มีโอกาสร่วมบริหารประเทศยาวนานตั้งแต่ช่วงรัฐบาลสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม จนถึงรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ทำให้มีประสบการณ์ด้านการเมืองและการบริหารบ้านเมืองที่ผันแปรหลายยุคหลายสมัย ผ่านการปฏิวัติรัฐประหาร กบฏ การจลาจล ฯลฯ มากมายหลายรูปแบบ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการเงิน การคลัง นับได้ว่าเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มีบทบาทโดดเด่นหาใครเทียบยาก ในช่วงของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่นับว่ามีความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุดฉบับหนึ่ง ในยุคแรกนี้ประเทศไทยได้ผ่านเหตุการณ์ที่สำคัญที่อาจเรียกได้ว่าเป็น “การปฏิวัติโดยประชาชน” ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ดังที่ ลิขิต ชีระเวคิน ได้สรุปผลของเหตุการณ์ 6 ตุลาคม ไว้ว่า “เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เป็นฝันร้ายอันน่าสะพรึงกลัว คนจำนวนหนึ่งเสียชีวิต คนจำนวนไม่น้อยหนีเข้าป่า นักวิชาการไม่น้อยไปต่างประเทศ และยังมีคนจำนวนไม่น้อยมีอาการป่วยทางจิต และทางกายอันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่กล่าว” (วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย อ้างถึงใน เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 250) รวมทั้งการรัฐประหาร ที่คณะรัฐประหารเรียกตนเองว่า คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มี พล.ร.อ.สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้า และ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เสนาธิการ เป็นแกนนำสำคัญในการปฏิบัติงาน คณะรัฐประหารได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 2517 ยุบเลิกสภา ยกเลิกพรรคการเมือง และให้คณะรัฐประหารปกครองบ้านเมืองไปก่อน

ยุคที่สอง ช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 (22 เม.ย. 2522) ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 (13 ก.ย. 2535)

เป็นช่วงเวลาที่ผ่านมาผ่านพ้นการทำรัฐประหารซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จึงเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านอำนาจการปกครองจากทหารไปสู่นักการเมือง โดยรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้เซ็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 8 พ.ศ. 2521 ออกมาใช้ ต่อมาคณะทหารบกกลุ่มเตอร์กหนุ่ม จปร. รุ่น 5 บังคับให้พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีกลางสภา และได้มีการตั้ง พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี หลังจากนั้นได้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 12 ในวันที่ 22 เมษายน 2522

ในยุคที่สองนี้พบว่าจังหวัดระยองเริ่มมีความตื่นตัวทางการเมือง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากอำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมือง ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มาจากอำเภอแกลงมีความเข้มแข็งมากที่สุดในยุคนี้ ประกอบกับมีความหลากหลายของนักรการเมือง และพรรคการเมือง อาทิ นายสิน กุมภะ นายหอม ทองประเสริฐ นายเสริมศักดิ์ การุญ นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ พลโทฉลอม วิสมล นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ และนายจักรพันธ์ ยมจินดา รวมถึงการสังกัดพรรคของนักรการเมือง ได้แก่ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย พรรคสหประชาไทย พรรคประชาธิปไตย พรรคประชาธิปไตย พรรคความหวังใหม่ พรรคสามัคคีธรรม และพรรคชาติพัฒนา

ความโดดเด่นของการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้ คือ นายเสริมศักดิ์ การุญ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 9 สมัยต่อเนื่อง (รวมถึงการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ 2 สมัย)จากอำเภอแกลง ครองระยะเวลาการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองถึง 23 ปี ได้มีโอกาสในการร่วมบริหารประเทศในตำแหน่งรัฐมนตรี 2 สมัย และสามารถส่งผ่านความเป็นนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยองเข้าสู่ยุคที่สามได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการสืบทอดทายาท

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ทางการเมือง คือ ร.ต.กฤษฎา การุญ ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัย

การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้ พบว่าบุคคลแกนนำผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของนักรการเมืองในช่วงนี้ คือ นายอารมณ มุกดาสนิท เป็นคนอำเภอแกลงได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2519 มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มาจากการแต่งตั้ง มิใช่มาจากการเลือกตั้ง

ยุคที่สาม ช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 (2 ก.ค. 2538) ถึงการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 23 (23 ธ.ค. 2550)

เป็นช่วงของการปฏิรูปทางการเมืองของประเทศไทย โดยมีจุดเริ่มต้นในสมัยของนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง (คปก.) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2538 ต่อมามีการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยถึง 2 ฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่งผลให้ประเทศจัดระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน

สำหรับการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สามนี้ พบว่าเริ่มมีการปรับตัวด้านการสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่ลดความหลากหลายลงโดยสังกัดพรรคใหญ่เพียง 4 พรรค คือ พรรคชาติไทย พรรคชาติพัฒนา

พรรคไทยรักไทย และพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 – 23 มีลักษณะที่โดดเด่น คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง มาจากพรรคเดียวกัน แบบยกทีมโดยพรรคไทยรักไทยได้ 2 สมัย ตามด้วยพรรคประชาธิปัตย์ 2 สมัย และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากอำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมือง โดยในยุคนี้นักสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มาจากอำเภอบ้านค่าย มีความเข้มแข็งมากที่สุด ด้วยความโดดเด่นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากตระกูล “ปิตุเตชะ” และเป็นยุคที่เวทีการเมืองระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน สืบเนื่องจาก นายปิยะ ปิตุเตชะ ที่ได้ก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 – 20 ในช่วงปี พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2548 เป็นระยะเวลา 10 ปี ต่อมาได้พลิกบทบาทมารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองต่อเนื่อง 2 สมัย คือในช่วงปี พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) โดยยกเวทีการเมืองระดับชาติให้กับญาติผู้ใกล้ชิด คือ นายธรา ปิตุเตชะ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ที่มาจากพื้นที่อำเภอบ้านค่าย ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 – 23 (6 ก.พ. 2548 , 2 เม.ย. 2549 และ 23 ธ.ค. 2550) สำหรับน้องชาย คือ นายสาริต ปิตุเตชะ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มาจากพื้นที่อำเภอเมือง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 และครั้งที่ 23 (6 ม.ค. 2544 และ 23 ธ.ค. 2550) อย่างไรก็ตาม ในยุคที่สามนี้ ยังคงเห็นความต่อเนื่องของการได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

จังหวัดระยอง ที่มาจากพื้นที่อำเภอแกลงของนายเสริมศักดิ์ การุญ และการมีทายาททางการเมือง คือ ร.ต.กฤษฎา การุญ ที่ได้รับการเลือกตั้งต่อเนื่อง 2 สมัย คือครั้งที่ 21 - 22 (6 ก.พ. 2548 และ 2 เม.ย. 2549)

การเมืองในยุคที่สามนี้ เป็นยุคของการปฏิรูปทางการเมืองโดยการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาใช้ เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการเมืองไทย ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองประเทศของ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีผลให้วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง และมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้ประกาศใช้เป็นที่ยอมรับเรียบร้อยแล้ว กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23 ในวันที่ 23 ธันวาคม 2550 และได้มีการประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2554

สำหรับการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทางการเมือง ในจังหวัดระยอง ที่มีวิวัฒนาการความเข้มแข็งทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองจากอำเภอเมือง สู่อำเภอแกลง และอำเภอบ้านค่าย ตามลำดับ

2. การศึกษาแบบเจาะลึกของนักการเมืองที่เป็นตำนานและความภาคภูมิใจของชาวระยอง คือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ วิธีการหาเสียง การใช้คุณงามความดี ความมีเสถียรภาพทางการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมายาวนาน และต่อเนื่อง รวมถึงบทบาทในการร่วมบริหารประเทศกับรัฐบาลหลายยุคหลายสมัย ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 – พ.ศ. 2519
3. แนวทางความสำเร็จของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง วิธีการหาเสียง การเข้าถึงประชาชนในการเลือกตั้ง การประสานประโยชน์ของนักการเมืองกับประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยอง
4. บทบาทการรับใช้สังคมของนักการเมือง เครือญาติและเครือข่ายทางสังคมที่ให้การสนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองกับนักการเมืองระดับชาติ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การเมืองและนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ยุคแรก : ช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก ถึง การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2519)

ในยุคแรกนี้ จะไล่เรียงประวัติและข้อมูลของนักการเมืองถิ่น (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ของจังหวัดระยอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 ถึงปี พ.ศ. 2519 ส่วนใหญ่ศึกษาจากเอกสารหนังสือเรื่อง “ชีวิตการเมือง” ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (พ.ศ. 2546) และการสัมภาษณ์ญาติที่ใกล้ชิดกับนักการเมืองในยุคนี้ ได้แก่ อาจารย์สงบ เปี่ยมพงศ์สานต์ พลเรือตรีอุดม เจตสมมา และ นายศุภศักดิ์ ผุดผ่อง

หลวงประสาธน์นฤพิศ (เดิม อนุกระหันทน์)

หลวงประสาธน์นฤพิศ (เดิม อนุกระหันทน์) ผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองคนแรก ท่านเป็นชาวจังหวัดตราดโดยกำเนิดแต่ มารับราชการเป็นผู้พิพากษาในจังหวัดระยอง (เฉลี่ยว ราชบุรี, 2549, น. 96)

ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรครั้งแรกในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 จังหวัดระยองมีผู้สมัครรับเลือกตั้ง 4 หรือ 5 คน คนหนึ่งเป็นญาตินายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็น ข้าราชการบำนาญ มีบรรดาศักดิ์เป็นหลวง และเป็น ทนายความชั้น 2 อีกคนหนึ่งเป็นผู้พิพากษาชั้น 2 เป็นหลวง เหมือนกัน ในการเลือกตั้ง คนที่เป็นผู้พิพากษาได้คะแนน 14 เสียง รองลงมาได้ 12 เสียง ที่เหลืออีก 14 เสียง แบ่งกันระหว่างผู้สมัครคนอื่น ๆ ดังนั้น คนที่เป็นผู้พิพากษาจึงได้เป็น

ผู้แทนราษฎรโดยไม่ต้องหาเสียงให้เสียเวลา นอกจากไปหาคนที่ทั้ง 40 คน ที่เป็นผู้แทนตำบล เนื่องจากในสมัยนั้นจังหวัดระยองมีตำบล 40 ตำบล ผู้แทนตำบลที่จะไปเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจึงมีเพียง 40 คน เท่านั้น (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 23-24)

การได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรคนแรกของจังหวัดระยอง ของหลวงประสานนฤชิต (เดิม อนุกระหนนท) ใช้วิธีการเลือกตั้งแบบทางอ้อม นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 เพื่อให้เป็นไปตามเจตน์จำนงของคณะราษฎร รัฐบาลของพระยาพหลพลพยุหเสนาได้จัดให้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลขึ้นในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 และให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรโดยทางอ้อม โดยให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลขึ้นก่อน และให้ผู้แทนตำบลไปเลือกตั้งผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งวิธีนี้ใช้เฉพาะการเลือกตั้งครั้งแรกนี้เท่านั้น

จากการศึกษาเอกสารพบว่า หลวงประสานนฤชิตผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองได้กล่าวว่าภายในจังหวัดระยองนี้มีทางไปมาอยู่ 3 สาย สายแรกตั้งแต่ริมทะเลถึงศาลากลางจังหวัด สายที่ 2 จากศาลากลางจังหวัดถึงอำเภอบ้านค่าย และสายที่ 3 จากศาลากลางจังหวัดถึงอำเภอแกลง โดยสายจากปากน้ำนี้กำลังขยายให้กว้าง ส่วนสายจากอำเภอบ้านค่ายและอำเภอแกลงกำลังสำรวจเพื่อซ่อมแซม ส่วนทางที่จะติดต่อกับจังหวัดอื่นทางบกก็จะใช้การเดินเท้า, ม้า, เกวียน ส่วนทางน้ำไป

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ทางทะเลโดยมีท่าเรือที่ออกทะเลอยู่ 3 แห่ง คือ ปากน้ำระยอง (แต่ถ้าคลื่นลมแรงก็ใช้ไม่ได้) เกาะเสม็ด และปากน้ำประแส ที่ใช้สะดวกกว่า และก็ยังมีคลองที่ออกทะเลอีก 4 คลอง สามารถใช้เรือบรรทุกสินค้าได้ (ปาฐกถาของผู้แทนราษฎรเรื่อง สภาพของจังหวัดต่างๆ, 2539, น. 75 อ้างถึงใน อำพิกา สวัสดิ์วงศ์, 2545, น. 68) จนกระทั่งปลายทศวรรษที่ 2470 รัฐบาลเริ่มมีนโยบายสร้างทางหลวงเชื่อมโยงระหว่างหัวเมืองชายทะเล ตะวันออกเข้าด้วยกันเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ถนนเป็นการคมนาคมที่สำคัญในภูมิภาคนี้

นายเสกกล เจตสมมา

นายเสกกล เจตสมมา เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองคนที่ 2 ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ครั้ง ได้รับการเลือกตั้งใน 2 ครั้งแรกเท่านั้น คือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480 และการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2481

โดยรายละเอียดของการลงสมัครรับเลือกตั้งในการ **เลือกตั้งครั้งที่ 2** เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยตรง มิใช่โดยทางอ้อมอย่างการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2476 และ**การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3** เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2481 ในสมัยนั้นถนนหนทางที่รถยนต์ไปเกือบไม่มี ถนนสุขุมวิทเพิ่งสร้างมาถึงสตึกเท่านั้น ยังไม่ถึงเขตจังหวัดระยอง เส้นทางจากสตึกมายังตัวเมืองระยอง กำลังอยู่ในขั้นกฤษฎางเท่านั้น เพราะฉะนั้นการเดินทางไปยังท้องที่ต่างๆ จึงต้องใช้เกวียนบ้าง จักรยานบ้าง และเดินไปบ้าง

สุดแต่อย่างใดจะสะดวก และโดยที่เวลาหาเสียงเลือกตั้งมีอยู่เพียงประมาณ 60 วันเท่านั้น ในการหาเสียงครั้งนี้มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง 6 คน ในการหาเสียงไม่ปรากฏว่ามีการกล่าวร้ายป้ายสีกัน และผู้สมัครรับเลือกตั้งมี 2 คนเท่านั้นที่กล่าวคำปราศรัยกับประชาชน คือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ และนายเสกกล เจตสมมา อดีตผู้แทนราษฎรที่ถูกยุบสภาในอำเภอบ้านค่ายซึ่งเป็นอำเภอเล็ก และพลเมืองมีการศึกษาน้อย เสียงจากอดีตผู้แทนหนักแน่นกว่าเสียงของผู้สมัครคนอื่นๆ ประชาชนส่วนมากยังพร้อมที่จะสนับสนุนอยู่ โดยอดีตผู้แทนฯ มีคะแนนนำลิ่วในตำบลอื่นๆ ที่ไม่มีญาติของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ โดยเหตุผลที่ว่าเขาได้รับการเลือกตั้งมาเพียง 9 เดือนเท่านั้นยังไม่ครบเทอม ควรให้ได้เป็นผู้แทนฯ ต่อไปอีกครั้งหนึ่ง และในอำเภอบ้านค่ายเป็นอำเภอที่การคมนาคมไม่สะดวก**ปลัดอำเภอต้องใช้วิธีขี่ม้า นำผลของการเลือกตั้งมาส่งทางจังหวัด** (ศาลากลางจังหวัด) โดยผลคะแนนของอดีตผู้แทนฯ นายเสกกล เจตสมมา ในอำเภอบ้านค่ายทั้งห่างคะแนนของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ถึง 2,000 คะแนน อย่างไรก็ตามนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ก็มีคะแนนนำในอำเภอแกลง และอำเภอเมืองรวมประมาณ 1,500 คะแนน สำหรับอำเภอบ้านค่าย นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีคะแนนนำเฉพาะตำบลที่มีญาติพี่น้องมาก ดังนั้นผลคะแนนรวม คือ นายเสกกล เจตสมมาจึงชนะเพียง 500 คะแนนเท่านั้น (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 35-36)

จากการสัมภาษณ์พลเรือตรีอุดม เจตสมมา เป็นพี่น้องต่างมารดา กับนายเสกกล เจตสมมา กล่าวว่า นายเสกกล เจตสมมา

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เดิมรับราชการเป็นอาจารย์โรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ บิดา คือ รองอำมาตย์ตรีขุนจรรยากระบิล มารดา นางกิมแซ อรัญนาคน หรือ เปี่ยมพงศ์สานต์ แนวทางการหาเสียงในสมัยก่อน นักการเมืองรุ่นเก่าไม่มีการซื้อขายเสียง ในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกของนายเสกสกล เจตสมมา (เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480) ได้ลงแข่งกันเพียง 2 คนพี่น้อง คือนายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ กับนายเสกสกล เจตสมมา มีการพูดกันในเครือญาติว่านายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ มีอาชีพเป็นนักข่าว เป็นคนซื้อ สำหรับ นายเสกสกล เจตสมมา รับราชการเป็นครูใหญ่ หน้าตาดี ฉลาด พูด ดังนั้น เตี้ย (รองอำมาตย์ตรีขุนจรรยากระบิล) จึงลงคะแนนเสียงให้กับคนน้องคือนายเสกสกล เจตสมมา จึงมีผลทำให้ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง เพราะในสมัยก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งจะมีอยู่ในกลุ่มเครือญาติที่มีความสนใจทางการเมือง และในการลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 นายเสกสกล เจตสมมา ยังได้ลงแข่งกับพี่ชายของตนเองอีกครั้งคือนายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ และมีญาติลูกพี่ลูกน้อง คือนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ สนใจลงแข่งขันด้วย ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายเสกสกล เจตสมมา ยังคงได้รับการเลือกตั้งเป็นสมัยที่ 2 อย่างต่อเนื่อง

ฐานคะแนนเสียงของนายเสกสกล เจตสมมา ในเขตอำเภอเมืองส่วนใหญ่จะเป็นผู้ปกครองนักเรียน เนื่องจากเป็นครูใหญ่โรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนใหญ่ในตัวเมืองจังหวัดระยอง และจะมีเครือญาติตระกูลเจตสมมา เปี่ยมพงศ์สานต์ และปัทมดิลก ซึ่งเป็นตระกูลใหญ่ของจังหวัดระยองที่เป็นฐานเสียงที่สำคัญ โดยตระกูลเจตสมมา เป็นญาติ

ฝ่ายบิดา ตระกูลเปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นญาติฝ่ายมารดา และตระกูลปัทมดิลก เป็นญาติฝ่ายมารดาที่สอง (เนื่องจากบิดามีภรรยา 2 คน)

สำหรับคำขวัญที่นายเสกสุมมา ใช้ในการหาเสียงคือ **“ควายดี ไม่ต้องเปลี่ยน”** โดยการเปรียบตนเองว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ที่ตั้งใจรับใช้ชาวนาชาวไร่ ชื่อสัตย์ อดทน หนักแน่น ซึ่งเป็นคำขวัญที่ชาวยะยองในยุคนั้นรู้จัก และจดจำได้เป็นอย่างดี เป็นที่หัวเราะชอบใจของชาวยะยอง ซึ่งจดจำง่าย และพร้อมจะเลือกให้เป็นผู้แทนฯ ต่ออีกสมัย

นายเสกสุม เปี่ยมพงศ์สานต์

นายเสกสุม เปี่ยมพงศ์สานต์ เกิดเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2452 และถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 สิริอายุรวม 93 ปี ได้เรียนกฎหมายในโรงเรียนกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม และสำเร็จวิชากฎหมายเป็นเนติบัณฑิตในปี พ.ศ. 2473 และได้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2475 และจบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน) หลังจากนั้นได้รับราชการกระทรวงเศรษฐกิจ และได้ขอโอนย้ายไปอยู่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ต่อมาได้ลาราชการมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 8 สมัยต่อเนื่อง ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 (6 ม.ค. 2489) ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519)

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เคยบวชที่วัดลุ่มชัยชุมพล ซึ่งเป็นอารามหลวง จึงมีโอกาสดูจักคนระยองมากขึ้น ประกอบกับพื้นฐานทางครอบครัวบิดา - มารดา (นายเหลียง - นางแฉล้ม เปี่ยมพงศ์สานต์) มีอาชีพทำกะปิ น้ำปลาที่มีชื่อ แถวปากคลอง อำเภอมะเมือง ในสมัยนั้นในจังหวัดระยอง การคมนาคมไม่สะดวก ต้องเดินทางโดยเท้า และเกวียน ต้องใช้เวลานานในการเดินทางไปยังที่ต่างๆ ดังนั้น เมื่อชาวสวนแถวสามย่าน และอำเภอบ้านค่ายต้องมาซื้อกะปิ น้ำปลาเป็นใหญ่ๆ กับชาวปากคลองที่นับได้ว่ามีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดระยอง ในการทำกะปิ น้ำปลา และจะนำพืชผักผลไม้ตามฤดูกาล เช่น เงาะ มังคุด ทุเรียน กระท้อน ระกำ หาบมาขายแลกเปลี่ยนกัน จำเป็นต้องมีการนอนพักค้างแรม เพราะกว่าจะเดินทางมาถึงปากคลองก็มีดค้างแล้ว ซึ่งทางบ้านบิดา - มารดา ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี มีการปูเสื่อผืนใหญ่ให้มีการพักค้างแรมที่บ้าน

การมีอาชีพค้าขายกะปิ - น้ำปลา ที่มีชื่อเสียงของชุมชนปากคลอง ส่งผลให้เป็นที่รู้จัก และคุ้นเคยกับคนที่อำเภอบ้านค่าย อำเภอมะเมือง ประกอบกับบิดาของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีความสนใจชอบการเมือง และความเป็นไปของบ้านเมือง ดังนั้นเมื่อบุตรชายคนโต คือนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ กลับมาจากกรุงเทพฯ ภายหลังที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นับได้ว่าเป็นชาวระยองคนแรกที่เรียนจบปริญญาตรี ทำให้มีชื่อเสียงมาก ในช่วงนั้นมีลูกพี่ลูกน้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส.ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 - 3 คือนายเสกกล เจตสมมา และนายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์

เป็นการแข่งขันกันเองระหว่วพี่น้องแท้ๆ ต่อมาเมื่อนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จบการศึกษาได้รับราชการกระทรวงการคลัง (ในระหว่างเรียนได้ทำงานที่กรมช่างตวง วัด กระทรวงพาณิชย์) และได้ลาราชการมาลงแข่งขันสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ซึ่งในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้พ่ายแพ้อดีต ส.ส. นายเสกกล เจตสมมา แต่ต่อมา นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ใช้วิธีการหาเสียงแบบใหม่ๆ คือไม่ใช้วิธีผูกผ้าตามที่ต่างๆ แต่ใช้วิธีการไปปราศรัยตามวัดที่กำหนดไว้ และมีการฉายภาพยนตร์กลางแปลง ซึ่งก็เป็นกลยุทธ์ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทุกครั้ง แต่อย่างไรก็ตาม สถานะเสียงในการแข่งขันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่จะเป็นเครือญาติ คนที่รู้จักมักคุ้น โดยเฉพาะที่รู้จักกับบิดา มารดา ที่ค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน

เนื่องจาก นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นับได้ว่าเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองที่เป็นตำนานเชิงบุคคลของยุคแรก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเจาะลึกถึงรูปแบบวิธีการหาเสียงของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สามารถครองใจชาวระยองนาน 8 สมัยรวมระยะเวลาถึง 30 ปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบวิธีการหาเสียงครั้งแรก นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้คิดโครงการหาเสียงเลือกตั้งตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง โดยในขั้นต้นได้ลงมือทำป้ายโฆษณาหาเสียงบนผืนผ้าเอาไปแขวนไว้ในที่ชุมชนต่างๆ ทั้งทั้ง 3 อำเภอของจังหวัดระยอง และขอให้ญาติตระเวนออกไปชักชวนให้ญาติพี่น้อง และผู้ที่รู้จักคุ้นเคยช่วยหาเสียงให้ด้วย พร้อมได้พิมพ์ใบปลิวโฆษณาเพื่อบอก

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

คุณสมบัติของตนเองที่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้จัดให้ปิดไว้ในที่ต่างๆ และแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทั่วไปที่ไปพบ ได้ใช้วิธีตระเวนไปพบประชาชนตามหมู่บ้านต่างๆ ทั่วจังหวัดในตอนกลางวัน และค้างคืนตามวัดในหมู่บ้านนั้นๆ โดยใช้เครื่องขยายเสียงถ่ายทอดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมโฆษณาการ (กรมประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน) เมื่อได้ถ่ายทอดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงพอสมควรแล้ว นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จึงเริ่มปราศรัยกับประชาชนเพื่อจูงใจให้เลือกตั้งเป็นผู้แทนของเขา โดยที่ในสมัยนั้นถนนหนทางที่รถยนต์ไปได้เกือบไม่มี ถนนสุขุมวิทก็เพิ่งสร้างมาถึงสตึกเท่านั้น ยังไม่ถึงเขตจังหวัดระยอง เส้นทางจากสตึกมายังตัวเมืองระยองกำลังอยู่ในขั้นกรุยทางเท่านั้น เพราะฉะนั้นการเดินทางไปยังท้องที่ต่างๆ จึงต้องใช้เกวียน จักรยาน และการเดิน สุดแต่อย่างใดจะสะดวก และโดยที่เวลาหาเสียงเลือกตั้งมีอยู่เพียง 60 วันเท่านั้น เนื่องจากในวันที่ประกาศให้มีการเลือกตั้งนั้น ยังอยู่ในระหว่างเข้าพรรษา โอกาสที่จะไปหาเสียงเช้าจึงมีน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าการหาเสียงในยุคแรกนี้มีความสัมพันธ์กับช่วงเทศกาล งานบุญของชาวพุทธที่สังคมในยุคสมัยนั้นใช้วิถีชีวิตผูกพันกับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก รูปแบบวิธีการหาเสียงดังกล่าวปรากฏว่าไม่ได้ทำให้นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ประสบความสำเร็จในการสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกในชีวิต แต่ก็ได้หมายความว่า ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 (12 พ.ย. 2481) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จะไม่มีฐานคะแนนเสียงเพราะในการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกนี้ ปรากฏว่านายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีคะแนนนำ

อดีตผู้แทนฯ (นายเสกสกล เจตสมมา) ในอำเภอเมือง อำเภอแกลงทุกหน่วยเลือกตั้งโดยมีคะแนนนำ 1,500 คะแนน แต่ในอำเภอบ้านค่ายคะแนนของนายเสกสกล เจตสมมา มากกว่านายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ 2,000 คะแนน เป็นอันว่าคะแนนของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ รวมน้อยกว่าผู้ชนะการเลือกตั้งเพียง 500 คะแนนเศษ (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 35-36) แสดงให้เห็นว่าชาวระยองเริ่มรู้จักกับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์จากการลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปในครั้งนี้

อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 (6 ม.ค. 2489) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้เปลี่ยนวิธีการไปหาเสียง คือเลิกใช้วิธีนำเครื่องรับวิทยุไปเปิดให้ประชาชนฟังวิทยุกระจายเสียงของกรมโฆษณาการเพื่อเรียกคนให้มาประชุมฟังคำปราศรัย และหันมาใช้วิธีเดินเข้าไปตามหมู่บ้านในเวลากลางวัน และบอกให้ประชาชนไปฟังนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์พูดในตอนค่ำตามวัดที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์กำหนดให้ และเมื่อนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ พูดจบแล้วให้ผู้ฟังชักไชรีไต่ถามเรื่องราวที่ชาวบ้านสนใจ รวมทั้งงานที่จะทำให้ชาวระยอง และแก่บ้านเมือง และเมื่อชาวบ้านกลับกันหมดแล้ว นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์กับเพื่อนร่วมทาง และผู้ติดตามได้ขอทานเจ้าอาวาสของวัดอาศัยนอนค้างที่วัดไปคืนหนึ่งๆ หรือบางครั้งก็ไปนอนค้างกับชาวบ้านที่ติดตามไปหาเสียงด้วย ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

ในกรณีที่วัดมีงานทำบุญตามประเพณีในท้องถิ่น นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ไปร่วมงานด้วย และเมื่อถึงเวลา

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พระฉันท์อาหาร จึงถือโอกาสปราศรัยหาเสียงโดยไม่ต้องนอนค้างที่วัด การเดินทางจากที่แห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่งนั้นส่วนใหญ่ต้องเดินเท้าแม้จะขี่จักรยานก็เต็มไปด้วยความลำบาก เนื่องจากมีแต่ทางเดินเล็ก ๆ หรือทางเกวียน ไม่มีทางที่เป็นถนนนอกจากในตัวเมือง (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 69-70)

รูปแบบวิธีการหาเสียงในยุคแรกนี้ ชาวระยองคุ้นเคยดีว่าการปราศรัยตามวัดที่กำหนดไว้ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จะต้องมีการฉายภาพยนตร์กลางแปลงด้วย ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทุกครั้ง นอกจากนี้กลยุทธ์การหาเสียงที่สำคัญอีกอย่างคือการเปิดเพลงประจำตัวประกอบการปราศรัยด้วย เพลงนั้นเป็นบทร้องสั้นๆ และมีลูกคู่รับตามทำนองที่ อ.มนตรี ตราโมทให้ไว้ โดยมีเนื้อหาดังนี้

เลือกเสวตรทุกเขต	เลือกเสวตรทุกหน
เลือกเสวตรทุกคน	ให้เป็นผู้แทนของเรา

ในบางแห่งเมื่อเปิดเพลงประกอบหลายๆ ครั้ง ผู้ฟังบอกว่า ไม่ต้องร้องก็ได้เลือกกันอยู่แล้ว และเมื่อหาเสียงไปได้หลายวัน มีเพลงชาวบ้านร้องรับว่า

กินเหล้าโอฬาร ใส่เสื้อสนาน ใส่บัตรเสวตร

นอกจากนี้ ในยุคแรกชาวอำเภอแกลง รัก ชื่นชอบและศรัทธานายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นอย่างมาก เป็น ส.ส. ผู้ขาดของคณะระยอง โดยเฉพาะนายอมร การุญ บิดาของนายเสริมศักดิ์ การุญ รักและศรัทธานายเสวตร เปี่ยมพงศ์-

सानต์ เป็นอย่างมาก และเป็นฐานเสียงให้กับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในเขตพื้นที่อำเภอแกลง ส่วนเขตพื้นที่อำเภอ เมืองบิดาของนางกิมฮ่อ ลี้เซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) และนายยงยศ อรุณเวชสะเคราะห์ฐ ก็เป็นฐานเสียงให้กับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์

เทคนิคที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือชีวิตการเมืองความตอน หนึ่งว่า “ในการจัดหาเสียงครั้งใหญ่ เมื่อการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 7 (26 ก.พ. 2500) ได้ใช้การจัดงานเปิดสาขาพรรคเสริม นังคศิลาที่บ้านพัก ณ บ้านเพ โดยเชิญชาวระยองทุกตำบล มาร่วมงานโดยไม่จำกัดจำนวน มีรถไปรับและส่งทุกแห่ง ในงาน มีอาหารให้รับประทานทุกมื้อถ้าต้องการ โดยการจัดงาน เปิดสาขาพรรคได้กำหนดให้ตรงกับกรฝึกโคตรมประจำปี ของกองทัพเรือ และที่สำคัญต้องมีการฉายภาพยนตร์หลาย เรื่องจนถึงเช้าวันใหม่ และการจัดรถส่งผู้คนกลับบ้านตลอดวัน จนถึงบ่ายวันรุ่งขึ้น คาดว่ามีผู้เข้าร่วมงานประมาณ 30,000 คน ตัวอย่างของการเปิดสาขาพรรคเสริมนังคศิลา ในปี พ.ศ. 2500 มีผู้แทนหัวหน้าพรรคมาร่วมในพิธีเปิด มีการเปิดแพรรคลุยพาย ชื่อสาขาพรรค และการมอบเงินจำนวนหนึ่งให้แก่สาขาพรรค” (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 149-150)

เครือข่ายในสภาผู้แทนราษฎรที่เด่นชัด

เนื่องจากนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 8 สมัยต่อเนื่อง และได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในรัฐบาลหลายสมัย จึงมี เครือข่ายในสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในช่วงที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในครั้งแรกในตอนต้นปี พ.ศ. 2489 เป็นต้นมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งได้พยายามจับกลุ่มเป็นพรรคการเมือง มีพรรคประชาธิปไตย ของนายควง อภัยวงศ์ พรรคสหชีพ ของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ต่อมาเมื่อพรรคของนายเลียง ไชยกาล เมื่อหลวงอำรงนาวาสวัสดิ์ ขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดตั้งพรรคแนวรัฐธรรมนูญขึ้นมาบ้าง สำหรับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีความเห็นว่ายังไม่ศรัทธาในพรรคการเมือง เพราะพรรคการเมืองที่ดั่งขึ้นมามีนโยบายคล้ายๆ กันทั้งนั้น จึงได้มีการตั้งเป็นกลุ่มการเมืองอิสระ และได้ชักชวนให้เพื่อนผู้แทนที่สนิทสนมกันเป็นส่วนตัวโดยมี อ.วิจิตร ลุลิตานนท์ เป็นหัวหน้า มีสมาชิกสภา ที่มาจากการเลือกตั้ง 20 คน (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 81) และกลุ่มอิสระยังคงเป็นกลุ่มในสภา ที่มีการรวมตัวกันอย่างต่อเนื่อง อาทิ ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 5 (29 ม.ค. 2491) สมาชิกกลุ่มอิสระได้มาประชุมกันพิเศษ เรื่องข่าวว่าคณะรัฐประหารจะยื่นคำขาดให้รัฐบาลลาออกและจะนำ ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม มาเป็นนายกรัฐมนตรีใน 2 - 3 วันข้างหน้า ซึ่งสองวันต่อมาข่าวที่กลุ่มอิสระได้ปรึกษากันหรือกันก็เป็นจริง ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีในวันที่ 8 เมษายน 2491 ต่อมาในวันที่ 18 เมษายน 2491 นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี และได้มีโอกาสสนับสนุนผู้แทนราษฎรจากกลุ่มอิสระเป็นเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง คือ นายเสมอ กัณฑ์ฎ ผู้แทนราษฎรจังหวัดแม่ฮ่องสอน (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 98)

ในวันที่ 5 มีนาคม 2512 ได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 (10 ก.พ. 2512) เพื่อเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทน เมื่อเลิกประชุมแล้ว สมาชิกสภาต่างจับกลุ่มคุยกัน และชักชวนให้สมาชิกที่ไม่สังกัดพรรคร่วมกันเป็นกลุ่มอิสระทางการเมือง ปรากฏว่า มีจำนวนกว่า 30 คน และนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นหัวหน้ากลุ่ม

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยแรก ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 (6 ม.ค. 2489 – 8 พ.ย. 2490)
- ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีลอย⁷ ในวันที่ 18 เมษายน 2491 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 5 (29 ม.ค. 2491 – 26 ก.พ. 2495) สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีสั่งราชการ⁸ กระทรวงการคลัง

⁷ รัฐมนตรีลอย คือไม่มีกระทรวงจะนั่ง คงมีแต่หน้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเท่านั้น เมื่อไม่มีการประชุมคณะรัฐมนตรีก็ไม่มียานอะไรจะทำ นอกจากทำหน้าที่อย่างผู้แทนราษฎรทั้งหลาย

⁸ รัฐมนตรีสั่งราชการกระทรวงนั้น ต้องไปทำงานที่กระทรวงที่สังกัดอยู่ และสั่งงานของกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกำหนดให้ ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการลาราชการ รัฐมนตรีว่าการอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการปฏิบัติงานแทนได้

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

- ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในวันที่ 25 มิถุนายน 2492 ดำรงตำแหน่งเป็น รัฐมนตรีครั้งที่ 2 สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็น นายกรัฐมนตรี
- ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในวันที่ 21 มีนาคม 2500 ดำรงตำแหน่งเป็น รัฐมนตรีครั้งที่ 3 สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็น นายกรัฐมนตรี
- เป็นกรรมาธิการยกร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม ในปี พ.ศ. 2497
- ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีลอย ในวันที่ 1 มกราคม 2501 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 ในการ เลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 8 (วันที่ 15 ธ.ค. 2500 – 20 ต.ค. 2501) สมัยจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อมาในวันที่ 8 เมษายน 2501 ได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
- เป็นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ในสมัย ฯพณฯ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี
- ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2518 ในสมัย ฯพณฯ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 7 ในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518)

- ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัย ฯพณฯ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 8 ในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519)
- ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ในสมัย ฯพณฯ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2519 นับเป็นรัฐมนตรีครั้งที่ 7 และเป็นครั้งสุดท้ายในชีวิตการเมือง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2500 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดเขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท ในโอกาสนี้ได้ทรงพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมามภรณ์มงกุฎไทย แก่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในฐานะที่มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการเจรจากู้เงินจากธนาคารโลกมาสร้างเขื่อนเจ้าพระยา
- ในปี พ.ศ. 2517 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นมหาวชิรมงกุฎ ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ 7 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517) เป็นการเสนอ ขอพระราชทานเครื่องราชฯ โดยประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้มอบผลการดำเนินงานที่สำคัญ

นัการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

- สะพานเปี่ยมพงศ์สานต์ เริ่มสร้างประมาณ พ.ศ. 2495 – พ.ศ. 2499 เป็นสะพานคอนกรีตตันสมัยที่สุดในสมัยก่อน เมื่อสร้างเสร็จใหม่ๆ มีขนาดกว้าง 6 เมตร ยาว 65 เมตร เป็นสะพานที่สร้างขึ้นเพื่อข้ามแม่น้ำระยองใกล้ๆ กับสะพานไม้ รถยนต์สามารถแล่นไปมาได้ ทำให้การคมนาคมระหว่างตัวจังหวัดและหมู่บ้านปากน้ำระยองสะดวกขึ้น
- ในตอนต้นปี พ.ศ. 2498 นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ทำเรื่องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมขอให้พิจารณาสร้างอนุสาวรีย์กวีเอกของชาติ (เมื่อมาหาเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2489 ส.ส.เสวตร ได้เคยบอกราษฎรตำบลบ้านกร่ำและตำบลใกล้เคียงว่า มีสิ่งหนึ่งที่ต้องทำคือ สร้างอนุสาวรีย์สุนทรภู่ขึ้นที่บ้านกร่ำ บริเวณวัดป่าเดิมซึ่งยังมีที่ดินเหลืออยู่บ้างประมาณ 2 ไร่เศษ) กระทรวงวัฒนธรรมเห็นชอบด้วย และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย และได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการสร้างอนุสาวรีย์ของท่านสุนทรภู่ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม พระยาอนุমানราชธน พระราชธรรมนิเทศ หลวงบุรกรรมโกวิท หลวงรณสิทธิพิชัย ขุนวิจิตรมาตรา นายเปลื้อง ณ นคร นายธนิต อยู่โพธิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง และนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ สมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรจังหวัดระยอง โดยที่ปี พ.ศ. 2498 เป็นปีครบรอบ 100 ปี นับแต่ท่านสุนทรภู่ได้ล่องลิบไปแล้ว คณะกรรมการจึงเห็นควรให้มีการประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อนุสาวรีย์สุนทรภู่เป็นประเพณีไว้ก่อน โดยเชิญ ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีไปเป็นประธานประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2498 ได้มีการขยายและบูรณะเส้นทางจากถนนสุขุมวิทเข้าไปยังสถานที่ที่จะสร้างอนุสาวรีย์ ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร จากถนนสุขุมวิท เพื่อความสะดวกในการเดินทาง และใช้เป็นเส้นทางเศรษฐกิจได้ด้วย และได้ให้ชื่อถนนนี้ว่า ถนนสุนทรภู่

ต่อมา นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้จัดการหาที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ 2 ไร่เศษ มีการเจรจาขอที่ดินจากเจ้าของข้างเคียง 4 รายๆ ละ 1 ไร่ โดยเจ้าของที่ดิน 2 ราย ยินดีบริจาคให้ด้วยความศรัทธาและเต็มใจ ส่วนอีก 2 ราย มีฐานะค่อนข้างยากจน จึงได้ทดแทนเงินไปจำนวนหนึ่ง ต่อมานายวิทยา เกษรเสาวภาค ผู้ว่าราชการจังหวัดระยองในสมัยนั้น ได้ซื้อที่ดินเพิ่มเติมอีก 2 ไร่ จากเงินบริจาค จึงรวมเป็นเนื้อที่ทั้งหมด 8.5 ไร่

- งบประมาณปี พ.ศ. 2492 ได้จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อที่ทำการกระทรวงสาธารณสุข ณ วังเทเวศน์ส่วนที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

นัการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

- ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2494 ได้พิจารณางบรายจ่ายวิสสามัญม้งบสร้างสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกงไปจังหวัดชลบุรี รวมอยู่ด้วย 6,000,000 บาท ซึ่งนายเสวตรเปี่ยมพงศ์สานต์ พิจารณา และอนุมัติให้ไปเนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าความเจริญ และความสะดวกให้แก่จังหวัดในภาคตะวันออกในด้านการเดินทางไปมา และการขนส่งถึง 5 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด เดิมต้องใช้แพขนานยนต์ตลอด 24 ชั่วโมงในการข้ามฟากแต่ละครั้ง และในการข้ามฟากแต่ละครั้งแพขนานยนต์บรรทุกรถยนต์ไม่ทันทำให้รถต้องจอดคอยเป็นขบวนยาวเหยียด โดยเฉพาะในวันหยุดราชการ สะพานนี้เมื่อสร้างเสร็จได้ใช้ชื่อว่า สะพานเทพหัสดิน เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม คือ พระยาเทพหัสดิน
- ในตอนต้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2500 นายเสวตรเปี่ยมพงศ์สานต์ ได้เดินทางไปเจรจากู้เงินจากธนาคารโลก ที่กรุงวอชิงตัน ร่วมกับกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง คือ ม.ล.ชูชาติ กำภู อธิบดีกรมชลประทาน นายสมหมาย สุนทระกุล จากธนาคารชาติ และนายบุญมา วงศ์สวรรค์ utherford คลังประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงวอชิงตัน และมีกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการเจรจาได้ตกลงกันในหลักการว่า เงินกู้มีจำนวน 66 ล้านดอลลาร์ และต้องออกกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารงานการสร้างเขื่อน และการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำเป็นเอกเทศ เจื่อนไซในการกู้เงิน และการชำระหนี้เงินกู้ เจ้าหน้าที่ธนาคารโลกนำร่างสัญญาเงินกู้และร่างกฎหมายจัดตั้งองค์การมาพิจารณากัน ในที่สุดก็ตกลงกันได้ด้วยดี ส่วนชื่อองค์การนั้น ตกลงกันให้เรียกว่า The Yanhee Authority ทำนองเดียวกับ TVA (The Tennessee Valley Authority) อันมีชื่อเสียงของสหรัฐฯ สำหรับชื่อของเขื่อนที่ยืนยันนั้น รัฐบาลได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ชื่อว่า “เขื่อนภูมิพล”

เมื่อการเจรจาเสร็จแล้ว นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์รีบเดินทางกลับประเทศไทยชั่วคราวเพื่อเสนอกฎหมาย จัดตั้งเขื่อนภูมิพลเป็นการด่วน โดยให้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติการไฟฟ้าอันฮี้แห่งประเทศไทย” ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวมหลักการสำคัญ ไว้ 3 ประการ คือการจัดตั้งองค์การการไฟฟ้าอันฮี้ขึ้น การอนุมัติให้กู้เงินจากธนาคารโลก และการอนุมัติงบประมาณที่ใช้ในการสร้างเขื่อนภูมิพล โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติถึง 3 ฉบับ และไม่ต้องคอยงบประมาณประจำปี ซึ่งจะเสร็จราวเดือนตุลาคม และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ได้ขอให้สภาพิจารณา รวดเดียว 3 วาระ เพราะต้องนำ

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

หลักฐานการอนุมัติกฎหมายฉบับนี้ไปแสดงต่อ
ธนาคารโลก ในเวลาลงนามในสัญญากู้เงิน

หลังจากที่ได้ลงนามในสัญญากู้เงินกับธนาคารโลก
แล้ว การไฟฟ้าอันฮี้ได้ดำเนินการก่อสร้างตัวเขื่อน
ภูมิพลกันแม่น้ำปิงที่ตำบลอันฮี้ อำเภอสามเงา
จังหวัดตาก แล้วเสร็จใน พ.ศ. 2507

- ในการดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลัง ในสมัย ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช
เป็นนายกรัฐมนตรี ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11
(4 เม.ย. 2519) งานอันดับแรกคือ การยกเลิกนโยบาย
พิสดารของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมชโดยสิ้นเชิง โดยที่
นโยบายดังกล่าวอาศัยงบประมาณแผ่นดินเป็น
ฐาน อาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรี ไม่ได้ออกเป็น
กฎหมาย นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จึงสั่งการให้
กระทรวงที่เกี่ยวข้องระงับการรักษาพยาบาลโดยไม่
คิดมูลค่า การโดยสารรถประจำทางโดยไม่คิดมูลค่า
และการก่อสร้างโดยใช้งบประมาณเงินผัน ตลอดจนทั้ง
การแจกบัตรอาหารในทันที แล้วได้ออกแถลงการณ์
ให้ประชาชนทราบถึงเหตุผลในเรื่องนี้ นโยบาย
พิสดารจึงสิ้นสุดลง
- ในการดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบ
หมายงานในหน้าที่หลายอย่าง เช่น งานของ
สำนักงบประมาณ ธนาคารแห่งประเทศไทย
สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ นโยบายน้ำมัน ฯลฯ

แต่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เห็นว่า งานตรวจราชการเป็นอีกงานหนึ่งที่ต้องทำ เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพของบ้านเมือง และของราษฎร ดังนั้น จึงได้มีการตรวจราชการในภาคต่างๆ ของประเทศ โดยมีผู้แทนราษฎรจากพรรคต่างๆ ทั้งพรรคฝ่ายรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านเข้าร่วมด้วย ได้พบเห็นความแห้งแล้งของราษฎรโดยเฉพาะในภาคอีสาน ที่มีพลเมืองถึง 17 ล้านคน เมื่อขึ้นเครื่องบินไปสำรวจดูความแห้งแล้งเห็นแต่ทุ่งสีแดงมัว ซึ่งปราศจากน้ำเกือบทุกแห่ง แม้ทางกรมชลประทานได้พยายามทำฝนเทียมแต่ปราศจากผล เพราะไม่มีเมฆที่อาศัยทำฝนเทียมได้ แม่น้ำมูล และแม่น้ำชี ซึ่งเป็นแม่น้ำสำคัญในภาคอีสานมีน้ำแค่ติดกันแม่น้ำ แม่อางเก็บน้ำที่เขื่อนต่างๆ ทั้งน้อยใหญ่มีน้ำเหลืออยู่ในระดับต่ำ ทุ่งทุ่งซึ่งกว้างใหญ่ไพศาลทุกแห่ง รวมทั้งทุ่งกุลาร้องไห้ มีแต่ดินแข็งและหญ้าแห้ง

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้เล่าถึงความแห้งแล้งของภาคอีสานที่ได้ไปพบเห็นมา และการปฏิบัติงานแก้ไขในเบื้องต้น และได้ขออนุมัติเงินงบประมาณเพื่อมอบให้จังหวัดนำไปซื้อเครื่องสูบน้ำ และอุปกรณ์แจกจ่ายแก่กลุ่มราษฎรในท้องที่ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นเงินรวม 80 ล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในทันที

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การแก้ไขปัญหาระยะยาวเรื่องการตัดไม้ทำลายป่า เนื่องจากเป็น ปัญหาเรื่องรังที่แก้กันไม่ตก เป็นผลให้ป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ ลดน้อยลงทุกปีเป็นลำดับ จนเหลือไม่ถึงครึ่งของจำนวนที่เคยมีอยู่ และยังคงลดลงเรื่อยๆ อย่างน่ากลัว นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในฐานะรองนายกรัฐมนตรี จึงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเชิญ ตัวแทนธนาคารโลก ซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทยมาหารือในเรื่องนี้ ทางตัวแทน ธนาคารโลกได้ส่งผู้เชี่ยวชาญ 2 คนมาพบ และได้ขอให้กรมป่าไม้จัดการให้ผู้เชี่ยวชาญของธนาคารโลก เดินทางไปสำรวจข้อเท็จจริงในบริเวณป่าที่ถูกทำลาย ผู้เชี่ยวชาญฯ แนะนำว่า เพื่อสงวนป่าที่เหลืออยู่ ต้องใช้มาตรการ ที่ทันสมัย สำรวจตรวจตราการทำลายป่า โดยใช้เฮลิคอปเตอร์บินไปดู เมื่อพบที่กำลังทำกันอยู่ที่ไหนให้วิทยุแจ้งกองกำลังรักษาป่ารีบเข้าไป จัดการจับกุมในทันทีโดยมีเฮลิคอปเตอร์เป็นผู้นำทาง พาหนะที่ใช้ในการจับกุมต้องทันสมัย มีทั้งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ รวมทั้งอาวุธป้องกันตัว และวิทยุสื่อสาร ในการนี้ต้องจัดแบ่งพื้นที่เป็นภาคๆ โดยในแต่ละภาคมีเนื้อที่ป่า ที่เหลืออยู่จำนวนใกล้เคียงกัน คือ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ ส่วนภาคตะวันออกควรรวมเป็น ภาคกลาง และเมื่อปรึกษากับกรมป่าไม้แล้ว นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ จึงตกลงจัดสรรงบประมาณปี 2519 ให้กรมป่าไม้ โดยตั้งงบประมาณให้ซื้อเฮลิคอปเตอร์ 4 ลำ เป็นการเริ่มต้น พร้อมด้วยรถจักรยานยนต์ เครื่องวิทยุสื่อสาร อาวุธป้องกัน และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ รวมทั้งเงินรางวัลในการแจ้งแหล่งทำลาย ป่าไม้ ชื่อตัวการผู้ทำลายป่า ตลอดจนการแจ้งผู้ทำลายป่า

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นับเป็นปูชนียบุคคลที่ควรยกย่องของชาวระยองอย่างแท้จริง ด้วยประสบการณ์และความสามารถในการทำงานของท่าน ซึ่งผ่านการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยองถึง 8 สมัยติดต่อกัน ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรีหลายครั้งหลายหน ได้เคยร่วมงานกับนายกรัฐมนตรีคนสำคัญๆ ของประเทศหลายคนทั้งทหารและพลเรือน ได้รู้เห็นเหตุการณ์บ้านเมืองที่ผันแปรหลายยุคหลายสมัย ผ่านการปฏิบัติ รัฐประหาร กบฏ การจลาจล ฯลฯ มากมายหลายรูปแบบ โดยไม่มีชื่อเสียงดังพร้อยแต่อย่างใดสมควรได้รับการยกย่องว่าเป็น “**นักการเมืองสุภาพบุรุษ**” อย่างแท้จริง (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร และจดหมายเหตุ, 2542, น. 203)

นายชำนาญ ฝุดผ่อง

เกิดเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2467 และได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2531 สิริอายุรวม 64 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สมรสกับ นางจรรยา ฝุดผ่อง มีบุตร ธิดา 4 คน คือ นายศุภศักดิ์ ฝุดผ่อง นางสาวธีรภรณ์ ฝุดผ่อง นายเลียบเมือง ฝุดผ่อง และนาวาอากาศเอกจิรัชย์ ฝุดผ่อง ตามลำดับ

นายชำนาญ ฝุดผ่องมีพื้นฐานการเป็นนักการเมืองถิ่นที่เริ่มมาจากการรับราชการครูมาโดยตลอดในพื้นที่จังหวัดระยอง เคยเป็นครูที่โรงเรียนแก่งวิทยสถาวร เป็นครูใหญ่ที่

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

โรงเรียนบ้านค่าย เป็นอาจารย์ใหญ่ที่โรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ และที่โรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” จังหวัดจันทบุรี เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนโปลีเทคนิค (ในช่วงนั้นได้รับการทาบทามให้เข้าทำงานที่โรงงานอุตสาหกรรมด้านปิโตรเคมี ซึ่งมีรายได้สูงมาก ในขณะที่เดียวกันก็ได้รับการทาบทามจากอาจารย์อุดม แสงหิรัญ เชิญให้เป็นผู้จัดการโรงเรียนโปลีเทคนิคระยอง ซึ่งมีรายได้น้อยกว่ามาก แต่ท่านก็ได้เลือกอาชีพครูที่ท่านรักมาตลอดชีวิต) จึงมีกลุ่มลูกศิษย์เพื่อนครู อาจารย์จำนวนมาก จึงเป็นบุคคลที่ชาวระยองรู้จักเป็นอย่างดี

เนื่องจากถูกโยกย้ายตำแหน่งราชการอย่างไม่เป็นธรรม เป็นเวลากว่า 3 ปี เพื่อนๆ และลูกศิษย์ จึงขอให้ลาออกจากราชการ มาเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518) ซึ่งเป็นครั้งแรกที่จังหวัดระยองจะมีผู้แทนราษฎรเพิ่มเป็นจำนวน 2 คน ในการลงสนามเลือกตั้งครั้งแรกนี้ อาจารย์ชำนาญ ผุดผ่องได้คะแนนเสียงมาเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากมีศิษย์ที่รักและเคารพ ช่วยในการหาเสียงเป็นอย่างมาก จากการสัมภาษณ์ นายอารมณ์ มุกดาสนิทกล่าวว่า เคยช่วยอาจารย์ชำนาญตระเวนหาเสียงไปทั่วเมืองแกลง ด้วยรถจี๊ปคู่ชีพ ลูกศิษย์ที่มีอยู่ทั่วไปต่างบอกว่า “ต้องเลือกอาจารย์ชำนาญให้เป็นผู้แทนราษฎร” ผลการเลือกตั้งอาจารย์ชำนาญได้คะแนนนำลิ่วในอำเภอแกลง

ในช่วงที่นายชำนาญ ผุดผ่องเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

ราชวรจังหวัดระยอง ได้ขอขบประมาณจากกระทรวง
ศึษาธิการ มาจัดสร้างโรงเรียนช้านาญสามัคคีวิทยา ที่ตำบล
คลองปุ่น อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง ครอบคลุมพื้นที่สำหรับ
เด็กนักเรียนใน 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลปากน้ำประแส ตำบล
คลองปุ่น ตำบลพังราด ตำบลกองดิน ตำบลทุ่งควายกิน
ในการก่อสร้างโรงเรียนช้านาญสามัคคีวิทยาได้เครือข่าย
ที่สำคัญ คือ ประชาชนในพื้นที่ และพลเรือเอกสงัด ชลออยู่
ตำแหน่งผู้บัญชาการทหารเรือและหัวหน้าคณะปฏิรูปการ
ปกครองแผ่นดินในสมัยนั้น ให้การสนับสนุนเครื่องจักรกลหนัก
ในการก่อสร้างโรงเรียนจนแล้วเสร็จ ต่อมาทางโรงเรียนช้านาญ
สามัคคีวิทยาได้ขอความเมตตาจากท่านพระอาจารย์สมชาย
ฐิตวิริโย วัดเขาสุกิม จังหวัดจันทบุรี ก่อตั้งมูลนิธิฐิตวิริยาจารย์
(สมชาย ฐิตวิริโย) สนับสนุนด้านการศึษาให้กับนักเรียน
โดยตลอด

นายช้านาญ ผุดผ่อง ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน
ราชวรจังหวัดระยอง ในนามพรรคสันติชนในการเลือกตั้งทั่วไป
ครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518) สมัยนายกรัฐมนตรีหม่อมราชวงศ์
คึกฤทธิ์ ปราโมช เมื่อได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราชวร ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนัก
นายกรัฐมนตรี (นายปรีดา พัฒนถาบุตร) ต่อมามีการยุบสภา
อันนำมาสู่การเลือกตั้งใหม่จึงได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ 2
คือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519) ในนามพรรค
ชาติไทย การหาเสียงในช่วงนั้นใช้ระบบห้วคะแนนจัดตั้ง สร้าง
ข่าวเท็จ ส่งคนลงตัดคะแนนคู่ต่อสู้ จึงทำให้พ่ายแพ้การเลือกตั้ง
ดังนั้น จึงได้เลิกยุ่งเกี่ยวกับการเมืองตลอดมา

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายสริน ก้องกฤษฎา

นายสริน ก้องกฤษฎา ก้าวเข้าสู่การเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง สืบเนื่องมาจากการเป็นบุตรเขยของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองที่ชาวระยองให้ความไว้วางใจให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองถึง 8 สมัยต่อเนื่อง ข้อมูลที่ค้นพบเกี่ยวกับนายสริน ก้องกฤษฎาในหนังสือประวัติศาสตร์เมืองระยองว่า ในการเลือกตั้งครั้งที่ 11 นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ลงสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกับนายสริน ก้องกฤษฎา บุตรเขย ปรากฏว่าในการเลือกตั้งครั้งนั้น นายเสวตร และนายสริน ได้รับการเลือกตั้งทั้งคู่ (เฉลียว ราชบุรี, 2549, น. 98-99) นอกจากนี้ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้บันทึกไว้ในหนังสือเรื่อง “ชีวิตการเมือง” ความตอนหนึ่งว่า “ข้าพเจ้าเชื่อว่าความรู้ของเขาจะเป็นที่สนใจของประชาชน ในการไปหาเสียงที่จังหวัดระยองครั้งนี้ ดวงฤดีผู้เป็นภรรยาของนายสริน ก้องกฤษฎา ได้ร่วมหาเสียงเหมือนอย่างผู้สมัครคนหนึ่งทีเดียว เมื่อประกาศผลออกมาปรากฏว่าคะแนนที่ได้รับมีจำนวนท่วมท้นเหนือผู้สมัครคนอื่น ๆ ลิบลิว” (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 235) สำหรับข้อความที่ว่า ความรู้ของเขา จะเป็นที่สนใจของประชาชน คือ นายสริน ก้องกฤษฎา สำเร็จการศึกษาด้านเทคนิคทางวิศวกรรม จากประเทศเยอรมนี

ดังนั้น นายสริน ก้องกฤษฎา จึงได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองครั้งแรก ในเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519) ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยแรก และสมัยเดียว

เหตุการณ์ทางการเมืองของจังหวัดระยอง ช่วงพ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2519

การเรียบเรียงเหตุการณ์ทางการเมืองของจังหวัดระยอง ในยุคแรก ช่วงพ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2519 เป็นการเรียบเรียง และสังเคราะห์จากเอกสารเป็นหลัก ได้แก่ หนังสือเรื่อง “ชีวิตการเมือง” ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (พ.ศ. 2546) ที่ได้ จัดพิมพ์ภายหลังจากที่ท่านได้เสียชีวิตแล้ว และเป็นหนังสือ อนุสรณ์ในวันงานพระราชทานเพลิงศพ หนังสือประวัติศาสตร์ เมืองระยองของนายเฉลียว ราชบุรี (พ.ศ. 2549) หนังสือ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ ภูมิปัญญา จังหวัดระยอง รวมถึงการสัมภาษณ์ชาวระยองที่อยู่ใน เหตุการณ์การเมืองในยุคนี้ ได้แก่ พลเรือตรีดำรงค์ ยมจินดา นายสุปกรณ์ ไสธนะ นายอารมณ มุกดาสนิท นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง นางทอด ปิตุเตชะ และนายนิวัฒน์ พันธุ์ รวมทั้ง ได้สัมภาษณ์หัวหน้าคณะ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ยุคแรก เป็นการศึกษาการเมืองในช่วงของการ เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะราษฎร ได้ร่วมมือกัน ทำการปฏิวัติ หรือเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยยึดหลัก การปกครองบ้านเมือง 6 ประการเพื่อให้ราษฎรมีส่วนมีเสียง ในการปกครองบ้านเมืองด้วยตนเอง และมีสิทธิเสรีภาพตาม หลักประชาธิปไตย หลัก 6 ประการนั้น ประกอบด้วย (1) การ รักษาเอกราชของประเทศ (2) การรักษาความปลอดภัย

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในประเทศ (3) การบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ (4) การให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน (5) การให้ราษฎรมีเสรีภาพและมีความอิสระ และ (6) การให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร ในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2475 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว นับเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทย ประเทศสยามซึ่งต่อไปเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย ได้เริ่มการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแล้ว การเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนี้มิใช่การรัฐประหาร (Coup de ' tat) แต่เป็นการปฏิวัติ (Revolution) โดยไม่เสียเลือดเนื้อ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงรากเหง้า มิใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงเพียงเพื่อช่วงชิงอำนาจการปกครอง

จากลำดับเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 รัฐบาลได้จัดให้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตำบลขึ้นในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 และให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรโดยทางอ้อม โดยให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลขึ้นก่อน แล้วให้ผู้แทนตำบลไปเลือกตั้งผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งวิธีนี้ใช้เฉพาะการเลือกตั้งครั้งแรกเท่านั้น สำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไปจะให้ราษฎรเลือกผู้แทนราษฎรโดยตรง (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 23)

สถานการณ์การเมืองในยุคแรก (พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2519) จังหวัดระยองมี 40 ตำบล ใน 3 อำเภอ ได้แก่อำเภอเมือง

อำเภอบ้านค่าย และอำเภอแกลง เป็นการแข่งขันกันเอง ระหว่างญาติใกล้ชิดของตระกูลเจตสมมา และตระกูล เปี่ยมพงศ์สานต์ โดยเป็นที่น่าสังเกตว่าในการเลือกตั้งในยุคนี้ ญาติๆ ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์หลายคน ได้ลงสมัคร รับเลือกตั้ง เช่น นายเสกส เจตสมมา ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้อง นายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งเป็นญาติผู้ใกล้ชิด นอกจากนั้นแล้วยังมี นายสนาน นายศิริ อารีราษฎร์ ซึ่งเป็นญาติของ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เช่นกัน ก็เคยลงสมัครรับเลือกตั้ง เหมือนกัน ภาพของการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคแรกนี้ มีลักษณะของความเป็นตำนานเชิงปัจเจกบุคคลที่ใช้คุณ ความดี ความรู้ความสามารถ ความเคารพ รัก และศรัทธา จากประชาชน โดยการผูกขาดครองพื้นที่ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัด ระยองถึง 8 สมัยติดต่อกัน รวมระยะเวลา 30 ปี ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรีหลายครั้งหลายหน

ในยุคแรกนี้ นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองส่วนใหญ่ จะเป็นกลุ่มข้าราชการที่มีความสนใจด้านการเมือง เริ่มจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองคนแรก คือ หลวงประสานนฤชิต (เดิม อนุกระหันทน์) เป็นคนจังหวัด ตราด มารับราชการเป็นผู้พิพากษาที่จังหวัดระยอง นายเสกส เจตสมมา รับราชการครู และนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ รับราชการกระทรวงการคลัง การแข่งขันทางการเมืองในยุคแรก นี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จำกัดอยู่ในกลุ่มเครือญาติ 2-3 ตระกูลที่เป็นลูกพี่ลูกน้องแข่งขันกันเอง ได้แก่ ตระกูล เจตสมมา ตระกูลเปี่ยมพงศ์สานต์ และตระกูลอารีราษฎร์ คือ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายเสกสกล เจตสมมา นายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นายสนาน นายศิริ อารีราษฎร์ นอกจากนี้ยังพบว่ามียุคของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง เช่น นายสุก ศรีวัฒน์ อดีตนายกเทศมนตรีเมืองระยอง นายนกเล็ก ชนานิยม ซึ่งเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (เฉลี่ยวราชบุรี, 2549, น. 100) ในยุคนี้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง จึงรู้จักมักคุ้นกันดีอยู่แล้ว และเป็นยุคของการผูกขาดครองพื้นที่ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ดังนั้น เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองของยุคแรก จึงเป็นลักษณะเครือญาติ คนรู้จัก และผู้มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการเมืองถิ่นในจังหวัดระยองดังกล่าว

สำหรับระบบพรรคการเมืองในยุคแรกนี้ เริ่มมีความชัดเจนมากขึ้นนับตั้งแต่ ๔ พรรค จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีมีการประกาศใช้เป็นกฎหมาย พ.ร.บ. พรรคการเมืองเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2498 ดังนั้น การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 7 (26 ก.พ. 2500) จึงเป็นครั้งแรกที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เข้าสังกัดพรรคเสรีมนังคศิลา พร้อมกับจัดงานเปิดสาขาพรรคเสรีมนังคศิลา ที่บ้านเพ จังหวัดระยอง อย่างยิ่งใหญ่มีการฉายภาพยนตร์ มีการเปิดแพรวคลุมป้าย และการมอบเงินให้พรรคสาขา เป็นการจัดงาน และเป็นแนวทางในการหาเสียงเลือกตั้งด้วย อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 8 - 9 (15 ธ.ค. 2500 และ 10 ก.พ. 2512) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ไม่สังกัดพรรคใด แต่ยังคงได้รับความไว้วางใจจากชาวระยองให้เป็นผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง

เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับพรรคการเมืองในจังหวัดระยองเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2518 เมื่อนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ได้ก่อตั้งพรรคการเมืองชื่อ “เกษตรสังคม” และดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรค และได้ลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518) จากการสัมภาษณ์อดีตวุฒิสมาชิกจังหวัดระยอง นายนิวัฒน์ พันธ์ชัย ซึ่งเคยเข้าร่วมพรรคเกษตรสังคมกล่าวว่า ในยุคนั้นชาวระยองมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง และมีการเข้าร่วมพรรคการเมืองกับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นจำนวนมากพอควร เนื่องจากหัวหน้าพรรคเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหลายสมัย และได้เป็นถึงรองนายกรัฐมนตรี ผู้ที่เข้าร่วมพรรคในครั้งนั้นต่างมีความหวังที่จะได้รับตำแหน่งทางการเมืองในรัฐบาล แต่ด้วยความที่เป็นพรรคการเมืองขนาดเล็ก ในที่สุดพรรคเกษตรสังคมก็ไม่ใช่ที่นิยม ต่อมาในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์เข้าสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองอีกสมัย ซึ่งเป็นสมัยสุดท้ายของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับนายชำนาญ คุตผ่อง ที่สมัครรับเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518) สังกัดพรรคสันติชน จากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ถึงเหตุการณ์การเลือกตั้งทั่วไปในยุคแรกนี้พบว่า ชาวระยองเลือกนายชำนาญ คุตผ่อง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในฐานะที่เป็นครูอาจารย์ เป็นคนดี ไม่ได้มองการสังกัดพรรคการเมืองแต่อย่างใด เนื่องจากพื้นฐานการมีอาชีพเป็นครู กล่าวคือ นายชำนาญ คุตผ่องเคยเป็นครูใหญ่ของโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอบ้านค่าย

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

และอำเภอแกลง ดังนั้นจึงเป็นที่รัก และเคารพของลูกศิษย์ทั่วทั้งจังหวัดระยอง จากการสัมภาษณ์นายอารมณ์ มุกดาสนิทกล่าวว่า เคยช่วยอาจารย์ชำนาญ ผุดผ่อง ตระเวนหาเสียงไปทั่วเมืองแกลงด้วยรถจี๊ปคู่ชีพ ลูกศิษย์ที่มีอยู่ทั่วไปต่างบอกว่า “ต้องเลือกอาจารย์ชำนาญให้เป็นผู้แทนราษฎรของเรา” ผลการเลือกตั้งนายชำนาญ ผุดผ่องจึงได้คะแนนนำลิ่วในอำเภอแกลง

ข้อสรุปความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักการเมืองในยุคแรกนี้ พบว่าการสังกัดพรรคการเมืองของนักการเมืองไม่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่ชาวระยองเลือกนักการเมืองเพราะความสนิทสนม คู่้นเคยเป็นการส่วนตัว นิยมในตัวบุคคลมากกว่าพรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คุณงามความดี ความรู้ความสามารถ ความเคารพ รัก ศรัทธา และความไว้วางใจจากประชาชน จึงเป็นตำนานการผูกขาดครองพื้นที่ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์

การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคแรกนี้ มีความโดดเด่นในเรื่องของเครือญาติ กล่าวคือ มีการแข่งขันกันอยู่ 2-3 ตระกูลในพื้นที่อำเภอเมือง ได้แก่ ตระกูลเจตสมมา ตระกูลเปี่ยมพงศ์สานต์ และตระกูลอารีราษฎร์ เป็นต้น จึงมีผลต่อการหาเสียงที่เน้นกลุ่มเครือญาติของตนเอง เช่นนายเสกส เจตสมมา ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง เนื่องจากเตี้ย (รองอำมาตย์ตรีขุนจรรยากระบิล) ลงคะแนนเสียงให้ จึงชนะพี่ชาย คือนายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ จึงมีผลทำให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สำหรับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้เขียนถึงการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในชีวิต ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 (12 พ.ย. 2481) ความตอนหนึ่งว่า “ในขณะนั้นข้าพเจ้าได้อุปสมบทอยู่ที่วัดในระยอง พอได้ทราบเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งทันที เพราะในระหว่างที่อุปสมบทอยู่นี้ ข้าพเจ้าได้รู้จักกับคนระยองจำนวนไม่น้อยแล้ว โดยเฉพาะเจ้าอาวาสต่างๆ ในจังหวัด เนื่องจากวัดที่ข้าพเจ้าอุปสมบทอยู่เป็นวัดของเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และพระภิกษุที่อยู่ในสังกัดของเจ้าคณะจังหวัดได้ไปมาหาสู่วัดนี้อยู่เสมอ ข้าพเจ้าจึงมีโอกาสนสอบถามท่านเหล่านั้นว่า ในการหาเสียงครั้งนี้ ข้าพเจ้าควรจะไปหาใครบ้าง ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าได้ข้อมูลมากพอสมควรในการติดต่อกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” (เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์, 2546, น. 35) จากการสัมภาษณ์อาจารย์สงบ เปี่ยมพงศ์สานต์ (น้องสาวของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) อายุ 89 ปี) บอกว่าวัดที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์เคยบวช คือ วัดลุ่มชัยชุมพล ซึ่งเป็นอารามหลวง จึงมีโอกาสดูรู้จักคนระยองมากขึ้น ประกอบกับพื้นฐานทางครอบครัวบิดา - มารดา (นายเหลียง - นางเฉลิม เปี่ยมพงศ์สานต์) มีอาชีพทำกะปิ น้ำปลา ที่มีชื่อแถวปากคลอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านค่าย ได้กล่าวว่า เจ้าอาวาสวัดห้วยกรอง อำเภอบ้านค่าย มีความใกล้ชิด และช่วยสนับสนุนนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มาโดยตลอดในพื้นที่อำเภอบ้านค่าย และจากงานเขียนของนายเฉลียว ราชบุรี ในหนังสือเรื่องประวัติศาสตร์

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เมืองระยอง เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองว่า “ผู้เขียนได้รับภาพถ่ายของผู้สมัคร ส.ส. ในยุคแรกจากพระจำปี แห่งวัดพลงช้างเผือก อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีภาพของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในสมัยสมัครเลือกตั้งครั้งแรก ภาพนายเสกกล เจตสมมา อดีต ส.ส. จังหวัดระยองคนที่สอง ภาพของนายผูก ศรีวิวัฒน์ ภาพของนายนกเล็ก ชนานิยม ทั้งสองท่านหลังนี้เคยสมัคร ส.ส. แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ภาพนั้นมีอายุไม่น้อยกว่า 60 ปีแล้ว สันนิษฐานว่าภาพทั้งหมดนั้น บุคคลดังกล่าวได้มอบให้กับพระราชวรียคุณาธาร (หลวงพ่อล้ำ ย่งยืน) ในขณะนั้น ท่านดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดพลงช้างเผือก และเป็นเจ้าคณะอำเภอแกลงด้วย” (เฉลียว ราชบุรี, 2549, น. 100) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในยุคแรกนี้ มีความผูกพันกับสถาบันสงฆ์ โดยเฉพาะพระผู้ใหญ่อันเป็นที่เคารพนับถือ และศรัทธาของชาวระยอง

อย่างไรก็ตาม การเมืองในยุคแรกนี้ไม่มีความโดดเด่นในเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์ แต่มีลักษณะของอาชีพที่มีส่วนสนับสนุนให้พื้นฐานคะแนนเสียง ดังจะเห็นได้จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองท่านแรกหลวงประสานนฤชิต (เดิมอนุกระหนนท์) ได้รับเลือกตั้งเนื่องจากมีพื้นฐานรับราชการเป็นผู้พิพากษา นายเสกกล เจตสมมา รับราชการเป็นครูโรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ (ระยองวิทยาคมในปัจจุบัน) ได้ฐานคะแนนเสียงจากผู้ปกครองนักเรียน นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ รับราชการกรมบัญชีกลาง ถึงแม้ว่าจะรับราชการในส่วนกลาง

แต่ชาวระยองรู้สึกภาคภูมิใจในความรู้ความสามารถ และจากการสัมภาษณ์ชาวระยองในพื้นที่อำเภอเมือง ได้กล่าวว่า นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นอกจากเป็นผู้มีความรู้ความสามารถแล้ว ยังมีน้องสาวคืออาจารย์สงบ เปี่ยมพงศ์สานต์ รับราชการครูที่โรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ ชาวระยองรู้จักกันเป็นอย่างดี จึงเป็นฐานคะแนนเสียงให้พี่ชายในพื้นที่ได้อย่างมาก สำหรับนายชำนาญ ฝุดผ่อง รับราชการครูในจังหวัดระยอง ชาวระยองที่ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่าอาจารย์ชำนาญ ฝุดผ่อง มีความได้เปรียบในพื้นที่เป็นอย่างมาก เนื่องจากเคยเป็นครูใหญ่ถึง 3 อำเภอในจังหวัดระยอง คืออำเภอเมือง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอแกลง ซึ่งเป็น 3 อำเภอสำคัญในจังหวัดระยองในยุคนั้น จึงได้รับการสนับสนุนจากลูกศิษย์ และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สำหรับรูปแบบวิธีการหาเสียงในยุคแรกนี้ นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง มีแนวทางการหาเสียงที่นิยมการมีคำขวัญหรือเพลงประจำตัว เช่น นายเสกส เจตสมมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่องในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 - 3 (7 พ.ย. 2480 และ 12 พ.ย. 2481) ใช้คำขวัญประจำตัวคือ “ควายดี ไม่ต้องเปลี่ยน” นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีเพลงประจำตัว คือ “เลือกเสวตรทุกเขต เลือกเสวตรทุกหน เลือกเสวตรทุกคน ให้เป็นผู้แทนของเรา” หรือเพลงที่ชาวระยองที่มีอายุกว่า 60 ปียังคงจดจำได้อย่างแม่นยำ คือ “ชาวระยองของเราต้องการเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นผู้แทนปวงชน เลือกเสวตรทุกเขต เลือกเสวตรทุกหน เลือกเสวตรทุกคน ให้เป็นผู้แทนของเรา เลือกเสวตร

นักรบเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เป็นผู้แทนแสนประเสริฐ จะชูเชิดเกียรติระยองให้ผ่องใส”
การร้องเพลงประจำตัวของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ อยู่ในความทรงจำของชาวระยองเป็นอย่างดียิ่ง ในขณะที่มีการร้องเพลงจะมีการเคาะมือให้เข้ากับจังหวะเพลง และเมื่อมีการร้องเพลงจบหลายท่านจะปรบมือ มีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเหมือนได้อยู่ในเหตุการณ์เมื่อครั้งในอดีต และมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีการพูดถึงบรรยากาศเก่าๆ นอกจากนี้ชาวระยองจะพูดกันติดปากว่า **“ส.ส.เสวตร ฉายหนังกลางแปลง”** นับได้ว่าเป็นรูปแบบการหาเสียงที่โดดเด่นในยุคแรกนี้ บรรยากาศแบบครึกครื้นสนุกสนาน

รูปแบบวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งยุคแรกนี้นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้นำภรรยา คุณโสภา และบุตรสาวคุณดวงฤดี มาช่วยในการหาเสียงด้วย เป็นลักษณะการทำงานแบบทีมครอบครัว กลวิธีการหาเสียงที่สำคัญในยุคแรกนี้คือ การเน้นแสดงความจริงใจกับประชาชน สนใจ ใส่ใจ ช่วยแก้ไขปัญหาสนับสนุนสิ่งของจำเป็น แก้ไขปัญหาเรื่องความทุกข์ร้อนให้ประชาชน และต้องเป็นที่พึงของประชาชนได้ และจากการสัมภาษณ์ชาวระยองในพื้นที่ พบว่าในสมัยที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองได้ทำให้พื้นที่อำเภอบ้านค่ายเป็นอยู่ช้ำวุ่นน้ำของจังหวัดระยองโดยมีการดำเนินการเกี่ยวกับคลองชลประทานครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านค่าย และมีการสร้างสะพานเปี่ยมพงศ์สานต์เชื่อมต่อเส้นทางระหว่างหมู่บ้านปากน้ำระยอง ไปยังพื้นที่เมืองทำให้การคมนาคมสะดวกยิ่งขึ้นมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจในตัวเมืองระยอง นอกจากนี้ชาวระยองต่างพูดเป็น

เสียงเดียวกันว่านายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็น ส.ส.ของชาวระยองที่ฟังได้ โดยมีการเล่าถึงเหตุการณ์ว่า ในสมัยที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็น ส.ส.ของชาวระยอง และเป็นรัฐมนตรีด้วย ถึงแม้ว่าจะไม่มีเวลามาในพื้นที่จังหวัดระยองบ่อย แต่หากชาวระยองที่มีปัญหาเดือดร้อน จะมีคนของท่าน ส.ส.เสวตร พาไปพบท่านที่กรุงเทพฯ ๙ ถึงบ้านพักแถวๆ ท่าพระอาทิตย์ เขตพระนคร เช่น กรณีพี่ชายของนางทอดปิตุเตชะ ป่วยเป็นโรคปอด จะมีผู้ดำเนินการพาไปพบ ส.ส.เสวตร ถึงกรุงเทพฯ ๙ และ ส.ส.เสวตร ช่วยเหลือโดยการทำหนังสือติดต่อเรื่องการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลโรคทรวงอก รวมถึงเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเดินทาง และการรักษาพยาบาลด้วย เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (ชาวระยอง จะคุ้นเคยกับการเรียกท่านว่า “เจ๊ฮ้อ” แห่งตำบลเพ) ได้ยืนยันการครองพื้นที่แบบผูกขาดของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ว่า “รุ่นส.ส.เสวตร ไม่มีการซื้อเสียง ใช้คุณงามความดี มีคนรักเคารพ และศรัทธาก็จะเลือก ในสมัยก่อนการเลือก ส.ส. มีการล้มวัว ล้มควายกัน ในยุคนั้นมีนายสนานแจกเลื้อ นายโอฟาร์ ต้มเหล้าโรงให้ชาวบ้านเป็นใหญ่ๆ ได้ดื่มกินกันอย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับการร้องรับของเพลงประจำตัวนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ที่ว่า “กินเหล้าโอฟาร์ ไล่เสือสนาน ไล่บัตรเสวตร” ดังนั้น ช่วงการเลือกตั้งจึงเป็นเวลาที่คึกคักสนุกสนานของชาวระยอง ผู้สมัครหาเสียงต้องเข้าไปหาชาวบ้าน เมื่อครั้งนายสนานแจกเลื้อในครั้งแรก เจ๊ฮ้อก็ได้รับการแจกเลื้อเช่นกัน และผู้สมัครส.ส.ในยุคนั้นได้ยกมือไหว้เจ๊ฮ้อ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เพื่อให้ให้นำเสื้อไปช่วยแจกชาวบ้าน ครั้งแรกเจ้าอ้อก็ช่วยแจก แต่พอเตี้ยเห็นหอบเสื้อมาขณะที่กำลังข้ามถนนหน้าบ้าน และรู้ในทันทีว่าเป็นเสื้อของนายสนาน ผู้สมัคร ส.ส.ที่ลงแข่งขันกับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เตี้ยโมโหและโกรธมาก จึงได้เตะเจ้าอ้อล้มกลิ้งกลางถนน ครั้งต่อๆ มาเจ้าอ้อจึงต้องเก็บเสื้อของนายสนานไว้ก่อน เมื่อผ่านช่วงเวลาเลือกตั้งไปแล้วจึงนำไปแจกจ่ายคนงานและเพื่อนบ้าน ข้อสรุปของเจ้าอ้อคือ “ส.ส.เสวตรเป็นคนบ้านเพ ง่าย ๆ เตี้ยชอบ และสั่งให้ลูกหลานเลือกเฉพาะ ส.ส.เสวตร เท่านั้น”

จากการศึกษารูปแบบการหาเสียงของนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคแรกนี้ คือ ไม่มีการซื้อขายเสียงเป็นเงินให้ผู้มีสิทธิลงคะแนน ใครรักขอบพอใครก็เลือกคนนั้น กลวิธีการหาเสียงในยุคนี้ผู้สมัครทุกคนต้องเข้าหาชาวบ้าน และคนที่ เป็นหัวหน้าคะแนนต้องเสียเงินเลี้ยงชาวบ้านเอง แต่ได้พวก และได้เพื่อนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นการเมืองถิ่นระยองในยุคแรกนี้ ได้มีการใช้ระบบหัวหน้าคะแนนเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบวิธีการหาเสียงด้วย จากการสัมภาษณ์นายอารมณ์ มุกดาสนิท อดีตกำนันในพื้นที่อำเภอกาญจนบุรี และอดีตนายกเทศมนตรีเทศบาลกาญจนบุรีประมาณ 20 ปี ได้พูดถึงนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ว่าคนในอำเภอกาญจนบุรีรัก และศรัทธา นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์เป็นอย่างมากจะหาใครมาเทียบเคียงได้ยากเป็น ส.ส.แบบผูกขาด มีแต่คนนิยม และเลือกแต่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เพราะท่านเป็นคนดี ใช้ความดีในการหาเสียง มีผลงานให้กับชาวระยอง ถ้าพูดถึงในอำเภอกาญจนบุรี ท่านก็ได้สร้างอนุสาวรีย์สุนทรภู่ให้กับคนบ้านกร่ำ อำเภอกาญจนบุรี

สำหรับการหาเสียงในยุคแรกนี้ในพื้นที่อำเภอแกลง บิดาของ นายเสริมศักดิ์ การุญ คือ นายอมร การุญ “รัก และเทิดทูน” นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์เป็นอย่างมาก นายเสริมศักดิ์ การุญ (ต่อมาได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 9 สมัย ต่อเนื่อง) นับได้ว่าเป็นศิษย์เอกของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในการช่วยหาเสียงเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอแกลง ด้วยความที่ คุณพ่อของนายเสริมศักดิ์ การุญ ขายยาและสมุนไพรไทย ชาวบ้านจะเรียกกันติดปากว่า “หมอมร” เป็นที่รู้จักมักคุ้นของ ชาวบ้านเป็นอย่างดี คุณหมอมรมีความสนิทสนมกับ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นอย่างมาก มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลกันมาแต่ดั้งเดิม ในการเป็นฐานเสียงให้กับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในพื้นที่ อำเภอแกลง และนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ให้ความรู้ด้านการเป็นเอเยนต์ขายยาสูบ แห่งเดียวในอำเภอแกลง กับครอบครัวการุญ มาถึงปัจจุบัน

สำหรับนายชำนาญ ผุดผ่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง เป็นส.ส.ที่มาจากอำเภอแกลงคนแรก ได้คะแนน นำอันดับหนึ่ง มีรูปแบบวิธีการหาเสียงจากการมีลูกศิษย์เป็น ฐานคะแนนเสียง เพราะเคยเป็นครูใหญ่ในพื้นที่อำเภอแกลง อำเภอเมือง และอำเภอบ้านค่าย ในช่วงการหาเสียงนั้น นายอารมณ มุกดาสนิทได้บอกกล่าวถึงเหตุการณ์การหาเสียง ในช่วงนั้นว่า ได้ช่วยอาจารย์ชำนาญ ผุดผ่องหาเสียงด้วยการมี รถจี๊ป 1 คัน ตระเวนหาเสียงไปทั่วลูกศิษย์ลูกหามีมาก แต่ อย่างไรก็ตาม นายชำนาญ ผุดผ่อง ได้เป็น ส.ส.ระยะสั้นๆ แต่ยังนำงบประมาณมาสร้างโรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา และสร้างโรงพยาบาลแกลง สมัยที่นายประเสริฐ รุจิรวงศ์

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เป็นอธิบดีสาธารณสุข

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518) นายเสวตรและนางโสภา เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งคู่กันด้วย แต่ปรากฏว่านายเสวตรได้รับการเลือกตั้งเพียงคนเดียว และในการเลือกตั้งครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ลงสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกับนายสริน ก้องกฤษฎา บุตรเขย ปรากฏว่าในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ และนายสริน ก้องกฤษฎา ได้รับการเลือกตั้งทั้งคู่ และเป็นครั้งสุดท้ายที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และรับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ในคณะรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และต้องสิ้นสุดชีวิตการเมืองของบุคคลที่นับได้ว่าเป็นตำนานเชิงบุคคลของชาวระยอง จากการสัมภาษณ์ชาวระยองในพื้นที่ถึงเหตุการณ์ที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ต่างมีความเห็นตรงกันว่าชาวระยองที่ชื่นชอบนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีอายุเพิ่มมากขึ้น หลายคนไม่สามารถออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งได้ และหลายคนได้เสียชีวิตแล้ว จึงเป็นเรื่องของการหมุนเวียนเปลี่ยนเป็นคนรุ่นใหม่ที่สำคัญในระยะหลังนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ได้นำภรรยาและบุตรเขยมาลงสมัครรับเลือกตั้งด้วย จึงเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ชาวระยองตั้งข้อสังเกตว่า เป็นการนำครอบครัวเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากเกินไป ประกอบกับการมีนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองรุ่นใหม่เกิดขึ้นในรูปแบบของสมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) ที่มีความใกล้ชิดกับชาวบ้านมากขึ้น เนื่องจากนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

ที่ทำหน้าที่ 2 บทบาท คือ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนของจังหวัดระยอง และการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภา เพื่อการบริหารประเทศ ซึ่งเป็นผู้แทนระดับชาติ (รับตำแหน่งการบริหารประเทศเป็นรองนายกรัฐมนตรี) แต่ประชาชนชาวระยองเห็นว่า นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ไม่มีความใกล้ชิดกับประชาชนชาวระยอง ซึ่งสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้บันทึกเหตุการณ์การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 (22 เม.ย. 2522) ไว้ในหนังสือ “ชีวิตการเมือง” ความตอนหนึ่งว่า “ในปี พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ข้าพเจ้าได้สมัครเข้ารับเลือกตั้งในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ผลของการเลือกตั้ง ปรากฏว่า ข้าพเจ้าพ่ายแพ้อย่างเฉียดฉิว ทำให้ข้าพเจ้าหวนรำลึกถึงเดมอร์เทเนส (Demortenes) ซึ่งเป็นรัฐบุรุษ และนักพูดชาวกรีกสมัยเมื่อ 2,200 ปีมาแล้ว เดมอร์เทเนสเคยชนะการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาการเมืองของกรุงเอเธนส์มาทุกสมัย แต่มาพ่ายแพ้ครั้งสุดท้าย เดมอร์เทเนส กล่าวว่า ที่พ่ายแพ้ก็เพราะได้ชนะการเลือกตั้งมาโดยตลอด ผู้คนเบื่อหน่าย เลือกตั้งที่ไรเป็นชนะทุกทีจึงเลือกคนอื่นดูบ้าง เรื่องราวของข้าพเจ้าคงเป็นทำนองเดียวกัน ข้าพเจ้าจึงทำได้อย่างเดมอร์เทเนส”

สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 (18 เม.ย. 2526) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ได้บันทึกเหตุการณ์ไว้ในหนังสือ “ชีวิตการเมือง” ความตอนหนึ่งว่า “พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ มาชวนข้าพเจ้าเข้าพรรค ตอนนั้นข้าพเจ้าไม่ได้สังกัดพรรคใดแล้ว จึงตกลงเข้าพรรคชาติประชาธิปไตย และเข้าสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง โดยตั้งใจว่าจะให้เป็นการสมัครรับเลือกตั้ง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ครั้งสุดท้าย เพราะอายุเกินกว่า 70 ปีแล้ว หลายคนในหลายแห่งบอกว่าไม่ต้องมาก็ได้ เพราะตั้งใจจะเลือกกันอยู่แล้ว บางคนสัพยอกว่า ข้าพเจ้านอนมาแล้วแน่นอน ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผลปรากฏว่าฝ่ายแพ้อีกเหมือนการเลือกตั้งครั้งก่อน ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่า ชาวระยองที่ยังคงนิยมชมชอบข้าพเจ้าอยู่นั้น เป็นส่วนที่น้อยกว่า ชีวิตการเมืองของข้าพเจ้าจึงจบลงตรงนี้”

การเมืองและนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ยุคที่สอง : ช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17

(พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2535)

ในยุคที่สองนี้ จะไล่เรียงประวัติ และข้อมูลของนักการเมืองถิ่น (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ของจังหวัดระยอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ถึงปี พ.ศ. 2535 โดยการสัมภาษณ์นักการเมืองในยุคนี้

ประวัติและข้อมูลของนักการเมืองถิ่น (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ของจังหวัดระยอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2535

นายสิน กุมมะ

นายสิน กุมมะ เกิดวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2480 ที่จังหวัดตราด จบชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนตราดตระการคุณ ระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนพาณิชยการพระนคร กรุงเทพมหานคร

ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สมรสกับนางดวงพร กุมภะ มีบุตรธิดา 4 คน คือ นางสาวนิต กุมภะ นางสาวสิริวรรณ กุมภะ นางสาวสุนทรี กุมภะ และนายศักดิ์สิทธิ์ กุมภะ ตามลำดับ ในช่วงปี พ.ศ. 2513 – พ.ศ. 2522 นายสิน กุมภะได้เข้ามาอยู่ในจังหวัดระยองด้วยการมาทำงานที่ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การสาขาแกลง จังหวัดระยอง ในตำแหน่งผู้จัดการ และได้มาทำธุรกิจโรงงานมันสำปะหลังอัดเม็ด เพื่อทำอาหารสัตว์ส่งออกต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2510 – พ.ศ. 2529 ได้รู้จักคนระยองเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นผู้จัดการธนาคารต้องพบลูกค้าช่วยเหลือด้านสินเชื่อ และการเงิน ให้กับคนในพื้นที่อำเภอแกลง และอำเภอเมืองในบางส่วนโดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่ ประกอบกับการคุ้นเคยกับผู้ใหญ่บ้านกำนัน โดยเฉพาะนายอรุณ มุกดาสนิท ที่เป็นคนอำเภอแกลง เป็นผู้นำชุมชน เคยเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทางเกวียนหลายสมัย และอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2519

นายสิน กุมภะ ถึงแม้ว่าจะเป็นชาวจังหวัดตราด แต่มาประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง โดยเริ่มต้นชีวิตการเมืองด้วยการสมัครเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง ในช่วงปี พ.ศ. 2518 – พ.ศ. 2522 และได้รับเลือกเป็นประธานสภาจังหวัดด้วย การเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองสืบเนื่องจากการที่นายสิน กุมภะเข้ามาอยู่ในจังหวัดระยองเป็นเวลานาน จึงมีความกลมกลืน และคุ้นเคยกับชาวระยองเป็นอย่างดี ด้วยการทำงานที่ต้องสัมพันธ์กับคนในพื้นที่อำเภอ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

แกลงดังกล่าว ประกอบกับเป็นช่วงที่จังหวัดระยองกำลังมีการขยายตัว และมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกู้เงินกับธนาคารเพื่อขยายกิจการจึงเป็นสิ่งจำเป็น มีลูกค้าของธนาคารมาติดต่อขอกู้เงินเพื่อทำสวนยางพารา ทำโรงงานเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพาราจำนวนมาก ดังนั้น นายสิน กุมภะ จึงเป็นที่รู้จักของคนในพื้นที่อย่างกว้างขวาง และมีเครือข่ายสำคัญในการสนับสนุนให้เข้าสู่การเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง การรู้จักกับเพื่อนสมาชิกสภาจังหวัดที่มาจากทุกอำเภอ ส่งผลให้มีฐานคะแนนเสียงกระจายอยู่ทุกเขตอำเภอทั่วจังหวัดระยอง ประกอบกับโดยส่วนตัวมีบุคลิกโดดเด่นในด้านความรัก ความจริงใจกับเพื่อนๆ จึงมีคนช่วยเหลือเสียงจำนวนมาก หรือที่เรียกว่า “หัวคะแนน” ดังนั้น การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในช่วงปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2531 จึงเป็นช่วงเวลาของการหาเสียงโดยใช้พื้นฐานที่มาจากความจริงใจของเพื่อนนักการเมืองถิ่นด้วยกันในการช่วยการเสียง ซึ่งเป็นกำลังที่สำคัญในการหาเสียงแต่ละครั้ง ใช้วิธีการเข้าถึงผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ตำบล เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน มีการวานให้ช่วยเป็นหัวคะแนนตามหมู่บ้านต่างๆ มีการให้ค่าน้ำมันรถเครื่อง หรือการจัดเลี้ยงตามหมู่บ้าน โดยเฉพาะในช่วงงานเทศกาล งานบุญของคนในหมู่บ้าน ซึ่งได้ผลดีเป็นอย่างมาก เพราะในยุคนี้ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน มีความจริงใจในการเป็นฐานคะแนนเสียงให้ โดยผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งจะต้องเข้าหา และเข้าถึงผู้นำชุมชนเหล่านี้ ในงานทำบุญของหมู่บ้าน เทศกาลวันสำคัญต่างๆ รวมถึงงานมงคลสมรส งานอุปสมบท งานบำเพ็ญกุศล ฯลฯ

ต่อมาในช่วงหลังปี พ.ศ. 2535 อิทธิพลของการใช้จ่ายเงินในทางการเมืองของจังหวัดระยองเริ่มมีสูงขึ้น อย่างไรก็ตามการหาเสียงแบบเขตจังหวัด มีความจำเป็นต้องหาเสียงทั่วทั้งจังหวัด หากเป็นในเขตพื้นที่ของตนเอง คืออำเภอแกลง และอำเภอเมืองบางส่วนมักจะไม่มีปัญหา การเข้าถึงประชาชนเป็นไปได้ง่ายเพราะมีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี แต่ต้องยอมรับว่าอำเภอที่เป็นจุดบอด คืออำเภอบ้านค่าย เพราะคนในพื้นที่ไม่คุ้นเคย ประกอบกับในพื้นที่อำเภอบ้านค่ายมีนักการเมืองถิ่นที่มีความเข้มแข็งอยู่แล้ว คะแนนเสียงที่ได้จากอำเภอบ้านค่ายจะอยู่ประมาณ 5,000 คะแนนเป็นอย่างสูง ในขณะที่ในพื้นที่ของตนเอง คืออำเภอแกลง จะได้คะแนนเสียงประมาณกว่า 10,000 คะแนน

นายสิน กุมภะ ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง สมัยแรก ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 (22 เม.ย. 2522) นับได้ว่าเป็นการประสบความสำเร็จจากนักการเมืองถิ่น ก้าวเข้ามาสู่เวทีการเมืองระดับชาติ และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของจังหวัดระยองด้วย เนื่องจากการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ นายสิน กุมภะ สามารถชนะนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 8 สมัยต่อเนื่องของจังหวัดระยอง โดยมีฐานเสียงจากเพื่อนสมาชิกสภาจังหวัดระยองที่มาจากอำเภอต่างๆ โดยเฉพาะฐานเสียงที่อำเภอแกลงมีความหนักแน่นมาก ในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก จึงได้คะแนนเสียงเป็นที่ 1 ของจังหวัด มีคะแนนรวมกว่า 28,000 คะแนน โดยได้คะแนนเสียงที่อำเภอแกลง ประมาณ 10,000 คะแนน เนื่องจากอำเภอ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

แกลงเป็นอำเภอขนาดใหญ่มีประชากรมากรองจากอำเภอเมือง และมีความเป็นเอกภาพสูงในการเลือกผู้แทนราษฎร ในขณะที่อำเภอเมืองมีจำนวนประชากรมากกว่า แต่ประชาชนในพื้นที่แตกเป็นหลายเสียงในการเลือกผู้แทนราษฎร ซึ่งมีความแตกต่างจากคนอำเภอแกลงที่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

นายสิน กุมภะ ยังได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 พ.ศ. 2526 สังกัดพรรคกิจสังคม สมัยที่ 3 พ.ศ. 2531 สังกัดพรรคกิจสังคม (ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 1 ของจังหวัดระยอง) สมัยที่ 4 พ.ศ. 2535/1 พรรคสามัคคีธรรม สมัยที่ 5 พ.ศ. 2544 พรรคไทยรักไทย และสมัยที่ 6 พ.ศ. 2548 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคไทยรักไทย ในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการต่างๆ เช่น กรรมการการเงินการคลัง และสถาบันการเงิน กรรมการอาหาร กรรมการอุตสาหกรรม เป็นกรรมการสามัญประจำรัฐสภา และประมาณปี พ.ศ. 2526 – พ.ศ. 2527 ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติขนส่งทางบก เดิมการไปต่อทะเบียนรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ จะต้องไปที่จังหวัดแห่งเดียว แต่ร่างพระราชบัญญัติขนส่งทางบกฯ ฉบับนี้ ส่งผลให้มีขนส่งสาขาตามอำเภอต่างๆ หรือที่เรียกว่า นายทะเบียนรถยนต์สาขา ฯ โดยเริ่มจากอำเภอใหญ่ๆ ที่มีจำนวนประชากรมาก่อน ต่อมาได้มีการขยายไปทุกจังหวัด

นายหอม ทองประเสริฐ

นายหอม ทองประเสริฐ เกิดวันที่ 14 มิถุนายน 2469 ที่ตลาดไผ่ล้อม อ.บ้านค่าย จ.ระยอง เรียนจบชั้นประถมที่ โรงเรียนวัดไผ่ล้อม อ.บ้านค่าย และจบชั้นมัธยมโรงเรียนระยอง มิตรอุปถัมภ์ สมรสกับ นางมณฑิยา ทองประเสริฐ มีบุตร ธิดา 4 คน คือ นางกัลยา ทองประเสริฐ นายกฤษณะ ทองประเสริฐ นางสาวทิพย์วรรณ ทองประเสริฐ และนางปนตพร ทองประเสริฐ ตามลำดับ

เดิมนายหอม ทองประเสริฐ รับราชการเป็นครูน้อย โรงเรียนวัดหวายกรอง (เกตุราษฎร์รังสรรค์) และได้ย้ายไปรับ ตำแหน่งเป็นครูใหญ่ โรงเรียนวัดห้วยหิน (ตัดตาคร) ซึ่งเป็น โรงเรียนปรับปรุงในข่ายทดลองวิทยุโรงเรียน ต่อมาในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2506 ลาออกจากราชการครูประจำบาล เพื่อ ประกอบกิจการส่วนตัวทำไร่อ้อย สวนยางพารา เป็นนายกสมาคม ชาวไร่อ้อยจังหวัดระยอง นายกสมาคมการเกษตรระยอง และ ประธานสหกรณ์การเกษตรผู้เลี้ยงสัตว์ระยอง จำกัด การเป็น ผู้นำของชาวไร่ ชาวน และเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ ทำให้เกิด สถานเสียงสำคัญของการเป็นนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง นอกจากนี้ยังคงมีลูกศิษย์สนับสนุนอยู่บ้างด้วยความที่เคยรับ ราชการครูก่อน

จากการสัมภาษณ์คุณกัลยา ทองประเสริฐ บุตรสาว คนโตของนายหอม ทองประเสริฐ ถึงบรรยากาศการเมืองถิ่น ในจังหวัดระยองในสมัยนั้น ว่าบิดามีกลุ่มชาวไร่ เกษตรกร โรงงานหีบอ้อย ซึ่งเป็นกลุ่มพรรคพวก เพื่อน ญาติพี่น้อง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การหาเสียงเลือกตั้งจึงไม่มีการซื้อขายเสียง เป็นการเลือกผู้แทนด้วยความสมัครใจ ส่วนใหญ่จะเป็นญาติพี่น้อง และพวกพ้อง โดยเฉพาะกลุ่มคนอาชีพเดียวกัน คือเกษตรกรได้ให้การสนับสนุนกันอย่างเต็มที่ เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวมีการปลูกอ้อยมากในจังหวัดระยอง แต่ต่อมาในระยะหลังการปลูกอ้อยเริ่มลดน้อยลง โรงงานหีบอ้อยได้ย้ายออกจากอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ด้วยการที่มีพื้นฐานด้านการเกษตรจึงเป็นฐานสำคัญของการเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง และเมื่อก้าวเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติได้มีบทบาทในการผลักดันให้พี่น้องเกษตรกร โดยเฉพาะชาวไร่อ้อยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กล่าวคือ มีเหตุการณ์ที่สำคัญในช่วงที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ได้นำสมาชิกชาวไร่อ้อยขึ้นรถบัสเข้าไปที่รัฐสภาและกำหนดราคาอ้อยได้ อีกทั้งยังเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายพระราชบัญญัติอ้อย และนำตาลต่อรัฐสภาในวันที่ 21 กรกฎาคม 2526 ส่งผลให้ประชาชนที่เป็นชาวไร่อ้อยอยู่ดีกินดี นอกจากนี้ยังมีผลงานที่ช่วยเหลือพี่น้องชาวประมงในจังหวัดระยอง คือ การสร้างเขื่อนแหลมเจริญที่ยื่นลงไปทะเล ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อให้เรือประมงเข้ามาเทียบท่าได้ โดยได้นำงบประมาณเข้ามาสนับสนุน

นายหอม ทองประเสริฐ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง สังกัดพรรคกิจสังคม และได้ชนะการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อเนื่อง 2 สมัย คือในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 (22 เม.ย. 2522) และในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 (18 เม.ย. 2526) ในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดระยอง รับตำแหน่งทางการเมือง คือ เป็นกรรมาธิการเทคโนโลยี ฯ

นายเสริมศักดิ์ การุญ

เกิดวันที่ 23 กันยายน 2486 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สมรสกับ นางนริสา การุญ มีบุตร 2 คน คือ ร.ต.กฤษฎา การุญ และ ร.อ.พงศกรณ์ การุญ

นายเสริมศักดิ์ การุญ เป็นชาวอำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีอาชีพทำสวนยางพารา เริ่มต้นเข้ามาในแวดวงการเมืองระดับท้องถิ่นจากการเป็นกรรมการสุขาภิบาลอำเภอแกลงในปี พ.ศ. 2514 ในปัจจุบันคือเทศบาลตำบลทางเกวียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2523 เป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2525 รับตำแหน่งเป็นประธานสมาชิกสภาจังหวัดระยอง และ รับตำแหน่งเป็นเลขาธิการสมัชชาสภาจังหวัดแห่งชาติ (รวมทุกจังหวัดทั่วประเทศ) ในปี พ.ศ. 2526 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ดังจะเห็นได้ว่า นายเสริมศักดิ์ การุญ เริ่มต้นเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง มากกว่า 10 ปี ก่อนที่จะก้าวเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติ และจากการสัมภาษณ์นายอรมน มุกดาสนิท พบว่า บิดาของ นายเสริมศักดิ์ การุญ คือ นายอมร การุญ มีอาชีพขายยาไทย ชาวบ้านแถบอำเภอแกลงเรียกว่า “หมอมร” มีความสนิทสนมและใกล้ชิดกับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์เป็นอย่างดี และเป็นฐานคะแนนเสียงสำคัญของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ในพื้นที่

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อำเภอแกลง ส่งผลให้นายเสริมศักดิ์ การุญได้รับอิทธิพล และ
 ตัวแบบการเป็นนักการเมืองถิ่นจากนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
 ที่ได้รับความไว้วางใจจากชาวระยองในการเป็นสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองถึง 8 สมัยต่อเนื่อง รวม 30 ปี
 เช่นเดียวกับนายเสริมศักดิ์ การุญ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 9 สมัยต่อเนื่อง รวม 23 ปี
 ดังจะเห็นได้ว่านายเสริมศักดิ์ การุญ มีพื้นฐานของการคลุกคลี
 อยู่ในวงการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ตั้งแต่สมัยบิดา เรียนรู้เรื่อง
 การเมืองถิ่นผ่านบทบาทการเป็นฐานคะแนนเสียงของบิดา
 ในพื้นที่อำเภอแกลง เรียกได้ว่าเป็นผู้มีจิตวิญญาณของความ
 เป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนายเสริมศักดิ์ การุญ จะเน้น
 การสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้ชาวบ้านว่า สามารถแก้ไข
 ปัญหาได้ การรับฟังความคิดเห็น แก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน
 ให้ความสำคัญกับกลุ่มเครือข่ายผู้นำท้องถิ่น โดยใช้วิธีการ
 ประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาดูแลเรื่อง
 ความไม่เป็นธรรมให้กับประชาชนในพื้นที่ จะเปิดบ้านรับเรื่อง
 รวบรวมทุกข์ตลอดเวลา เช่น เรื่องการฝากเด็กเข้าโรงเรียน
 คนป่วยไปโรงพยาบาล การร้องทุกข์สำหรับผู้มีคดีจะต้องแจ้งว่า
 ตนเองเป็นฝ่ายถูกหรือฝ่ายผิด ให้บอกตามความเป็นจริง
 หากเป็นฝ่ายผิดจะพยายามช่วยให้โทษหนักเป็นเบา การที่
 นายเสริมศักดิ์ การุญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
 ชาวแกลงมาหลายสมัยจึงเป็นที่พึ่งของชาวบ้าน

นายเสริมศักดิ์ การุญ มีบุคลิกส่วนตัวเป็นคนพูดน้อย จึงไม่ชอบการปราศรัยใหญ่ ถนัดใช้วิธีปราศรัยย่อยๆ หมู่บ้าน โดยมีหลักการสำคัญของการปราศรัยหาเสียง คือต้องนัดหมาย กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้ล่วงหน้า และให้ชาวบ้านมาร่วมประชุม รับฟังปัญหาชาวบ้าน สร้างความเป็นกันเอง ในการหาเสียง จะไปทุกวันเพื่อทราบความต้องการของชาวบ้าน เช่น ต้องการ สร้างโรงเรียน สระน้ำ ประปา เป็นต้น ดังนั้น แนวทางการ หาเสียงของนายเสริมศักดิ์ การุญ คือใช้วิธีเคาะประตูบ้าน และ ใช้ตัวแทนไปทำความเข้าใจกับชาวบ้าน มีการกำหนดตาราง เวลา ต้องไปให้ครบ 15 ตำบล มีกว่า 200 หมู่บ้าน การใช้วิธี หาเสียงแบบนี้ต้องพยายามไปให้ครบทุกตำบล ในสมัยแรกๆ ต้องหาเสียงทั่วทั้งจังหวัดไม่แบ่งเขต แต่มีเป้าหมายหลักที่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา โดยเน้น พื้นที่เป้าหมายให้ได้มากๆ นายเสริมศักดิ์ การุญ ได้คะแนน ที่หนึ่งของจังหวัดระยอง ด้วยคะแนนเสียง 255,000 คะแนน ในปี พ.ศ. 2535

อย่างไรก็ตามในการหาเสียงเลือกตั้งจำเป็นต้องมีการ ปราศรัยใหญ่อย่างน้อย 1 ครั้ง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของพรรค ที่สังกัดจะส่งมวลชนมาสนับสนุน จะมีมวลชนมากหรือ ไม่ต้องใช้เงินสนับสนุนการทำงาน ซึ่งพรรคที่สังกัดเป็นผู้จัดให้ จะต้องมีการเกณฑ์ผู้มาฟังจำนวนมาก และมีการชูนโยบาย พรรคเป็นสำคัญ

การที่นายเสริมศักดิ์ การุญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรของชาวกาญจนดิษฐ์มาหลายสมัย จึงมีผลงานในพื้นที่มากมาย

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

เช่น การสร้างถนน โดยเฉพาะในยุคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีงบประมาณสนับสนุนในจังหวัดของตนเองจังหวัดละ 30 ล้านบาท และ 20 ล้านบาท ที่เรียกว่า “งบ ส.ส.” มีการช่วยเหลือประชาชนได้เต็มที่ ต่อมาเมื่อไม่มีงบประมาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเป็นต้องเสนอขอของงบประมาณจากรัฐบาลส่วนกลาง และต้องจัดทำแผน 5 ปี ให้สอดคล้องกับงบประมาณส่วนกลาง

นายเสริมศักดิ์ การุญ ผ่านประสบการณ์การทำงานในหลายประเทศที่สำคัญมีดังนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกา ฐานงานเรื่องระบบการทำงานรัฐสภา การประชุมระดับรัฐสภาในสภาครองเกรส และการปกครองท้องถิ่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ฐานงานเรื่องการเมืองท้องถิ่น และระบบรัฐสภา ประเทศออสเตรเลีย ฐานงานด้านกระทรวงวิทยาศาสตร์ การแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ กรณีศึกษาของแม่น้ำดานูปที่ดำเนินการชุดแม่น้ำเป็น 2 สาย เพื่อนำมาปรับใช้กับแม่น้ำเจ้าพระยา เรื่องการป้องกันน้ำท่วมในกรุงเทพมหานคร ประเทศไต้หวัน ฐานงานเรื่อง ระบบการจ้างงานในประเทศไต้หวัน ประเทศฟิลิปปินส์ ประชุมด้านสวัสดิการสังคม ประชุมอาเซียนและประชุมจัดเก็บภาษีกลุ่มอาเซียนในฐานะตัวแทนของประเทศไทย ณ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศญี่ปุ่น ฐานงานด้านปัญหาแรงงานไทยในประเทศญี่ปุ่น

จากการที่นายเสริมศักดิ์ การุญ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 9 สมัยต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2549 รวม 23 ปี ส่งผลให้มีบทบาทในสภาเป็นอย่างมาก

เช่น ในช่วงที่นายเสริมศักดิ์ การุญเป็นกรรมาธิการงบประมาณถึง 2 สมัย ได้ช่วยผลักดันเสนอต่อประธานกรรมาธิการงบประมาณ จัดให้มีวิทยาลัยการอาชีพทุกจังหวัดทั่วประเทศ และโรงเรียนเทคนิคทั่วประเทศ เสนอกฎหมายหลายฉบับที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมายกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ประธานกรรมาธิการแรงงาน ประธานกรรมาธิการทหารของสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมาธิการวิสามัญปัญหาชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน ประสพการณ์และผลงานที่สำคัญมีดังนี้ พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2536 รับตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการแรงงาน และสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2537 รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในสมัยนั้นได้ดำรงตำแหน่งเป็นท่านแรกของการก่อตั้งกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม โดยมี 4 กรมหลักในกระทรวงฯ คือ กรมประชาสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม ในช่วงนั้นนายเสริมศักดิ์ การุญ ได้เป็นผู้ผลักดันให้มีสถานธนาถุเคราะห์แห่งแรกในจังหวัดระยอง และจัดให้มีกองทุนในศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านทั่วประเทศ พ.ศ. 2539 รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (ในสมัยนั้น นายองยศ อรุณเวชสละเศรษฐ์ ส.ส.ระยอง เป็นเลขาฯ)

ในสมัยที่ได้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สังกัดอยู่พรรคความหวังใหม่ ต้องใช้ กระแสนุคคลและกระแสของพรรคการเมืองช่วยให้เข้ารับตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

โดยการเป็นรัฐมนตรีต้องมีกรรมการสนับสนุน สมัยที่สังกัดพรรคความหวังใหม่ ใช้วิธีโหวตในพรรค และในสมัยอยู่พรรคชาติไทยนายเสริมศักดิ์ การุญ ได้ลาออกจากการเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในสมัยฯพณฯ นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี การย้ายพรรคเป็นการแสดงเจตนารมณ์ว่าสามารถช่วยพรรคที่สังกัดทำงานได้ โดยดูวิธีการทำงานของพรรคการเมืองที่ทำให้กับประเทศ ไม่ได้เปลี่ยนอุดมการณ์แต่เหมือนกับการทำสงครามยึดพื้นที่เพื่อทำงาน เนื่องจากพรรคการเมืองในประเทศไทยมีนโยบายใกล้เคียงกันทุกพรรค เหมือนกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด ที่มีแบบแผนการจัดตั้ง และจดทะเบียนบริษัทจำกัดเหมือนกันทุกพรรค ดังนั้นต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับพรรคการเมืองที่สังกัด อย่างไรก็ตาม นายเสริมศักดิ์ การุญให้ข้อคิดว่าพรรคราชการ เป็นระบบพรรคการเมืองที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย โดยอำนาจอยู่ที่ระบบราชการเน้นความมั่นคงของรัฐเป็นหลัก

นายเสริมศักดิ์ การุญอยากให้ประชาชนเข้าใจว่าการเมืองคือชีวิต ทุกคนเกิดมาต้องเกี่ยวข้องกับการเมือง เพียงแต่ว่าทุกคนจะเลือกยืนอยู่ข้างผู้นำหรือผู้ตาม หากเป็นผู้นำคือผู้กำหนดนโยบาย และผู้ตามต้องทำตามนโยบาย หากประชาชนไม่ยุ่งกับการเมือง แต่การเมืองก็เข้ามายุ่งกับประชาชนตลอดเวลา เช่น เรื่องค่าจ้าง เงินเดือน ข้าวของแพง ดังนั้นทุกคนไม่สามารถปฏิเสธการเมืองได้ ทุกคน ต้องสนใจการเมือง อย่าปฏิเสธการเมือง เพราะทุกคนหนีไม่พ้นการเมือง ปัจจุบันเป็นผู้ก่อตั้ง และทำงานมูลนิธิการุญระยอง โดยมูลนิธิเน้นการทำงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

นายเสริมศักดิ์ การุญ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 9 สมัยต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2549 รวม 23 ปี โดยนับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 (18 เม.ย. 2526) ถึง การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 (17 พ.ย. 2539) และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระบบบัญชีรายชื่อ 2 สมัย ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 (6 ม.ค. 2544) และการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 (6 ก.พ. 2548)

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ

เกิดเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2480 และได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 สิริอายุรวม 73 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเนติบัณฑิต จากเนติบัณฑิตยสภา จบการศึกษาระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สมรสกับนางโสภา ชาญด้วยกิจ มีบุตร ธิดา 4 คน นายปารินทร์ ชาญด้วยกิจ นางสาวปวีณวรรณ ชาญด้วยกิจ นางสาวธัญพร ชาญด้วยกิจ และนายเอ็ม ชาญด้วยกิจ ตามลำดับ

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ ได้เขียนบันทึกไว้เป็นเอกสารเกี่ยวกับการเข้าสู่การเมืองของท่านดังนี้ การรับราชการอัยการเป็นการทำงานในด้านกฎหมาย เพื่อความเป็นธรรมกับบ้านเมืองกับสังคมเป็นสิ่งที่ดีอยู่แล้ว แต่ส่วนรวมในการเป็นอยู่ การดำรงชีพความเจริญต่างๆ ควรมีความก้าวหน้าให้ดีกว่านี้ จะเห็นได้ว่า จังหวัดระยองแทบไม่มีใครรู้จัก ส่วนใหญ่คนจะรู้จักจังหวัดชลบุรี พัทยา และจันทบุรี สำหรับจังหวัดระยองกับพัทยาในขณะนั้นเทียบกันไม่ได้ ทั้งนี้จังหวัดระยอง ควรจะมี

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

สิ่งดีๆ รองรับได้อีกมากมาย แต่กลับไม่มีใครมองเห็นและคิดจะทำ จึงเป็นเหตุให้เกิดแรงบันดาลใจให้หันมาพัฒนาบ้านเมืองตนเองให้เทียบทันกับจังหวัดอื่นบ้าง กับทั้งความไม่เป็นธรรมกับสังคมบางเหตุการณ์ที่ได้ประสบพบเห็นมาหลายเหตุการณ์ ที่ควรจะได้รับการแก้ไข ให้มีความเป็นธรรมกับทุกชนชั้นให้มีความสงบสุข

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ บันทึกต่อการเมืองเป็นอาชีพที่ทำทลายความสามารถในการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ของบ้านเมืองไม่ใช่เฉพาะจังหวัดของตัวเองเท่านั้น แต่จะต้องมองปัญหาให้กว้างขวางยาวไกลในสิ่งที่ต้องช่วยกันแก้ ช่วยกันทำมองอนาคตให้ไกลเปิดใจให้กว้าง และยอมรับความเป็นจริงให้ได้ไม่เห็นแก่พวกพ้องจนเกินไป กล้าที่จะเผชิญกับทุกๆ ด้านไม่คิดที่จะโกงบ้าน กินเมือง การแก้ไขพัฒนาจะไปได้ดีต้องออกมาจากจิตใจที่อยากเห็นประเทศชาติ บ้านเมือง การอยู่ดีกินดีของประชาชน ไม่ใช่แค่เข้าสภาเพื่อยกมือเท่านั้น และได้บันทึกเกี่ยวกับแนวทางการหาเสียงในทางการเมืองไว้ว่าต้องชี้แจงแนวทางของการเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้ความรู้กับประชาชนว่าอะไรถูก อะไรผิด การเลือกผู้แทนราษฎรควรที่จะไปเป็นปากเป็นเสียงแทนเราควรที่จะเลือกอย่างไร คนดีมีความรู้ความสามารถจะไปช่วยแก้ไขปัญหาปากท้องได้อย่างไร โดยเฉพาะการซื้อเสียงตัดไปได้ไม่มีการลดแลก แจกแถม อย่างแน่นอน นอกจากนี้การแนะนำบุคคลที่เราควรเทิดทูน เคารพด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้รู้ถึงสิทธิของมนุษย์ว่าควรปฏิบัติอย่างไร สอนกฎหมายชาวบ้านที่จะต้องใช้ในชีวิตรประจำวันขั้นพื้นฐานให้ช่วยตัวเองได้ (ชาวบ้านจะได้ไม่ถูกหลอก) การปราศรัยกับ

การหักทลายประชาชนอย่างกันเอง แนะนำตัวเองให้รู้จักว่าเป็นใคร มาจากไหน เคยทำงานอะไร เคยช่วยสังคมส่วนใหญ่มส่วนรวม และเมื่อได้เป็นแล้วจะทำอะไรบ้าง โครงการ 1,2,3 โดยเฉพาะการที่เราไม่ซื้อเสียงไม่ว่าเราจะได้รับเลือกหรือไม่ ต้องชี้ให้เห็นว่าการซื้อเสียงเป็นการทำลายประเทศชาติ ภัยของการซื้อเสียงคือการทำลายประชาธิปไตย ฆ่าประเทศไทย คนไทยหัวใจบริสุทธิ์ ไม่ใช่ทาสเผด็จการเงิรตรา การเข้าถึงประชาชน จากพรรคพวกที่เคยเคารพนับถือ และแนะนำต่อจากบุคคลสำคัญในท้องถิ่น หน่วยราชการ พ่อค้า เกษตรกรกลุ่ม ลูกเสือชาวบ้าน ทส.ปช และญาติ พี่น้อง เพื่อนๆ ที่มีหลายหน่วยงานที่รู้จักให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี จากการเป็นคนติดดิน คนที่รู้ถึงความยากลำบากมาแล้ว จึงไม่ยากที่จะรู้ถึงจิตใจประชาชน และความต้องการ ความเข้าใจของคนได้ดี การที่จะเอาคดีย่างๆ มาใช้คงไม่ง่าย เช่นเอาน้ำใส ใส่น้ำขุ่นสอนประชาชนรู้จักประชาธิปไตย และให้มีความรู้ คนระยองมีคนเก่งแต่ขาดสถานภาพด้านการศึกษา และการสร้างจังหวัดระยองแบบแม่บทถาวร คนรุ่นใหม่ต้องช่วยกันให้คนจนมีสิทธิ ถ้าไม่เช่นนั้น “สังคมเลว เพราะคนดีท้อแท้” ทุกวันที่ไม่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ จะประจำอยู่ที่จังหวัดระยอง เข้าพบประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งชาวระยองจะมาแจ้งไว้ที่สำนักงานอำเภอเมือง และอำเภอแกลง และจะอยู่ประจำสำนักงานให้ประชาชนที่เดือดร้อนเข้ามาพูดคุยโดยตรงจะให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้ความสะดวกทางด้านกฎหมาย ด้านคดีความ ฯลฯ โดยมีทนายประจำสำนักงานคอยช่วยเหลือชาวบ้านส่วนมากที่ไม่ได้รับความเป็น

น้กการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ธรรม หรือถูกเอารัดเอาเปรียบ ก็จะทำให้ความรู้ และเข้าไปใน พื้นที่ เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงอย่างรวดเร็ว

ผลงานจากงบประมาณพัฒนาจังหวัดระยองกว่า 4 พันล้านบาท เช่น ขยายถนน 4 เลน ระยอง - สัตหีบ 650 ล้านบาท ขยายถนน 4 เลน แกลง - จันทบุรี 600 ล้านบาท ถนนลาดยาง ตะพง - หาดแม่รำพึง น้ำประปาตำบลเพ 98.5 ล้านบาท ตั้งสำนักงานท่องเที่ยวศูนย์กลางภาคตะวันออก ที่ตำบลตะพง ยกฐานะกิ่งอำเภอวังจันทร์ เป็นอำเภอวังจันทร์ ขยายทางลาดยาง สุขุมวิท - แหลมแม่พิมพ์ และขยายถนน ลาดยางบ้านเพ - แหลมแม่พิมพ์ สร้างสะพานข้ามวัดละหารไร่ ดำเนินการจัดทำถนนลาดยางเชิงเนิน - ตาขัน ชากบก รวมทั้งได้ดำเนินการลาดยางถนนเข้าหมู่บ้านหลายแห่ง และ จัดให้มีแหล่งน้ำขนาดเล็กหลายแห่ง

ด้านการศึกษา ได้ดำเนินการก่อสร้างวิทยาลัยเทคนิค ระยอง - วัสดุครุภัณฑ์ 38 ล้านบาท ติดตั้งเครื่องติดต่อสื่อสาร ภายในโรงเรียนระยองวิทยาคม และโรงเรียนแกลงวิทยาสถาวร ดำเนินการโครงการ “เลิบสะอาดปราศจากโรค” ทุกโรงเรียน โครงการก๊ฟฟ้าประชาชน จัดตั้งห้องสมุดสุนทรภู่ทุกโรงเรียน จัดอุปกรณ์ ก๊ฟฟ้า - การศึกษาทุกโรงเรียน วิทยุมือถือในโรงเรียน ประถมทุกแห่งในจังหวัดระยอง รวมทั้งการสร้างอาคารเรียน หลายโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดระยอง

ด้านสาธารณสุขปโภค จังหวัดระยองเป็นจังหวัดแรกของ ประเทศที่ดำเนินการติดตั้งโทรศัพท์ครั้งแรกที่บ้านเพ อำเภอเมือง

อำเภอบ้านค่าย และอำเภอปลวกแดง ขยายไฟฟ้าฟรี 60 แห่ง ขยายโรงพยาบาล บ้านฉาง 30 เตียง งบประมาณ 60 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างโรงพยาบาล และศาสนสถาน งบประมาณสร้าง สถานที่ราชการหลายแห่ง เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล และขนส่งจังหวัด เป็นต้น

ด้านอื่นๆ ที่มีผลบังคับใช้ในวงกว้าง คือ ดำเนินการปรับโครงสร้างและปรับอัตราเงินเดือนนายอำเภอระดับ 7 เป็น 8 หัวหน้ากิ่งอำเภอ ระดับ 6 เป็น ระดับ 7 ทั่วประเทศ

นายสมศักดิ์ ชานุด้วยกิจรับราชการเป็นอัยการ ตำแหน่งหัวหน้ากองกฎหมาย และผู้อำนวยการกองฝึกอบรม อัยการ รวมระยะเวลารับราชการ 25 ปี ลาออกจากราชการเพื่อสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในปี พ.ศ. 2529 ตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง 2 สมัย รองเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ รองโฆษกพรรคชาติไทย และประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กรรมการติดตามงบประมาณ กรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร มีบทบาทในสภาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ การเสนอแนะแก้ไขรัฐธรรมนูญ การร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาต่างๆ วิธีการออกหนังสือ กรรมการสิทธิครอบครัวและเขตป่าสงวนที่สาธารณะ เสนอให้ ประธานสภาทำหนังสือยับยั้งการนำเข้าน้ำตาลทรายไปยัง สภาสหรัฐอเมริกา จากสภาประเทศไทยถึงสภาประเทศ

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

สหรัฐอเมริกา เป็นผลให้สหรัฐอเมริกาไม่ส่งน้ำตาลเข้าประเทศไทย มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายสำคัญในการบริหาร บ้านเมืองเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในการครองชีพให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ข้อเสนอแก้ไขการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้บริสุทธิ์ยุติธรรม (หนังสือด่วน วันที่ 24 มิถุนายน 2535 ต่อนายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน) และกฎหมายต่างๆ อีกหลายอย่าง

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองต่อเนื่อง 2 สมัย คือในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 (27 ก.ค. 2529) และในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15 (24 ก.ค. 2531) ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ - ชั้นสายสะพาย 3 สาย 1.ประถมาภรณ์มงกุฎไทย 2.ประถมาภรณ์ช้างเผือก 3. มหาวชิรมงกุฎ

พลโทฉลอม วิสมล

เกิดเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2467 ระดับประถมศึกษา ป.1 - ป.4 โรงเรียนประชาบาลตำบลเนินซ้อที่บ้านเกิด ระดับมัธยมต้น ม.1 - ม.3 โรงเรียนแก่งวิทยาเสถาร อำเภอกาหลง ระดับมัธยมปลาย ม.4 - ม.6 โรงเรียนมัธยมวัดปทุมคงคา พระนคร ระดับอุดมศึกษา สมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนเตรียมนายร้อยทหารบก พ.ศ. 2485 มีผู้สมัคร 2,360 คน ต้องการ 240 คน สอบได้ลำดับที่ 70 เป็นชาวระยองคนแรกที่สามารถสอบเข้าเรียนเป็นนักเรียนเตรียมนายร้อยทหารบกได้ ต่อมาได้เข้าโรงเรียนนายร้อยทหารบก (จปร.) หลักสูตร 3 ปี

เป็นนายทหารรบยศร้อยตรี การศึกษาระดับป้องกันประเทศ โรงเรียนเหล่าทหารราบ จบหลักสูตรชั้นผู้บังคับกองร้อย และ กองพัน จบหลักสูตรโรงเรียนเสนาธิการทหารบกไทย (มีผู้สมัคร 100 คน รับ 38 คน ได้ลำดับที่ 13) และหลักสูตรโรงเรียนเสนาธิการทหารบกสหรัฐอเมริกา ที่รัฐแคนซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา (1 ปี) จบหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 15 พ.ศ. 2515 สมรสกับนางสุวรรณี วิสมล มีบุตร ธิดา 4 คน คือ นายศิริชัย วิสมล รศ.วิจิตร อนุภาวนิติเกษตร นางอิทธิยา วิสมล และนายธวัชชัย วิสมล ตามลำดับ

พลโทฉลอม วิสมล เคยมีประสบการณ์ทางการเมือง ในระหว่างรับราชการทหารระดับนายพล มีตำแหน่งเป็น นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด คือ จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในขณะนั้น (พ.ศ. 2514 – พ.ศ. 2516) ด้วยพลตรีฉลอม วิสมล (ยศในขณะนั้น) จึงได้รับ แต่งตั้งเป็นเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ สมาชิกสภานิติบัญญัติ ได้มีโอกาสรู้จักนักการเมืองหลายคน การเมืองเป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติอันประกอบด้วยการเมือง การเศรษฐกิจ การสังคม และการทหาร

ดังนั้นเมื่อเกษียณอายุราชการ ในปี พ.ศ. 2528 พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ ผู้เป็นเพื่อนนักเรียนนายร้อยรุ่นเดียวกัน เป็นหัวหน้าพรรคราษฎร ขอให้พลโทฉลอม วิสมล ไปสมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในการเลือกตั้ง

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ทั่วไปครั้งที่ 14 (27 ก.ค. 2529) เพราะเห็นว่าครอบครัวมีพื้นเพอยู่ที่จังหวัดระยอง และเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจาก พลโทฉลอม วิสมล รับราชการทหารมาโดยตลอด แต่ยังคงมีความสัมพันธ์กับบ้านเกิดเมืองนอนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีเจตนาว่าจะมาลงเล่นการเมืองในจังหวัดระยอง กล่าวคือ พลโทฉลอม วิสมล เป็นชาวอำเภอแกลง โดยกำเนิด มีโอกาสเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร และเป็นความภาคภูมิใจของพี่น้องชาวอำเภอแกลงที่พลโทฉลอม วิสมล สามารถสอบเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยทหารบกได้ ดังนั้น ในระหว่างรับราชการเป็นนายทหาร ตั้งแต่ยศพันตรี (พ.ศ. 2501) พลโทฉลอม วิสมล ได้เป็นประธานจัดทอดกฐินสามัคคีชาวระยองในกรุงเทพมหานคร ไปทอดกฐินวัดในจังหวัดระยอง รวมทั้งที่ผู้อื่นเป็นประธานด้วย เพื่อให้ชาวระยองที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ได้มีโอกาสกลับไปเยี่ยมเยียนบ้านเกิด พร้อมกับการสนับสนุนบำรุงพุทธสถานในจังหวัดระยอง นอกจากนี้ยังได้เป็นที่พึ่งของชาวระยองที่ส่งลูกหลานมาเรียนในกรุงเทพฯ ต้องมาพักที่บ้านของพลโทฉลอม วิสมล เพื่อความสบายใจของผู้ปกครองที่มีผู้ใหญ่ ชาวระยองช่วยดูแลจนกว่าลูกหลานจะช่วยเหลือ หรือปรับตัวอยู่ในกรุงเทพฯ ได้ และจะมีรุ่นต่อๆ มา ขอมมาพักเป็นระยะๆ หมุนเวียนกันไป ดังนั้น จึงเป็นเครือข่ายชาวระยองรุ่นต่อรุ่น รวมถึงญาติพี่น้องของเครือข่ายที่ให้ความเคารพรักพลโทฉลอม วิสมล เป็นอย่างยิ่ง นับได้ว่าเป็นเครือข่ายแห่งคุณงามความดีที่ได้สั่งสมไว้ด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์

ดังนั้น การลงพื้นที่ในจังหวัดระยองของพลโทฉลอม วิสมลจึงได้เริ่มต้นจากชุมชน และมวลชน ที่ได้อาศัยไปในการ

ร่วมทำบุญทอดกฐินดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นที่รู้จักของชุมชนในหมู่บ้านที่วัดนั้นๆ ตั้งอยู่ ขณะที่เข้าไปหาเสียงในหมู่บ้านของวัดนั้น จะได้รับการต้อนรับด้วยอหยาศย์อันดี และให้ความมั่นใจว่าชาวบ้านยินดีลงคะแนนให้ (ขณะนั้นชาวบ้านมีสิทธิลงคะแนนเลือก ส.ส. ได้ 3 คน เท่าจำนวน ส.ส. ของจังหวัด) นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายชาวยะยองในกรุงเทพฯ ฯ ช่วยสนับสนุนพิมพ์เอกสารแผ่นพับในการหาเสียง และช่วยกระจายแจกจ่ายให้ญาติของตนไปทั่วทั้งจังหวัดระยอง ซึ่งชาวยะยองที่จังหวัดระยองเองก็พร้อมให้การสนับสนุน

ในฐานะที่เป็นศิษย์เก่า และเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนแกลงวิทยสถาวรคนแรก ได้ไปพบปะครู อาจารย์ และนักเรียนเก่าเพื่อช่วยสนับสนุน ในการนี้นายเสริมศักดิ์การุณ ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้อยู่ได้ช่วยสนับสนุนหาเสียงอย่างเข้มแข็ง รวมถึงการมีญาติพี่น้องที่มีอยู่ทั้ง 5 อำเภอในขณะนั้น คืออำเภอเมือง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง และอำเภอบ้านฉาง ช่วยชักชวนผู้รู้จักคุ้นเคยลงคะแนนเสียงให้ด้วย

พลโทฉลอม วิสมล ได้ใช้วิธีแนะนำตัวให้เป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชน ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วยการติดป้ายหาเสียง กระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ และแจกใบปลิวให้ข้อมูลประวัติเน้นถึงความ เป็นชาวยะยองโดยกำเนิด และประสบการณ์ในด้านต่างๆ เช่น ทางการเมือง และพัฒนาชุมชนในช่วงรับราชการทหาร โดยพยายามเข้าถึงประชาชนตามชุมชนต่างๆ ให้มากที่สุด

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เพื่อให้ประชาชนได้สัมผัสถึงความจริงใจ และความมุ่งมั่นที่จะรับใช้ประเทศชาติ และปวงชนในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

พลโทฉลอม วิสมล ได้ยึดหลักการที่สำคัญในการหาเสียง คือการตรงต่อเวลา และใช้เวลาตามที่ผู้จัดกำหนด ถ้าต้องแนะนำตนเองด้วยใช้เวลาให้สั้นที่สุด ให้แสดงถึงความตั้งใจของตนในการทำหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร และในการพัฒนาจังหวัดระยอง สำหรับแนวทางการเข้าถึงประชาชน คือควรระวังรักษากิริยา มารยาท การพูดจาให้สุภาพเรียบร้อยเป็นหลักการอันสำคัญ และผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงต้องมีความรู้ และประสบการณ์ในหน้าที่นั้นๆ นักการเมืองต้องซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรมแก่ข้าราชการประจำ เป็นผู้อุทิศตนเพื่อชาติบ้านเมือง เป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชนในทุกด้าน เป็นผู้ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์

พลโทฉลอม วิสมลได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 (27 ก.ค. 2529) ได้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีในสมัยที่พลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี และเป็นประธานกรรมการทหารสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2534 เป็นสมาชิกวุฒิสภา ในสมัย ฯพลฯพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการทหารวุฒิสภา เป็นเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในสมัยที่พลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ประวัติพลโทฉลอม วิสมล ในระหว่างรับราชการทหาร และเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาประวัติการทำงานของท่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งนำไปสู่การเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง และการก้าวเข้าสู่การเมืองเวทีระดับชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการทหาร ในขณะที่ดำรงตำแหน่งยศร้อยตรี พ.ศ. 2492 เป็นผู้บังคับหมวด กองพันทหารราบ ทำหน้าที่ฝึกทหารที่ถูกเกณฑ์ใหม่ ให้รู้จักวิธีใช้อาวุธปืนเล็ก ปืนกล การรบ วิธีการรุก การตั้งรับอบรมสั่งสอนระเบียบวินัยทหาร เชื้อฟุ้งผู้บังคับบัญชา รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประวัติศาสตร์ของประเทศ ซึ่งเป็นประเทศเดียวในเอเชียที่รักษาเอกราชไว้ได้ โดยไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของต่างประเทศ การปฏิบัติภารกิจได้คะแนนเป็นที่ 1 ของกองพันซึ่งมี 4 หน่วยฝึก ได้เลื่อนบำเหน็จ 2 ชั้น

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งยศร้อยเอก พ.ศ. 2499 ไปราชการสงครามเกาหลี ตำแหน่ง รองผู้บังคับกองร้อยอิสระ เป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังสหประชาชาติ ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เดินทางโดยเรือส่งกำลังของประเทศสหรัฐอเมริกา จากเกาะสีชัง เป็นเวลา 8 วัน ถึงเมืองท่าอินซอน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ฝึกพร้อมกับทหารอเมริกัน ใกล้เส้นขนานที่ 38 เป็นเวลา 1 ปี อากาศหนาวเย็นต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ผลที่ได้รับนอกจากความรู้ทางทหารจากทหารอเมริกันแล้ว ยังได้รู้จักลักษณะของคนเกาหลีที่มีความทรหดอดทนในความเป็นอยู่และพัฒนาประเทศทั้งด้านการเกษตร และอุตสาหกรรมรถยนต์

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งยศพันเอก พ.ศ. 2511 ไปราชการสงครามในประเทศเวียดนามใต้ ในตำแหน่งเสนาธิการกองกำลังทหารไทย ซึ่งประกอบด้วยกองพลทหารราบ 1 กองพล (กองพลเสือดำ) หน่วยเรือตรวจลำน้ำโขง (ซีฮอส) หน่วยบินลำเลียง (วิกตอรี) ปฏิบัติร่วมกับกองกำลังฝ่ายโลกเสรีประชาธิปไตย ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนในการต่อต้านการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์จากประเทศเวียดนามเหนือ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศสาธารณประชาชนจีน และรัสเซีย การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารที่เป็นเสนาธิการกองกำลังทหารไทย ในประเทศเวียดนามใต้เป็นเวลา 1 ปี ในด้านการสู้รบกองพลทหารไทยสามารถต่อต้านการโจมตี จากเวียดกงของเวียดนามเหนือไว้ได้ทุกครั้ง มีการบาดเจ็บเสียชีวิตบ้างจำนวนน้อย ในด้านประชาชนชาวเวียดนามมีความขยันอดทน และต้องการเอกราชปกครองตนเอง

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งยศพลตรี พ.ศ.2515 ได้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดำรงตำแหน่งราชองครักษ์ปฏิบัติหน้าที่องครักษ์เวร ประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งในกรุงเทพมหานคร และพระตำหนักหัวหิน ภูพิงค์ ภูพาน ทักษิณราชนิเวศน์ เป็นอาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเป็นเวลา 4 ปี ทำหน้าที่บรรยายความรู้ทางการทหารแก่นักศึกษา และเดินทางทัศนศึกษาภายในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งในเอเชีย ยุโรป อเมริกา เป็นผู้อำนวยการพัฒนาภาค 2 (ภาคเหนือ) กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 จนถึง พ.ศ. 2528 โดยมีหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ (น.พ.ค.) ในภาคเหนือ 7 จังหวัด ได้แก่ เพชรบูรณ์ ตาก อุตรดิตถ์ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย และน่าน เป็นหน่วยงานที่ประกอบด้วยฝ่ายทหาร และพลเรือน ทำหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนในด้านการประกอบอาชีพ การสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก และเส้นทางคมนาคม ชี้แจงประชาชนให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุข เป็นอาจารย์ที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 4 ปี ได้ไปศึกษา และดูงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายในประเทศ ได้ฟังการบรรยายสรุปของผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเกี่ยวกับสถานภาพความเป็นอยู่ของราษฎรความต้องการเส้นทางถนน และแหล่งน้ำเป็นต้น ต่างประเทศ ได้ฟังการบรรยายสรุปของเอกอัครราชทูต และทูตทหารประจำประเทศที่ได้ไปศึกษา และดูงานหลายประเทศ เช่น อิสราเอล ตุรกี ยูโกสลาเวีย อังกฤษ ฝรั่งเศส สวีเดน นอร์เวย์ ฟินแลนด์ เดนมาร์ก อิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน (จีนแผ่นดินใหญ่) สาธารณรัฐจีนไต้หวัน เป็นต้น ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน คือได้เห็นความเจริญก้าวหน้าในด้านอุตสาหกรรม การคมนาคม รถไฟใต้ดิน การผลิตไฟฟ้าด้วยพลังปรมาณูด้วยกังหันลม และอันตรายของระเบิดปรมาณูที่อิรักมีมา ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งนี้ ประสพการณ์จากการทำงาน การศึกษาดูงาน เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำงานด้านการเมือง และการพัฒนาประเทศในเวลาต่อมา

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ

เกิดเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2503 และได้ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2553 สิริอายุรวม 50 ปี เป็นชาวบ้านเพ เกิดที่บ้านเลขที่ 95 หมู่ 2 ต.เพ อ.เมือง จ.ระยอง เป็นบุตรคนที่ 8 ของ คุณพ่ออุดม และคุณแม่ใหม่ อรุณเวสสะเศรษฐ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา จำนวน 11 คน เป็นชายจำนวน 6 คน เป็นหญิงจำนวน 5 คน ดังนี้ นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (ให้สัมภาษณ์) นางกฤษณา อรุณเวสสะเศรษฐ นายไพโรจน์ อรุณเวสสะเศรษฐ (ถึงแก่กรรม) นายไพบูลย์ อรุณเวสสะเศรษฐ นางสมศรี อรุณเวสสะเศรษฐ (ถึงแก่กรรม) นายไพรัตน์ อรุณเวสสะเศรษฐ (ให้สัมภาษณ์) นางสาววนิดา อรุณเวสสะเศรษฐ นางพนธ์ทิพย์ อรุณเวสสะเศรษฐ นายยานยนต์ อรุณเวสสะเศรษฐ และ นายสันติ อรุณเวสสะเศรษฐ

นายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ สมรสกับนางอุไร อรุณเวสสะเศรษฐ มีธิดา 1 คน คือ นางสาวยศวดี อรุณเวสสะเศรษฐ

นายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ เติบโตมาที่บ้าน หัวตลาดเพ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในนามบ้านสะพานหลวง มีอุปนิสัยโอบอ้อมอารีมาตั้งแต่เด็ก เป็นคนสนุกรักเพื่อนฝูง นิสัยตรงไปตรงมา เชื่อมั่นในตนเอง และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือเป็นคนกตัญญูรู้คุณ ในช่วงวัยทำงาน นอกจากจะช่วยบิดามารดา ดูแลกิจการค้าที่มากมายแล้ว ยังเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ได้หาอาชีพใหม่ๆ มาสู่ตำบลเพ เช่น โรงหนังบ้านเพรามา (โรงหนังแห่งแรกและแห่งเดียวในบ้านเพ) ร้านอาหารเรือนวารี

ร้านอาหารแคทลียา และกิจการรีสอร์ทที่เกาะเสม็ด จากการสัมภาษณ์นายไพรัตน์ อรุณเวสสะเศรษฐ์ กล่าวว่านายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ์ เดิมโตมาจากครอบครัวใหญ่ มีพี่น้องหลายคนดังกล่าว โดยครอบครัว พ่อ แม่ พี่น้อง มีอาชีพประมง และแพปลา คือ เป็นเจ้าของแพปลา และมีเรือประมง 50 - 60 ลำ เมื่อครอบครัวมีเรือประมงมาก จึงได้ปลามาก เพื่อนบ้านก็เป็นชาวประมงเหมือนกันจึงมีปลามากมายในตำบลเพ ทรัพยากรทางทะเลมีมาก ชาวประมงในย่านนั้นหาปลาได้จำนวนมาก โดยเฉพาะปลาโอ ปลาข้างเหลือง และปลาทุ มีเห็นอยู่ทั่วไปที่ริมชายหาด ดังนั้น ชาวบ้านเพที่มีอาชีพประมง และแพปลา จะแปรรูปวัตถุดิบธรรมชาติที่หาจับได้จากท้องทะเล นำมาทำเป็นปลาเค็ม และทำน้ำปลา ครอบครัวอรุณเวสสะเศรษฐ์ก็เช่นกัน ได้ดำเนินวิถีชีวิตแบบชาวบ้านเพ แต่เนื่องจากเป็นครอบครัวใหญ่ มีพี่น้องหลายคน เดีย และแม่เป็นคนขยัน จึงได้ปลามากกว่าใครๆ ในย่านนั้น ดังนั้นพี่สาวคนโต คือนางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง หรือเป็นที่รู้จักของชาวระยองในนาม “เจ๊ฮ้อ” ได้ทำธุรกิจประมง แพปลาขายส่งปลาสด และได้แปรรูปปลาเป็นปลาเค็ม และน้ำปลา เหมือนชาวบ้านทั่วไป (ต่อมามีธุรกิจต่อเนื่องเป็นโรงงานอุตสาหกรรมปลาแปรรูปอาหารสัตว์ โรงงานปลาหมึกแปรรูปส่งประเทศญี่ปุ่น) แต่ก็ยังมีปลาเหลืออยู่อีกจำนวนมาก ในสมัยนั้นยังไม่มีห้องเย็น ต้องใช้ถังใส่ปลาแช่น้ำแข็ง แต่มีข้อจำกัดไม่สามารถนำปลาไปแช่เย็นในถังได้ทั้งหมด เพราะปริมาณปลาที่จับได้มีมาก ไม่ได้ส่งขายเข้ามายังกรุงเทพมหานคร เพราะการคมนาคมไม่สะดวก การบรรทุกขนส่งปลา มีค่าใช้จ่ายราคาแพง จึงได้นำปลาที่เหลือไป

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

แจกจ่ายให้ชาวบ้านในต่างตำบลที่มีอาชีพทำสวนอยู่ห่างไกลทะเล เช่น ในย่านอำเภอกาหลง และอำเภอบ้านค่าย บางครั้งก็ได้ ผักสด ผลไม้ เช่น เงาะ มังคุด และทุเรียน เป็นต้น จากชาวบ้านที่มีน้ำใจตอบแทนกลับมาให้ลูกน้อง ลงเรือออกทะเลหาปลาต่อไป หรือนำปลาสดไปให้ชาวบ้านชูดคลุกคล้าวเครื่องแกงดัดแปลงเป็นทอดมันแลงเปลี่ยนกลับมา และได้นำทอดมัน และเงิน พร้อมน้ำดื่ม ไปช่วยงานบุญ งานศพของชาวบ้าน เนื่องจากเจ้าอ๊อเป็นคนชอบทำบุญ จึงเป็นที่รู้จักรักใคร่นับถือของชาวบ้านทั่วไปในจังหวัดระยอง ส่งผลให้ชาวบ้านสนับสนุนให้เจ้าอ๊อเป็นผู้นำชุมชนมีตำแหน่งทางสังคมมาก อาทิ กำนันตำบลเพ (กำนันหญิง) ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านจังหวัดระยอง นายกสมาคมประมงตำบลเพ และประธานชมรมแม่ดีเด่นแห่งชาติ เป็นต้น

จากการที่ครอบครัวอรุณเวชสระเศรษฐี ประกอบธุรกิจหลาย ๆ ด้าน และการมีพื้นฐานชอบการทำบุญ และช่วยเหลือชาวบ้านของเจ้าอ๊อดังกล่าว จึงได้เห็นปัญหาและได้สัมผัสความทุกข์ยากและความเดือดร้อนของประชาชน ทำให้ครอบครัวอรุณเวชสระเศรษฐี เริ่มสนใจที่จะทำงานด้านการเมือง เพื่อแก้ปัญหาปากท้องของประชาชน และส่งผลให้นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮงหรือเจ้าอ๊อ ได้อนุญาตให้นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐี เข้าสู่วาดวงการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดระยอง เริ่มต้นที่แถวบ้านเพ โดย นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง หรือเจ้าอ๊อ ซึ่งเป็นพี่สาว และญาติๆ ช่วยกันหาเสียงและได้รับความไว้วางใจจากชาวจังหวัดระยองสนับสนุนให้นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐี เป็นสมาชิกสภาจังหวัด 2 สมัย ต่อมาจึงได้ตัดสินใจครั้งสำคัญอีกครั้ง โดยหัน

เข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติ เข้ารับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และมีคติประจำใจสำหรับใช้ในชีวิตการเมืองและถูกปลุกฝังโดย นางกิมฮ่อ ลี้เซ่งเฮง พี่สาวคนโตว่า “โปร่งใส ใจซื่อ มือสะอาด ทำเพื่อประเทศชาติ และประชาชน” จนได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 6 สมัย ตลอดชีวิตของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ์ คงยึดมั่นในคตินี้ที่ถูกล้างสมองและปลุกฝังมาโดยตลอด และดำรงตัวอยู่ในความซื่อสัตย์ และเล่นการเมืองด้วยความเสียสละ เป็นนักการเมืองที่ปราศจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทำให้ชาวจังหวัดระยองรู้สึกปลาบปลื้มและภาคภูมิใจกับการมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยองที่เป็นผู้มีใจซื่อมือสะอาดอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังทรัพยากรในทะเลลดลง จับปลาได้น้อย ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดระยอง ได้แจ้งว่าการช่วยเหลือชาวบ้านดังกล่าวหรือการทำบุญของเจ้ฮ้อ เป็นการซื้อเสียงล่วงหน้า จึงได้ลดบทบาทการช่วยเหลือชาวบ้านลง แต่อย่างไรก็ตาม ครอบครัวอรุณเวชสระเศรษฐ์ ยังคงมีฐานเสียงจากประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะตำบลบ้านเพ ดังจะเห็นได้ว่า นายไพรัตน์ อรุณเวชสระเศรษฐ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเพ หลายสมัย(ปัจจุบัน พ.ศ. 2554 ยังคงดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเพ) และนายไพบุลย์ อรุณเวชสระเศรษฐ์ เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารจังหวัดระยอง (อบจ.) คนแรกของจังหวัดระยอง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ตำแหน่งทางการเมือง และผลงานที่สำคัญของนายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ ได้แก่ สมาชิกสภาจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2528 – พ.ศ. 2534 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง 6 สมัย โดยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 16 – 19 (22 มี.ค. 2535 /13 ก.ย. 2535/ 2 ก.ค. 2538 และ 17 พ.ย. 2539) ครั้งที่ 21 - 22 (6 ก.พ. 2548 และ 2 เม.ย. 2549)

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองหลายสมัย ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (ส.ส. เสริมศักดิ์ การุญ) นอกจากนี้ได้พัฒนาจังหวัดระยองให้มีความเจริญ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดระยอง เช่น ขยายถนนสายหาดแม่รำพึง พัฒนาชายหาดแม่รำพึง แหลมแม่พิมพ์ สร้างอควอเลียม พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำใต้ทะเลที่บ้านเพ จังหวัดระยอง

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา เกิดเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2497 ที่จังหวัดระยอง จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ จังหวัดระยอง ระดับปริญญาตรี นิเทศศาสตรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และระดับปริญญาโทบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บิดานายวิทยา ยมจินดา มารดานางบุญเลี้ยง ยมจินดา โดยต้นตระกูล “ยมจินดา” เป็นเจ้าเมืองคนแรกของจังหวัดระยอง สมรสกับนางอิสรา ยมจินดา มีธิดา 1 คน คือ นางสาวศิริภาส ยมจินดา

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา เริ่มทำงานด้านโทรทัศน์เป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2518 โดยเป็นผู้อ่านข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 ลำปาง ในช่วงปี พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2526 ผู้อ่านข่าวไทยทีวีสี ช่อง 3 ช่วง ปีพ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2532 ผู้อ่านข่าว และบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน (พ.ศ.2554) ผู้ดำเนินรายการข่าว สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ได้รับรางวัลเมขลาผู้อ่านข่าวดีเด่น ปี พ.ศ. 2525 และ ปี พ.ศ. 2529 รางวัลโทรทัศน์ทองคำ ผู้บรรยายกีฬาดีเด่น ปี พ.ศ. 2528 รางวัลเมขลาผู้บรรยายกีฬาดีเด่น ปี พ.ศ. 2531 และรางวัลศิษย์เก่าดีเด่น โรงเรียนระยองวิทยาคม ปี พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ มีประสบการณ์การดำเนินงานด้านโทรทัศน์ในประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ทำข่าวในประเทศญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อียิปต์ พม่า เดนมาร์ก ดูนานด้านกีฬาในประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ เกาหลีใต้ และประเทศสหรัฐอเมริกา

นายจักรพันธุ์ ยมจินดาได้กล่าวถึงการเข้าสู่แวดวงการเมืองว่าไม่เคยคิดจะเป็นนักการเมือง แต่มีความสนใจด้านการเมืองเป็นพื้นฐาน อ่านหนังสือเกี่ยวกับการเมืองมาก และในช่วง ปี พ.ศ. 2535 ในขณะที่เกิดวิกฤติการณ์ทางการเมือง คือเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ชีวิตได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมือง เนื่องจากได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งขณะนั้นทำงานอยู่สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ให้เข้าไปในกองกำลังรักษาพระนคร ได้อ่านประกาศกองทัพ 2 ฉบับ และดูแลเรื่องการประท้วงของประชาชน รับทราบว่าประชาชนไม่พอใจ พอตกเย็นกลับออกมาได้ลางานยาว และ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ได้ลาออกจากสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เนื่องจากมีจุดยืนอยู่ข้างประชาชนมาโดยตลอด ในช่วงที่ลาออก คือประมาณเดือนพฤษภาคม 2535 ช่วงนั้นยังไม่เคยคิดจะเล่นการเมือง และได้เตรียมตัวเปิดบริษัทเป็นของตนเอง ในลักษณะ Production House อย่างไรก็ตามชีวิตการเมืองเริ่มจากเพื่อนที่จังหวัดระยองคือคุณณรงค์ อินทรสัยณ์ห์ ซึ่งเป็นรุ่นพี่ที่โรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ โทรศัพท์มาที่บ้านชักชวนให้ลงสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ใช้เวลาในการพูดคุยกันถึง 3 – 4 ชั่วโมง เพราะไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน และไม่ได้เตรียมเงินไว้สำหรับเล่นการเมืองเลย แต่ในที่สุดได้ตัดสินใจเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติ ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือกระแสมาแรงคนรู้จัก นายจักรพันธ์ ยมจินดา ในฐานะผู้อ่านข่าว และผู้สื่อข่าว เวลาทำสื่อจะบอกเสมอว่าเป็นคนระยอง ประเด็นนี้ทำให้คนระยองส่วนใหญ่รู้สึกภูมิใจมาก

การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในชีวิต (วันที่ 13 ก.ย. 2535) อยู่ในทีมของคุณณรงค์ อินทรสัยณ์ห์ ที่มีพื้นฐานเป็นนักการเมืองถิ่น เป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง และเป็นประธานสภาจังหวัดด้วย คุณณรงค์ได้พาไปพบพลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ ท่านก็พอใจ และตกลงให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดระยอง เนื่องจากได้จากบ้านเกิดที่จังหวัดระยองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 จบจากโรงเรียนระยองมิตรอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดระยอง จึงมีความห่างบ้านเกิดมาเป็นเวลานานมาก บางเรื่องในจังหวัดระยองก็ไม่ทราบ ด้วยความที่ห่างบ้านมานาน เมื่อไปหาเสียงจะเดินตามคนในทีม ประกอบกับไม่มีพื้นฐานทางการเมือง

โดยเฉพาะเรื่องการจัดการทางการเมือง เช่น รถแห่สำหรับหาเสียง ดังนั้น ทางทีมผู้สมัครจึงเป็นผู้ดำเนินการให้ มีหน้าที่ไปปราศรัยอย่างเดียว ในความรู้สึกตอนนั้นเหมือนเป็นดารา มีการเขียนในแผ่นพับหาเสียงว่า “ผู้ประสงค์จะให้คุณจักรพันธ์ไปปรากฏตัวที่ใด โปรดติดต่อตามที่อยู่ข้างบนนี้” ซึ่งหมายเลขโทรศัพท์เป็นของเพื่อนในทีม มีหน้าที่เตรียมข้อมูลไปพูดในที่สุดท้ายก็ไปปราศรัยทั่วทั้งจังหวัด ในขณะที่ปราศรัยมีความรู้สึกว่าเป็นประชาชนมีความนิยมสูงมาก ในระหว่างการหาเสียงได้ทำโพลล์แบบส่วนตัว รายละเอียดในโพลล์ได้เขียนชื่อผู้สมัคร ส.ส. ระยองเรียงลำดับประมาณ 10 กว่าชื่อครบทุกคน และได้ถามว่าในผู้สมัคร ส.ส. ทั้ง 10 กว่าท่านนี้ ท่านจะเลือกใครเป็น ส.ส. ระยอง โดยให้ผู้ตอบกรอก ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ไว้ด้วยเป็นการทำโพลล์เชิงลึก และได้นำโพลล์ไปฝากไว้ที่บ้านเพื่อนโดยมีเพื่อนร่วมรุ่นเป็นหมอฟัน คือคุณหมอไพศาล มีร้านทำฟันอยู่หน้าวัดป่าประดู่ ฝากบ้านเพื่อนที่ขายเครื่องมือเกษตร ฝากร้านค้า และให้เจ้าของร้านค้า ขอร้องให้คนที่มาซื้อของช่วยตอบโพลล์ให้ด้วย โดยไม่ให้เจ้าของร้านบอกว่าใครเป็นคนมาฝากทำ จุดประสงค์คือต้องการทราบความเห็นของกลุ่มอาชีพหลากหลายทุกกลุ่มในจังหวัดระยอง แต่ส่วนใหญ่ก็คือพี่น้องกลุ่มเกษตรกร เพื่อต้องการทราบว่าคนระยองจะเลือกใครเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร และที่สำคัญ คือคุณพ่อรับราชการครู รู้จักคนมาก คุณพ่อช่วยหาเสียงด้วยโดยการนำโพลล์ไปแจกจ่ายตามที่ต่างๆ ตั้งแต่อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย ไปถึงอำเภอแกลง คุณพ่อเคยเป็นหัวหน้าหน่วยการศึกษาธิการอำเภอแกลงหลายปี สนิทกับผู้ใหญ่ที่อำเภอ

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

แกลงมาก และเคยเป็นอาจารย์อยู่ในเขตอำเภอเมือง และ
ทั้งจังหวัด เคยเป็นอาจารย์ใหญ่ที่โรงเรียนบ้านดอน คุณพ่อทำ
โพลล์ให้เป็นงานเชิงลึกส่วนตัว ใช้เวลา 2 สัปดาห์ เมื่อไปเก็บ
แบบสอบถาม ในจำนวนคนที่ตอบแบบสอบถาม 100 คน มีคน
เลือกนายจักรพันธุ์ ยมจินดา 95 คน สำหรับคนที่ไม่เลือกนาย
จักรพันธุ์ ยมจินดาที่เหลือ 5 คน จาก 100 คน จึงมีคนเลือก
ประมาณ 95 % ที่เลือกนายจักรพันธุ์ ยมจินดา ในช่วงของการ
หาเสียงมีผู้สมัครอีกพรรคหนึ่งในจังหวัดระยองบอกว่า ถ้าลง
เลือกส.ส.ที่จังหวัดระยองต้องใช้เงิน ซึ่งโดยส่วนตัวได้ตอบไปว่า
ไม่มีเงินมากมายที่จะไปซื้อเสียง และซื้อเสียงไม่เป็น ไม่ทราบว่า
จ่ายกันอย่างไร เงินก็สูญเปล่า ทางพรรคที่สังกัดให้เงิน
มาจำนวนหนึ่งไม่มากใช้สำหรับการหาเสียงเท่านั้น เทคนิค
ที่สำคัญอีกประการคือการใช้วิธีเข้าไปหาชาวบ้านที่ระบุว่า
ไม่เลือกนายจักรพันธุ์ ยมจินดา เพราะมีที่อยู่ของคนที่ไม่เลือก
อยู่แล้ว การเข้าไปหาคนกลุ่มนี้จะเป็นลักษณะการเข้าไปพูดคุย
เจาะลึกเพราะทราบอยู่แล้วว่าเป็นกลุ่มที่ไม่เลือก ทำให้พบ
สาเหตุที่สำคัญของการไม่เลือก ได้แก่ นายจักรพันธุ์ ยมจินดา
จากบ้านไปนาน อยู่แต่กรุงเทพฯ ห่างเหินไม่รู้จักจังหวัดระยอง
ดีพอ ไม่รู้เรื่องการเมืองในระยอง รับใช้ยากเพราะอยู่ห่างไกล
จึงพึ่งยากหากมีปัญหาความเดือดร้อน เมื่อทราบความคิดเห็น
ของประชาชนในกลุ่มที่ไม่เลือก จึงมีเทคนิคในการหาเสียง
โดยพยายามอธิบายให้ประชาชนกลุ่มที่ไม่เลือกเข้าใจว่า
จะทำการเมืองแนวใหม่ในจังหวัดระยอง จะนำปัญหาความ
เดือดร้อนของประชาชนคนระยองไปให้รัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหา
ต่างๆ ในจังหวัดระยอง วันเสาร์ - วันอาทิตย์จะมารับใช้พี่น้อง

ชาวระยอง มารับทราบปัญหาต่างๆ และเป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับวันปกติจะเข้าสภาฯ เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องศึกษาเหตุการณ์การเมือง และอภิปรายเรื่องต่างๆ ในสภาเพื่อแก้ไขปัญหาของบ้านเมือง และหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือการทำหน้าที่ออกกฎหมาย ในส่วนนี้คิดว่าน่าจะทำได้ดีกว่าคนอื่นๆ เพราะเป็นสิ่งที่ถนัด โดยใช้เวลาอธิบายกับประชาชนกลุ่มที่ไม่เลือกเป็นเวลานาน และยังมีเทคนิคอีกประการ คือเวลาไปหาเสียงที่อำเภอแกลงหน้าอนุสาวรีย์สุนทรภู่ บ้านกร่ำ จะนำนิราศเมืองแกลงมากล่าวนำการปราศรัยก่อน เพื่อดึงดูดผู้ฟังว่าได้ให้ความสำคัญ และความเคารพวีเือกสุนทรภู่ ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของชาวอำเภอแกลงเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความที่เป็นผู้อ่านข่าว และนักพากย์ภาพยนตร์ จึงสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้ผู้ที่มาฟังการปราศรัยได้มาก ก่อนการเลือกตั้งประมาณสองสัปดาห์นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้มอบหมายให้ไปช่วยหาเสียงทางภาคใต้หลายจังหวัด จึงไม่ได้หาเสียงที่จังหวัดระยองเลย เพื่อนในทีมอีก 2 ท่านไม่พอใจเป็นอย่างมากที่ นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ไม่มาช่วยหาเสียง และในที่สุดประชาชนชาวระยองก็เลือกนายจักรพันธุ์ ยมจินดา ด้วยคะแนนเสียงแสนกว่าคะแนน ในวันเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2535 เป็นสถิติของประเทศที่มีคะแนนเสียงมากเช่นเดียวกับคุณลดดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ ส.ส.จังหวัดพะเยา ที่ได้คะแนนเสียงจำนวนมากในช่วงเวลานั้นเช่นกัน นายจักรพันธุ์ ยมจินดาได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคเสียงข้างมากจึงได้มีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลโดย

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี

ด้วยความที่นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ไม่เคยเป็นนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดระยอง เมื่อได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ชาวระยองมีความคาดหวังสูงมาก โดยทุกวันศุกร์ - เสาร์ - อาทิตย์ จะให้ทีมงานไปนัดประชาชนในพื้นที่ไว้ล่วงหน้า เวลาไปเยี่ยมเยียนประชาชนจะให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมทำอาหารจัดเลี้ยง เช่นขนมจีน แกงไก่ และตามไปจ่ายเงิน ปกติจะนำไอศกรีมไปด้วย 2 ถัง ตักให้เด็กๆ ซึ่งเด็กๆ จะชอบมาก

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ให้สัมภาษณ์ว่าประสบการณ์การเมืองที่จังหวัดระยองมีความรู้สึกเหนื่อยมาก เพราะเป็นพื้นที่กว้าง เช่น มีงานที่อำเภอบ้านฉาง และงานที่อำเภอแกลง ในเวลาใกล้เคียงกัน แต่ระยะทางห่างกันกว่า 100 กิโลเมตร จึงต้องเลือกที่จะไปอำเภอบ้านฉาง หรือที่อำเภอแกลง ตอนหลังประชาชนชาวระยองเริ่มมีเสียงบ่นว่านายจักรพันธุ์ ยมจินดาไปไม่ทั่วถึงทั้งจังหวัดระยอง บางครั้งให้คุณพ่อไปแทน แต่ประชาชนต้องการให้นายจักรพันธุ์ ยมจินดาไปเอง ในที่สุดจึงได้ยุติบทบาทการเป็น ส.ส.จังหวัดระยอง เนื่องจากเงินเดือนของ ส.ส.สมัยนั้นหลักหมื่น คือไม่ถึงหนึ่งแสนบาท แต่ค่าใช้จ่ายมีมาก กลับไปจังหวัดระยองในช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ ปรากฏว่ามีของเต็มไปหมด เงินเดือนของ ส.ส.ที่ได้รับเมื่อนำมาใช้จ่ายไม่เพียงพอ ต้องกลับไปทำงานในวิชาชีพเดิม คืออัดเสียงสปอตโฆษณา สารคดีต่างๆ และคิดว่าจะเลิกเป็น ส.ส. กลับไปทำงานอ่านข่าวที่ไทยทีวีสีช่อง 3 ตามเดิม แต่อย่างไร

ก็ตามได้มีโอกาสทำงานช่วยเหลือชาวบ้านในพื้นที่จังหวัดระยองเป็นระยะเวลา 3 ปี 8 เดือน

ในเวลาต่อมายังได้มีโอกาสเป็น ส.ส. ถึง 3 สมัย (ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร) โดยไม่เคยซื้อเสียงกับชาวบ้าน แต่ต้องลงทุนด้านอื่นๆ ให้กับชาวบ้าน เช่น งานศพ งานอุปสมบท ถือเป็นหน้าที่ นอกจากนี้จะทำหน้าที่อาราธนาศีลในงานที่เข้าร่วมทุกครั้ง ทำให้ใกล้ชิดกับชาวบ้าน และเป็นเอกลักษณ์ส่วนตัว ซึ่งหน้าที่การอาราธนาศีลได้เคยทำตั้งแต่สมัยที่เคยทำงานอยู่ที่วังของ 8 ลำปาง

เมื่อกล่าวถึงการก้าวเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติของนายจักรพันธุ์ ยมจินดา ได้คิดถึงการได้มีโอกาสช่วยเหลือประชาชนเป็นความรู้สึกที่ดีมาก เป็นความภาคภูมิใจอย่างมาก เช่น กรณีเหตุการณ์ การช่วยเหลือประชาชนพี่น้องชาวบ้านเพ จังหวัดระยอง ที่ออกเรือประมงไปจับปลา ได้ไปรุกล้ำน่านน้ำประเทศเวียดนาม และถูกทางประเทศเวียดนามจับไป นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ได้ใช้ช่องทางกระทรวงการต่างประเทศ ในสมัยนั้นเป็นเลขานุการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) ดำเนินการช่วยเหลือพี่น้องชาวบ้านเพ ในครั้งนั้น นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ได้บินตรงไปโฮจิมินห์ ที่ประเทศเวียดนาม และต้องเดินทางต่อโดยการข้ามแพขนานยนต์ข้ามแม่น้ำโขงไปที่ปลายแหลมสุดของเวียดนาม คือ จังหวัดเมียนไห่ และได้ให้ชาวบ้าน 100 กว่าคนช่วยกันโยงเรือกันข้ามกลับประเทศไทย ได้มีการนัดหมายว่าเมื่อใกล้ถึงฝั่ง

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ประเทศไทยให้ใช้วิทยุสื่อสารแจ้งด้วย จะได้นำท่านผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง นายอำเภอ ชาวบ้านเพ และลูกเมียไปรอต้อนรับในเหตุการณ์มีไต่เรือคนหนึ่งชื่อ “เจ้ายักษ์” ลูกเมียมารอรับยืนอยู่ข้างๆ แทนที่จะเข้าไปกอดลูกเมียเพราะอยู่ในคุกที่เวียดนามหลายวัน แต่กลับวิ่งเข้ามากอด ส.ส.จักรพันธุ์ ยมจินดาและร้องไห้พร้อมๆ กับพูดว่า “ถ้าไม่ได้ ส.ส. ผมต้องตายอยู่ในคุกที่เวียดนามแน่นอนเลยครับ” ด้วยเหตุการณ์นี้ เป็นข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นับเป็นความภาคภูมิใจในชีวิตการเป็น ส.ส.อย่างมาก และต้องการทำงานลักษณะนี้

งานที่ภูมิใจอีกอย่างในสภาผู้แทนราษฎร คือการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับสื่อฯ ได้เสนอแก้ไขกฎหมายลิดรอนสิทธิสื่อฯ ของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 15 และฉบับที่ 17 โดยฉบับที่ 15 เกี่ยวกับสื่อวิทยุ และฉบับที่ 17 เกี่ยวกับสื่อโทรทัศน์ การแก้ไขร่างกฎหมายโดย ส.ส.เป็นการต่อสู้ที่ยากมาก แต่ได้ทำสำเร็จ ต้องต่อสู้ในพรรคประชาธิปัตย์ และเข้าสู่วิปรัฐบาล ได้มีโอกาสผลักดันให้เลื่อนวาระลำดับการประชุมให้เร็วขึ้น การปกป้องสิทธิสื่อไม่ให้ถูกลิดรอนสิทธิเสรีภาพต้องไม่ครอบงำสื่อ และให้เกิดสื่อทางเลือกเพิ่มมากขึ้น มีสื่อสาธารณะอย่างเช่น ทีทีบีเอส สื่อดาวเทียม เป็นต้น เป็นโอกาสที่ประชาชนจะได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น และเป็นการป้องกันการทุจริต และในที่สุดสื่อกระแสหลักจะค่อยๆ ลดทอนความสำคัญลง ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลเพิ่มขึ้น การเมืองจึงมีโอกาสก้าวหน้า และเป็นการป้องกันการทุจริตได้ถ้าสื่อแข็งแกร่ง

สิ่งที่ภูมิใจอีกประการ คือการให้รัฐบาลสนับสนุน นำงบประมาณมาปรับสถานที่และทำหลังคาให้ตลาดผลไม้ตะพง ให้ดีขึ้นไม่เฉอะแฉะ และทำเป็นสถานที่จัดงานผลไม้ของจังหวัดระยอง และปรับขยายถนนทางเข้าหาดแม่รำพึงให้เป็นสี่เลนส์ และโรงพยาบาลระยอง ได้นำเงินไปช่วยเหลือโดยให้โรงพยาบาล เมื่อโรงพยาบาลเกรงใจ จะเขียนชื่อ ส.ส.จักรพันธุ์ ยมจินดาไว้ข้างรถฯ โดยส่วนตัว ไม่ชอบการสร้างศาลาที่พักโดยสาร และติดชื่อ ส.ส.ไว้ คิดว่าไม่เหมาะสม สำหรับโรงเรียนระยองวิทยาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนได้ทำเรื่องของบประมาณสร้างสระว่ายน้ำในโรงเรียน เป็นเรื่องที่น่ายินดีมาก และให้การสนับสนุนเต็มที่ จึงเป็นโรงเรียนมัธยมแห่งแรกของประเทศไทยที่มีสระว่ายน้ำ ส่วนใหญ่จะให้คุณพ่อช่วยทำงบประมาณการใช้จ่ายต่างๆ ในจังหวัดระยอง เพราะคุณพ่อเป็นครูจึงรู้จักคนอย่างกว้างขวาง และช่วยนำเสนอโครงการในจังหวัดระยองเสนอต่อรัฐบาลให้ใช้งบประมาณของ ส.ส. สำหรับนายจักรพันธุ์ ยมจินดา จะใช้เวลาไปเยี่ยมเยียนชาวบ้าน และทำหน้าที่อภิปราย รวมถึงการพิจารณาร่างกฎหมายต่างๆ ในสภาผู้แทนราษฎร

วันที่ 19 พฤษภาคม 2538 ขณะ นายชวน หลีกภัย ได้ประกาศยุบสภา จึงได้กลับไปอ่านข่าวที่ไทยทีวีสี ช่อง 3 เนื่องจากได้ผ่านประสบการณ์ด้านการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร จึงทราบว่านักการเมืองคนไหนดี ไม่ดี ดังนั้น เวลาอ่านข่าวจึงมีสีหน้าแววตา ที่บ่งบอกความไม่ชอบอย่างชัดเจน เรียกว่า อวัจนภาษา ผู้บริหารได้เรียกเข้าพบ และขอให้ทำสีหน้าเป็นกลาง ในช่วงเวลานั้นใช้เวลาอ่านข่าวได้พิเศษ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในที่สุดได้ตัดสินใจ กลับมาสู่เวทีการเมืองอีกครั้ง โดยได้ไป
ปรึกษาพลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ ให้ช่วยเลือกเขตในการลง
สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร
และด้วยความที่เคยอยู่เขตบางพลัดมาก่อน จึงได้เลือกเขต
บางพลัด ซึ่งเป็นเขตใหญ่ และพรรคประชาธิปัตย์ไม่เคยได้รับ
เลือกในพื้นที่เขตบางพลัดมากกว่า 20 ปี ต่อมาทางพรรค
ประชาธิปัตย์ได้ส่ง ดร.องอาจ คล้ามไพบูลย์ มาร่วมในทีมด้วย
ซึ่ง ดร.องอาจฯ เคยลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.มาหลายสมัย แต่
ไม่เคยได้รับเลือกเป็น ส.ส. และต่อมามี ดร.ประกอบฯ มาร่วมทีม
ในการสมัครครั้งนี้ ได้เบอร์กลางอีก โดย ดร.องอาจ เบอร์ 13
ส.ส.จักรพันธ์ เบอร์ 14 ดร.ประกอบ เบอร์ 15 และได้เป็น
ส.ส.เขตบางพลัด สอบได้ที่ 1 ในเขตบางพลัด โดยได้คะแนน
สูงสุด รองลงมาคือ ดร.ประกอบฯ และ ดร.องอาจฯ ตามลำดับ
การหาเสียงเน้นการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ของชาวบ้าน
เช่น กลุ่มเต้น อารบิก เป็นต้น

สรุปนายจักรพันธ์ ยมจินดาได้เป็น ส.ส.สังกัดพรรค
ประชาธิปัตย์ 2 สมัย คือที่จังหวัดระยอง 1 สมัย แบบเขต
จังหวัด ที่กรุงเทพ ฯ 1 สมัยได้เป็น ส.ส. เขต 10 บางพลัด
ตลิ่งชัน บางกอกน้อย และเป็นส.ส.บัญชีรายชื่อ 1 สมัย สังกัด
พรรคไทยรักไทย โดยเริ่มเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
ระยองครั้งแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง
พ.ศ. 2538 ในสมัยที่ ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ (สมัยที่ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ

เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการฯ) เป็นโฆษกคณะกรรมการการกีฬา
สภาผู้แทนราษฎร ในช่วงปี พ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2543 มีบทบาท
สูงมาก กล่าวคือเมื่อก่อนรัฐบาลไม่รู้ถึงประเด็นปัญหาด้านการ
กีฬาแห่งชาติ เมื่อได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการการกีฬาฯ
ได้ทวงเงินของชาติจากคณะกรรมการกีฬาโอลิมปิกกลับคืนมา
จำนวนมาก จึงได้มีโอกาสทำให้คณะกรรมการการกีฬา
มีความโดดเด่นขึ้นมาก เนื่องจากมีประสบการณ์ในการอ่านข่าว
กีฬาที่สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และมีความรู้เกี่ยวกับ
การกีฬา ต่อมาได้เสนอให้มีการกีฬาอาชีพระดับชาติ และมีการ
พัฒนาด้านการกีฬาของประเทศมาจนถึงทุกวันนี้ ในสมัยที่เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร เขต 10 พรรค
ประชาธิปัตย์ ได้ดำรงตำแหน่งโฆษกกระทรวงมหาดไทย และ
รองประธานคณะกรรมการการกีฬาสภาผู้แทนราษฎร ในช่วง
ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2548 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบ
บัญชีรายชื่อพรรคไทยรักไทย ได้เป็นคณะกรรมการประสานงาน
สภาผู้แทนราษฎร พรรคร่วมรัฐบาล (วิปรัฐบาล) และในช่วงปี
พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2549 และ เป็นกรรมการทำเรือแห่งประเทศไทย

ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งได้รับพระราชทาน
ชั้นสูงสุด คือ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก เมื่อ พ.ศ. 2546 มหาสิริ
มงกุฎ เมื่อ พ.ศ. 2543 และปถมภรณ์ช้างเผือก เมื่อ พ.ศ. 2539

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

วันนี้ประชาชนเริ่มตื่นตัวทางการเมืองสูง แต่ความตื่นตัวทางการเมืองมาจากบาดแผลของประชาชนคนในชาติ ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น ความตื่นตัวทางการเมืองน่าจะมาจากการรับรู้ว่าการเมืองเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของประชาชน ผลประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับมาจากนโยบายของรัฐ การได้รับประโยชน์จากนโยบายรัฐ มีผลโดยตรงต่อประชาชน เมื่อเกิดกระบวนการเลื้อยเลื้อย เลื้อยแดง ขึ้นมาในวันนี้ การเมืองไทยจึงตื่นตัวบนความแตกแยก

การเมืองต้องปล่อยให้ประชาชน มีความรู้สึกขึ้นมาเองว่าจะเลือกพรรคการเมืองใด นักการเมืองคนใด ประชาชนต้องกลั่นกรองเองได้ว่า จะเลือกพรรคใด นักการเมืองคนใดพึงพาได้ ประชาชนต้องรับรู้ได้เองว่า นักการเมืองคนใดโกงกินประเทศชาติ และต้องไม่เลือกเข้ามา ประชาชนตัดสินใจด้วยตนเองผ่านระบบการเลือกตั้ง ต้องใช้เวลาให้ประชาชนรู้จักการกลั่นกรองได้เอง และป้องกันกลไกการโกง โดยใช้เวลาบ่มเพาะทางการเมืองให้กับประชาชนผ่านองค์กรอิสระ ที่เป็นอิสระอย่างแท้จริงทางการเมือง

ประชาชนจะคิดเบี่ยงการเมืองไม่ได้ เพราะการเมืองคือชีวิตของประชาชนทุกคน ประชาชนต้องตรวจสอบนักการเมือง โดยเฉพาะสื่อต้องเป็นกลไกสำคัญ สื่อกระแสหลักทั้งทางด้านทีวี และวิทยุต้องมีความเป็นมืออาชีพ มีความเป็นกลาง ไม่เลือกข้าง ให้ความเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย

เหตุการณ์ทางการเมืองของจังหวัดระยอง ช่วงที่สอง พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2535

การเรียบเรียงเหตุการณ์ทางการเมืองของจังหวัดระยอง ในยุคที่สอง ช่วง พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2535 เป็นการเรียบเรียง และสังเคราะห์จากการสัมภาษณ์นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง และ ประชาชนในจังหวัดระยองที่อยู่ในเหตุการณ์การเมือง ในยุคนี้ได้แก่ นายอารมณ มุกดาสนิท นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) นายไพรัตน์ อรุณเวสสะเศรษฐ นางทอด ปิตุเตชะ และ นายนิวัฒน์ พันธุ์ รวมทั้งได้สัมภาษณ์หัวหน้าคะแนน ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในยุคที่สองนี้เป็นยุคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด ระยอง ที่มาจากอำเภอแกลงมีความเข้มแข็งมาก เนื่องจาก ชาวอำเภอแกลงมีความสามัคคีกันมาก และเป็นอำเภอที่มี ประชาชนออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งสูง ดังจะเห็นได้ว่า ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 (27 ก.ค. 2529) และการเลือกตั้ง ทั่วไปครั้งที่ 15 (24 ก.ค. 2531) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด ระยองมาจากอำเภอแกลงทั้ง 3 ท่านแบบยกทีม กล่าวคือ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 (27 ก.ค. 2529) ส.ส.ระยอง 3 ท่านที่มาจากอำเภอแกลง คือ นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ นายเสริมศักดิ์ การบุญ และพลโทชลอม วิสมล การเลือกตั้ง ทั่วไปครั้งที่ 15 (24 ก.ค. 2531) ส.ส.ระยอง 3 ท่านที่มาจาก อำเภอแกลง คือ นายสิน กุมภะ นายเสริมศักดิ์ การบุญ และ นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นอกจากนี้ การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองมาจากพื้นที่อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมืองด้วย ส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอบ้านค่าย คือ นายหอม ทองประเสริฐ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัย ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 - 13 (22 เม.ย. 2522 และ 18 เม.ย. 2526) นับเป็นส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอบ้านค่ายเป็น คนแรก สำหรับ ส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีกครั้งในยุคนี้ จากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 16 - 17 (22 มี.ค. 2535 และ 13 ก.ย. 2535) คือ นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ และนายจักรพันธ์ ยมจินดา ทั้งนี้ การได้รับเลือกตั้งของส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอเมืองมีการเว้นช่วงเป็นระยะเวลาถึง 16 ปี โดยครั้งสุดท้ายของ ส.ส. ที่มาจากอำเภอเมืองคือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519)

ความโดดเด่นของการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้อีกประการ คือความต่อเนื่องของการได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองของนายเสริมศักดิ์ การุญ 9 สมัยต่อเนื่อง (รวมการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 2 ครั้ง) รวมระยะเวลา 23 ปี ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรี 2 สมัย มีโอกาสเข้าร่วมบริหารประเทศ ซึ่งมีความโดดเด่นแบบเดียวกับในยุคแรกที่มีนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอเมืองที่มีความต่อเนื่อง 8 สมัย รวมระยะเวลา 30 ปีได้รับตำแหน่งรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรี หลายสมัย

ที่มาของจุดเปลี่ยนที่สำคัญของการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง เริ่มจากเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญของประเทศ คือ ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศ และได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2517 และให้วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ต่อมาได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 บังคับใช้โดยให้มีสภาพปฏิบัติการปกครองแผ่นดิน ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ต่อมาในวันที่ 20 ตุลาคม 2520 พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศอีกครั้ง และได้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520 บังคับใช้แทนเป็นการชั่วคราว ได้กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่นิติบัญญัติ และจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และในวันที่ 22 ธันวาคม 2521 ได้มีการประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นภายในปีพ.ศ. 2521 แต่หากไม่อาจดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นภายในปี พ.ศ. 2521 ก็ให้ขยายเวลาดำเนินการเลือกตั้งออกไป แต่ต้องไม่เกิน 120 วัน นับแต่วันสิ้นปีพ.ศ. 2521 ดังนั้น จึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นในวันที่ 22 เมษายน 2522

จากเหตุการณ์ดังกล่าว จังหวัดระยองผู้ที่ได้รับการโปรดเกล้าให้เป็นสมาชิกสภาปฏิบัติการปกครองแผ่นดิน คือ นายอารมณ มุกดาสนิท ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการโปรดเกล้าฯ ในปี พ.ศ. 2519 นายอารมณ มุกดาสนิท

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

มีพื้นฐานมาจากการเป็นผู้นำท้องถิ่น คือเป็นผู้ใหญ่บ้าน และเริ่มเป็นกำนันในเขตพื้นที่อำเภอแกลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 และเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแกลงประมาณ 20 ปี ในช่วงเวลานั้น (พ.ศ. 2516 – พ.ศ. 2519) ได้รู้จัก และสนิทกับพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ เมื่อครั้งที่ท่านมาหาซื้อที่ดินในเขตอำเภอแกลง (ปัจจุบันมีอนุสรณ์สถาน คือ สุสานพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ บนถนนสุขุมวิท ก่อนถึงตัวเมืองอำเภอแกลง)

การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้ จึงเป็นยุคที่มีจุดพลิกผันของเหตุการณ์การเมืองในระดับที่ต้องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ว่าได้เกิดเหตุการณ์ **“ล้มช้าง”** ได้สำเร็จ ในความหมายคือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 (22 เม.ย. 2522) โดยผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือ นายสิน กุมภะ (ส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอแกลง) และนายหอม ทองประเสริฐ (ส.ส.ระยองที่มาจากอำเภอบ้านค่าย) เป็นเหตุการณ์ที่นักข่าวสายรัฐสภา ถึงกับต้องมาทำข่าวที่นายสิน กุมภะ และนายหอม ทองประเสริฐ ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง โดยมีนายอรมน มุกดาสนิทเป็นผู้นำ ส.ส.ใหม่ทั้ง 2 ท่านเข้ามาแนะนำตัวในสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ นายอรมน มุกดาสนิท ได้เป็นผู้ชักชวนนายสิน กุมภะ ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 (22 เม.ย. 2522) และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นครั้งแรกที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ที่เคยยึดครองพื้นที่เป็นส.ส.ระยอง 8 สมัยต่อเนื่อง รวมระยะ

เวลา 30 ปี ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งในขณะนั้นนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์มีอายุ 70 ปี

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองยุคที่สองนี้ มีภาพลักษณ์ของเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองรูปแบบใหม่ คือ การเชื่อมโยงความเป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่น สู่เส้นทางการเข้าสู่การเมืองระดับชาติ เริ่มจากการเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ประธานสภาจังหวัด ส่งผลให้เกิดเครือข่ายทางการเมือง โดยการมีเพื่อนสมาชิกสภาจังหวัดกระจายอยู่ทุกอำเภอ จึงเป็นฐานเสียงที่สำคัญในการก้าวขึ้นสู่เวทีการเมืองระดับชาติเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ในยุคที่สอง ที่ประสบความสำเร็จด้วยเส้นทางการเมือง สายนี้ ได้แก่ นายสิน กุมมะ นายเสริมศักดิ์ การุญ นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง มีความเข้มแข็งที่อำเภอแกลง ด้วยเหตุผลที่สำคัญ คือ ประชากรที่อำเภอแกลงมีมาก รองจากอำเภอเมือง มีความสามัคคีเป็นหลักสามัคคีกันดีมาก และยังไม่มีแบ่งอำเภอ วังจันทร์ออกจากอำเภอแกลง ในยุคนี้ ส.ส. 3 ส. คือ นายสิน กุมมะ นายเสริมศักดิ์ การุญ และนายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจรวมตัวกันดี

สำหรับพลโทฉลอม วิสมล มีพื้นฐานจากการรับราชการทหาร เคยเป็นเลขาอดีตนายกรัฐมนตรีนาย ฯพณฯ จอมพลถนอม กิตติขจร และเคยร่วมงานกับพลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์ ดังนั้น พลโทฉลอม วิสมล จึงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองท่านเดียวที่สังกัดพรรคราษฎร ในยุคที่สองนี้ เครือข่าย

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองจึงมีทั้งระดับการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง และการเมืองระดับชาติ

ในยุคที่สองนี้ ความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์กับ นักการเมืองในจังหวัดระยอง จะมีในเชิงการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น นายสิน กุมภะ เคยทำงานเป็นผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ พาณิชการ และดูแลด้านสินเชื่อให้กับพี่น้องเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับกลุ่มพี่น้องเกษตรกรที่มากู้เงินธนาคารเพื่อการลงทุน ทางการเกษตร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร นายหอม ทองประเสริฐ จะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มพี่น้อง เกษตรกรชาวไร่อ้อย โดยเป็นนายกสมาคมชาวไร่อ้อยจังหวัด ระยอง และ ประธานสหกรณ์การเกษตรผู้เลี้ยงสัตว์ระยอง จึงมี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนายสิน กุมภะ ทั้งนี้ นายหอม ทองประเสริฐ และนายสิน กุมภะ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองต่อเนื่องพร้อมกัน 2 สมัย สังกัด พรรคกิจสังคม สำหรับนายสิน กุมภะ ยังคงได้รับการเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองอีก 3 สมัย คือ การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15 (24 ก.ค. 2531) ครั้งที่ 16 (22 มี.ค. 2535) และครั้งที่ 20 (6 ม.ค. 2544) จากการบอกกล่าวของ ประชาชนในพื้นที่ว่า ภรรยาของนายสิน กุมภะ เป็นผู้หญิง ที่เก่ง อัจฉริยะไม่ตรีดี มีผู้คนรัก เป็นที่ยอมรับ และไว้วางใจของ คนในอำเภอแกลง และมีญาติพี่น้องมากโดยเฉพาะในพื้นที่ ตำบลปากน้ำประแส และตำบลกองดิน แต่เนื่องจากภรรยา ได้เสียชีวิตจึงมีผลต่อฐานคะแนนเสียงในเวลาต่อมา

นายเสริมศักดิ์ การุญมีบิดา คือนายอมร การุญ เป็นหมอพื้นบ้าน เคยเป็นหัวคะแนนให้กับ ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ดังนั้น นายเสริมศักดิ์ การุญจึงได้เรียนรู้ และ เป็นผู้ช่วย ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ในการหาเสียง จึงมีกลุ่มฐานคะแนนเสียงที่ให้การสนับสนุน และจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่หนองกันเกรา อำเภอกแกลงว่า นายเสริมศักดิ์ การุญ มีค่ายมวยจึงมีฐานเสียงจากวงการมวย ในพื้นที่อำเภอกแกลง และได้รับการสนับสนุนจากนายสำเนา ภิบาลญาติ ซึ่งมีธุรกิจค้าไม้ และตลาดภิบาลพัฒนา และอยู่ใน วงการมวยพื้นที่อำเภอกแกลงเช่นเดียวกัน จึงมีความใกล้ชิดสนิทสนม และให้การสนับสนุน นายเสริมศักดิ์ การุญมาโดยตลอด แต่ปัจจุบัน (พ.ศ. 2555) นายสำเนา ภิบาลญาติ ได้ถึงแก่กรรมแล้ว แต่ยังคงมีธุรกิจตลาดภิบาลพัฒนาอยู่ในตัวเมืองของอำเภอกแกลง นอกจากนี้ประชาชนอำเภอกแกลง ต่างยอมรับว่านายเสริมศักดิ์ การุญ เป็น ส.ส.พึงได้ของอำเภอกแกลง มีความสามารถช่วยเหลือประชาชนได้ทุกเรื่อง ไม่เคยทิ้งประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการฝากเด็กเข้าโรงเรียน และเรื่องคดีความ นายเสริมศักดิ์ การุญ จะให้ความช่วยเหลือ และให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย แม้ในขณะปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2555) ถึงแม้ว่านายเสริมศักดิ์ การุญ จะเป็นอดีต ส.ส.ของจังหวัดระยอง และชาวอำเภอกแกลง หากใครต้องการขอรับความช่วยเหลือจะได้รับการช่วยเหลืออย่างแน่นอน ชาวอำเภอกแกลงต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า นายเสริมศักดิ์ การุญ เป็น ส.ส.ระยองที่ พึงได้ คอยช่วยเหลือประชาชน ได้ทุกเรื่องเมื่อประชาชนมีความเดือดร้อน เรียกว่าไปพบอดีต ส.ส. ระยอง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ก็ไม่เคยผิดหวัง จึงเป็นความมั่นใจของชาวอำเภอกาหลงที่ต้องการให้ท่านเป็นผู้ใหญ่ และเป็นหลักให้กับคนอำเภอกาหลงตลอดไป

สำหรับพลโทฉลอม วิสมล มีญาติพี่น้องมาก และกระจายอยู่ถึง 5 อำเภอในจังหวัดระยอง จึงมีความโดดเด่นของกลุ่มเครือญาติในการสนับสนุน และได้รับการสนับสนุนจากเจ้าอาวาส และกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ที่เคยไปทอดผ้ากฐินเป็นประจำทุกปี และจากการสัมภาษณ์อดีตวุฒิสมาชิกนายนิวัฒน์ พันธุ์ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า พลโทฉลอม วิสมล มีพรรคพวกรให้ความช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณในการหาเสียงเลือกตั้งจำนวน 1 ล้านบาท ซึ่งในขณะนั้น พ.ศ. 2529 ส.ส.ส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนเป็นเงินจากพรรคการเมืองประมาณ 3 - 5 หมื่นบาทเป็นอย่างมาก แล้วแต่ระดับความสามารถ และความเป็นไปได้ในโอกาสที่จะได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่ และจากการให้สัมภาษณ์ของพลโทฉลอม วิสมล ได้กล่าวว่าในพื้นที่จังหวัดระยองมีนายเสริมศักดิ์ การุญ ให้การสนับสนุน และช่วยหาเสียงเลือกตั้งตลอดเวลาในการลงพื้นที่ขณะนั้น

นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐี ได้รับการสนับสนุนจากนางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) พี่สาวคนโตของตระกูลอรุณเวชสระเศรษฐี ส่งผลให้อำเภอเมืองได้ ส.ส.ที่มาจากอำเภอเมืองอีกครั้งหลังจากที่ ส.ส.อำเภอเมืองว่างเว้นไป 16 ปี นอกจากนี้ นายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเปี๊ยะ) บอกกับเจ๊ฮ้อว่าต้องให้น้องชาย (นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐี) มาเล่นการเมือง

ลงสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองได้แล้ว หลังจากได้เป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง 2 สมัย โดยสมัยที่ 2 ยังอยู่ไม่ครบเทอม ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทางกำนันเป๊ะมีอาชีพทำประมงมาด้วยกันกับเจ๊อ้อ ได้รู้จักกันมานานแล้ว รู้จักก่อนที่กำนันเป๊ะจะร่ำรวย มีชื่อเสียง มีรถสิบล้อมาด้วยกัน และเป็นเพื่อนกันมาด้วย ทางกำนันเป๊ะได้บอกเจ๊อ้อว่า ให้ส่งน้องชายลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อตรวจสอบว่าที่ผ่านมา เจ๊อ้อได้รับใช้สังคมทำดีมาเรื่อยๆ ประชาชนศรัทธาจริงหรือไม่ เพราะตลอดเวลากว่า 10 ปีได้ทำงานรับใช้สังคมโดยพื้นฐานครอบครัวทำความดีเพื่อส่วนรวมไว้มาก วัดโรงเรียน ส่วนใหญ่จะรับเป็นเจ้าภาพ เช่น งานศพ เพราะในครอบครัวทำงานได้หลายคน ทำประมงได้อาหารทะเลจำนวนมาก เมื่อได้มามาก ก็ได้มีโอกาสทำบุญในพื้นที่ตำบลเพ ทำนุบำรุงศาสนา ทำบุญให้กับโรงเรียน ใครมีงานศพ งานบุญจะช่วยเหลือเต็มที่ ครอบครัวเน้นการทำบุญในพื้นที่

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา มีเพื่อนในทีมที่เป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองชักชวนให้มาสมัครรับเลือกตั้ง มีบิดา และมารดา รับราชการครู ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระยอง และต้นสกุล “ยมจินดา” เป็นเจ้าเมืองคนแรกของจังหวัดระยอง นอกจากนี้ นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ยังได้รับคะแนนเสียงจากกลุ่มที่นิยมในกระแสวงการสื่อโทรทัศน์ จากการสัมภาษณ์หวัคะแนน ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวระยองในพื้นที่ต่างกล่าวขานกันว่า นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ไปเยี่ยมเยียนประชาชนทุกวันผ่านจอโทรทัศน์ เรียกว่า “หาเสียงทุกวันไม่ว่างเว้น” ประชาชน

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

มีความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นชาวระยองของนายจักรพันธุ์ ยมจินดา และทุกครั้งที่ปรากฏตัวผ่านจอทีวีประชาชนจะมีความรู้สึกเหมือนเป็นญาติมิตร เรียกได้ว่า นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ไม่ต้องใช้ระบบหวัคะแนนเสียงเพื่อดึงชาวบ้านออกมาเลือกตั้ง แต่ชาวบ้านสมัครใจออกมาเลือกนายจักรพันธุ์ ยมจินดาเอง โดยเฉพาะคนที่นอนหลับทับสิทธิมาโดยตลอดการเลือกตั้งทุกครั้ง ยังออกมาใช้สิทธิเลือกนายจักรพันธุ์ ยมจินดา

ในช่วงเริ่มต้นของยุคที่สองนี้ มีการจัดระบบหามาเสียงโดยใช้บ้านพักของนายอารมณ มุกดาสนิท เปรียบเสมือนกองบัญชาการหาเสียงการเลือกตั้ง โดยเฉพาะช่วงการหาเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้ง ส.ส.อำเภอแกลง ได้แก่ นายสิน กุมภะ นายเสริมศักดิ์ การุณ นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ รวมทั้ง นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ พี่สาวของนายยองยศ อรุณเวชสะ เศรษฐ) นายยองยศ อรุณเวชสะ เศรษฐ กำนันสาคร ปิตุเตชะ (บิดาของนายปิยะ ปิตุเตชะ) และนายปิยะ ปิตุเตชะ ก็ต้องมาที่บ้านของนายอารมณ มุกดาสนิท ด้วยมีความสัมพันธ์เป็นแบบส่วนตัว ช่วยเหลือกันมาตลอด แม้ปัจจุบัน (พ.ศ.2554) ก็ยังคงแวะเวียนมาที่บ้านพักของนายอารมณ มุกดาสนิทอยู่เสมอ

เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นแบบเขตจังหวัด ผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองต้องหาเสียงทั่วทั้งจังหวัด อำเภอแกลงเป็นอำเภอที่มีประชากรมาก การหาเสียงแต่ละครั้งผู้สมัครต้องให้ความสนใจในพื้นที่อำเภอแกลงด้วย โดยหลักใหญ่จะมาประชุมการหาเสียงกัน การเข้าหาผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอแกลง ก่อนที่จะแยกย้ายไปหาเสียง

ตามหมู่บ้านต่างๆ ไม่มีกรอบระยะเวลามากนัก มีวิธีการหาเสียงแบบง่ายๆ คือ ใช้วิธีเดินเข้าไปหาเสียงเคาะประตูบ้าน เมื่อก่อนวิธีการหาเสียงจะยกกันไปทั้งหมด ไม่ต้องวางแผนมากนัก มีลักษณะแบบเฮฮา การเลือกตั้งจึงคึกคักพอควร เข้าไปหาเสียงจะเน้นการเข้าไปพบปะสังสรรค์ตัวต่อตัวแบบกันเอง กินข้าวด้วยกัน มีการจัดเลี้ยง เรียกผู้นำที่เป็นหัวหน้ามาประมาณ 10 คนมาประชุม และสังสรรค์ สมัยก่อนไม่มีการห้ามเลี้ยงกัน วิธีการหาเสียงในสมัยก่อนจึงหาเสียงแบบง่ายๆ ใช้วิธีเดินเข้าไปหาชาวบ้าน ไปบอกกล่าวนโยบายกับชาวบ้านว่าจะทำอะไรให้บ้าง รูปแบบการหาเสียงเน้นความเป็นเพื่อน มีโอกาสช่วยเหลือกันก็จะช่วย ใช้ความผูกพัน ไม่ต้องใช้เงินมาก นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบการติดป้ายหาเสียง กระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ แจกใบปลิวให้ข้อมูลประวัติ เน้นถึงความเป็นชาวระยองโดยกำเนิด แนะนำตัวให้เป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชนให้กว้างขวาง

การหาเสียงส่วนใหญ่ใช้พื้นฐานที่มาจากความจริงใจของเพื่อนนักการเมืองถิ่นด้วยกันในการช่วยหาเสียง ซึ่งเป็นการที่สำคัญในการหาเสียงแต่ละครั้ง ใช้วิธีการเข้าถึงผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ตำบล เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน มีการวานให้ช่วยเป็นหัวคะแนนตามหมู่บ้านต่างๆ มีการให้ค่าน้ำมันรถเครื่อง หรือการจัดเลี้ยงตามหมู่บ้านละ 2,000 บาท มีการดื่มเหล้ากันเองในหมู่บ้านเป็นไหเหล้าป่า ราคา 50 – 60 บาท เวลาไปหาเสียงกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะใส่ซองคารวะเจ้าที่ ถ้าเขาพอใจ หรือถูกใจก็จะบอกต่อๆ กันไป หรือเวลาไปฝากเนื้อฝากตัว เช่น คุณยายซองละ 500 บาท เมื่อมีการพึงพอใจ

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

กันก็จะลงคะแนนให้ รูปแบบการหาเสียงใช้ความผูกพัน เน้นความเป็นเพื่อน การรับใช้สังคมทำดีมาเรื่อยๆ ให้ประชาชนศรัทธา ตามหลักการหาเสียงทั่วไปในพื้นที่นอกๆ ชาวบ้านจะรู้ว่าผู้แทนคนไหนดีฟังพาได้ก็จะเลือก เมื่อหาเสียงได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองแล้ว ชาวบ้านจะเป็นฝ่ายเข้ามาหา ส.ส. ให้ไปช่วยงาน หรือมีปัญหาเดือดร้อนก็จะวิ่งเข้ามาหา ส.ส. ให้ช่วยเหลือ และจะช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดบ้านรับเรื่องราวร้องทุกข์ตลอดเวลา เช่น เรื่องการฝากเด็กเข้าโรงเรียน คนป่วยไปโรงพยาบาล การร้องทุกข์สำหรับผู้มีคดี เป็นต้น ซึ่งเป็นกลวิธีการหาเสียงที่สำคัญโดยการเน้นแสดงความจริงใจกับประชาชนสนใจ ใส่ใจ ช่วยแก้ไขปัญหาสันติสนุนสิ่งของจำเป็น แก้ไขปัญหาเรื่องความทุกข์ร้อนให้ประชาชน และต้องเป็นที่พึงของประชาชนได้

นอกจากนี้ในยุคที่สองนี้ พบว่ารูปแบบวิธีการหาเสียงมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

รูปแบบวิธีการหาเสียงด้วยเทคนิค “การทิ้งดิ่ง” หมายถึงการสั่งให้ชาวอำเภอแกลงเลือก ส.ส. ของชาวอำเภอแกลงเพียงหมายเลขเดียว เรียกว่ามีการสั่งให้ “กาเบอร์เดียว” ทั้งๆ ที่ผู้มีสิทธิสามารถลงคะแนนใช้สิทธิเลือกผู้แทนฯ ได้ 3 คน ตามสิทธิการเลือกตั้ง ด้วยเหตุผลที่ว่าเมื่อมีการใช้สิทธิเพียงหมายเลขเดียว นั้นหมายถึงเป็นการสั่งชาวอำเภอแกลงไม่ให้คะแนนเสียงกับ ส.ส. ต่างอำเภอ และเป็นการช่วยให้มีคะแนนนี้กันกับ ส.ส. ต่างอำเภอด้วย ชาวบ้านจะเชื่อ และฟัง

หวัคะแนน โดยจะเน้นให้ชาวอำเภอกาหลงมี ส.ส.เป็นตัวแทนฯ และใช้คำว่าเลือก “**ส.ส.บ้านเรา**” คือ ส.ส.อำเภอกาหลง และในที่สุด ชาวอำเภอกาหลง ก็จะได้ส.ส.ที่มาจากอำเภอกาหลง

รูปแบบวิธีการหาเสียงที่มีความตื่นเต้น ด้วยเหตุการณ์การระเบิดรถยนต์ของ ส.ส.สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ กล่าวคือ ประชาชนชาวระยองในพื้นที่อำเภอเมืองได้กล่าวถึงวิธีการหาเสียงที่มีความตื่นเต้น ด้วยการระเบิดรถยนต์ของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ในขณะที่ออกไปหาเสียงเลือกตั้ง เป็นเหตุการณ์การสร้างสถานการณ์ที่เกิดก่อนการเลือกตั้งเพียง 2 วัน เพื่อให้มีการสร้างข่าวลือกันว่าเป็นการกระทำของฝ่ายตรงข้าม และเรียกคะแนนความเห็นใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในที่สุดประชาชนแตกตื่นและเทศะแนนเสียงการเลือกตั้งให้เป็นจำนวนมาก ต่อมาความจริงก็ปรากฏว่าเป็นลักษณะการกระทำที่เรียกร้องความสนใจ และเป็นวิธีการเรียกคะแนนเสียง เพราะมีการวิเคราะห์กันว่ารถยนต์ที่ถูกระเบิดเป็นรถยนต์ที่มีสภาพเก่ามาก และเจ้าของได้เดินลงจากรถไปแล้วระยะหนึ่ง รูปแบบวิธีนี้ใช้ได้เพียงครั้งเดียวในจังหวัดระยอง เรียกได้ว่า “**หลอกคนระยองได้แค่หนเดียว**” ดังนั้นจึงเป็นปรากฏการณ์ตื่นเต้นที่เกิดขึ้นเพียงครั้งแรก และครั้งเดียวในจังหวัดระยอง

เริ่มมีรูปแบบวิธีการหาเสียงด้วยวิธีการทำโพลล์เชิงลึกของ ส.ส.จักรพันธุ์ ยมจินดา นับได้ว่าเป็นรูปแบบวิธีการหาเสียงเลือกตั้งที่นำหลักวิชาการมาใช้ เพื่อความถูกต้องแม่นยำในการรับทราบความเห็นของทุกกลุ่มอาชีพอย่างหลากหลาย เจาะลึกกับกลุ่มที่ไม่เลือกโดยให้ความสำคัญ และ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ใช้เวลานานในการพยายามอธิบายให้ประชาชนกลุ่มที่ไม่เลือก
เข้าใจว่าจะทำการเมืองแนวใหม่ในจังหวัดระยอง จะนำปัญหา
ความเดือดร้อนของประชาชนคนระยองไปให้รัฐบาลเพื่อแก้ไข
ปัญหาต่างๆ

การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้นางกิมห่อ
ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) ได้กรุณาบอกเล่าถึงประสบการณ์การหาเสียง
ที่ต้องใช้ความพยายามอย่างสูงในการแทรก ส.ส.อำเภอเมือง
ท่ามกลางความเข้มแข็งของ ส.ส.อำเภอแกลง ดังนี้

การสนับสนุนน้องชายนายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ์
ให้เป็น ส.ส.ที่มาจากอำเภอเมือง พบว่า พื้นที่ที่สำคัญ และยาก
ลำบากในการได้คะแนนเสียง คือ อำเภอแกลง เพราะอยู่ใน
พื้นที่ต่างอำเภอ แต่โดยปกติเจ๊ฮ้อจะทำบุญแถวอำเภอแกลง
ด้วย เช่น ตามวัด และโรงเรียน ที่มาขอให้เจ้าภาพก็จะยินดี
ช่วยเหลือมาตลอด เวลาไปขอคะแนนกับชาวอำเภอแกลง
จะบอกว่าน้องชายจะลง ส.ส.ขอคะแนนสักหมื่นขึ้น เพราะมีคน
คำนวณว่าถ้าได้ คะแนนเสียง 7,000 – 8,000 คะแนนในพื้นที่
อำเภอแกลงก็จะได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. ดังนั้นเวลาไปหา
เสียง จะขอคะแนนกับชาวบ้านในอำเภอแกลง โดยเจ๊ฮ้อ
จะเข้าไปด้วยตนเอง และบอกกล่าวกับชาวบ้าน โดยเฉพาะ
กลุ่มผู้นำหมู่บ้าน มีการนัดล่วงหน้ากับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
บอกกล่าวหลายๆ คน โดยจะบอกว่า “ถ้าเห็นว่าสมควร
สนับสนุนก็ให้ช่วย แต่ถ้ายังไม่เห็นสมควรก็ไม่เป็นไร ขอคน
อำเภอเมืองให้ได้เป็น ส.ส.สัก 1 คน เวลาเจ็บไข้ คนเมืองจะได้มี
คนให้รับใช้ได้ใกล้ชิด คนเมืองยังไม่มี ส.ส.สักคน” ผู้นำบางคน

รับปากด้วยความยินดีว่าถ้าเป็นเจ้าอ้อมมาขอก็ยินดีให้คะแนนเสียง บางคนก็บอกว่ามีคนของเขาแล้วในพื้นที่อำเภอแกลง โดยปกติ ส.ส.ที่มีอยู่ในเวลานั้นเป็นคนของอำเภอแกลงทั้งหมด เพราะคนอำเภอแกลงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน แต่ในที่สุดคนอำเภอแกลงก็ได้ให้คะแนนเสียงกับน้องเจ้าอ้อม ดังนั้น นายยังยศ อรุณเสสะเศรษฐ์ ลงสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองครั้งแรก ได้เป็น ส.ส.ระยองคู่กับ นายเสริมศักดิ์ การุญ และนายสิน กุมภา ในขณะนั้น (พ.ศ. 2535) นายยังยศ อรุณเสสะเศรษฐ์ สังกัดพรรคสามัคคีธรรม แต่เนื่องจากเป็นช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ จึงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองได้ไม่นาน คือ อยู่ไม่ครบเทอม ต่อมาได้เป็น ส.ส.ระยองอีก 3 สมัยต่อเนื่อง (ในยุคที่สอง) ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17-19 และได้เป็น ส.ส.อีก 2 สมัยต่อเนื่องในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21-22 (ในยุคที่สาม)

ภาพรวมของการเมืองระยอง คนระยองส่วนใหญ่จะมองที่ตัวบุคคลมาก ต่อมาก็มองเงินมาก แต่ก็ยังมีคนช่วยลงคะแนนเสียงให้บ้าง เพราะคนส่วนใหญ่ยังรัก ส.ส.ยังยศ เพราะเป็นคนจริงใจ ส่วนหนึ่งของคนระยองบอกว่าคบได้ “เอาได้” ส.ส.ยังยศ ได้มีโอกาสเป็นเลขาฯ ส.ส.เสริมศักดิ์ การุญ ในสมัยที่ท่านเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ถึงแม้ว่าจะอยู่คนละพรรคเพราะด้วยความที่รัก ส.ส.ยังยศ และเป็นคนที่ไม่โก่งกึ่งงบประมาณแผ่นดิน ไม่เข้าไปยุ่งวากับทางราชการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งตรงกับความต้องการของเจ้าอ้อมว่าความโดดเด่นของ ส.ส.ระยอง คือ โปร่งใส ใจซื่อ มือสะอาด จะทำเพื่อประเทศชาติ ประชาชน เล่น

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การเมืองด้วยความเสียสละ ส.ส.ยงยศ สามารถทำตามได้หมดทุกอย่าง เพราะโดยพื้นฐาน ส.ส.ยงยศ เป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ ดังจะเห็นได้จากการเริ่มต้นการค้าขายปลาหมึก ปลาเค็ม และอาหารทะเลสด และแห้ง ส่งประเทศญี่ปุ่น เจ้ฮ้อจัดส่งให้คัดแบบดี แต่ต้องยอมรับว่ามีปนบ้างเพื่อให้ได้น้ำหนัก แต่สำหรับ ส.ส.ยงยศ จะคัดแบบได้ดีพิเศษ และคัดด้วยตนเอง และสอนให้ลูกน้องทำตาม มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงสูงมาก ไม่มีปนเลย ลูกค้าชอบ ศรัทธา และทางประเทศญี่ปุ่นให้ราคาดีเป็นพิเศษ และชอบสินค้าของ ส.ส.ยงยศมาก ตอนทำการค้ามีเงินเหลือเก็บมาก ตอนเป็น ส.ส. ใช้เงินมากอยู่ เจ้ฮ้อกล่าวว่า การลงมาเล่นการเมืองต้องมีความพร้อมด้านการเงินก่อนที่จะมารับใช้สังคม ต้องเล่นการเมืองแบบเสียสละ และรับใช้สังคม ดังนั้นวิธีการหาเสียง จะใช้วิธีเดินเข้าไปหาเสียงกับกลุ่มผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดเลี้ยงให้กับชาวบ้าน การหาเสียงต้องเดินไปหาชาวบ้านทุกกลุ่มไม่ว่าจะยากจน หรือร่ำรวย ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสตรีแม่บ้าน พาเดินเข้าไปทุกหมู่บ้าน ทั้งเจ้ฮ้อ และ ส.ส.ยงยศ ก็เดินหาเสียงเช่นกัน บางหมู่บ้าน ส.ส.ยงยศ ไปคนเดียว ชาวบ้านก็จะถามหาถึงเจ้ฮ้อ ถนนหนทางเข้าหมู่บ้านไม่ดี ต้องว่าจ้างรถพ่วงเข้าไปตามหมู่บ้าน เพราะบ้านแต่ละหลังอยู่ห่างไกลกัน แต่เมื่อจ้างแล้วรถพ่วงติดหล่ม ก็ต้องเดินเข้าไปเอง ผ่านคนชาวสวนชาวบ้านที่กำลังขุดมันต้องลงไปช่วย ถ้ามีการรวมกลุ่มกันมากๆ จะให้ทอดมัน ข้าว ปลา ปลาหมึก น้ำดื่ม ให้กับชาวบ้าน โดยเฉพาะกับชาวบ้านที่จัดงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานเลี้ยง งานปลงศพ ส.ส.ยงยศ มักจะเลือกไปปลงศพคนจนๆ และไปช่วยงานเต็มที่

ไปช่วยเช่า และกางเต็นท์ให้ และจะช่วยเงินให้กับบ้านงานที่เป็นคนจน ส่วนคนในเมืองจะให้เจ้อไป เพราะการเดินทางสะดวก แต่บางงานถ้าเจ้าภาพเรียกร้อง ส.ส.ยงยศ ก็จะไปงานเสมอ

การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สองนี้ เจ้อได้บอกเล่าถึงประสบการณ์การหาเสียงว่า ในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง บางครั้งหัวหน้าจะยอมเสียเงินเองให้กับชาวบ้านในการช่วยหาเสียง ไม่ใช่เป็นผู้รับเงินแบบสมัยนี้ แต่มีจุดประสงค์ คือได้พวกพ้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้คนช่วยเหลือเวลามีปัญหา เช่น ส.ส.สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ เป็นคนอำเภอแกลง เคยเป็นลูกเสือชาวบ้านมาด้วยกัน เจ้อเป็นประธานลูกเสือชาวบ้าน ท่านเป็นสมาชิกลูกเสือชาวบ้าน ทำกิจกรรมร่วมกันมีความรักผูกพันกันเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่เคยใช้ความเป็นลูกเสือชาวบ้านมาหาเสียง เพราะคำปฏิญาณของลูกเสือชาวบ้านมีอยู่ข้อหนึ่งคือ ห้ามยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ในสมัยนั้น ส.ส.สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ ท่านข้าวที่บ้านเจ้อเป็นประจำสมัยที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นคนที่เข้ากับชาวบ้านได้เป็นอย่างดี เจ้อช่วยสนับสนุน ส.ส.สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจอย่างเต็มที่ เพราะรักในน้ำใจ ความจริงใจ และความเป็นคนดีของท่าน หรือกรณีของพลโทฉลอม วิสมล ท่านเป็นคนเนินซ้อ อำเภอแกลง ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 (27 ก.ค. 2529) หลายคนในจังหวัดระยองไม่คุ้นเคยกับท่าน และเห็นว่าท่านไม่น่าที่จะได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ เนื่องจากท่านรับราชการทหารอยู่ที่กรุงเทพฯ มาโดยตลอด แต่เจ้อเห็นว่าท่านเป็นคนดี มีญาติ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พี่น้องในจังหวัดระยองมาก เป็นความภาคภูมิใจของชาวระยอง ที่ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา และงานราชการ และได้ช่วยเหลือพี่น้องชาวระยองมาโดยตลอด ด้วยความที่เจ้ฮ้อชื่นชมในพลโทฉลอม วิสมล เป็นอย่างมาก การหาเสียงในสมัยนั้น การคมนาคมไม่สะดวก หมู่บ้านกวกิ่ง เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ไฟฟ้ายังเข้าไปไม่ถึงหมู่บ้านนี้ เจ้ฮ้อได้ช่วยสนับสนุนเดินสายไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านให้กับชาวบ้านกวกิ่ง และแจ้งกับชาวบ้านว่าเป็นการอนุเคราะห์ของพลโทฉลอม วิสมล ที่ต้องการให้ความเจริญเข้าสู่หมู่บ้านกวกิ่ง ผลปรากฏว่าชาวบ้านทั้งหมู่บ้านเลือกพลโทฉลอม วิสมล แบบเทคะแนนเสียงให้ทั้งหมู่บ้าน ทั้งนี้พลโทฉลอม วิสมล อาจไม่ทราบในเรื่องนี้ เพราะเป็นความชื่นชมโดยส่วนตัวของเจ้ฮ้อที่มีในพลโทฉลอม วิสมล สำหรับ ส.ส.เสริมศักดิ์ การุญได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองทุกครั้งอย่างต่อเนื่อง เพราะท่านมีผลงาน ชาวบ้าน รัก ศรัทธา

โดยสรุป ในยุคที่สองนี้ เป็นยุคแห่งความหลากหลายของการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ในเชิงพื้นที่ นักการเมือง และพรรคการเมือง กล่าวคือ เป็นยุคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองมาครบทั้ง 3 อำเภอ คือ อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมือง ความหลากหลายของนักการเมือง ได้แก่ นายสิน กุมมะ นายหอม ทองประเสริฐ นายเสริมศักดิ์ การุญ นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ พลโทฉลอม วิสมล นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ และนายจักรพันธ์ ยมจินดา และความหลากหลายของพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสังกัด ได้แก่ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย

พรรคสหประชาธิปไตย พรรคประชาธิปไตย พรรคราษฎร พรรค
ความหวังใหม่ พรรคสามัคคีธรรม และพรรคชาติพัฒนา

การเมืองและนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ยุคที่สาม : ช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23 (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2554)

ในยุคที่สามนี้ จะไล่เรียงประวัติและข้อมูลของ
นักรการเมืองถิ่น (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)ของจังหวัดระยอง
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ถึงปี พ.ศ. 2554 โดยการสัมภาษณ์
นักรการเมืองในยุคนี

นายปิยะ ปิตุเตชะ

เกิดวันที่ 27 กันยายน 2500 จบการศึกษาระดับประถม
ศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียน
อำนวยการศิลป์พระนคร และระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจ
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นายปิยะ ปิตุเตชะ เริ่มเข้าสู่การเมืองถิ่นในจังหวัด
ระยองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ถึง พ.ศ. 2538 โดยเป็นสมาชิกสภา
จังหวัดระยอง (10 ปีต่อเนื่อง) ซึ่งการเข้าสู่แวดวงการเมืองถิ่น
จังหวัดระยอง สืบเนื่องมาจากความต้องการของบิดา
กำนันสาคร ปิตุเตชะ กำนันตำบลบางบุตร อำเภอบ้านค่าย
จังหวัดระยอง และในเวลาต่อมากำนันสาคร ปิตุเตชะ ได้สั่งให้
นายปิยะ ปิตุเตชะ ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ราษฎรจังหวัดระยอง ในสมัยแรกที่ลงเลือกตั้ง (พ.ศ. 2535) ได้พบกับความพ่ายแพ้ และในสมัยที่ 2 ของการลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วไป (พ.ศ. 2538) ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และต่อเนื่องถึง 3 สมัย จนถึง พ.ศ. 2548 (10 ปีต่อเนื่อง)

ดังนั้น ฐานเสียงของนายปิยะ ปิตุเตชะ มาจากชาวไร่ชาวนา โดยบิดากำนันสาคร ปิตุเตชะ เป็นนายกสมาคมเกษตรกรจังหวัดระยอง และเป็นประธานกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดระยอง นอกจากนี้ ยังได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองรุ่นเก่า เช่น นายหอมทองประเสริฐ (ส.ส.อำเภอบ้านค่าย) นายสิน กุมภะ (ส.ส.อำเภอแกลง) ผลักดันให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง เครือญาติของนายปิยะ ปิตุเตชะ ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปัจจุบัน คือ นายสาธิต ปิตุเตชะ และนายธรา ปิตุเตชะ เนื่องจากทั้งสองท่านได้เคยช่วย นายปิยะ ปิตุเตชะ หาเสียงเลือกตั้ง จึงเป็นเหตุจูงใจให้มาสนใจงานการเมือง จึงได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในเวลาต่อมา

นายปิยะ ปิตุเตชะ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางการหาเสียงในพื้นที่จังหวัดระยอง ว่าต้องเน้นแสดงความจริงใจกับประชาชน สนใจ ใส่ใจ ช่วยแก้ไขปัญหาสนับสนุนสิ่งของจำเป็น แก้ไขปัญหาเรื่องความทุกข์ร้อนให้ประชาชน เช่น การสร้างถนน ประปา หลักการสำคัญของการหาเสียง หากเป็นเวทีปราศรัยย่อย ใช้รถเคลื่อนที่ไปตามตลาดนัด โดยในแต่ละ

แห่งจะมีคนมา 200 ถึง 300 คน และอีกวิธีคือ ใช้การเคาะประตู จะทำเพียงบางจุดที่มุ่งเน้นเรียกคะแนนเสียง โดยพูดถึงเรื่อง ปัญหาในพื้นที่ และแนวทางการแก้ไข สำหรับเวทีปราศรัยใหญ่ มีคนฟังมากรูปแบบการปราศรัยทำได้ยาก ต้องทำตาม ที่พรรค และแกนนำพรรคกำหนด รวมถึงการให้ข้อมูลกับประชาชน ในเรื่องนโยบายพรรค ผลงานของพรรค ผลงานของ ส.ส. ที่ผ่านมา และสิ่งที่จะทำต่อไป

นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงรูปแบบการเลือกตั้งทั่วไปในแต่ละครั้งด้วย หากเป็นการเลือกตั้งแบบเขตจังหวัด จะหาเสียงได้ยาก คือต้องหาเสียงทั้งจังหวัด เน้นการหาเสียงทั่วไป ในเขตอำเภอบ้านค่าย จะเป็นเขตพื้นที่ของตนเองอยู่แล้วไม่มีปัญหาในการหาเสียง แต่ในพื้นที่ที่ไกล เช่น อำเภอแกลง จะต้องมุ่งเน้นจุดที่มีประชากรมากๆ ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเบอร์เดียว จะดูแลประชาชนได้ดีกว่า สามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย เช่น ในวันที่ 6 มกราคม 2544 เป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเบอร์เดียว จะเข้าถึงประชาชนได้ง่าย และในปีนั้นก็ได้รับการเลือกตั้งเป็นส.ส.ระยองเขต 3 ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา และอำเภอบ้านฉาง

ในช่วงที่มีงบประมาณสำหรับ ส.ส. ที่เรียกกันว่า “งบ ส.ส.” มีงบประมาณสนับสนุน 20 ถึง 30 ล้านบาท (ประมาณปี พ.ศ. 2538) เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละจังหวัดสามารถนำงบ ส.ส.มาใช้แก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของชาวบ้านได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ต่อมา

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในช่วงรัฐธรรมนูญพ.ศ. 2540 ไม่มีงบประมาณของ ส.ส. ต้องใช้งบประมาณจากส่วนราชการ หรือหากได้เป็นพรรครัฐบาลก็ได้ใช้บารมีพรรคมาช่วยด้านงบประมาณในการเข้าถึงประชาชนในจังหวัดระยอง

ตลอดระยะเวลา 10 ปี ของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ต้องไปทุกงาน เช่น งานมงคลสมรส งานอุปสมบท งานฌาปนกิจศพ มีความจำเป็นมาก เพราะเจ้าภาพต้องการให้ผู้ใหญ่ไปเป็นเกียรติ เป็นประธานในพิธี ดังนั้นการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเหนื่อยมาก ต้องรักงาน รักอาชีพการเมือง และเสียสละ เข้าใจประชาชน กรณีเป็นประธานในงานต่างๆ โดยเฉพาะผู้นำ ที่ช่วยเหลือสังคม ได้แก่ พระ ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการตอบแทนจากสังคม เพราะท่านเหล่านี้เป็นผู้ช่วยเหลือสังคมมาตลอด

นายปิยะ ปิตุเตชะ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรกในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 (2 ก.ค. 2538) และสมัยที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 (17 พ.ย. 2539) สังกัดพรรคชาติพัฒนา เนื่องจากกำนันสาคร ปิตุเตชะ ได้ปรึกษากับพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จึงได้เป็น ส.ส. สังกัดพรรคชาติพัฒนา 2 สมัยต่อเนื่อง ต่อมาสมัยที่ 3 ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 (6 ม.ค. 2544) ได้สังกัดพรรคชาติไทย ของ ฯพณฯ นายบรรหาร ศิลปอาชา สมัยที่นายปิยะ ปิตุเตชะ เป็น ส.ส.ระยอง ได้อยู่กลุ่ม 16 ร่วมกับนายเนวิน ชิดชอบ และในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ได้ดำรง

ตำแหน่งที่สำคัญๆ อาทิ กรรมการสิ่งแวดล้อมสภาผู้แทนราษฎร กรรมการอุตสาหกรรมสภาผู้แทนราษฎร กรรมการเศรษฐกิจสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมการกีฬา สภาผู้แทนราษฎร ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการ ฯ สมัยท่านสุชีพ ชาญสวัสดิ์ เป็นต้น

ปัจจุบันนายปิยะ ปิตุเตชะ สนใจการเมืองระดับท้องถิ่นอีกครั้ง ได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง (อบจ.ระยอง) ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) และยังคงมุ่งมั่นทำงานให้กับพี่น้องชาวระยองในระดับท้องถิ่นเป็นหลัก ด้วยการดำรงตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองสมัยที่ 2 โดยมีความเห็นว่าการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ถ้าสมบูรณ์ประเทศจะเจริญมากกว่านี้ ให้ท้องถิ่นบริหารงานเอง งบประมาณไม่ต้องผ่านกรม กองต่างๆ การเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง มีงบประมาณในการบริหารงาน ใช้การบริหารงาน โดยการคุมนโยบายเป็นหลัก เน้นเป้าหมายความสำเร็จ การทำงานสามารถช่วยเหลือประชาชนได้ดีกว่า และช่วยเหลือประชาชนได้มาก

นายสาธิต ปิตุเตชะ

เกิดวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2510 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านหลักสูตรการอบรม บยส. รุ่น 7 - ผ่านหลักสูตรการอบรมผู้บริหารพรรคการเมือง พ.ศ. 2547 สถาบันพระปกเกล้า สมรสกับนางปิ นพเกตุ ปิตุเตชะ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายสาธิต ปิตุเตชะ เริ่มต้นบทบาททางการเมือง โดยเข้าร่วมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปี พ.ศ. 2535 ในการต่อต้านเผด็จการทหารในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยอยู่ร่วมในเหตุการณ์ในโรงแรมรัตนโกสินทร์ในวันที่เผด็จการทหารใช้กำลังเข้าทำการจับกุมทำร้ายประชาชนผู้บริสุทธิ์ หลายคนเสียชีวิต บาดเจ็บ และเป็นหนึ่งในหลายคนที่ถูกกำลังทหาร ซึ่งถูกกล่อมเกลามาโดยผู้บังคับบัญชาให้มีความเกลียดชัง ผู้ร่วมเดินขบวนต่อต้านเผด็จการ ทำร้ายอย่างทารุณในคืนนั้น จึงเกิดความมุ่งมั่นเข้าสู่ถนนทางการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองครั้งแรกในปี พ.ศ. 2535 ที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยนายสาธิต ปิตุเตชะ เป็นน้องชายของนายปิยะ ปิตุเตชะ ที่มีพื้นฐานทางการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ซึ่งมีคะแนนเสียงส่วนใหญ่อยู่ที่เขตอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง แต่นายสาธิต ปิตุเตชะ มีแนวความคิดทางการเมืองว่า การเมืองจำเป็นที่ต้องต่อสู้ด้วยตนเอง จึงจะยั่งยืนและมั่นคง จึงได้ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ทั้งที่ยังไม่มีฐานคะแนนเสียงเป็นของตนเองเลย โดยใช้วิธีการเดินเคาะประตูหาเสียงตามบ้านของประชาชนอย่างจริงจัง ผลการเลือกตั้งครั้งแรก ไม่ได้รับเลือกตั้ง โดยแพ้คู่แข่งไม่มากนัก หลังจากแพ้การเลือกตั้งแล้ว ก็ไม่ได้ย่อท้อ ทำงานการเมืองต่อมาอย่างสม่ำเสมอ ถึงแม้ไม่มีตำแหน่งทางการเมืองก็ตาม ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองอีกครั้งปี พ.ศ. 2538 ครั้งนี้ได้รับเลือกตั้งเป็นอันดับที่ 3 ของจำนวนสมาชิกสภาจังหวัดระยอง 9 คน และได้รับตำแหน่งรองประธานองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดระยอง โดยเป็นผู้ที่มีอายุน้อยที่สุดในสภาจังหวัดระยองในขณะนั้น อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ

ต่อมาได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 20 (6 ม.ค. 2544) ในนามของพรรคประชาธิปัตย์ ต่อสู้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 4 สมัยในนามของพรรคไทยรักไทย ซึ่งในสายตาของเซียนทางการเมืองมองว่ายังห่างชั้น เพราะฐานทางการเงินและบารมีทางการเมือง แต่ด้วยความที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดการเลือกตั้งแบบใหม่ เป็นการแบ่งเขตแบบ “one man one vote” และให้กรรมการเลือกตั้งคุมการเลือกตั้ง จึงเป็นปัจจัยที่เป็นประโยชน์ ทำให้การซื้อเสียงกระทำอย่างลำบากมากขึ้น จึงทำให้ชนะการเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างพลิกความคาดหมายโดยทิ้งคู่แข่งกว่า 10,000 คะแนน

การลงพื้นที่สนามเลือกตั้งในกรณีแบ่งเขตเรียงเบอร์ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23 (23 ธ.ค. 2550) ครอบคลุมพื้นที่ใหญ่ ได้แก่อำเภอเมือง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา ค่าใช้จ่ายมาก งานมากพบกับคนมากกว่า แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ คือ การซื้อเสียงเป็นไปได้ยาก แต่ถ้าเป็นแบบแบ่งเขตเบอร์เดียว การใช้ทุนน้อยงานเบาลง แต่มีปัญหว่าหากคู่แข่งมีเงินมาก โอกาสจะชนะเป็นไปได้ยาก

นายสาธิต ปิตุเตชะ ได้กล่าวถึง แนวทาง และวิธีการหาเสียงโดยเข้าถึงชาวบ้านมากที่สุด ใช้ระบบโดยตรงไม่ผ่านหัวคะแนน มีหลักคิดทำให้ความจริงใจ ให้ความรู้ กล่าวอธิบายในสิ่งที่ประชาชนคิดว่า เป็นเรื่องธรรมดา เช่น การร้องขอให้เป็น

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ประธานทอดผ้าป่า จัดหาเจ้าภาพที่ต้องใช้เงินเป็นแสน แต่การเป็นผู้แทนราษฎรไม่ใช่หมายความว่าต้องเป็นประธานทุกครั้ง อาจเป็นผู้ร่วมทำบุญกับชาวบ้านได้ ดังนั้นการเข้าร่วมงานบุญงานศพ หากเป็นประธานในพิธีจะช่วยเหลืองาน 1,000 บาท และหากแจ้งว่าขอร่วมทำบุญด้วยจะใส่ซองตามปกติเหมือนบุคคลทั่วไป คือ ซองงานต่างๆ ซองละ 500 บาท หากเป็นงานศพจะไปร่วมงาน 1 ครั้ง ต่อการสวดศพปกติ 7 วัน และงานประจำหมู่บ้านอื่นๆ เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยอย่างสม่ำเสมอในการหาเสียงจะใช้เวลาและบริหารจัดการเวลา 80 % ของชีวิตประจำวันเพื่ออยู่ในพื้นที่ ร่วมกิจกรรม และสัมผัสกับประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะประชาชนที่เดือดร้อน

ในการปราศรัยย่อ ย จะไปตามตลาดนัดที่เป็นจุดรวมของคนโดยที่ไม่ได้นัดหมาย การปราศรัยย่อจะดูอารมณ์ประชาชนได้ง่ายกว่า หลักการพูดปราศรัย คือ พูดเรื่องการเมืองที่เป็นเรื่องใกล้ตัวมากที่สุด พูดถึงพรรคการเมืองที่สังกัด นโยบายพรรค ประวัติตัวเองให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาต่างๆ และต้องพูดในสิ่งที่ประชาชนรู้ด้วย สำหรับการปราศรัยใหญ่จะร่วมกับพรรคที่สังกัด ไม่ค่อยพึ่งผู้นำที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะค่าใช้จ่ายสูงจะดำเนินการโดยตรงกับชาวบ้านเอง

จุดเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ส่วนตัว คือ การจดจำคนได้แม่นยำ ใช้วิธีทักทายอย่างเป็นกันเอง เพราะจะจำได้ว่าท่านเหล่านั้นเป็นใครอยู่ที่ไหน ทำให้ประชาชนรู้สึกประทับใจเป็นอย่างมาก อาศัยความเป็นกันเองใกล้ชิด ง่ายๆ จริงใจ รู้ถึง

ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ช่วยงานสังคมเดินเข้าไปหาประชาชนเข้าไปถึงในครัว ไม่ได้นั่งเป็นประธานเฉยๆ เพียงอย่างเดียว แต่จะคุยโดยรอบๆ กับประชาชนที่มาร่วมงานด้วย และจุดเด่นอีกประการคือจะรับโทรศัพท์ทุกสายที่โทรเข้ามา หากไม่ได้รับในขณะนั้นด้วยติดภารกิจต่างๆ จะโทรกลับทันทีที่สามารถติดต่อกลับได้ เป็นการสร้างความอบอุ่นใจต่อผู้ติดต่อด้วยทุกครั้ง

นอกจากนี้เวลาที่ประชาชนมีเรื่องเดือดร้อนมาพบจะช่วยแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง โดยพื้นฐานมีอาชีพเป็นทนายความ มีสำนักงานทนายความเป็นของตัวเอง จะใช้วิธีการถาม ติดตาม ปัญหาอย่างใกล้ชิด จนกระทั่งประชาชนที่ติดต่อด้วยรับรู้ว่ามี ความตั้งใจ ช่วยจริง ถึงแม้ว่าบางครั้งจะไม่ประสบความสำเร็จก็ตาม จุดเน้นคือ ต้องให้ประชาชนรู้สึกประทับใจ ให้ได้ใจประชาชน เช่น การปล่อยตัวชั่วคราวจะไปศาลเขียนคำร้องขอประกันตัวให้กับชาวบ้านที่เดือดร้อน ตามเรื่องให้ถึง 5 หุ่ ม ตี 1 เป็นต้น

นายสาธิต ปิตุเตชะ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง 3 สมัย (6 ม.ค. 2544/23 ธ.ค. 2550 และ 3 ก.ค. 2554) ดำรงตำแหน่งเลขาธิการกรรมาธิการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน รองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ กรรมาธิการวิสามัญพิจารณางบประมาณปี 2547 กรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ ประธานอนุกรรมาธิการสินค้าเกษตร สภาผู้แทนราษฎร รองประธานกรรมาธิการการพาณิชย์ ประธานกรรมาธิการวิสามัญร่างกฎหมาย พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ และ

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พ.ร.บ.เงินเดือน ประธานกรรมการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดระยอง เป็นประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมประจำจังหวัดระยอง ประธานชมรมรามคำแหงจังหวัดระยอง ประธานชมรมยิงปืนจังหวัดระยอง อุปนายกสมาคมกีฬาจังหวัดระยอง

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

อยากให้เห็นการเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรม พัฒนาบ้านเมืองในทิศทางที่ดี อยากฝากถึงทุกคนให้ช่วยกันในเรื่องการเมือง นักการเมืองไม่ซื้อเสียงประชาชนติดตามการเมืองและไปใช้สิทธิโดยไม่มีเรื่องผลประโยชน์ตอบแทน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามัคคีกันจะทำงานได้มาก

ร้อยตรีเกษรา การุญ

เกิดวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2518 จบการศึกษาปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต และนิติศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เรียนหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 9 (ปปร.9) สถาบันพระปกเกล้า

ร้อยตรีเกษรา การุญ เป็นบุตรชายคนโตของนายเสริมศักดิ์ การุญ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 9 สมัยต่อเนื่อง จึงเป็นฐานทางการเมืองที่สำคัญในการผลักดันให้สนใจการเมือง แนวทางและวิธีการหาเสียงส่วนใหญ่ใช้วิธีการประสานงานความต้องการของผู้นำท้องถิ่น แก้ปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน ประสานกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทาง

สังคม เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ กลุ่มนักเรียนที่ขาดแคลนทุน
การศึกษา

ร้อยตรีฤทธีภา การุญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดระยอง 2 สมัย ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 - 22
(6 ก.พ. 2548 และ 2 เม.ย. 2549) ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือเป็น ส.ส.ประจำ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ
สภาผู้แทนราษฎร และกรรมการองค์การสวนพฤกษศาสตร์
ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) ช่วยกิจการภายในพระคฤมิใจไทย และ
มีประสบการณ์ไปดงานในต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศ
สาธารณรัฐประชาชนจีน ศึกษาดูงานกับคณะกรรมาธิการ
พัฒนาเศรษฐกิจสภาผู้แทนราษฎร ประเทศอังกฤษ ศึกษาดูงาน
กับสถาบันพระปกเกล้า

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

สร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนสนใจบทบาทของตนเอง
เพื่อสร้างเป็นพลังสำคัญของประชาธิปไตย

นายธรา ปิตุเตชะ

เกิดวันที่ 15 สิงหาคม 2504 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี มีบุตร ธิดา 3 คน คือนายศุภชัย ปิตุเตชะ
นายฉัตรชัย ปิตุเตชะ และเด็กหญิงธรรธิดา ปิตุเตชะ ตาม
ลำดับ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายธรรมา ปิตุเตชะ ประกอบธุรกิจส่วนตัว ธุรกิจก่อสร้าง และเกษตรกร ไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนระดับท้องถิ่น แต่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองแทน นายปิยะ ปิตุเตชะ ที่ได้ก้าวออกจากเวทีการเมืองระดับชาติ โดยนายธรรมา ปิตุเตชะเป็นลูกพี่ลูกน้องกับนายปิยะ ปิตุเตชะ (ญาติทางฝ่ายมารดา) ทำงานด้านธุรกิจร่วมกับนายปิยะ ปิตุเตชะมาโดยตลอด และช่วยดูแลเรื่องฐานคะแนนเสียงในบางอำเภอ ด้วยวิธีการเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้นำท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประกอบกับพื้นฐานอาชีพธุรกิจส่วนตัวที่ต้องใกล้ชิดกับชาวบ้าน คือการประกอบสัมปทานทรายกับภาครัฐ ทำธุรกิจก่อสร้าง ทั้งนี้ลักษณะการขอสัมปทานทรายต้องสัมผัสกับชาวบ้านโดยตรงต้องผ่านการทำประชาคมหมู่บ้าน และชาวบ้านต้องยินยอมหลักของการขุดทรายในแม่น้ำ ซึ่งเป็นที่ราบต่ำเป็นที่รวมของทรายและดิน ต้องใช้เครื่องมือ คือรถแม็คโครสีบลู นำมาตักดินและทรายขึ้นจากแม่น้ำ และนำมาคัดแยกทรายออกจากดิน

ดังนั้น การดำเนินธุรกิจเช่นนี้ต้องชี้แจงกับชาวบ้านว่าการมีรถแม็คโครสีบลูเข้ามายังหมู่บ้าน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน แต่เป็นการสร้างงานให้ชาวบ้านให้ประโยชน์กับชาวบ้าน จะไม่ทำให้สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านเสียหาย แต่หากชาวบ้านมีความเดือดร้อน ทางบริษัทฯ จะช่วยเหลือเต็มที่ การทำงานลักษณะเช่นนี้ จึงสอดคล้องกับแนวทางการทำงานการเมืองที่ต้องใกล้ชิดกับชาวบ้าน จึงเป็นผลให้นายปิยะ ปิตุเตชะ ดึงมาช่วยงานทางการเมือง และในที่สุดได้มาเป็นผู้สืบทอดทางการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในเวลาต่อมา นายธรา ปิตุเตชะ มีแนวทาง และวิธีการหาเสียง โดยเริ่มต้นจากการนำแนวทางนโยบายพรรคไปประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบ สมัยอยู่พรรคไทยรักไทย มีนโยบาย 30 บาท ใช้เงินนโยบายกองทุนหมู่บ้านทำประชาสัมพันธ์ โดยการหาเสียงจะไม่เคยถูกร้องเรียนเรื่องการซื้อเสียง เนื่องจากเข้าหาทุกภาคส่วน มีความผูกพันกับผู้ใหญ่นบ้าน กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด โดยรวมถึงกลุ่มพี่น้องเครือข่ายด้วยการใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนโดยมีพื้นฐานทางอาชีพที่ต้องสัมพันธ์กับผู้นำท้องถิ่นต่างๆ สามารถนำมาปรับใช้ได้เป็นอย่างดี และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักรการเมืองรุ่นใหม่

แนวทางการหาเสียงที่สำคัญอีกประการ คือ หากประชาชนต้องการให้ช่วยเหลืออะไรที่มีความครอบคลุมกับการช่วยเหลือประชาชนหมู่บ้าน ต้องเป็นตัวกลางแทรกกระหว่างประชาชน กับภาครัฐในการรับเรื่องร้องทุกข์ เช่น เรื่องถนน ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น

นอกจากนี้ นายธรา ปิตุเตชะ ยังได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเขตการเลือกตั้งว่า กฎหมายเลือกตั้งที่เป็นแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์มีพื้นที่กว้าง ในจังหวัดระยองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 4 คน แบ่ง 26 เขต ในพื้นที่อำเภอบ้านค่าย เป็นอำเภอที่เติบโตมาจึงไม่มีปัญหาในการปราศรัยหาเสียง จะแจ้งให้พี่น้องประชาชนเลือกตนเอง และนายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ด้วย เพราะมีหน้าตาคล้ายคลึงกัน แต่ในพื้นที่ห่างออกไป คือ อำเภอแกลงจะมอบให้นายแพทย์บัญญัติ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เจตนจันทร์ เป็นผู้หาเสียงแทน และให้พี่น้องประชาชนเลือก นายธรา ปิตุเตชะ ด้วย การปราศรัยหาเสียงต้องมีการบอกกล่าว พ่อแม่พี่น้อง มีความซื่อสัตย์ ระหว่างเพื่อนที่หาเสียงด้วยกัน การหาเสียงร่วมกัน เป็นการช่วยกันระหว่างเพื่อน การเข้าถึง ประชาชนโดยเน้นการไปหาประชาชนตามกลุ่มหมู่บ้าน งานบุญ งานศพ งานพิธีกรรม งานกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน เช่น เทศกาลสงกรานต์ งานแข่งขันกีฬา ไปพบปะชาวบ้านเป็น ตัวแทนประชาชน ได้รับความเดือดร้อนของประชาชนมาบอก ภาครัฐ นำข่าวสารภาครัฐไปแจ้งบอกชาวบ้าน โดยเฉพาะ นโยบายที่สำคัญๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเข้าหา ชาวบ้านที่ดีที่สุด คือวันประชุมผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้าน นำข้อมูลไปบอกต่อกับชาวบ้านในวันประชุมของหมู่บ้าน การดูแลพื้นที่กว้างจะใช้วิธีไปอำเภอบ้านค่ายคุยกับอำเภอลวกแดง และไปอำเภอวังจันทร์คุยกับอำเภอลือชะเมา

นายธรา ปิตุเตชะ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง 4 สมัย (6 ก.พ. 2548/2 เม.ย. 2549/23 ธ.ค. 2550 และ 3 ก.ค. 2554) ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในขณะที่เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ วิสามัญ (เฉพาะเรื่อง) กรรมการ ิการ บประมาณ ปีพ.ศ. 2548 – ปีพ.ศ. 2552 กรรมการวิสามัญ ประจำสภากรรมการอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

การแบ่งหน้าที่ และเวลาของตนเองให้ถูกต้อง หน้าที่ของ สมาชิกผู้แทนราษฎรต้องประชุม (ไม่เคยขาดประชุม) พิจารณา กฎหมายของประชาชน การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มีภาระด้านอาชีพ ครอบครัว และพี่น้องประชาชน ควรใช้เวลา
แบบแบ่งปันและจัดสรรเวลา

นายปราโมทย์ วีระพันธ์

เกิดวันที่ 24 พฤศจิกายน 2505 จบการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัย
รามคำแหง เริ่มเข้าสู่แวดวงการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง โดยเป็น
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลมาบตาพุด นายกเทศมนตรีตำบล
มาบตาพุด และนายกเทศมนตรีเมืองมาบตาพุด (จากการ
เลือกตั้งโดยตรง) ฐานเสียงของนายปราโมทย์ วีระพันธ์มาจาก
บิดา คือนายปรีชา วีระพันธ์ มีอาชีพเกษตรกร ต่อมาได้ทำธุรกิจ
ปั้มน้ำมัน ซ้่อขายที่ดินสมัยที่เริ่มโครงการนิคมอุตสาหกรรม
มาบตาพุด ส่งผลให้มีฐานะ ทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้น
ตามลำดับ เหตุการณ์ที่ส่งผลให้บิดา (นายปรีชา วีระพันธ์)
เป็นที่รู้จักของชาวบ้าน คือการเป็นแกนนำเรียกร้องสิทธิการ
เวนคืนที่ดินให้ได้ราคาอย่างเป็นธรรมกับชาวบ้าน และประเด็น
ที่คลังจังหวัดจ่ายค่าทดแทนพืชไร่ไ้่น้อย นายปรีชา วีระพันธ์
ได้เจรจาต่อรองเป็นผลสำเร็จชาวบ้านได้ทั้งราคาที่ดิน และ
ค่าทดแทนพืชไร่ จากเหตุการณ์นี้ จึงเป็นฐานเสียงที่สำคัญ
ให้ชาวบ้านรู้จักนายปรีชา วีระพันธ์ และต่อมาได้สนับสนุนให้
บุตรชายนายปราโมทย์ วีระพันธ์ เข้าสู่เวทีการเมืองระดับ
ท้องถิ่น ดังนั้น การหาเสียงในพื้นที่อาศัยชื่อเสียงของบิดา คือ
นายปรีชา วีระพันธ์ ในช่วงที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายก-
เทศมนตรีเมืองมาบตาพุด เนื่องจากประชาชนรู้จักบิดา และ
ต้องการรู้จักลูกชายด้วยฐานเสียงจึงมาจากเพื่อนของบิดาที่เป็น
หุ้นส่วนทางการค้า คหบดีในตำบลมาบตาพุด

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สำหรับแนวทาง และวิธีการหาเสียง นายปราโมทย์ วีระพันธ์ ใช้นโยบายที่สัมผัสได้ เข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ประชาชนในพื้นที่เดือดร้อน เช่น กรณีที่นายปราโมทย์ วีระพันธ์ ได้รับแจ้งจากประชาชนเรื่องน้ำท่วมถนนการเดินทางลำบาก และได้ผ่านเส้นทางในช่วงเวลานั้น จึงได้ประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มอาสาสมัครเข้ามาช่วยเหลือประชาชน และได้อยู่คอยอำนวยความสะดวกด้วย ดังนั้น การให้ประชาชนได้เห็นผู้แทนราษฎรของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ แนวทางการหาเสียงต้องไปทุกวันเป็นเวลา กว่า 2 เดือน ก่อนการเลือกตั้ง เมื่อเข้าไปพบประชาชนในพื้นที่ และพรรคที่สังกัดจะทำโพลล์ติดตามสถานการณ์ สอบถามประชาชนทันที ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นค่าใช้จ่ายส่วนกลางของพรรคที่สังกัด โดยโพลล์ที่ได้แสดงผลจะให้ความหมายว่า จุดพื้นที่สีแดงเป็นเขตอันตรายต้องเข้าไปพบปะกับประชาชนบ่อยๆ และทำความเข้าใจกับประชาชนเพิ่มมากขึ้น ถ้าผลโพลล์เป็นจุดพื้นที่สีเขียว แสดงว่าคะแนนดีได้ 80% ขึ้นไป และในวันเลือกตั้งจะมีผลโพลล์ก่อนผลการเลือกตั้งจริง ซึ่งผลการทำโพลล์จะใกล้เคียงกับผลการเลือกตั้งจริงเป็นอย่างมาก

แนวทางการปราศรัยใหญ่ใช้นโยบายพรรค ขึ้นปราศรัยหาเสียงกับผู้นำท้องถิ่น และประชาชน หัวหน้าพรรคมาช่วย ส่วนใหญ่จะปราศรัยไปในที่ที่มีคนจำนวนมากๆ เช่น ที่สวนศรีเมือง ในตัวเมืองจังหวัดระยอง บริเวณห้างแหลมทอง การปราศรัยใหญ่จะมีคนไปฟัง 3 - 4 หมื่นคน

การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องนำปัญหาของพื้นที่ หรือสิ่งที่ประชาชนร้องขอไปแก้ไขปัญหา เช่น ในช่วงราคาสับปะรดตกต่ำคือกิโลกรัมละ 3 บาทกว่า ต้องเสนอให้มีการแก้ไขปัญหาด่วน หรือในการบริหารท้องถิ่นใช้งบประมาณในเรื่องการเกษตร แหล่งน้ำ จัดทำประปาผิวดินให้ชาวบ้านเป็นต้น การเข้าถึงชาวบ้านอีกประการคือ การไปงานพิธีต่างๆ สิ่งสำคัญ คือ บนเวทีในงานพิธีต่างๆ การกล่าวให้โอวาทโดยนายปราโมทย์ วีระพันธ์ ฐานะประธาน จะไม่กล่าวยาว แต่จะลงมาพูดคุยเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของพรรคกับผู้นำท้องถิ่น และประชาชนที่มาร่วมงาน

นายปราโมทย์ วีระพันธ์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัย ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 - 22 (6 ก.พ. 2548 และ 2 เม.ย. 2549) ในขณะที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง คือที่ปรึกษาผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กรรมการการยาเสพติดผู้แทนราษฎร กรรมการสิ่งแวดล้อมสภาผู้แทนราษฎร และได้มีโอกาสไปดูงานโรงงานไฟฟ้าที่จังหวัดราชบุรีพบว่าที่โรงงานไฟฟ้าจังหวัดราชบุรีได้ให้สิ่งต่างๆ กับท้องถิ่นมากมาย นายปราโมทย์ วีระพันธ์ จึงได้นำมาเสนอที่ตำบลมาบตาพุด ดังนั้น ชุมชนบริเวณรอบโรงไฟฟ้ามาบตาพุดจำนวน 35 ชุมชน จึงได้งบประมาณสนับสนุนชุมชนละ 7 ล้านบาทต่อปี รวมมูลค่ากว่า 200 ล้านบาทต่อปี ครอบคลุมตำบลมาบตาพุด นิคมพัฒนา และตำบลมาบตาพุด โดยส่วนใหญ่ชุมชนจะนำไปจัดสรรเรื่องถึงน้ำ รถจักรยาน ยาสามัญประจำบ้าน เป็นต้น

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

อยากให้ทุกคนปรองดอง เติบโตจนสถาบันมีความเป็นประชาธิปไตย จันทามติคือประชาชน หากประชาชนเลือกพรรคการเมืองใดด้วยเสียงข้างมาก ให้พรรคการเมืองนั้นจัดตั้งรัฐบาลต่อไป

นายวิชัย ล้ำสุทธิ

เกิดวันที่ 23 กรกฎาคม 2510 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระดับปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สโมสรกับนางอรนุช ล้ำสุทธิ มีบุตร ธิดา 3 คน คือเด็กหญิงจิตปฎิมา เด็กหญิงแวนด้า และเด็กชายติวเตอร์ ล้ำสุทธิ

นายวิชัย ล้ำสุทธิ เติบโตมาจากครอบครัว ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านค่าย เริ่มจากรุ่นคุณปู่ บิดา และพี่ชาย เป็นผู้นำท้องถิ่น โดย คุณปู่คือผู้ใหญ่เกิด ล้ำสุทธิ บิดาคือผู้ใหญ่ฉลอม ล้ำสุทธิ และพี่ชาย (ลูกพี่ลูกน้อง) คือ กำนันสานิต ล้ำสุทธิ นอกจากนี้ทางครอบครัวดำเนินธุรกิจก่อสร้างทำสวนยางพารา จึงมีเครือข่ายจากฐานการทำธุรกิจด้วยสำหรับนายวิชัย ล้ำสุทธิ ได้เริ่มเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองโดยการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองครั้งแรกในปี พ.ศ. 2543 ก่อนที่จะเข้าสู่การเมือง ที่เขตอำเภอบ้านค่าย สมัยนั้นมีตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดระยอง เขตอำเภอบ้านค่ายอยู่ 5 ตำแหน่ง มีผู้ลงสมัคร รับเลือกตั้ง 5 คนพอดี แต่ใกล้วันสมัครได้มีการแบ่งเขตพื้นที่ใหม่คืออำเภอ บ้านค่าย

แยกมาเป็นกิ่งอำเภอนิคมน้พัฒนา ดังนั้นอำเภอบ้านค่าย จึงมีสมาชิกสภาจังหวัดระยอง 3 คน และกิ่งอำเภอนิคมน้พัฒนา มีสมาชิกสภาจังหวัดระยอง 2 คน

ด้วยเหตุการณ้ดังกล่าวจึงมีผลให้ นายวิชัย ล้สุทธิ เดิมลงรับเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านค่าย ที่เป็นพื้นที่บ้านเกิดของตนเองในตอนแรก ต้องถูกตัดมาลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตกิ่งอำเภอนิคมน้พัฒนา แต่อย่างไรก็ตาม ผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่าได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองคนแรกของอำเภอนิคมน้พัฒนาที่ได้คะแนนเสียงอันดับ 1 ด้วยคะแนนเสียง 7,000 กว่าคะแนน เมื่อปี พ.ศ. 2543 โดยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองสมัยแรกในชีวิตการเมืองของนายวิชัย ล้สุทธิ ต่อมาปี พ.ศ. 2547 กิ่งอำเภอนิคมน้พัฒนาได้มีการแยก เขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดระยองจากเขตละ 2 คน เหลือเขตละ 1 คน และใช้ระบบแบบเขตเดียวเบอร์เดียว (one man one vote) ผลปรากฏว่า นายวิชัย ล้สุทธิ ได้คะแนนเสียงสูงถึง 3,700 กว่าคะแนน เป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยองสมัยที่ 2 ต่อเนื่อง ในเวลาต่อมา นายสาธิต ปิตุเตชะ ดิดต่อให้ไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 เป็นการเลือกตั้งแบบเขตใหญ่ เขตละ 2 คน และได้รับเลือกเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยแรกด้วยคะแนนเสียง 71,000 คะแนนเป็นอันดับที่ 2 และเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 24 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 เป็นการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว (one man one vote) ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยที่ 2 จนถึงปัจจุบัน

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สำหรับแนวทาง และวิธีการหาเสียง นายวิชัย ล้ำสุทธิ เปรียบการเลือกตั้งทุกชนิดว่าเป็นศูนย์อำนาจการเลือกตั้ง มี 5 ส่วน คือ **ส่วนที่ 1** เรียกว่าผู้อำนาจการเลือกตั้ง เปรียบเสมือนการเป็นผู้ตั้งธง 1 ท่อน กำหนดจัด วัน เวลา สถานที่ (คิวนัด) ให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง มีหน้าที่ทำตามที่ผู้อำนาจการเลือกตั้งกำหนดไว้ ดังนั้นในการหาเสียง ผู้สมัครจะหาเสียงตามที่กำหนดไว้เท่านั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะไม่รับโทรศัพท์โดยเด็ดขาดให้ศูนย์อำนาจการเลือกตั้ง รับโทรศัพท์เท่านั้นและส่งการมายังผู้สมัครรับเลือกตั้ง **ส่วนที่ 2** คือรองผู้อำนาจการเลือกตั้ง จะทำหน้าที่แจ้งผู้อำนาจการเลือกตั้งทุกเรื่องในการจัดการเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้อำนาจการเลือกตั้งตัดสินใจ **ส่วนที่ 3** คณะกรรมการทำงานที่ทำการเลือกตั้ง ทำหน้าที่เป็นแผนกติดตั้งป้ายโฆษณาการเลือกตั้ง จัดการแก้ไขปัญหาในการหาเสียง จัดรถแห่ จัดสถานที่ปราศรัย จัดหาแกนนำในการช่วยหาเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาคนที่มีคุณภาพในชุมชน เชื่อมโยงกันทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน **ส่วนที่ 4** คือคณะกรรมการติดตามประเมินผล โดยทีมติดตามประเมินผลจะตามไปแทรกในพื้นที่ที่มีการเดินหาเสียงตั้งแต่เช้า เพื่อติดตามสถานการณ์และช่วงบ่ายจะประเมินสถานการณ์ กระแสความนิยมส โดยมีการประเมินถามชาวบ้าน ร้านค้า ดูแลเรื่องป้ายลัม หัก หรือการถูกลักขโมยป้าย เป็นต้น **ส่วนที่ 5** คณะกรรมการหวัคะแนน จะทำหน้าที่วิเคราะห์เฉพาะกลุ่มของพื้นที่ตลอดเวลาหาเสียงว่าคะแนนเสียงมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่จะต้องแก้ไขอย่างไร

นอกจากนี้ช่วงที่มีความสำคัญอีกช่วงคือ ช่วงการนับ

คะแนนเสียง มีการจัดตั้งคณะกรรมการประจำหน่วย มีคนอยู่ที่หน่วย หน่วยละ 1 คน คอยติดตามการนับคะแนนต้องมี ความซื่อตรง ไม่มีการโกงการเลือกตั้ง กรรมการหน่วยที่ได้รับมอบหมายต้องมีหน้าที่คอยตรวจสอบรักษาผลประโยชน์ และหากมีปัญหาทุกคนต้องแจ้งเข้าหาผู้อำนวยการการเลือกตั้งทันที มีการวางระบบโทรศัพท์ 16 คู่สาย มีแกนนำ 4 - 5 ท่าน ทำหน้าที่สำรวจ และมีผู้ช่วยพรรคอีก 4 - 5 ท่านสนับสนุน

นายวิชัย ล้ำสุทธิ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่จังหวัด ระยอง จะกำหนดภาระหน้าที่ในการเยี่ยมเยียนประชาชน คือสัปดาห์หนึ่ง อยู่จังหวัดระยอง เพื่อลงพื้นที่ในช่วงเย็นและกลางคืน วันศุกร์ ช่วงเช้าอยู่ที่สำนักงานเพื่อรับเรื่องร้องเรียนของประชาชน

ช่วงบ่ายจะลงพื้นที่ และวันเสาร์ วันอาทิตย์ต้องไปตามงานต่างๆ ที่ประชาชนในพื้นที่เชิญ เช่น งานศพ งานอุปสมบท งานมงคลสมรส งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้ในช่วงหน้าเทศกาลจำเป็นต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ จำนวนมาก เช่น ในช่วงวันสงกรานต์ต้องเข้าร่วมงานถึง 72 งานเป็นอย่างต่ำ เพราะชุมชนจัดงานทุกชุมชน และในหนึ่งวันสามารถเข้าร่วมได้สูงสุด 21 งาน โดยมีตารางเวลาหลัก คือ ช่วงเช้า 6 - 8 โมงเช้า ได้เข้าร่วม 4 - 5 งานส่วนมากเป็นงานมงคลงานแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น และช่วง 10 - 11 โมงได้เข้าร่วมอีก 4 - 5 งาน ตอนช่วงเย็นปลงศพ 3 - 4 งาน ช่วงกลางคืน เป็นประธาน 2 - 3 งาน เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด เป็นต้น

นักรการเมืองกับจังหวัดระยอง

นายวิชัย ลำสุทธิ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัย (23 ธ.ค. 2550 และ 3 ก.ค. 2554) ดำรงตำแหน่งที่สำคัญคือ โฆษกกรรมการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, โฆษกกรรมการทหาร และคณะกรรมการประสานงาน สภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) เนื่องจากมีหน้าที่เป็นวิปรัฐบาล มาถึงรัฐสภา 7 โมงเช้า จัดลำดับช่วงเวลาประชุมทำกำหนดการประชุม โดยมีตารางการปฏิบัติหน้าที่ คือ วันจันทร์ประชุมวิปรัฐบาลที่ทำเนียบรัฐบาล เพื่อนำเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี เพราะเรื่องกฎหมายที่ต้องเข้าคณะรัฐมนตรีต้องผ่านวิปรัฐบาลก่อน เพื่อตรวจร่างก่อนประชุมคณะรัฐมนตรีในวันอังคาร สำหรับวันพุธตรวจร่างกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติต่างๆ ก่อนเข้าประชุมสภาผู้แทนราษฎร บ่ายประชุมคณะกรรมการสามัญ วันพฤหัสบดี จะเป็นการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามปกติ และประชุมอนุกรรมการสามัญ ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

การเมืองอยู่กับชีวิตประจำวัน ดังนั้น ประเทศไทย ผู้ที่บริหารประเทศ คือนักการเมือง เราจะให้ประเทศไปในทิศทางไหน เราจะต้องเลือกบุคคล วิสัยทัศน์ของนักการเมืองไปทางนั้น ฉะนั้น ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อช่วยกันผลักดันพัฒนาการเมือง และการฝึกวินัยทางการเมืองให้ประชาชน และผลประโยชน์ทุกสิ่งทุกอย่างต้องให้ประชาชนเป็นหลัก

นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์

เกิดวันที่ 1 กันยายน 2505 จบปริญญาจากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล (เกียรตินิยมอันดับ 2) ในปี พ.ศ. 2530 นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ รับราชการเป็นนายแพทย์ครั้งแรกที่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานีในปี พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2533 ต่อมาย้ายมารับราชการที่โรงพยาบาลระยอง (6 เดือน) โรงพยาบาลวังจันทร์ (1 เดือน) ในปี พ.ศ. 2533 โรงพยาบาลเกล่งในปี พ.ศ. 2533 – พ.ศ. 2547 (รวม 14 ปี) ในช่วงเวลาที่รับราชการเป็นนายแพทย์ได้มีโอกาสปรนนิบัติรักษาพระเกจิอาจารย์ในจังหวัดระยองหลายรูป อาทิ หลวงพ่อสวัสด์ วัดกระแสรักษาสุวรรณค์ หลวงปู่คร่ำ วัดวังหว่า หลวงปู่บุญ วัดบ้านนา หลวงพ่อหรวน สำนักสงฆ์วังล่าง เป็นต้น จึงได้มีโอกาสศึกษาคำสั่งสอนของท่าน น้อมนำมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต และการทำงานจนถึงปัจจุบัน สมรสกับนางอาภรณ์ เจตนจันทร์ มีบุตร ธิดา 2 คน คือเด็กหญิงมีนา เจตนจันทร์ และเด็กชายกันต์ เจตนจันทร์

เนื่องจากนายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ประกอบอาชีพแพทย์ในเขตอำเภอเกล่ง จังหวัดระยองมาเป็นเวลากว่า 20 ปี ฐานการสนับสนุนจึงมาจากกลุ่มอาชีพทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล คนไข้ และญาติคนไข้ และมีความต้องการพัฒนาด้านการสาธารณสุข การสร้างขยายโรงพยาบาล อาทิ โรงพยาบาลเกล่ง โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลมาบตาพุด เป็นต้น นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ เห็นว่าสังคมที่ผ่านมา

นักการเมืองกับจังหวัดระยอง

มีความไม่เท่าเทียม ไม่ทั่วถึง ไม่เป็นธรรม ในจังหวัดระยอง มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนเครื่องมือแพทย์ โรงพยาบาลไม่มียา งบประมาณเพียงพอ เช่น ตึกอาคารสถานที่รองรับผู้ป่วยไม่เพียงพอ เครื่องเอ็กซเรย์เสียนานเป็นปี ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์อื่นๆ ทำให้การดูแลรักษาไม่มีประสิทธิภาพ และกรณีที่ผู้ป่วยมาใช้บริการที่โรงพยาบาล สถานที่จอดรถไม่พอ เพียงกับจำนวนผู้มารักษาพยาบาล เป็นเหตุจูงใจอยากเรียกร้องให้รัฐบาลดูแลโรงพยาบาลต่างจังหวัดมากขึ้น ด้วยสถานการณ์ดังกล่าว นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ มีความคิดว่าอยากเรียกร้องให้รัฐบาลจัดงบประมาณมาดูแลผู้ป่วยที่ถือว่ามีความจำเป็นต่อชีวิต ซึ่งจะต้องมีผู้ที่ออกมาเป็นปากเป็นเสียงแทนผู้ป่วย เพื่อให้รัฐบาลช่วยเหลือประชาชนด้านชีวิต และสุขภาพ

ต่อมานายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ได้รับการชักชวนให้มาลงเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเบื้องต้นมีความศรัทธาในการพูดของ ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย อดีตหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ โดยได้ศึกษาแนวคิดปรัชญาการทำงานของท่าน และเห็นว่าพรรคประชาธิปัตย์เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ มีความมุ่งมั่น และมีอุดมการณ์ แก้ปัญหาด้วยระบบพรรคการเมือง เป็นพรรคที่ส่งเสริมความเป็นธรรมทางการเมือง จึงสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์และได้รับเลือกเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สำหรับแนวทาง และวิธีการหาเสียง มีการตั้งเป้าหมายในชีวิต คือ ขอเป็นแพทย์ที่ดี ที่เก่งที่คนไข้รัก เป็นลูกศิษย์ก็เป็นลูกศิษย์ที่ดี ที่เก่ง ที่ครูรัก เป็นลูกก็ขอให้เป็นคนที่ดี ที่พ่อแม่รัก ถ้าเป็นพี่น้อง ก็ขอให้เป็นคนที่ดี ที่พี่รัก น้องรัก ถ้าเป็นผู้แทนราษฎร ก็ขอให้เป็นผู้แทนราษฎรที่ดี ที่เก่ง ที่รับผิดชอบ ที่ประชาชนรัก จึงเป็นแนวทางการปฏิบัติตัวที่มีเสน่ห์ประจำตัว เป็นวิถีชีวิตที่ตั้งเป้าหมายตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของชาวพุทธทั่วไป นอกจากนี้ในการหาเสียงจะใช้ป้ายหาเสียง การใช้รถขยายเสียง การส่งจดหมายส่งข้อความไปที่ประชาชนทุกท้องถิ่น โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ซื้อสิทธิ์ ซื้อเสียง ไม่โจมตี ใส่ร้ายป้ายสีคู่แข่ง ถือว่าแข่งกับตนเอง ถ้าราษฎรรักเขาก็เลือกเอง

นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัย (23 ธ.ค. 2550 และ 3 ก.ค. 2554) ได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยเลขานุการคนที่ 1 กรรมการการสาธารณสุข และที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ กรรมการการตำรวจ จึงได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญ ดังนี้

ด้านการสาธารณสุข การขยายโรงพยาบาลแกลง มีการก่อสร้างอาคารผู้ป่วยในเพิ่มขึ้นเป็นอาคาร 5 ชั้น มี 114 เตียง งบประมาณรวม 56.9 ล้านบาท มีการก่อสร้างห้องผ่าตัด ICU เป็นอาคาร 4 ชั้น งบประมาณ 109 ล้านบาท มีการขยายโรงพยาบาลระยอง คือ อาคารผู้ป่วยใน 12 ชั้น 2 ตึก ตึกแรกอาคารบริการ ได้รับงบประมาณ 499.5 ล้านบาท ตึกที่ 2 มี 264

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เตียง ได้รับงบประมาณ 208.9 ล้านบาท ขยายโรงพยาบาล มาบตาพุดจาก 30 เตียง เป็น 200 เตียง รองรับปัญหามลพิษ เป็นนโยบายของรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โรงพยาบาลบ้านฉางสร้างตึกผู้ป่วยนอกและ อุบัติเหตุฉุกเฉิน 1 อาคาร ได้รับงบประมาณ 151 ล้านบาท โดยร่วมมือประสานกับส.ส.ในจังหวัดระยองทั้ง 4 ท่าน คือ นายสาธิต ปิตุเตชะ นายธรา ปิตุเตชะ นายวิชัย ล้ำสุทธิ และนายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ทางพรรคประชาธิปัตย์ ร่วมกับรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ด้านการศึกษา ผลักดันการก่อตั้งมหาวิทยาลัย ในจังหวัดระยอง เนื่องจากประเทศไทยมี 77 จังหวัด มีอยู่เพียงไม่กี่จังหวัดที่ไม่มีมหาวิทยาลัยของรัฐ และไม่มีวิทยาเขต สอดคล้องกับเรื่องไม่ทั่วถึง ไม่เท่าเทียม ไม่เสมอภาค ซึ่งจังหวัด ระยองเป็นหนึ่งในจังหวัดที่ไม่มีมหาวิทยาลัย พี่น้องประชาชน ชาวระยองเรียกร้องผลักดันให้แก้ไขปัญหาสถานที่ศึกษา มาหลายสิบปี เริ่มต้นโดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยองในครั้งนี้ เพื่อผลิต บัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อ ตอบสนองแรงงานภาคอุตสาหกรรมในอนาคต ได้เสนอร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยระยองให้สภาผู้แทนราษฎร พิจารณา ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยต่อไป โดยร่วมประสานกับเพื่อน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองทั้ง 4 ท่าน (นายสาธิต ปิตุเตชะ นายธรา ปิตุเตชะ นายวิชัย ล้ำสุทธิ และนายแพทย์ บัญญัติ เจตนจันทร์) มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ที่ตำบล

หนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ทั้งนี้รัฐบาล ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เห็นชอบ และผ่านมติ คณะรัฐมนตรีจัดตั้งวิทยาเขตมหาวิทยาลัย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2554 ซึ่งจะได้ประสานงบประมาณ 1,669 ล้านบาทเศษ เป็นงบประมาณผูกพัน 5 ปี (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559) ให้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรในโอกาสอันใกล้ต่อไป

ด้านสิ่งแวดล้อม สืบเนื่องจากหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สนใจด้านสุขภาพของ ชวาระยอง โดยเฉพาะการแก้ปัญหามลพิษที่มาบตาพุด จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์อชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม ดูแลประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม มีการขยายขนาดโรงพยาบาล มาบตาพุด โรงพยาบาลบ้านฉาง และโรงพยาบาลระยอง เพื่อรองรับผู้ป่วยดังกล่าวข้างต้นอย่างชนิดไม่เคยปรากฏมาก่อน

การประสานงบประมาณต่างๆ ดังกล่าวเป็นในนามของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองทั้ง 4 ท่าน ซึ่งมาจาก พรรคเดียวกัน คือ พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งมีความสามัคคีกัน และได้มีโอกาสเรียนรู้การทำงานร่วมกันของนักการเมืองทั้งในพื้นที่และในสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

ข้อเสนอแนะทางการเมือง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อพี่น้องประชาชน ต่อพื้นที่ และต่อสภา เป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติตน โดยยึดถือตามประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อตนเองในการเป็นผู้แทนที่ดี ต้องขยัน

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ศึกษาค้นคว้า เปิดโลกทัศน์ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ประวัตินายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ และเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาประวัติการทำงานของท่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งที่น่าไปสู่การเป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง และการก้าวเข้าสู่การเมืองเวทีระดับชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์มีพี่น้องรวม 7 คน ชาย 5 คน หญิง 2 คน เป็นบุตรคนกลาง เดิมทางบ้านมีฐานะยากจนประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำสวนผัก สวนทุเรียน สวนยางพารา ตั้งอยู่ที่ตำบลทางเกวียน อ.แกลง จ.ระยอง ต้องช่วยเหลือบิดามารดาทำสวนผัก สวนทุเรียน เข้าๆ ต้องไปกรีดยางพารา นำผักใส่เข่งบรรทุกจักรยานไปส่งที่ตลาด เนื่องจากเป็นครอบครัวใหญ่บิดามารดาต้องส่งลูกเรียนให้มีการศึกษาทุกคน ในยุคนั้นไผ่ผืนจะเป็นแพทย์ การแพทย์สมัยนั้นไม่เจริญ เมื่อชาวบ้านเจ็บป่วยจะมีความลำบากมาก นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์เรียนจบปริญญา จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล (เกียรตินิยมอันดับ 2) ในปี พ.ศ. 2530 เคยอุปสมบทเป็นพระนวกะ ได้รับนักธรรมตรีโดยมีพระอุปัชฌาย์ คือหลวงพ่อบัณฑิตนันท์ภิกษุ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี จำพรรษาที่วัดสวนโมกข์พลาราม อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี ในขณะที่หลวงพ่อบุทธทาสยังมีชีวิตรอยู่ และด้วยความศรัทธาในธรรมะของหลวงพ่อบัณฑิต 2 รูป มีโอกาสได้นำหลักธรรมในการประกอบอาชีพแพทย์ และการดำเนินชีวิต คติธรรมที่สำคัญ ได้แก่

“การปฏิบัติหน้าที่ คือการปฏิบัติธรรม” อีกคติหนึ่งคือ **“ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน” “ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง คือการปฏิบัติธรรม”** หลังจากบวชครบ 1 พรรษาแล้ว รีบกลับมาดูแลพ่อแม่ ในครั้งนั้นมีอันิสสงค์ คือกตัญญูกตเวทีกับพ่อแม่ โดยความกตัญญูกตเวทีกี เป็นเครื่องหมายของคนดี (กตัญญู แปลว่า การรู้คุณ กตเวทีกี คือ การตอบแทนคุณ)

นอกจากนี้ นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ได้ทำงานด้านสังคมที่สำคัญในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง อาทิ นายกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนวัดหนองกันเกรา อำเภอแกลง จังหวัดระยอง (เดิมชื่อโรงเรียนบ้านหนองตะเกรา) กรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลแกลง จังหวัดระยอง กรรมการมูลนิธิสุนทรภู่ไวยาวัจกร วัดพลงช้างเผือก อำเภอแกลง จังหวัดระยอง กรรมการมูลนิธิพุทธมณฑลระยอง ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์สมาคมฮากกา (จีนแคะ) จังหวัดระยอง

เหตุการณ์ทางการเมืองของจังหวัดระยอง ช่วงที่สาม พ.ศ. 2538 – ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554)

การเรียบเรียงเหตุการณ์ทางการเมืองของจังหวัดระยอง ในยุคที่สาม ช่วงพ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2554 เป็นการเรียบเรียงและสังเคราะห์จากการสัมภาษณ์นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง และชาวระยองที่อยู่ในเหตุการณ์การเมืองในยุคนี้ได้แก่นางทอด ปิตุเตชะ นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) นายอารมณ่มุกดาสนิท และนายทวนธน คำมีศรี รวมทั้งได้สัมภาษณ์หัวหน้าคณะ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในยุคที่สามนี้ เริ่มมี ส.ส.ที่มาจากอำเภอบ้านค่ายอีกครั้ง หลังจากที่ว่าเว้นจากการมี ส.ส.ที่มาจากอำเภอบ้านค่าย นานถึง 16 ปี และเป็นยุคที่ ส.ส.ที่มาจากอำเภอบ้านค่าย มีความเข้มแข็งมาก โดยจังหวัดระยองมี ส.ส.มาจากอำเภอ บ้านค่ายท่านแรก คือ นายหอม ทองประเสริฐ ในการเลือกตั้ง ครั้งที่ 12-13 (22 เม.ย. 2522 และ 18 เม.ย. 2526) ส.ส.ที่มาจาก อำเภอบ้านค่ายท่านที่ 2 คือ นายปิยะ ปิตุเตชะ ได้รับการ เลือกตั้ง 3 สมัยต่อเนื่อง ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 – 20 (2 ก.ค. 2538, 17 พ.ย. 2539 และ 6 ม.ค. 2544) และได้ พลิกบทบาทมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง (นายก อบจ.ระยอง) ต่อเนื่อง 2 สมัย (ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2550 – ปัจจุบัน พ.ศ. 2554 เป็นนายกอบจ.ระยองสมัยที่ 2) โดยยกเวทีการเมืองระดับชาติให้กับญาติผู้ใกล้ชิด คือ นายธรา ปิตุเตชะ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งตั้งแต่การเลือกตั้ง ทั่วไป ครั้งที่ 21-24 (6 ก.พ. 2548, 2 เม.ย. 2549, 23 ธ.ค.2550 และ 3 ก.ค. 2554) โดยไม่เคยผ่านประสบการณ์การเมืองระดับ ท้องถิ่นในจังหวัดระยอง

อย่างไรก็ตาม ในยุคนี้ยังคงมีความต่อเนื่องของ ส.ส.ที่มาจากอำเภอเมือง คือ นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐี ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในยุคนี้อีก 4 สมัย คือ การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 -19 (2 ก.ค. 2538 และ 17 พ.ย. 2539) 2 สมัยต่อเนื่อง และอีก 2 สมัย คือ การเลือกตั้ง ทั่วไปครั้งที่ 21-22 (6 ก.พ. 2548 และ 2 เม.ย. 2549) 2 สมัย ต่อเนื่อง โดยนายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐี มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับกำนันสาคร และนางทอด ปิตุเตชะ ซึ่งเป็นบิดา และ

มารดาของนายปิยะ ปิตุเตชะ เป็นอย่างมาก ซึ่งนางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) ถึงกับกล่าวว่า “เตี้ยของ ส.ส.ยงยศ เสียชีวิตตั้งแต่ ส.ส.ยงยศ ยังเล็กอยู่ ดังนั้น ส.ส.ยงยศ จึงรัก และเคารพ กำนันสาคร ปิตุเตชะ แบบบิดา และนางทอด ปิตุเตชะ ก็เอาใจใส่ดูแล ส.ส.ยงยศ เป็นอย่างดี ดูแลเหมือนลูกของตนเอง และถ้า ส.ส.ยงยศ หาเสียงในพื้นที่อำเภอบ้านค่าย กำนันสาคร ปิตุเตชะ ช่วยสนับสนุนเต็มที่ที่สามารถจัดเลี้ยงให้ทั้งหมดบ้านได้”

สำหรับ ส.ส.ที่มาจากอำเภอแกลง ยังคงความต่อเนื่อง ได้รับความรัก และความศรัทธาจากชาวระยองมาโดยตลอด คือ นายเสริมศักดิ์ การุญ ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง อีก 4 สมัย (รวม ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ (พรรคไทยรักไทย) 2 สมัยต่อเนื่อง) หากรวมกับการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง 5 สมัยในยุคที่สอง นายเสริมศักดิ์ การุญ นับได้ว่าเป็น ส.ส.ระยอง ถึง 9 สมัยต่อเนื่อง นับเป็น ส.ส.ระยองที่ครองจำนวนสมัยมากที่สุดของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และสามารถส่งต่อความเป็นนักการเมืองไปยังบุตรชายคนโต คือ ร.ต.กฤษฎา การุญ ให้เป็น ส.ส.ระยองได้อีก 2 สมัยต่อเนื่อง คือ การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21-22 (6 ก.พ. 2548 และ 2 เม.ย. 2549) โดยไม่ต้องผ่านประสบการณ์การเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ซึ่งนายอารมณ์ มุกดาสนิท ผู้มีความใกล้ชิดกับนายเสริมศักดิ์ การุญเป็นอย่างดี ได้แสดงความเห็นว่าเป็นการสืบทอดทายาททางการเมือง และแสดงให้เห็นถึงบารมีทางการเมืองของนายเสริมศักดิ์ การุญ ในเขตพื้นที่อำเภอแกลง และในยุคที่สามนี้นายสิน กุมภะ ที่มีฐานคะแนนเสียง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

จากอำเภอแกลงได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองเป็นสมัยที่ 5 ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 (6 ม.ค.2544) และต่อเนืองอีกสมัยเป็นสมัยที่ 6 ด้วยการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง แบบระบบบัญชีรายชื่อ (พรรคไทยรักไทย) ในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 21 (6 ก.พ. 2548)

ข้อสังเกตอีกประการสำหรับการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สามนี้ พบว่าเริ่มมีการปรับตัวด้านการสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ที่ลดความหลากหลายลง โดยสังกัดพรรคใหญ่เพียง 4 พรรค คือ พรรคชาติไทย พรรคชาติพัฒนา พรรคไทยรักไทย และพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21-24 มีลักษณะที่โดดเด่น คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง มาจากพรรคเดียวกันแบบยกทีมโดยพรรคไทยรักไทยได้ 2 สมัย คือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 (6 ก.พ.2548) และครั้งที่ 22 (2 เม.ย.2549) ตามด้วยพรรคประชาธิปัตย์ 2 สมัย คือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23 (23 ธ.ค. 2550) และครั้งที่ 24 (3 ก.ค. 2554) และยังคงมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มาจากอำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมือง แต่อย่างไรก็ตามการมีฐานคะแนนเสียง และได้รับการสนับสนุนจาก ส.ส.ที่มาจากอำเภอบ้านค่ายยังคงมีอิทธิพลสูง ดังจะเห็นได้ว่านายวิชัย ล้ำสุทธิ ได้รับการทาบทามเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติจากนายสาธิต ปิตุเตชะ และลงสมัครรับเลือกตั้งคู่กัน ในระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ ในการเลือกตั้งครั้งที่ 23 (23 ธ.ค. 2550) ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยแรก สังกัดพรรค

ประชาธิปไตย ในขณะที่ นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ก็ได้รับการทาบทามเข้าสู่พรรคประชาธิปัตย์เช่นเดียวกัน และลงสมัครรับเลือกตั้งคู่กับ นายธรา ปิตุเตชะ และได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยแรก และ ส.ส.ทั้งสองท่านยังได้รับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องอีกสมัยในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 24 (3 ก.ค. 2554)

ในยุคที่สามนี้ นายอารมณ มุกดาสนิทได้กล่าวถึง ความเข้มแข็งของนักการเมืองในอำเภอแกลงเริ่มลดลง เนื่องจากความสามัคคีของชาวอำเภอแกลงลดลง ด้วยอิทธิพลของความเจริญที่มีความเป็นเมือง และมีการเติบโตของโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น คือ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา ส่งผลให้มีผู้ใช้แรงงานอพยพเข้ามาอยู่ใหม่เป็นจำนวนมาก มีการย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในที่พักคนงานเพื่อให้ได้รับสวัสดิการต่างๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมที่ตนเองเข้ามาทำงาน ดังนั้น ในปัจจุบัน คนในอำเภอแกลง จึงแยกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มคนอำเภอแกลงดั้งเดิมที่เป็นเกษตรกรมีอาชีพทำสวนยางพารา ยังคงมีวิถีชีวิตแบบเดิม และยังสนับสนุนนักการเมืองที่ตนเองรัก เคารพ และศรัทธา เช่น นายเสริมศักดิ์ การุญ และนายสิน กุมภะ เป็นต้น แต่มีชาวอำเภอแกลงกลุ่มใหม่ที่คาดว่าจะมีมากกว่ากลุ่มดั้งเดิมที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม หรือเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่กระจายอยู่ทั่วอำเภอแกลงในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเชิงเศรษฐกิจมีความพึงพิงกับระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก ในเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา การขอ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อนุญาตลงทุนดำเนินอุตสาหกรรมในพื้นที่ อบต.ตำบลต่างๆ ในอำเภอแกลง ซึ่ง อบต.ก็ต้องการของบประมาณสนับสนุนจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง (อบจ.ระยอง) ด้วย จึงเป็น แรงสนับสนุนให้ อบต.ตำบลต่างๆ ในอำเภอแกลง และ ชาวแกลงกลุ่มใหม่ให้ความสำคัญกับนักการเมืองของจังหวัด ระยองที่มาจากอำเภอบ้านค่ายเป็นหลัก หรือนักการเมืองที่ได้ รับการสนับสนุนจากกลุ่มอำเภอบ้านค่าย เพราะผู้ดำรง ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองปัจจุบัน คือ นายปิยะ ปิตุเตชะ ที่กลับมาสนใจการเมืองระดับท้องถิ่น ในจังหวัดระยองอีกครั้ง หลังจากที่เคยผ่านเวทีการเมือง ในระดับท้องถิ่นจากการที่เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง 3 สมัยต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 10 ปี และเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดระยอง 3 สมัยต่อเนื่อง รวมระยะเวลา 10 ปี การกลับมาครองเวทีการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดระยอง อีกครั้ง ด้วยการดำรงตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง (ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน พ.ศ. 2554) จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยอง ได้กล่าวถึง นายปิยะ ปิตุเตชะ ว่าเป็น ส.ส.ฝ่ายรัฐบาลมาโดยตลอด 10 ปี นำ งบประมาณมาพัฒนาจังหวัดระยองเป็นอย่างมาก มีผลงาน เด่นชัดมาตลอด เช่น การพัฒนาเมือง มีการขยายถนนที่ทำให้ การคมนาคมมีความสะดวกขึ้น เป็นต้น ชาวระยองรู้จัก ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ ในนาม “เสี่ยช้าง” เรียกได้ว่าเป็นขวัญใจ ของชาวระยอง เพราะ คนระยองต้องการสิ่งใด “ส.ส.ช้าง” จะดำเนินการให้ เรียกว่า “จะเอาอะไรก็ได้” และมีเสน่ห์ใน

ตัวเองคือ “ใจโต ใจถึง” การหาเสียงแต่ละครั้งไม่ใช้หลักวิชาการมาก และไม่ใช้วิธีการอ้อมไปอ้อมมา มีการพูดกันแบบ “ชาวบ้านคุยกัน” และเมื่อนายปิยะ ปิตุเตชะ ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองได้สร้างความ เจริญให้กับจังหวัดระยองอย่างทั่วถึง โดยการให้สมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) ในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับผู้นำท้องถิ่น อาทิ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทุกตำบล กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ดูแลงบประมาณ และวิธีการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จะมีลักษณะแบบโควต้า คือ ใช้วิธีจัดสรรงบประมาณแบ่งตามเขตเลือกตั้ง (หนึ่งเขตเลือกตั้งจะมีพื้นที่ประมาณ 3 ตำบล) โดยจัดสรรงบประมาณให้เขตเลือกตั้งละประมาณ 6 ล้านบาท ให้ดูแลในพื้นที่ของตนเอง ถ้าพื้นที่ใดต้องการที่จะใช้งบประมาณมากกว่า หรือเกินศักยภาพของ อบต. จะต้องทำโครงการ และดำเนินเรื่องขอ งบประมาณกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยการทำประชาคม และจัดทำแผน 3 ปี ให้สอดคล้องกับแผนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ซึ่งค่อนข้างจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เรียกได้ว่า “ไม่เคยผิดหวังเลย” เพราะได้งบประมาณทุกครั้งที่มีการขอเพิ่ม ด้วยการบริหารงานที่กระจายงบประมาณทั่วจังหวัด จึงได้คะแนนนิยม และได้ใจชาวบ้านมาก ซึ่งแต่เดิมผู้นำท้องถิ่น และชาวบ้าน จะไม่ค่อยมีใครรู้เรื่องงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง การได้งบประมาณมาดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องอาศัย บารมีจากท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับนายก อบจ. ระยอง เรียกว่า ต้องไปขอสนับสนุนหรือดึงงบประมาณมาใช้

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองครั้งที่ผ่านมานายกฯ ปิยะ ปิตุเตชะ แทบจะไม่ต้องหาเสียงเลือกตั้งเลย เพราะได้ใจชาวบ้านมาครองในทุกพื้นที่ ด้วยการกระจายเม็ดเงินงบประมาณอย่างทั่วถึงทั้งจังหวัด นอกจากนี้ยังได้ทำโครงข่ายเชื่อมโยงกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองด้วยเป็นลักษณะดรีมทีม (Dream team) โดยการพัฒนาจังหวัดระยองมีทั้งส่วนที่ได้มาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง และได้มาจากส่วนที่เป็นการประสานงบประมาณมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง โดยกำหนดให้เขตพื้นที่ที่ ส.ส.เป็นผู้ดูแล คือ อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา อำเภอบ้านค่าย ส.ส.ธารา ปิตุเตชะ ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง ส.ส.สาธิต ปิตุเตชะ เขตพื้นที่อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอบ้านฉาง และอำเภอมอบตาพูด ส.ส.วิชัย ล้ำสุทธิ และเขตพื้นที่อำเภอแกลง ส.ส.น.พ.บัญญัติ เจตนจันทร์ เป็นผู้ดูแล

จากรูปแบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองดังกล่าว ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ได้ให้ความเห็นว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองมีความเข้มแข็งในการบริหารงาน ทางองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ก็จะเอนเข้าไปหา กลายเป็นพวกเดียวกัน เพราะโดยหลักการแล้วผู้บริหารท้องถิ่นหวังให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทำให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้จากข้อมูลในพื้นที่ ดังกล่าวได้สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนายทวนธน คำมีศรี ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองว่า ในการประชุมของสมาชิกสภาองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดระยองแต่ละครั้ง ไม่เคยมีปรากฏการณ์ที่สมาชิกสภาจังหวัดระยองท่านใดได้เป็นฝ่ายค้านเลย ทุกฝ่ายต่างได้เป็นฝ่ายรัฐบาลหมด เพราะทุกพื้นที่ได้งบประมาณพอๆ กัน แสดงให้เห็นว่าการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคปัจจุบันนี้ ตระกูล “ปิตุเตชะ” มีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทำให้นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองมีฐานคะแนนเสียงที่มั่นคง คาดว่าจะรักษามวลชนไว้ได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน

จากประเด็นความโดดเด่นของดรีมทีม (Dream team) ที่นำมาสู่ความเชื่อมโยงระหว่างการเมืองระดับท้องถิ่นสู่เวทีการเมืองระดับชาติ คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มีความเป็นเอกภาพ และการประสานประโยชน์แบบลงตัว ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ในสายตาของประชาชนชาวระยองเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของ ส.ส.กลุ่มอำเภอบ้านค่ายที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง โดยได้ข้อสรุปดังนี้

ส.ส.สาธิต ปิตุเตชะ ชาวระยองเรียกท่านว่า “ส.ส.ดี” เป็นคนอำเภอบ้านค่าย แต่มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในเขตพื้นที่ อำเภอมือง ด้วยอุดมการณ์อันแรงกล้าที่จะ ยืนหยัดบนเส้นทางการเมืองด้วยตนเอง จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ ได้ให้ความเห็นที่ตรงกันว่า ส.ส.สาธิต ปิตุเตชะ เป็น “ส.ส.น้ำดีของจังหวัดระยอง” มุ่งเปลี่ยนแปลงลักษณะของส.ส.ระยอง โดยการเข้าหาประชาชนในพื้นที่ตลอดเวลา ขยันทำงานในพื้นที่ เป็น ส.ส.ขวัญใจวัยรุ่น โดยเน้นกลุ่มนักเรียนในเขตพื้นที่อำเภอบ้านค่าย

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เมือง และ ใช้วิธีการเดินหาเสียงเข้าถึงกลุ่มพ่อค้า แม่ค้าในตลาด เรียกได้ว่าเป็นส.ส.ขวัญใจกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าด้วย

ส.ส.ธารา ปิตุเตชะ ชาวระยองเรียกท่านว่า “เสี่ยทุ่น” เป็นญาติผู้ใกล้ชิดและเป็นผู้สืบทอดทางการเมืองของ ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการเข้าถึงกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ท่านัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในพื้นที่ เรียกว่า “ครองใจชาวบ้าน อย่างหาใครเทียบเคียงได้ยาก” คลุกคลีกับชาวบ้านในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เข้าถึงชาวบ้านแบบไม่เคยถือตัว มีความอ่อนน้อมถ่อมตนสูง เป็น ส.ส.ที่ประสานผลประโยชน์ให้กับชาวบ้านในพื้นที่ได้อย่างลงตัว โดยหลักใหญ่หากผู้นำท้องถิ่นมีความเข้าใจไม่ตรงกันในการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และพื้นที่ใกล้เคียง เพราะต่างต้องการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง ส.ส.ธารา ปิตุเตชะ จะนัดประชุมให้ทุกฝ่ายได้มาพบกัน ให้ทุกคนได้บอกเหตุผลความจำเป็นของแต่ละฝ่าย และให้ผู้นำมีการเจรจาเรียงลำดับความต้องการในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง และท้องถิ่นใกล้เคียงก่อน - หลัง เรียกได้ว่าเมื่อเจรจาแล้วไม่มีการขัดผลประโยชน์กันในพื้นที่

ส.ส.วิชัย ล้ำสุทธิ ชาวระยองเรียกท่านว่า “ส.ส.ตุ๋ หรือ จ่าตุ๋” เนื่องจากเคยรับราชการตำรวจในอำเภอเมือง เป็นที่พึ่งของชาวบ้านได้มีผลงานทำจริง เข้าหาชาวบ้านในทุกงานและจะนำข่าวสาร และข้อมูลสำคัญๆ แจ้งกับชาวบ้านตลอดเวลาที่ไปร่วมงาน เพื่อให้ชาวบ้าน และผู้นำท้องถิ่นมีความตื่นตัวในการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และไม่เคยใช้วิธีให้ข่าวโจมตีคู่ต่อสู้ทางการเมือง นับได้ว่าเป็น ส.ส.ที่ครองใจคนในพื้นที่

อำเภอนิคมน้ำมาจนถึง 2 สมัยต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีความโดดเด่นในการมีแวดวงเครือข่ายเป็นผู้นำท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน ตั้งแต่สมัยรุ่นคุณปู่ บิดา และพี่ชาย (ลูกพี่ลูกน้อง) และมีบิดาที่เป็นคนดีมากในพื้นที่อำเภอนิคมน้ำมา เรียกได้ว่า “ต้องเลือกให้เป็น ส.ส. เพราะมีบิดาเป็นคนดีมากๆ ชาวบ้านรัก เคารพ และศรัทธา บิดาของ ส.ส.ตุ๊เป็นอย่างมาก”

ส.ส.นายแพทย์บุญญิติ เจตนจันทร์ ชาวระยอง เรียกท่านว่า “หมอบุญญิติ” ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักธุรกิจในพื้นที่อำเภอแกลง คือ นายวิเชียร แสงวงศ์กิจ นายวิฑิต ลาวัลย์เสถียร และนายเกียรติศักดิ์ ตั้งเจริญสุทธิชัย เป็นกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ในพื้นที่อำเภอแกลง ที่ต้องการเห็นอำเภอแกลงมีการเปลี่ยนแปลงให้มีความเจริญขึ้นกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ และต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในอำเภอแกลง ดังนั้นการสนับสนุน ส.ส.นายแพทย์บุญญิติ เจตนจันทร์ ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็น ส.ส.ที่มีอุดมการณ์ มีความเข้มแข็ง ขยันขันแข็งมาก ต้องการพัฒนาอำเภอแกลง โรงพยาบาลแกลง และจังหวัดระยองอย่างจริงจัง ชาวอำเภอแกลง บอกว่า “หมอบุญญิติ เอาจริง” ในขณะที่เดียวกันก็มีความอ่อนน้อมถ่อมตัว ชาวบ้านบอกว่า “ไปหาหมอบุญญิติ แค่นี้ได้คุยกับคุณหมอ อาการป่วยก็หายไ้กว่าครึ่งแล้ว คุณหมอมุ่ดีมก” หรือกรณี “ถ้าไปหาหมอบุญญิติที่คลินิกส่วนตัว ต้องรอมุ่เพราะต้องนอกเวลาราชการจริงๆ หรือถ้าหมอบุญญิติอยู่เวร จะมีหมอมุ่คนอื่นมาตรวจคนไข้แทนที่คลินิกส่วนตัว” ดังนั้น จึงครองใจชาวบ้านได้ ตั้งแต่ยังไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง และเมื่อได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.ระยอง ได้มีการจัดสรรงบประมาณสร้างห้อง ICU ให้โรงพยาบาลแกลง เพราะไม่ต้องการเห็นคนอำเภอแกลง เมื่อเจ็บป่วยต้องมาเสียชีวิตระหว่างการเดินทาง ที่ชาวบ้านมักพูดกันว่า “ถึงเขาบ่อทอง ก็เสียชีวิตแล้ว” หมายความว่า การส่งต่อคนไข้จากโรงพยาบาลอำเภอแกลงไปโรงพยาบาลจังหวัดระยอง ในระยะทางเพียง 10 กิโลเมตร (เขาบ่อทอง) คนไข้ที่ป่วยหนัก แต่ยังพอมีทางรักษา ส่วนใหญ่ก็จะเสียชีวิตในขณะขนย้าย ผู้ป่วยหนัก หรือในกรณีที่ได้ยินชาวบ้านบอกว่า “พยาบาลที่โรงพยาบาลอำเภอแกลงดูแลเกิน คนไข้กลัวพยาบาลมาก” ส.ส.นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ก็จะใช้วิธีหางบประมาณ มาสร้างห้องพักให้พยาบาล 20 ห้อง เพื่อให้พยาบาลได้พักผ่อน ใกล้เคียง โรงพยาบาล เวลาดูแลคนไข้จะได้อารมณ์ดี เป็นต้น

ดังนั้น ในยุคที่สามนี้ จึงเป็นยุคที่การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง มีการเชื่อมประสานประโยชน์กับการเมืองระดับชาติ อย่างเห็นได้ชัดเจน และเป็นความเข้มแข็งของ ส.ส.กลุ่มอำเภอบ้านค่าย ที่มีฐานมาจากธุรกิจก่อสร้าง สวนยางพารา ฯลฯ จึงเป็นกลุ่มนักการเมืองถิ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีทั้งพระเดช และพระคุณ มีพวกพ้องมาก รักพวกรักพ้อง ใจถึง ฟังได้ มีเทคนิคการครองใจคนได้เป็นอย่างดี ทั้งเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการ (แบบบุน และบู๊) มีความพร้อมมาก ปัจจุบัน ส.ส.กลุ่มอำเภอบ้านค่ายจึงมีความโดดเด่นมากในการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองซึ่งเป็นเวทีระดับชาติ และการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองซึ่งเป็นเวทีระดับท้องถิ่น

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อันหมายถึงการสร้างความเข้มแข็งให้กับ ส.ส.กลุ่ม
อำเภอบ้านค่าย ในลักษณะของการประสานประโยชน์แบบ
ลงตัว ทำให้การพัฒนาการทางการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง
เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่มีความแปลกแยก หรือการขัดแย้ง
ผลประโยชน์แต่ประการใด ซึ่งเป็นข้อดีที่มีความเด่นชัดในการ
พัฒนาจังหวัดระยองอย่างเป็นเอกภาพ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายพล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การเมืองในจังหวัดระยอง นับตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ถึง พ.ศ. 2554 มีนักรการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองจำนวนทั้งสิ้น 19 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มีระยะเวลาในการครองตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยาวนานที่สุดคือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ รวมเวลา 30 ปี โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 8 สมัย ต่อเนื่อง ในขณะที่นายเสริมศักดิ์ การุญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนสมัยมากที่สุด คือ 9 สมัยต่อเนื่อง (รวมการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบระบบบัญชีรายชื่อ 2 สมัย ต่อเนื่อง) รวมเวลา 23 ปี นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองทั้ง 2 ท่านนี้ต่างก็มีโอกาสเข้าร่วมบริหารประเทศ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

กล่าวคือ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีคนแรกของจังหวัดระยอง เคยรับราชการ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านการเงิน และการคลัง มีประสบการณ์เคยเป็นหัวหน้าจัดทำ บประมาณรายรับของแผ่นดิน จึงมีประสบการณ์ด้านอาชีพที่ สอดคล้องกับตำแหน่งรัฐมนตรีโดดเด่นมากที่สุด และในการ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยต่อๆ มาได้รับตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง 3 สมัย (พ.ศ. 2492 พ.ศ. 2500 และ พ.ศ. 2501) ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง 1 สมัย (พ.ศ. 2519) และตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี 2 สมัย (พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2519) การรับตำแหน่งของ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มักเกี่ยวข้องกับข้าวจานทาง การเมืองในช่วงที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม และม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมทย์ เป็นนายกรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ตาม การรับตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังในสมัยที่ 3 ของ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นรัฐมนตรีสมัยจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรีภายใต้การปฏิวัติของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่มีข้าวจานทางการเมืองตรงข้ามกับจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยหนังสือพิมพ์ให้เหตุผลว่า นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้เป็นรัฐมนตรี เพราะเป็นผู้รักษาเงินของ แผ่นดินไว้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ยิ่ง

สำหรับนายเสริมศักดิ์ การุณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยองอีกท่านที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม 1 สมัย (พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2537) และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

การคลัง 1 สมัย (พ.ศ. 2539) และจากการที่ได้สัมภาษณ์ นายอารมณ มุกดาสนิท สามารถวิเคราะห์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ และนายเสริมศักดิ์ การุญ ได้ว่า นายเสริมศักดิ์ การุญ นับว่าเป็นศิษย์เอกของ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในการช่วยเหลือ และในฐานะคะแนนเสียงให้กับนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในพื้นที่อำเภอแกลง เนื่องด้วยบิดา คือ นายอมร การุญ รัก เคารพ และศรัทธา นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นอย่างมาก มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาโดยตลอด และที่สำคัญ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ให้ความรู้ด้านการเป็นเอเยนต์ขายยาสูบแห่งเดียวในอำเภอแกลงกับครอบครัวการุญมาถึงทุกวันนี้ ในขณะที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นเอเยนต์ขายยาสูบแห่งเดียวในอำเภอเมือง ดังนั้น ด้วยความเคารพ รัก ความศรัทธา และการประสานประโยชน์ในเชิงการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่านักการเมืองในยุคสมัยนั้นมีความเคารพ กตัญญู มีมารยาททางการเมือง มีการเรียนรู้ และสั่งสมประสบการณ์ในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักการเมือง นับได้ว่าเป็นการส่งผ่านประสบการณ์ทางการเมืองถิ่นจังหวัดระยองจากนักการเมืองยุคแรก สู่ยุคที่สอง กล่าวคือ จากการสั่งสมบารมีทางการเมืองของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ส่งผ่านไปยังนายเสริมศักดิ์ การุญ ที่สามารถรับช่วงประสบการณ์ และบารมีทางการเมือง จึงมีคุณลักษณะที่โดดเด่นใกล้เคียงกัน คือ การได้รับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองอย่างต่อเนื่องยาวนาน สามารถก้าวเข้าสู่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ทำให้มีโอกาสเข้าร่วมบริหารงาน

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

สำคัญระดับชาติ อันนับเป็นเกียรติภูมิของจังหวัดระยอง
อย่างมาก

ภาพของการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคแรก (พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2519) มีลักษณะของความเป็นตำนานเชิงปัจเจกบุคคลที่ใช้คุณความดี ความรู้ความสามารถ ความเคารพ รัก และศรัทธาจากประชาชน โดยการผูกขาดครองพื้นที่ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีผลงานให้กับชาวยุคแรกได้ภาคภูมิใจ เช่น การเป็นรัฐมนตรีหลายสมัย การสร้างระบบชลประทานที่ดีให้อำเภอบ้านค่ายเป็นอู่ข้าว อู่น้ำของจังหวัดระยอง การสร้างสะพานเปี่ยมพงศ์สานต์ การสร้างอนุสาวรีย์สุนทรภู่ให้กับคนบ้านกร่ำ อ.แกลง จ.ระยอง จากการศึกษาเอกสาร จดหมายเหตุจังหวัดระยอง พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ว่าเป็นปูชนียบุคคลที่ควรยกย่องของชาวยุคแรกอย่างแท้จริง ประสพการณ์ และความสามารถในการทำงานของท่าน ซึ่งผ่านการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยองถึง 8 สมัยติดต่อกัน ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีหลายครั้งหลายหน ได้เคยร่วมงานกับนายกรัฐมนตรีคนสำคัญๆ ของประเทศหลายคน ทั้งทหารและพลเรือน สามารถเรียนรู้ และปรับตัวให้ทันเหตุการณ์บ้านเมืองที่ผันแปรหลายยุคหลายสมัย ผ่านการปฏิบัติ รัฐประหาร กบฏ การจลาจล ฯลฯ มากมายหลายรูปแบบโดยไม่มีชื่อเสียงด่างพร้อยแต่อย่างใด สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็น “**นักรการเมืองสุภาพบุรุษ**” อย่างแท้จริง ทั้งนี้ การเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคแรก ที่มีเอกลักษณ์ของตัวแบบของการใช้คุณงามความดีในการหาเสียงอีกท่าน คือ นายชำนาญ

ผู้ต้องง ที่มีความรักในอาชีพครู มีลูกศิษย์จำนวนมากที่ให้ความเคารพ รักในคุณงามความดี และได้รับการสนับสนุนให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง แต่เนื่องจากกระแสทางการเมืองในขณะนั้นอยู่ในวงจรของการปฏิวัติรัฐประหาร จึงดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง สมัยเดียวในระยะเวลาดังนั้น ๆ แต่ด้วยความที่มีอาชีพครูจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดระยอง จึงมีผลงานเด่นในด้านการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการสร้างโรงเรียนชานาญสามัคคีวิทยา และโรงพยาบาลแกลง

ภาพของการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สอง (พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2538) คือ ยุคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ที่มาจากอำเภอแกลงมีความเข้มแข็ง เนื่องจากอำเภอแกลงมีประชากรหนาแน่นรองมาจากอำเภอเมือง ชาวอำเภอแกลงนิยมออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันสูง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในยุคนี้ที่มีความต่อเนื่องยาวนานหลายสมัย คือ นายเสริมศักดิ์ การุญ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 9 สมัยต่อเนื่อง (รวมการเป็น ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ (พรรคไทยรักไทย) 2 สมัย) รองลงมาคือ นายสิน กุมภะ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 สมัย (รวมการเป็น ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ (พรรคไทยรักไทย) 1 สมัย) และนายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 สมัย ในยุคที่สองนี้ ส.ส.ที่สร้างความโดดเด่นและความเข้มแข็งให้กับพื้นที่อำเภอแกลง คือ “ส.ส. 3 ส.” ได้แก่ นายสิน กุมภะ (พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2548) นายเสริมศักดิ์

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การุญ (พ.ศ. 2526 – พ.ศ. 2548) และนายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ (พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2531) โดยใช้บ้านของนายอารมณ มุกดาสนิท อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครอง (พ.ศ. 2519) เป็นกองบัญชาการเตรียมการเลือกตั้ง นักการเมืองในยุคนี้จึงมีความสามัคคีกันสูง พลโทชลอม วิสมล เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยเดียว (พ.ศ. 2529) มีภูมิลำเนาเดิมเป็นคนตำบลเนินฆ้อ อำเภอกาหลงเช่นกัน ในยุคที่สองนี้มี ส.ส.ที่มาจากอำเภอบ้านค่ายเพียงท่านเดียว คือ นายหอม ทองประเสริฐ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง (พ.ศ. 2522 และพ.ศ. 2526) สำหรับ นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ เป็น ส.ส.ที่มาจากอำเภอเมืองที่มาแทรก ส.ส.อำเภอแก่งได้สำเร็จ 1 ที่นั่ง โดยได้รับการสนับสนุนจากนางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) มีฐานะเป็นพี่สาวคนโตของตระกูลอรุณ-เวสสะเศรษฐ และการได้รับคำแนะนำจากนายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป๊ะ) จ.ชลบุรี รวมถึงการรู้จัก และคุ้นเคยกับ นายอารมณ มุกดาสนิท เป็นอย่างดี การเข้ามาแทรกของ ส.ส.ที่มาจากอำเภอเมืองสำเร็จนั้น ต้องใช้วิธีการเดินเข้าไปหาชาวบ้านของเจ๊ฮ้อผู้เป็นพี่สาวด้วยตนเอง พร้อมบอกจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่า ต้องเข้ามาขอคะแนนจากชาวอำเภอแก่งถึงพื้นที่เพื่อขอให้สนับสนุนคะแนนให้น้องชาย ด้วยอาศัยเจ๊ฮ้อซึ่งได้ทำประโยชน์รับใช้สังคมมานานทั้งในพื้นที่ตำบลเพ อำเภอเมือง และตำบลในเขตอำเภอแก่งที่เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างอำเภอเมือง และอำเภอแก่ง การได้รับคะแนนเสียงจากอำเภอแก่งประมาณ 7,000 – 8,000 คะแนนขึ้นไป และถ้าได้ถึง 10,000 คะแนน จะมีโอกาสชนะการเลือกตั้งอย่างแน่นอน ในยุคที่สองนี้

ยังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่มาจากกระแสความนิยมอย่างแรงจากการทำงานกับสื่อโทรทัศน์อีก 1 ท่านคือนายจักรพันธุ์ ยมจินดา ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 1 สมัย ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 (13 ก.ย. 2535) เคยเป็นผู้อ่านข่าวไทยทีวีสีช่อง 3 ผู้อ่านข่าวและบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เป็นนักพากย์ภาพยนตร์ สารคดี และสปอตโฆษณา การได้รับคะแนนเสียงของนายจักรพันธุ์ ยมจินดา เป็นการได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้นซึ่งใกล้เคียงกับ ส.ส.ลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ จังหวัดพะเยา ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาพร้อมกันด้วยกระแสความนิยมเช่นเดียวกัน

ภาพของการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สาม (พ.ศ. 2538 -ปัจจุบัน พ.ศ. 2554) คือยุคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ที่มาจากอำเภอบ้านค่ายมีความเข้มแข็ง นายปิยะ ปิตุเตชะ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองมาจากอำเภอบ้านค่าย ภายหลังจากที่อำเภอบ้านค่ายว่างเว้นจากการมีส.ส.เป็นเวลา 16 ปี ได้รับการเลือกตั้ง 3 สมัยต่อเนื่อง (พ.ศ. 2538 พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2544) รวมระยะเวลา 10 ปี ตามมาด้วยน้องชายแท้ๆ ของนายปิยะ ปิตุเตชะ คือ นายสาธิต ปิตุเตชะ ที่มีภูมิลำเนาเป็นคนอำเภอบ้านค่าย แต่มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง ด้วยอุดมการณ์อันแรงกล้าที่จะยืนหยัดบนเส้นทางการเมืองด้วยตนเอง ได้รับการเลือกตั้ง 3 สมัย (พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554) นอกจากนี้ นายธรา ปิตุเตชะ ซึ่งเป็นญาติ ผู้ใกล้ชิดของนายปิยะ ปิตุเตชะ โดยเป็น

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ผู้สืบทอดทางการเมืองของนายปิยะ ปิตุเตชะ เนื่องจากนายปิยะ ปิตุเตชะ เพื่อนายเวทีการเมืองระดับชาติ จึงมอบหมายให้นายธรรมา ปิตุเตชะ ลงสมัครรับเลือกตั้งแทน และประสบความสำเร็จได้รับการเลือกตั้ง 4 สมัยต่อเนื่อง (พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2554) สำหรับนายปิยะ ปิตุเตชะ ได้กลับเข้าสู่เวทีการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดระยองอีกครั้ง ด้วยการดำรงตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง (ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน พ.ศ. 2554) แสดงให้เห็นว่าการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ในยุคปัจจุบันนี้ ตระกูล “ปิตุเตชะ” เข้ามามีบทบาทสำคัญพร้อมๆ กับการสร้างความเข้มแข็งให้กับ ส.ส.กลุ่มบ้านค่าย ในลักษณะของการประสานประโยชน์แบบลงตัว ทำให้พัฒนาการทางการเมืองถิ่นในจังหวัดระยองเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่มีความแปลกแยก หรือการขัดแย้งผลประโยชน์แต่ประการใด ซึ่งเป็นข้อดีที่มีความเด่นชัดในการพัฒนาจังหวัดระยองอย่างเป็นเอกภาพ สำหรับนายวิชัย ล้ำสุทธิ และนายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองสมัยแรก โดยได้รับการทาบทามจากนายสาธิต ปิตุเตชะ ดังนั้น จึงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์

สำหรับ ส.ส.กลุ่มอำเภอกาหลง เริ่มมีความนิยมถดถอยเนื่องจากชาวอำเภอกาหลงแตกออกเป็นสองฝ่าย คือกลุ่มชาวอำเภอกาหลงดั้งเดิมที่ยังคงให้ความสำคัญกับ ส.ส.กลุ่มอำเภอกาหลง และกลุ่มชาวอำเภอกาหลงใหม่ที่ส่วนใหญ่อพยพมาใช้แรงงานอยู่ในอำเภอกาหลง ให้ความสำคัญเชิงเศรษฐกิจ

กับ ส.ส. ที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มส.ส.อำเภอบ้านค่าย ประกอบกับ ส.ส.ที่มาจากอำเภอแกลง ได้แก่ นายสิน กุมภะ นายเสริมศักดิ์ การุญ เริ่มมีอายุมากขึ้น (ปัจจุบัน พ.ศ. 2554 นายสิน กุมภะ มีอายุ 74 ปี และนายเสริมศักดิ์ การุญ มีอายุ 68 ปี) อย่างไรก็ตามนายเสริมศักดิ์ การุญ มีทายาทสืบต่อทางการเมือง คือ ร.ต.กฤษฎา การุญ ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง (พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2549) แต่ดำรงตำแหน่งในระยะเวลาอันสั้น เนื่องจากกระแสทางการเมืองที่มีการเรียกร้องให้นายกทักษิณ ชินวัตร ลาออกในปี พ.ศ. 2549 และจัดการเลือกตั้งใหม่ในปีเดียวกัน และต่อมาก็ประสบอุบัติเหตุทางการเมือง คือการยึดอำนาจการปกครองประเทศของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549

เครือข่าย และความสัมพันธ์ของนักการเมือง ในจังหวัดระยอง

เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง

ในยุคแรก นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มข้าราชการที่มีความสนใจด้านการเมือง เริ่มจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองคนแรก คือหลวงประสานนฤชิต (เดิม อนุกระหันทน์) เป็นคนจังหวัดตราด มารับราชการเป็นผู้พิพากษาที่จังหวัดระยอง นายเสกส เจริญสมา รับราชการครู และนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ รับราชการกระทรวงการคลัง การแข่งขันทางการเมืองในยุคแรกนี้

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จำกัดในกลุ่มเครือญาติ 2-3 ตระกูลที่เป็นลูกพี่ลูกน้องแข่งขันกัน ได้แก่ ตระกูลเจตสมมา ตระกูลเปี่ยมพงศ์สานต์ และตระกูลอารีราษฎร์ คือ นายเสกกล เจตสมมา นายบันลูน เปี่ยมพงศ์สานต์ นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นายสนาน นายศิริ อารีราษฎร์ และที่เกี่ยวข้องกับการเมืองถิ่น ในจังหวัดระยอง เช่น นายผูก ศรีวัฒน์ อดีตนายกเทศมนตรี เมืองระยอง และผู้มีอาชีพทนายความชั้น 2 เป็นต้น ในยุคนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง จึงมักรู้จักมักคุ้นกันดีอยู่แล้ว และเป็นยุคของการผูกขาดครอง พื้นที่ของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ดังนั้น เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองของยุคแรก จึงเป็นลักษณะ เครือญาติ คนรู้จัก และผู้มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการเมืองถิ่น ในจังหวัดระยอง

ยุคที่สอง นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง เริ่มต้นเส้นทางการเข้าสู่การเมืองระดับชาติ จากการเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ประธานสภาจังหวัด ส่งผลให้เกิดเครือข่ายทางการเมืองรูปแบบใหม่ในยุคนี้ คือ การมีเพื่อนสมาชิกสภาจังหวัดกระจายอยู่ทุกอำเภอ จึงเป็นฐานเสียงที่สำคัญในการก้าวขึ้นสู่เวทีการเมืองระดับชาติ ในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สอง ที่ประสบความสำเร็จด้วยเส้นทางการเมืองสายนี้ ได้แก่ นายสิน กุมภา นายเสริมศักดิ์ การุญ นายยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ์ โดยเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองมีความเข้มข้นที่อำเภอแกลง

ในยุคนี มีส.ส.ระยองอีกกลุ่มที่ไม่เคยผ่านเวทีการเมืองระดับท้องถิ่น แต่สามารถประสบความสำเร็จก้าวขึ้นสู่เวทีระดับชาติ ได้แก่ นายหอม ทองประเสริฐ จากอำเภอบ้านค่าย เริ่มต้นเส้นทางทางการเมืองจากการเป็นนายกสมาคมชาวไร่อ้อย จังหวัดระยอง และ ประธานสหกรณ์การเกษตรผู้เลี้ยงสัตว์ระยอง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนายสิน กุมภาที่เคยทำงานเป็นผู้จัดการธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ และดูแลด้านสินเชื่อกับพี่น้องเกษตรกร ทั้งนี้ นายหอม ทองประเสริฐ และนายสิน กุมภา ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองต่อเนื่องพร้อมกัน 2 สมัย สังกัดพรรคกิจสังคม ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12-13 (22 เม.ย. 2522 และ 18 เม.ย. 2526) นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ มีพื้นฐานจากการรับราชการอัยการ มีอุดมการณ์ทางการเมืองต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวระยอง และต้องการพัฒนาจังหวัดระยองให้มีความทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออก พลโทฉลอม วิสมล มีพื้นฐานจากการรับราชการทหาร เคยเป็นเลขาอดีตนายกรัฐมนตรื ฯพณฯ จอมพลถนอม กิตติขจร และเคยร่วมงานกับ พลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์ ดังนั้น พลโทฉลอม วิสมล จึงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองท่านเดียวที่สังกัดพรรคราษฎร นายจักรพันธ์ ยมจินดา เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองด้วยกระแสนีโทรทัศน์ที่มาแรง และมีเพื่อนในทีมที่ชักชวนสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกันเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง ดังนั้น ยุคที่สองเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองมีทั้งระดับการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง และการเมืองระดับชาติ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ยุคที่สาม นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง มีลักษณะเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองที่ใกล้เคียงกับยุคที่สอง คือการเริ่มต้นเส้นทางจากการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง โดยการเป็นสมาชิกสภาจังหวัด ก้าวเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติ ซึ่งนักการเมืองถิ่นที่ประสบความสำเร็จบนเส้นทางนี้ คือ นายปิยะ ปิตุเตชะ นายสาธิต ปิตุเตชะ นายปราโมทย์ วีระพันธ์ และนายวิรัช ลำสุทธิ

ในยุคสามนี้ มี ส.ส.ระยอง อีกกลุ่มที่ไม่เคยผ่านเวทีการเมืองระดับท้องถิ่น แต่สามารถประสบความสำเร็จก้าวขึ้นสู่เวทีระดับชาติ คือ ร.ต.กฤษฎา การุญ และ นายธรา ปิตุเตชะ ก้าวขึ้นสู่เวทีการเมืองระดับชาติจากการเป็นทนายทสี่บทอดทางการเมือง โดยที่ ร.ต.กฤษฎา การุญ เป็นทนายทสี่บทอดของนายเสริมศักดิ์ การุญ และนายธรา ปิตุเตชะ เป็นการสี่บทอดของนายปิยะ ปิตุเตชะ สำหรับนายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ เป็นข้าราชการบุคลากรทางการแพทย์ ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวระยองด้านการสาธารณสุข และด้านการศึกษา มีผลงานการพัฒนาโรงพยาบาลแกลง โดยไม่ต้องรอรับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ต่อมาได้รับการทาบทามจากพรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดระยอง ให้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงตัดสินใจเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง เพื่อใช้วิธีทางการเมืองในการพัฒนาด้านการสาธารณสุขในจังหวัดระยอง เช่น การได้รับงบประมาณในการขยายโรงพยาบาลแกลง โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลบ้านฉาง และโรงพยาบาลมาบตาพุด เป็นต้น ดังนั้น ยุคที่สาม เครือข่าย

ความสัมพันธ์ระหว่างน้การเมืองมีทั้งระดับการเมืองถิ่น
ในจังหวัดระยอง และการสืบทอดทายาททางการเมือง

ความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับน้การเมือง

กฎหมายพรรคการเมืองฉบับแรกของประเทศไทย
ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2489 สมัย ฯพณฯ
จอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี พรรคการเมือง
ในยุคนั้นมีหลายพรรคที่กำเนิดขึ้น อาทิ พรรคเสรีมนังคศิลา
สหประชาไทย พรรคสันติชน พรรคสหชีพ พรรคประชาชน
เป็นต้น เนื่องจากกฎหมายไม่ได้บังคับให้น้การเมืองต้องสังกัด
พรรคการเมือง ดังนั้น น้การเมืองส่วนใหญ่ยังไม่สังกัดพรรค
และมีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มอิสระ ซึ่งนายเสวตร เปี่ยมพงศ์
สานต์ได้เป็นแกนนำกลุ่มอิสระในสภาผู้แทนราษฎร โดยมีความ
เห็นว่า การรวมกลุ่มเป็นลักษณะกลุ่มอิสระมีความคล่องตัว
สูงกว่าการสังกัดพรรคการเมือง ในยุคแรกนายเสวตร
เปี่ยมพงศ์สานต์ เริ่มสังกัดพรรคเสรีมนังคศิลาเป็นครั้งแรก
ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 7 (26 ก.พ. 2500) และมีการจัดตั้ง
พรรคเสรีมนังคศิลา สาขาบ้านเพ จังหวัดระยอง ซึ่งทำการ
พรรค คือบ้านของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ แต่อย่างไรก็ตาม
ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 8 (15 ธ.ค. 2500) ซึ่งมีระยะเวลาห่าง
จากการเลือกตั้งครั้งก่อนเพียง 10 เดือนเท่านั้น และในการ
เลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 (10 ก.พ. 2512) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
ได้รับการเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกสมัยโดยไม่
สังกัดพรรค แสดงว่าประชาชนชาวระยองเลือกผู้แทนราษฎร
ของตนโดยยึดตัวบุคคล มากกว่าการเลือกน้การเมืองสังกัด

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อยู่พรรคใด ในขณะที่นักการเมือง ก็ไม่นิยมการสังกัดพรรค ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ 7 ของประเทศไทย(ประกาศใช้วันที่ 7 ตุลาคม 2517) บังคับให้นักการเมืองต้องสังกัดพรรคการเมือง ดังนั้น ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 (26 ม.ค. 2518) นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้ตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเอง โดยใช้ชื่อว่า พรรคเกษตรสังคม แต่ก็ต้องล้มไปเนื่องจากเป็นพรรคการเมืองขนาดเล็ก และในการเลือกตั้งครั้งต่อมาในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 11 (4 เม.ย. 2519) สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จะสังเกตเห็น ได้ว่าการสังกัดพรรค หรือไม่สังกัดพรรค ไม่เป็นอุปสรรคต่อการ เลือกนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดระยองถึง 8 สมัยต่อเนื่อง

ในยุคที่สองของการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง นับได้ว่าเป็นยุคหลากหลายของการสังกัดพรรคของนักการเมือง ได้แก่ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย พรรคสหประชาชาติไทย พรรค ประชาธิปัตย์ พรรคราษฎร พรรคความหวังใหม่ พรรค สหาคีธรรม พรรคชาติพัฒนา ถึงแม้ว่านักการเมืองจะสังกัด พรรคการเมืองแบบหลากหลาย หรือมีการเปลี่ยนพรรคที่สังกัด ของนักการเมือง โดยเฉลี่ยแล้วนักการเมือง 1 คน จะสังกัด พรรค 3 – 4 พรรค ในยุคนี้จะเหมือนกับยุคแรก คือ ประชาชน เลือกผู้แทนราษฎรของตนโดยยึดตัวบุคคลมากกว่าการเลือกว่า นักการเมืองสังกัดอยู่พรรคใด ในขณะที่นักการเมืองก็จะปรับเปลี่ยนการสังกัดพรรคในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร ทั้งนี้การย้ายพรรคเป็นการแสดงเจตนารมณ์ว่า สามารถช่วยพรรคที่สังกัดทำงานได้ โดยดูวิธีการทำงานของ

พรรคการเมืองที่ทำให้กับประเทศ นักการเมืองไม่ได้เปลี่ยนอุดมการณ์แต่เหมือนกับการทำสงคราม ยึดพื้นที่เพื่อทำงาน เนื่องจากพรรคการเมืองในประเทศไทยมีนโยบายคล้ายกันทุกพรรค เหมือนกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด ที่มีแบบแผนการจัดตั้งและจดทะเบียนบริษัทจำกัดเหมือนกันทุกพรรค

ในยุคที่สามของการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง พบว่าเริ่มมีการปรับตัวด้านการสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองที่ลดความหลากหลายลง โดยสังกัดพรรคใหญ่เพียง 4 พรรค คือ พรรคชาติไทย พรรคชาติพัฒนา พรรคไทยรักไทย และพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 - 23 มีลักษณะที่โดดเด่น คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง มาจากพรรคเดียวกันแบบยกทีมโดยพรรคไทยรักไทยได้ 2 สมัย รวมทั้งการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง แบบระบบบัญชีรายชื่อของนายเสริมศักดิ์ การุญ และนายสิน กุมภะต่างก็เป็นระบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทย ตามด้วยพรรคประชาธิปัตย์ 1 สมัย ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 23

ความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ และเครือข่ายที่มีส่วนสนับสนุนทางการเมือง

ความสัมพันธ์ของกลุ่มเครือข่ายกับนักการเมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทุกยุคสมัย โดยในยุคแรก นักการเมืองมีการแข่งขันอยู่ 2 - 3 ตระกูล ได้แก่ ตระกูลเจตสมมา ตระกูลเปี่ยมพงศ์สานต์ และตระกูลอารีราษฎร์ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันการหาเสียงจะเน้นที่กลุ่มเครือข่ายของตนเอง เช่น นายเสกกล เจตสมมา

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง เนื่องจากเตี้ย (รองอำมาตย์ตรีขุนจรรยากระบิล) ลงคะแนนเสียงให้ จึงมีผลทำให้ได้รับการเลือกตั้ง หรือกรณีของนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ในอำเภอบ้านค่ายมีคะแนนนำเฉพาะตำบลที่นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์มีญาติพี่น้องมาก ในยุคที่สอง นักรการเมืองที่มีความโดดเด่นของกลุ่มเครือข่ายในการสนับสนุน คือ พลโทชลอม วิสมล มีญาติพี่น้องมาก และกระจายอยู่ถึง 5 อำเภอในจังหวัดระยอง นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐี ได้รับการสนับสนุนจากนางกิมห่อ ลี้เซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ) พี่สาวคนโตของตระกูลอรุณเวสสะเศรษฐี นายจักรพันธ์ งามจินดา ที่มีบิดา และมารดา รับราชการครู ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระยอง ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการทำโพลล์ ในยุคที่สาม มีความโดดเด่นของกลุ่มเครือข่ายที่มีลักษณะของการสืบทอดทายาททางการเมือง เช่น ร.ต.กฤษฎา การุญ เป็นทายาทของนายเสริมศักดิ์ การุญ และนายธรา ปิตุเตชะ เป็นญาติผู้ใกล้ชิด และได้รับการส่งต่อบารมีทางการเมืองจากนายปิยะ ปิตุเตชะ เป็นต้น สำหรับในยุคนี้ยังคงมีรูปแบบของเครือข่ายที่ทำให้การสนับสนุน เช่น นายปิยะ ปิตุเตชะ ได้รับมอบหมายจากบิดา กำนันสาคร ปิตุเตชะ ให้ลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งในระดับนักรการเมืองถิ่น และนักรการเมืองเวทีระดับชาติ นายปราโมทย์ วีระพันธ์ มีบิดา (นายปรีชา วีระพันธ์) เป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญ เนื่องจากบิดาเป็นแกนนำรักษาผลประโยชน์ให้กับพี่น้องชาวมาบตาพุต กรณีการเวนคืนที่ดินในช่วงการสร้างนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุต เช่นเดียวกับนายวิชัย ลำสุทธิ ที่มีแวดวงเครือข่ายเป็นผู้นำ

ท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน ตั้งแต่สมัยรุ่นคุณปู่ บิดา และพี่ชาย (ลูกพี่ลูกน้อง) ดังนั้น กลุ่มเครือข่ายจึงมีความสำคัญในระดับสูงต่อการเป็นฐานคะแนนเสียงสำคัญในทุก ระดับการเมือง ตั้งแต่ นักการเมืองท้องถิ่น ถึงนักการเมืองระดับชาติ ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเห็นได้ชัดเจนในทุกยุคทุกสมัย

ความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์กับนักการเมือง ในจังหวัดระยอง ที่มีลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์จะมีในเชิง การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น นายสิน กุมภะ มีความสัมพันธ์ กับกลุ่มพี่น้องเกษตรกรที่มากู้เงินธนาคารเพื่อการลงทุนทาง การเกษตร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร นายหอม ทองประเสริฐ จะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มพี่น้อง เกษตรกรชาวไร่อ้อย นายเสริมศักดิ์ การุญได้รับการสนับสนุน จากกลุ่มค้ามวดย และนักธุรกิจในพื้นที่อำเภอแกลง และ นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ได้รับการสนับสนุนจาก นักธุรกิจรุ่นใหม่ในพื้นที่อำเภอแกลง ด้วยหวังที่จะให้มีการ เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอำเภอแกลง และคุณภาพชีวิตที่ดีของ ประชาชนชาวระยองโดยเฉพาะด้านการสาธารณสุข เนื่องจาก จังหวัดระยองมีปัญหาด้านมลพิษ และเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ที่เกี่ยวข้องกับปิโตรเคมี

ความสัมพันธ์ของกลุ่มที่ให้การสนับสนุนกับนักการเมือง ถิ่นจังหวัดระยอง ในลักษณะของอาชีพเดิมของนักการเมืองที่มี ผลต่อกลุ่มสนับสนุนทางการเมือง เช่น นายเสกส เจริญสมา ได้ฐานคะแนนเสียงจากผู้ปกครองนักเรียน นายชำนาญ ฝูด่อง ได้รับการสนับสนุนจากลูกศิษย์ นายเสริมศักดิ์ การุญ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ได้เรียนรู้ และเป็นผู้ช่วยนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ในการหาเสียง จึงมีกลุ่มฐานคะแนนเสียงที่ให้การสนับสนุน พลโทฉลอม วิสมล ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าอาวาส และกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ที่เคยไปทอดผ้ากฐินเป็นประจำทุกปี นายจักรพันธุ์ ยมจินดาได้รับคะแนนเสียงจากกลุ่มที่นิยมในกระแสวิพากษ์วิจารณ์ นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนกลุ่มอาชีพแพทย์ พยาบาล คนไข้ และญาติคนไข้ เป็นต้น

รูปแบบวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้ง

การเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ในยุคแรกมีแนวทางการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่นิยมการมีคำขวัญ หรือเพลงประจำตัว เช่น นายเสกสกล เจตสมมา ใช้คำขวัญประจำตัวคือ “ควายดี ไม่ต้องเปลี่ยน” นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีเพลงประจำตัว คือ “เลือกเสวตรทุกเขต เลือกเสวตรทุกหน เลือกเสวตรทุกคนให้เป็นผู้แทนของเรา” และมีชาวบ้านร้องรับว่า “กินเหล้าโอฬาร ใส่เสื้อสนาน ใส่บัตรเสวตร” นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ มีอัตลักษณ์ในวิธีการหาเสียงที่กลายเป็นตำนานของชาวระยอง คือ “ส.ส.เสวตร ฉายหนัง” บรรยายภาคแบบครึกครื้นสนุกสนาน ไม่มีการซื้อขายเสียง ใช้คุณงามความดี มีคนรัก เคารพ และศรัทธาก็จะเลือกโดยที่ใครรักชอบพอใครก็เลือกคนนั้น กลวิธีการหาเสียงในยุคนี้ผู้สมัครทุกคนต้องเข้าหาชาวบ้าน และคนที่ป็นหัวคะแนนต้องเสียเงินเลี้ยงชาวบ้านเอง

ในยุคที่สอง มีวิธีการหาเสียงแบบง่ายๆ คือ ใช้วิธีเดินเข้าไปหาเสียงเคาะประตูบ้าน ไม่ต้องวางแผนมากนัก มีลักษณะพบปะสังสรรค์ตัวต่อตัวแบบกันเอง กินข้าวด้วยกัน การหาเสียงส่วนใหญ่ใช้พื้นฐานที่มาจากความจริงใจของเพื่อน นักการเมืองถิ่นด้วยกันในการช่วยหาเสียง ซึ่งเป็นกำลังที่สำคัญในการหาเสียงแต่ละครั้ง ใช้วิธีการเข้าถึงผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ตำบล เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน มีการวานให้ช่วยเป็นหัวคะแนนตามหมู่บ้านต่างๆ มีการให้ค่าน้ำมันรถเครื่อง หรือการจัดเลี้ยงตามหมู่บ้านละ 2,000 บาท มีการดื่มเหล้ากันเองในหมู่บ้านเป็นโหลห้าปาก 50 - 60 บาท เวลาไปหาเสียงกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะใส่ซองคารวะเจ้าที่ ถ้าเขาพอใจ หรือถูกใจก็จะบอกต่อๆ กันไป หรือเวลาไปฝากเนื้อฝากตัว เช่น คุณยายซองละ 500 บาท เมื่อมีการพึงพอใจกันก็จะลงคะแนนให้ รูปแบบการหาเสียงใช้ความผูกพัน เน้นความเป็นเพื่อน การรับใช้สังคมมาดีมาเรื่อยๆ ให้ประชาชนศรัทธา ตามหลักการหาเสียงทั่วไปในพื้นที่นอกๆ ชาวบ้านจะรู้ว่าผู้แทนคนไหนดี พึ่งพาได้ก็จะเลือก เมื่อหาเสียงได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองแล้ว ชาวบ้านจะเป็นฝ่ายเข้ามาหา ส.ส. ให้ไปช่วยงาน หรือมีปัญหาเดือดร้อนก็จะวิ่งเข้ามาหา ส.ส. ให้ช่วยเหลือ และจะช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดบ้านรับเรื่องราวร้องทุกข์ตลอดเวลา เช่น เรื่องการฝากเด็กเข้าโรงเรียน คนป่วยไปโรงพยาบาล การร้องทุกข์สำหรับผู้มีคดี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบการติดป้ายหาเสียง กระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ แจกใบปลิวให้ข้อมูลประวัติ เน้นถึงความเป็นชาวระยองโดยกำเนิด แนะนำตัวให้เป็นที่รู้จัก

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ในหมู่ประชาชนให้กว้างขวาง ในยุคที่สองนี้มีรูปแบบวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งที่ปรากฏในเชิงเทคนิคของชาวอำเภอกาหลง คือ **“การทิ้งดิ่ง”** โดยการให้หัวคะแนนไปบอกกับชาวบ้านให้เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงเบอร์เดียว ทั้งๆ ที่ชาวบ้านมีสิทธิในการเลือกผู้แทนได้ถึง 3 คน เพื่อเป็นการหนีคะแนนของคู่ต่อสู้ และเน้นการได้ชาวอำเภอกาหลงเป็น ส.ส.ระยอง นอกจากนี้ยังเป็นยุคสมัยที่มีรูปแบบวิธีการหาเสียงด้วยการสร้างกระแสความตื่นตัวในระหว่างการเลือกตั้ง ด้วยสถานการณ์การระเบิดถยนต์ของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยหวังที่จะเรียกคะแนนความสงสาร แต่บทสรุปสุดท้ายของชาวระยองที่ต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า **“หลอกคนระยองได้แค่หนเดียว”** สำหรับเทคนิคที่โดดเด่นของการหาเสียงที่พบอีกประการ คือ การทำโพลล์เชิงลึก (นายจักรพันธุ์ ยมจินดา) เพื่อต้องการทราบความเห็นของทุกกลุ่มอาชีพอย่างหลากหลายเจาะลึกกับกลุ่มที่ไม่เลือกโดยให้ความสำคัญ และใช้เวลานานในการพยายามอธิบายให้ประชาชนกลุ่มที่ไม่เลือกเข้าใจว่าจะทำการเมืองแนวใหม่ในจังหวัดระยอง จะนำปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนคนระยองไปให้รัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ

ในยุคที่สาม ยังคงมีลักษณะของการใช้วิธีการเข้าถึงชาวบ้านมากที่สุด ใช้วิธีการเดินเคาะประตูหาเสียงตามบ้านของประชาชนด้วยตนเองอย่างจริงจัง มุ่งเน้นเพื่อเรียกคะแนนเสียง มีการใช้ป้ายหาเสียง การใช้รถขยายเสียง การส่งจดหมายข้อความ (SMS) ไปที่ประชาชนทุกท้องถิ่น กลวิธีการหาเสียงที่สำคัญ คือ เน้นแสดงความจริงใจกับประชาชน สนใจใส่ใจ ช่วยแก้ไขปัญหาสนับสนุนสิ่งของจำเป็น แก้ไขปัญหาเรื่อง

ความทุกข์ร้อนให้ประชาชน เวทีปราศรัยย่อย ใช้รถเคลื่อนที่ไปตามตลาดนัด โดยในแต่ละแห่งจะมีคนมา 200 ถึง 300 คน สำหรับเวทีปราศรัยใหญ่ มีคนฟังมากรูปแบบการปราศรัยทำได้ยากต้องทำตามที่พรรคและแกนนำพรรคกำหนด รวมถึงการให้ข้อมูลกับประชาชนในเรื่องนโยบายพรรค ผลงานของพรรค ผลงานของ ส.ส. ที่ผ่านมา และสิ่งที่จะทำต่อไป

การหาเสียงในยุคนี้เน้นการทำงานเป็นทีมการเลือกตั้งได้แก่ แผนกติดตั้งป้ายโฆษณาการเลือกตั้ง จัดการแก้ไขปัญหาในการหาเสียง จัดรถแห่ จัดสถานที่ปราศรัย จัดหาแกนนำในการช่วยหาเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาคนที่มีคุณภาพในชุมชน เชื่อมโยงกันทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน มีทีมติดตามประเมินผลแทรกในพื้นที่ติดตามประเมินสถานการณ์กระแสความนิยม ทีมฝ่ายหวัคะแนน จะทำหน้าที่วิเคราะห์เฉพาะกลุ่มของพื้นที่ตลอดเวลาหาเสียงว่า คะแนนเสียงมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ จะต้องแก้ไขอย่างไร นอกจากนี้ การลงพื้นที่สนามเลือกตั้งในกรณีแบ่งเขตเรียงเบอร์ค่าใช้จ่ายมากงานมากพบกับคนมากกว่า แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ คือ การซื้อเสียงเป็นไปได้ยาก แต่ถ้าเป็นแบบเขตเบอร์เดียว การใช้ทุนน้อยงานเบาลง แต่มีปัญหว่าหากคู่ต่อสู้มีเงินมาก โอกาสจะชนะเป็นไปได้ยาก

สรุปภาพรวมของรูปแบบวิธีการหาเสียงของนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง ที่เหมือนกันในทุก ยุคสมัยคือการเข้าหาชาวบ้าน การเดินเคาะประตูหาเสียงตามบ้านด้วยตนเองอย่างจริงจัง รูปแบบการติดป้ายหาเสียง กระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

แจกใบปลิวให้ข้อมูลประวัติ เน้นถึงความเป็นชาวระยอง โดยกำเนิด จัดรถแห่ จัดสถานที่ปราศรัย การเข้าถึงผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ตำบล เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน การวานให้ช่วยเป็นหัวคะแนนตามหมู่บ้านต่างๆ สำหรับเทคนิคที่พบว่ามีความแตกต่างเพิ่มเติม ได้แก่ การทำโพลล์เชิงลึก การส่งจดหมายข้อความ (SMS) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาใช้เพื่อช่วยในการหาเสียง นอกจากนี้ ยังได้ข้อสรุปรูปแบบวิธีการหาเสียงที่มีความเหมือนกันในทุกยุคสมัย แต่มีรูปแบบความแตกต่างกันไปตามบริบทของยุคสมัย คือ “การทำงานเป็นทีม” กล่าวคือ ในสองยุคแรก จะทำงานเป็นทีมแบบครอบครัว แนวทางการหาเสียงไม่ต้องวางแผนมากนัก มีลักษณะพบปะสังสรรค์ ขณะที่ยุคปัจจุบันต้องมีการจ้างเป็นทีมงาน เพื่อจัดวางระบบการหาเสียง

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิจัย สามารถอภิปรายถึงประเด็นที่สำคัญของการเมืองถิ่นและนักรการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง โดยปรากฏผลการอภิปรายโดยรวมได้ดังต่อไปนี้

การเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง เริ่มจากความสนใจของกลุ่มข้าราชการ และผู้มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง โดยผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองจะเป็นคนที่รู้จักกันเป็นอย่างดี และมีลักษณะของความเป็นเครือญาติ โดยมีตระกูลที่มีความเด่นชัดในการแข่งขันทางการเมือง 2 - 3 ตระกูล คือตระกูลเจตสมมา ตระกูลเปี่ยมพงศ์สานต์

และตระกูลอารีราษฎร์ การเมืองในยุคเริ่มต้นนักการเมือง ไม่นิยมสังกัดพรรคการเมือง เน้นความเป็นปัจเจกบุคคล และเป็นยุคของการผูกขาดครองพื้นที่ ของ ส.ส. เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ท่ามกลางบรรยากาศการเมืองถิ่นแบบ ครีกครื้นสนุกสนาน ไม่มีการซื้อขายเสียง ใช้คุณงามความดี มีคนรัก เคารพ และศรัทธาก็ตกเลือก โดยที่ใครรักชอบพอใคร ก็เลือกคนนั้น มีเอกลักษณ์ตัวแบบของการใช้คุณงามความดี ในการหาเสียง นับได้ว่า ส.ส. เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็น ปุชนิยมบุคคลที่ควรยกย่องของชาวระยองอย่างแท้จริง กล่าวคือ ประสิทธิภาพ และความสามารถในการทำงานของท่าน ซึ่งผ่านการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดระยองถึง 8 สมัย ติดต่อกัน ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรีหลาย ครั้งหลายหน โดยไม่มีข้อเสียด่างพร้อยแต่อย่างใด เช่น เหตุการณ์กรณีที่อยู่ในกระแสวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อ ทางการเมืองที่ตรงข้ามกัน กล่าวคือจากยุคของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ไปสู่ยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ แต่ยังคงได้ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพราะเป็นผู้รักษาราคาเงินของ แผ่นดินไว้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ยิ่ง จนกระทั่งได้รับการยกย่องว่าเป็น “**นักการเมืองสุภาพบุรุษ**” จากการสั่งสม บารมีทางการเมืองของส.ส. เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ สามารถส่งผ่านไปยังนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สอง คือ ส.ส. เสริมศักดิ์ การุญ ที่สามารถรับช่วงประสิทธิผล และ บารมีทางการเมือง จึงมีคุณลักษณะที่โดดเด่นใกล้เคียงกัน คือ การได้รับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน สามารถก้าวเข้าสู่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

และมีโอกาสเข้าร่วมบริหารประเทศ เนื่องจากการเข้าสู่เวทีการเมืองถิ่นจังหวัดระยองอันยาวนานของ ส.ส.เสริมศักดิ์ การุญ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอแกลง ส่งผลต่อการมีทายาทสืบต่อทางการเมือง โดยบุตรชายคนโต คือ ส.ส.ร.ต.กฤษฎา การุญ ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง สอดคล้องกับลิขิต ธีรเวคิน (2549) ที่ให้ความหมายของบารมีหรืออำนาจบารมี คือการขยายรัศมีของตน เพื่อหาการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงผูกพันโดยตรงกับระบบอุปถัมภ์ที่มีคนยอมรับนับถือมาก บารมีเกิดขึ้นทีละเล็กละน้อยจนถึงจุดๆ หนึ่ง กลายเป็นบารมีที่ติดตัว และบารมีที่เกิดจากตัวบุคคลเนื่องจากคุณสมบัติบางประการ ทำให้บุคคลนั้นสะสมบารมีมากพอมีโอกาสดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง ดังจะเห็นได้ว่า ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ และส.ส.เสริมศักดิ์ การุญ เป็นนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองเพียง 2 ท่าน ที่ได้เข้าร่วมบริหารประเทศ กล่าวคือ ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีคนแรกของจังหวัดระยอง ในสมัยต่อมา ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง 3 สมัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง 1 สมัย และตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี 2 สมัย สำหรับ ส.ส.เสริมศักดิ์ การุญ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม 1 สมัย และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง 1 สมัย สอดคล้องกับลิขิต ธีรเวคิน (2549) กล่าวว่า บารมีจะนำไปสู่บารมี กล่าวคือ คนที่มีบารมีจะได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียง ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มบารมีขึ้นอีก คนยังมีบารมีก็จะยิ่ง

เพิ่มบารมีให้ตน จุดสำคัญของการสร้างบารมี คือการสร้าง
ความเลื่อมใส และความเป็นที่ยอมรับ โดยต้องมีความสามารถ
ในการทำงานที่มีลักษณะประจักษ์ ความสามารถที่จูงใจให้คน
ยอมรับ และทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการทางสังคม รวมถึง
การเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นเจริญรอยตาม และสอดคล้องกับที่
ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เป้าหมายเวทีการเมือง
ระดับชาติ จึงมอบหมายให้ ส.ส.ธารา ปิตุเตชะ ลงสมัครรับ
เลือกตั้งแทน และสามารถประสบความสำเร็จได้รับการเลือกตั้ง
3 สมัยต่อเนื่อง

การเมืองถิ่นจังหวัดระยองที่มีความเด่นชัดอีกประการ
คือ การมีความโดดเด่นในอุดมการณ์ทางการเมืองของ
นักการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง ตั้งแต่ยุคแรกที่ ส.ส.ชำนาญ
ผูกผ่อง ที่มีความรักในอาชีพครู รักในคุณงามความดี มีความ
มุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนใน
จังหวัดระยอง ด้วยการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการสร้าง
โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา และโรงพยาบาลแกลง ในยุคที่
สอง ส.ส.สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ ได้เขียนบันทึกไว้ว่า การรับ
ราชการอัยการ เป็นการทำงานในด้านกฎหมาย เพื่อความเป็น
ธรรมกับบ้านเมือง กับสังคมเป็นสิ่งที่ดีอยู่แล้ว แต่ส่วนรวมใน
การเป็นอยู่ การดำรงชีพความเจริญต่างๆ ควรมีความก้าวหน้า
ให้ดีกว่านี้ จะเห็นได้ว่าจังหวัดระยองแทบไม่มีใครรู้จัก
ส่วนใหญ่คนจะรู้จักจังหวัดชลบุรี พัทยา และจันทบุรี สำหรับ
จังหวัดระยองกับพัทยาในขณะนั้นเทียบกันไม่ได้ ทั้งนี้จังหวัด
ระยองควรจะมีสิ่งดี ๆ รองรับได้อีกมากมาย แต่กลับไม่มีใคร
มองเห็นและคิดจะทำ จึงเป็นเหตุให้เกิดแรงบันดาลใจให้หันมา

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พัฒนาบ้านเมืองตนเองให้เทียบทันกับจังหวัดอื่นบ้าง กับทั้งความไม่เป็นธรรมกับสังคมบางเหตุการณ์ที่ได้ประสบพบเห็นมาหลายเหตุการณ์ที่ควรจะต้องได้รับการแก้ไขให้มีความเป็นธรรมกับทุกชนชั้นให้มีความสุข ทั้งนี้การเมืองเป็นอาชีพที่ทำทลายความสามารถในการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ของบ้านเมือง ไม่ใช่เฉพาะจังหวัดของตัวเองเท่านั้น แต่จะต้องมองปัญหาให้กว้างขวางยาวไกลในสิ่งที่จะต้องช่วยกันแก้ช่วยกันทำ มองอนาคตให้ไกลเปิดใจให้กว้าง และยอมรับความเป็นจริงให้ได้ ไม่เห็นแก่พวกพ้องจนเกินไป กล้าที่จะเผชิญกับทุกๆ ด้านไม่คิดที่จะโกงบ้าน กินเมือง การแก้ไขพัฒนาจะไปได้ดีต้องออกมาจากจิตใจที่อยากเห็นประเทศชาติ บ้านเมืองการอยู่ดีกินดีของประชาชน ไม่ใช่แค่เข้าสภาเพื่อยกมือเท่านั้น และในยุคที่สาม ส.ส.นายแพทย์บุญยัติ เจตนจันทร์ เป็นข้าราชการบุคลากรทางการแพทย์ ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวระยองด้านการสาธารณสุข และด้านการศึกษา มีผลงานการพัฒนาโรงพยาบาลแกลง โดยไม่ต้องรอร้งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ตัดสินใจเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง เพื่อใช้วิถีทางการเมืองในการพัฒนาด้านการสาธารณสุขในจังหวัดระยอง เช่น การได้รับงบประมาณในการขยายโรงพยาบาลแกลง โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลบ้านฉาง และโรงพยาบาลมาบตาพุด เป็นต้น จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับลิขิต ธีรเวคิน (2549), บุญอริ ยี่หมะ (2550) และ จักร์ พันธุ์เพชร (2548) สามารถสรุปอุดมการณ์ทางการเมืองว่า เกี่ยวข้องกับรูปแบบทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยมในระดับปัจเจกบุคคล เป็นแนวทางการประพฤติเพื่อการบรรลุ

ถึงความมุงหวังของอนาคต มีลักษณะชัดเจน เชื่อมโยง และเป็นระบบ ดังนั้น พฤติกรรมทางการเมืองที่นักการเมืองแต่ละคนแสดงออกนั้น ล้วนสะท้อนถึงอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใดแบบหนึ่งที่นักการเมืองผู้นั้นยึดถือ และวัฒนธรรมทางการเมือง Rosenbaum (1975) อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ (2548) ในระดับปัจเจกบุคคล ที่มีความรู้สึกโน้มน้าวยิ่งต่อองค์ประกอบสำคัญของระบบการเมืองที่ระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม การปฏิบัติ หรือแสดงออกที่มีคุณลักษณะเฉพาะของนักการเมืองถิ่นแต่ละราย ดังจะเห็นได้ว่าทั้งอุดมการณ์ของ ส.ส.ชำนาญ ผุดผ่อง ส.ส.สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ และ ส.ส.นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์ ที่นำมาอภิปรายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของแต่ละบุคคลในแต่ละยุคสมัยที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวระยอง

หากวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ความเข้มแข็งของนักการเมืองถิ่นในอำเภอแกลงที่เริ่มลดลง สามารถอภิปรายในเชิงของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง กล่าวคือ การแยกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มคนอำเภอแกลงดั้งเดิมที่เป็นเกษตรกร มีอาชีพทำสวนยางพารา ยังคงมีวิถีชีวิตแบบเดิม และยังสนับสนุนนักการเมืองที่ตนเองรัก เคารพ และศรัทธา ขณะที่ชาวแกลงกลุ่มใหม่ที่คาดว่าจะมีมากกว่ากลุ่มดั้งเดิม ที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม หรือเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่กระจายอยู่ทั่วอำเภอแกลงด้วยอิทธิพลของความเจริญที่มีความเป็นเมือง และมีการเติบโตของโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น คือ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา โดยชาวแกลงกลุ่มใหม่นี้เป็นกลุ่มเชิงเศรษฐกิจ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

มีการพัวพันกับระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก ในเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา การขออนุญาตลงทุนดำเนินอุตสาหกรรมในพื้นที่อบต.ตำบลต่างๆ ในอำเภอแกลง ซึ่ง อบต.ก็ต้องการของบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง (อบจ.ระยอง) ด้วย จึงเป็นแรงสนับสนุนให้อบต.ตำบลต่างๆ ในอำเภอแกลง และชาวแกลง กลุ่มใหม่ให้ความสำคัญกับนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองที่มาจากอำเภอบ้านค่ายเป็นหลัก หรือนักการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอำเภอบ้านค่าย เพราะผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองปัจจุบัน คือ ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ ที่เคยผ่านเวทีการเมืองในระดับท้องถิ่น (เป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง) ก้าวขึ้นสู่เวทีการเมืองระดับชาติ และกลับมาสนใจการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดระยองอีกครั้ง ดังนั้นการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง จึงมีการเชื่อมประสานประโยชน์กับการเมืองระดับชาติอย่างเห็นได้ชัดเจน และเป็นความเข้มแข็งของ ส.ส.กลุ่มอำเภอบ้านค่าย สอดคล้องกับจุ มพล นิธิพานิช (2552) และ จักร์ พันธุ์ชูเพชร (2548) ที่สรุปได้ว่า “กลุ่มผลประโยชน์” จะมีลักษณะพิเศษต่างไปจากกลุ่มโดยทั่วไปตรงที่ว่า การเข้ามาร่วมกิจกรรมของสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงเพื่อผลประโยชน์ และจุดมุ่งหมายร่วมกันเท่านั้น แต่ยังมีทัศนคติร่วมกันอีกด้วย มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความสมัครใจพยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำ หรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน และสยาม ดำปรีดา (2549) ที่กล่าว

ว่ากลุ่มผลประโยชน์จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองก็ต่อเมื่อมีการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ การเรียกร้อง หรือการแสดงซึ่งผลประโยชน์การได้มาซึ่งผลประโยชน์มักเป็นผลมาจากการต่อสู้แข่งขันกับกลุ่มอื่นๆ และผลประโยชน์ร่วมกันมารวมตัวกันเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการระดมทรัพยากรเพื่อสร้างกำลังการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่สำคัญคือ กลุ่มผลประโยชน์ช่วยกระตุ้น และดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองถิ่นจังหวัดระยองในยุคที่สอง ในกรณีความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์กับนักการเมือง กล่าวคือ ส.ส.สิน กุมภะ มีความสัมพันธ์กับกลุ่มพี่น้องเกษตรกรที่ มากู้ เงินธนาคารเพื่อการลงทุนทางการเกษตร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ในขณะที่ ส.ส.หอมทองประเสริฐ จะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มพี่น้องเกษตรกรชาวไร่อ้อย ซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ในลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองพบว่า เครือญาติ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มนักการเมืองถิ่นเป็นกลไกของเครือข่ายทางสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่ายที่สร้างความเข้มแข็งให้นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง จึงได้นำมาอภิปรายผลดังนี้ การเมืองในจังหวัดระยองเริ่มตั้งแต่ในยุคแรกความสนใจทางการเมืองเริ่มจากลักษณะของกลุ่มเครือญาติ ดังนั้นฐานคะแนนเสียงส่วนใหญ่ คือ เครือญาติ และกลุ่มผู้นำท้องถิ่น เช่น ส.ส.เสกกล เจตสมมา ได้รับการเลือกตั้ง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 ของจังหวัดระยอง เนื่องจากเตี้ย (รองอำมาตย์ตรีขุนจรรยากระบิล) ลงคะแนนเสียงให้กับคนน้อง (ส.ส.เสกสกล เจตสมมา) ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ได้รับคะแนนเสียงมากในพื้นที่อำเภอบ้านค่ายเฉพาะตำบลที่มีญาติอยู่มาก พลโทฉลอม วิสมล มีญาติพี่น้องมาก และกระจายอยู่ถึง 5 อำเภอในจังหวัดระยอง นายอารมณ มุกดาสนิท เป็นผู้นำท้องถิ่นที่เข้มแข็งในอำเภอแกลง บ้านพักเปรียบได้กับกองบัญชาการการเลือกตั้งในพื้นที่อำเภอแกลง ในยุคที่สองนางกิมฮ่อ ลี้เซ่งเฮง(เจ๊ฮ้อ) สนับสนุน ส.ส.ยงยศ อรุณเวชสระเศรษฐ์ ได้สำเร็จเนื่องจากรับใช้สังคมไว้มากกว่า 10 ปี โดยให้ความช่วยเหลือเป็นเจ้าภาพในการทำบุญกับวัด โรงเรียน และชุมชน เป็นผู้นำท้องถิ่น (กำนันหญิง) ประธานลูกเสือชาวบ้าน ส.ส.จักรพันธุ์ ยมจินดา มีบิดา และมารดา รับราชการครู ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระยองได้มีส่วนช่วยสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีการทำโพลล์ และต้นสกุล “ยมจินดา” เป็นเจ้าเมืองคนแรกของจังหวัดระยอง ความโดดเด่นของกลุ่มเครือญาติที่มีลักษณะของการสืบทอดทายาททางการเมือง เช่น ส.ส.ร.ต.กฤษฎา การุญ เป็นทายาททางการเมืองของ ส.ส.เสริมศักดิ์ การุญ และส.ส.ธาวา ปิตุเตชะ เป็นญาติผู้ใกล้ชิดและเป็นผู้สืบทอดทางการเมืองของ ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ

นอกจากนี้ยังมีฐานคะแนนเสียงที่โดดเด่นในรูปของเครือข่ายการเมืองถิ่น คือกลุ่มของนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองที่ประสบความสำเร็จ โดยมีเครือข่ายเพื่อนสมาชิกสภาจังหวัดกระจายอยู่ทุกอำเภอ เช่น กรณี ส.ส.สิน กุมมะ “ลัมซ่าง” คือ

สามารถชนะ ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 8 สมัยของจังหวัดระยอง เนื่องด้วยมีพื้นฐานการเป็นสมาชิก และประธานสภาจังหวัดระยอง ส่งผลให้การเมืองของจังหวัดระยองพลิกโฉม เข้าสู่ความหลากหลายของนักการเมือง และพรรคการเมือง และในยุคต่อมาที่มีความเห็นเด่นชัดมากที่สุด คือ ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ ที่เริ่มต้นจากการเป็นนักการเมืองถิ่น โดยการเป็นสมาชิกสภาจังหวัดระยอง 3 สมัยต่อเนื่อง เป็นเวลา 10 ปี ก้าวขึ้นสู่การเมืองเวทีระดับชาติ 3 สมัยต่อเนื่อง เป็นเวลา 10 ปีเช่นกัน และกลับมาสนใจการเมืองถิ่นระดับจังหวัด คือการเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง 2 สมัยต่อเนื่อง (ตั้งแต่พ.ศ. 2550) จึงเป็นฐานเสียงที่สำคัญให้นักการเมืองกลุ่มบ้านค่าย และตระกูล “ปิตุเตชะ” มีความเข้มแข็งทางการเมือง เป็นผลให้ภาพการเมืองของจังหวัดระยองมีการประสานประโยชน์ในเชิงการพัฒนาจังหวัดระยอง ด้วยความเป็นเอกภาพตั้งแต่การเมืองระดับท้องถิ่น ถึงการเมืองเวทีระดับชาติ ซึ่งสอดคล้องกับพระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอุ้น) (2548) ที่ให้ความหมายของเครือข่ายทางสังคมว่าเป็นความเกี่ยวพัน และผูกพันระหว่างกันของบุคคล ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน และคนรู้จักกัน ซึ่งเป็นการเกี่ยวพันระหว่างกันของคนในสังคม โดยบุคคลที่มีคนรู้จักมาก หรือมีความสัมพันธ์กับคนจำนวนมากแสดงว่าบุคคลนั้นมีเครือข่ายของความเกี่ยวพันมาก และหากมีการเชื่อมโยงกันของเครือข่าย และสามารถขยายผลออกไปเป็นวงกว้าง จะเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นในเชิงบวกที่จะส่งผลให้เกิดพลังทวีคูณ เกิดการขยายผลแบบก้าวกระโดดรวมถึงการมีกิจกรรม

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

การช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุจน์จาฬักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2552) เรื่องนักการเมืองถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่ามีความสัมพันธ์ใน ลักษณะของการทาบทามทางการเมืองหรือเครือข่าย หรือบุคคล ที่ใกล้ชิดกับพรรคประชาธิปัตย์ ความสามารถในการจัดตั้ง เครือข่าย และมีเครือข่ายกระจายอยู่แทบทุกพื้นที่ เครือข่าย ที่เข้มแข็งทำให้นักการเมืองถิ่นมีฐานคะแนนเสียงที่ค่อนข้าง มั่นคง และรักษามวลชนได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2552) เรื่อง นักการเมืองถิ่นจังหวัดชลบุรี ที่พบว่ามีการสืบทอดอำนาจ ทางการเมืองในกลุ่มเครือข่ายและคนรู้จักที่มีความสนิทสนม การมีเครือข่ายสำคัญกับนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด (อบจ.) และผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ สมาชิกหอการค้าจังหวัดชลบุรี กลุ่ม การเมืองตระกูลคุณปลื้ม หรือกลุ่ม “เรารักชลบุรี” เป็นกลุ่มที่ ครองพื้นที่ในจังหวัดชลบุรีมาโดยตลอด

ผลการวิจัยนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยองอีกประเด็น ที่มีความเด่นชัด คือ รูปแบบวิธีการหาเสียง สามารถนำมา อภิปรายได้ดังนี้ แนววิธีการหาเสียงที่เป็นตำนานคู่กับ ส.ส. เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ คือ “ส.ส. เสวตร ฉายหนัง” การร้อง เพลงประจำตัว “เลือกเสวตรทุกเขต เลือกเสวตรทุกหน เลือก เสวตรทุกคนให้เป็นผู้แทนของเรา” การร้องรับของชาวบ้านว่า “กินเหล้าไอพาร์ ใส่เสื้อสนาน ใส่บัตรเสวตร” ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ชาญณวุฒิ ไชยรักษา (2549) เรื่องนักการเมือง

ถิ่นจังหวัดพิษณุโลกกว่ามีการนำหนังกลางแปลงไปฉายให้ชาวบ้านได้ดู และจะมีการค้นกลางการชมภาพยนตร์ด้วยการปราศรัยหาเสียงเพื่อแนะนำตนเอง การปราศรัยในงานวัดหรืองานรื่นเริงประจำปีซึ่งมีประชาชนมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้กลวิธีการหาเสียงในทุกยุคสมัยของการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง คือ การเข้าหาชาวบ้าน ใช้วิธีเดินเข้าไปหาเสียงเคาะประตูบ้าน มีลักษณะพบปะสังสรรค์ มีการจัดเลี้ยงตามหมู่บ้าน ซึ่งได้ผลดี วิธีการเข้าถึงผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านตำบล เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน มีการวานให้ช่วยเป็นหัวคะแนนตามหมู่บ้านต่างๆ การแจกแผ่นพับใบปลิวแนะนำตัว เน้นความเป็นชาวระยองโดยกำเนิด มีการใช้ป้ายหาเสียง การใช้รถขยายเสียง เวทีปราศรัยย่อย ใช้รถเคลื่อนที่ไปตามตลาดนัด เวทีปราศรัยใหญ่ต้องหาสถานที่ที่เหมาะสม เช่น สวนศรีเมืองหน้าห้างแหลมทอง หน้าอนุสาวรีย์สุนทรภู่ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชาญณรงค์ ไชยรักษา (2549) เรื่องนักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลกถึงวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ การลงพื้นที่เพื่อพบปะชาวบ้าน แนะนำประวัติของผู้สมัคร การปราศรัยหาเสียง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และการใช้รถขยายเสียง การจัดทำป้ายโปสเตอร์ไม้ขนาดใหญ่สำหรับตั้งไว้ในที่สาธารณะ แผ่นปลิวประชาสัมพันธ์ หรือบัตรขนาดนามบัตรแนะนำตัวผู้สมัคร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุจน์จาลักษณ์รายา คณานุรักษ์ (2552) เรื่องนักการเมืองถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า กลวิธีการหาเสียง คือ การลงพื้นที่พบปะประชาชนในลักษณะเคาะประตูบ้าน หรือเยี่ยมบ้านในช่วงก่อนการเลือกตั้ง พุดคุย แนะนำตนเองทำให้ชาวบ้าน

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

รู้สึกดีกับผู้สมัคร แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน การปราศรัยหาเสียงโดยใช้เครื่องขยายเสียงติดกับรถยนต์ การเลือกสถานที่ยื่นปราศรัยให้ประชาชนเห็นอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรชัย เทพปัญญา (2552) ที่พบว่ามีการลงพื้นที่พบปะกับประชาชนในพื้นที่ การเดินเคาะประตูบ้าน แจกแผ่นพับแนะนำตัวเองพร้อมนโยบายของพรรคการเมืองที่สังกัด การใช้หัวคะแนนโดยเฉพาะในกลุ่มของผู้นำท้องถิ่น เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มของนักรการเมืองถิ่นฐานเสียง คือความสัมพันธ์ ความรู้จักส่วนตัว และเครือข่ายในการช่วยเป็นหัวคะแนนให้ และการพูดคุยขอคะแนนเสียงโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ้าฮ้อ) ว่าการเข้ามาแทรกของ ส.ส.ที่มาจากอำเภอเมือง (ส.ส.ยงยศ) สำเร็จ ต้องใช้วิธีการเดินเข้าไปหาชาวบ้านด้วยตนเอง และขอคะแนนจากชาวอำเภอแกลงถึงพื้นที่

รูปแบบวิธีการหาเสียงที่พบในจังหวัดระยองที่มีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ ที่ได้ศึกษามา คือ การใช้เทคนิค **“การทิ้งดิ่ง”** การสร้างสถานการณ์ความตื่นเต้นเพื่อเรียกคะแนนเสียงด้วยการระเบิดรถยนต์ของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาช่วยสนับสนุน โดยการส่งจดหมายข้อความ (SMS) ไปที่ประชาชนทุกท้องถิ่น การทำไพล์เชิงลึกของ ส.ส.จักรพันธ์ ยมจินดา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงรูปแบบวิธีการหาเสียงที่มีการทำงานเป็นทีม โดยในสองยุคแรกจะทำงานเป็นทีมแบบครอบครัว เช่น ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ นำภรรยาคุณโสภา และบุตรสาว

คุณดวงฤดี มาช่วยในการหาเสียง นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ้าฮ้อ) ช่วยสนับสนุนน้องชาย ส.ส. ยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐีในการหาเสียง นายอารมณ มุกดาสนิท จัดระบบทีมหาเสียงโดยใช้บ้านพักเป็นกองบัญชาการหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น ขณะที่ยุคปัจจุบันต้องมีการจ้างเป็นทีมงาน เพื่อจัดวางระบบรูปแบบวิธีการหาเสียง อย่างไรก็ตามกลวิธีการหาเสียงที่สำคัญในทุกยุคสมัย คือ การเน้นแสดงความจริงใจกับประชาชน สนใจ ใส่ใจ ช่วยแก้ไขปัญหาสนับสนุนสิ่งของจำเป็น แก้ไขปัญหาเรื่องความทุกข์ร้อนให้ประชาชน และต้องเป็นที่พึ่งของประชาชนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการเมืองถิ่น ในจังหวัดระยอง

1. ควรมีการศึกษา และความเชื่อมโยงระหว่างการเมืองถิ่นในจังหวัดระยอง กับการเมืองระดับชาติ เพื่อการประสานประโยชน์เชิงนโยบายสาธารณะของระดับจังหวัด กับระดับชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายพัฒนาจังหวัดระยอง
2. ควรมีการศึกษาวิฉัยนโยบายการพัฒนากับบทบาททางการเมืองของนักการเมืองถิ่นในด้านต่างๆ เพื่อการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ อาทิ ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านอุตสาหกรรม ด้วยมิติทางการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดระยอง

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

การวิจัยในอนาคต ควรมีการรวบรวมข้อมูลรายงานวิจัย เรื่องนักรการเมืองถิ่นที่ดำเนินการเป็นรายจังหวัด เพื่อให้มีการวิจัยต่อยอดเป็นกลุ่มรายภาค ได้แก่ กลุ่มภาคเหนือตอนบน กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มภาคกลาง กลุ่มภาคตะวันตก กลุ่มภาคตะวันออก กลุ่มภาคใต้ตอนบน กลุ่มภาคใต้ตอนล่าง ด้วยวิธีการสนับสนุนให้นักวิจัยที่ดำเนินการวิจัยในรายจังหวัด ของภาคนั้นๆ ร่วมกันถอดบทเรียนในบริบทของภาค การค้นหา อัตลักษณ์ การเป็นตัวแทนความโดดเด่น การหาจุดร่วม และ จุดต่างๆ ของการเมืองในแต่ละภาค เพื่อได้เรียนรู้และเป็น แนวทางในการพัฒนาระบบการเมืองถิ่นของแต่ละภาคให้มี ความเป็นประชิปไตยที่เข้มแข็ง และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ ต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร และจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2542). **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดระยอง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

จักร พันธุ์ชูเพชร. (2548). **รัฐศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มายด์ พับลิชชิง.

จุมพล หนิมพานิช. (2552). **กลุ่มผลประโยชน์กับการเมืองไทย : แนวเก่า แนวใหม่ และกรณีศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส 1989).

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

เฉี่ยว ราชบุรี. (2549). **ประวัติศาสตร์เมืองระยอง** (พิมพ์ครั้งแรก). ระยอง: ระยองกันเอง.

ชาญวุฒิ ไชยรักษา. (2549). **นักรการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, สำนักวิจัยและพัฒนา.

ณรงค์ บุญสวขวัณ. (2549). **นักรการเมืองถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, สำนักวิจัยและพัฒนา.

นิยม รัฐอมฤต. (2550). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน นรนิติ เศรษฐบุตร บรรณาธิการ, **การเมืองการปกครองไทยในรอบ 60 ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** (พิมพ์ครั้งที่ 2). (หน้า 69 – 96) กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญศรี ยี่หะ. (2550). **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์** (พิมพ์ครั้งแรก). สงขลา: สามลดา.

ปรีชา คุณินทร์พันธ์, และ อมรา พงศาพิชญ์ (บรรณาธิการ). (2545). **ระบบอุปถัมภ์** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรชัย เทพปัญญา. (2552). **นักรการเมืองถิ่นจังหวัดชลบุรี** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, สำนักวิจัยและพัฒนา.

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (อบอุ่น), และ ปาริชาติ วลัยเสถียร (บรรณาธิการ). (2547). **เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ**. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.

รุจน์จาลักษณรยา คณานุรักษ์. (2552). **น้กการเมืองถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี** (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, สำนักวิจัยและพัฒนา.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2549). **การเมืองการปกครองของไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. (2548). **วัฒนธรรมทางการเมือง** ใน อมร รักษาสัตย์ บรรณาธิการ, **การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน** (พิมพ์ครั้งที่ 4). (หน้า 147-183) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วี.เจ. พรินติ้ง.

สยาม ดำปรีชา.(2549). **สังคมกับการปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยรายวัน.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**. กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2548). **ทำเนียบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2548**. กรุงเทพฯ.

เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์. (2546). **ชีวิตการเมือง** (พิมพ์ครั้งแรก). กรุงเทพฯ: เอียร์บุ๊ก พับลิชชิง.

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อำพิกา สวัสดิ์วงศ์. (2545). **ถนนสุขุมวิทกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจในภาคตะวันออกของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาประวัติศาสตร์

ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

ขนาดพื้นที่ จำนวนตำบล หมู่บ้าน อบต. เทศบาล ชุมชน จำแนกรายอำเภอ จังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2554, จาก http://123.242.173.4/v2/images/stories/Gis_rayong/kumnun.PDF

ข้อมูลทางด้านกายภาพจังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2554, จาก <http://www.rayong.go.th/dataPV/story.html>

แผนที่ แสดงการแบ่งเขตการปกครองจังหวัดระยอง ระดับอำเภอ และตำบล. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2554, จาก <http://www.rayong.go.th/KASAT/data/2-1-1.htm>

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

กฤษฎา การุญ (ร้อยตรี)

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 15 กันยายน 2554

กิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ้ฮ้อ)

พี่สาวนายยังยศ อรุณเวชสระเศรษฐี (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2554

กัลยา ทองประเสริฐ

บุตรสาวนายหอม ทองประเสริฐ (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 31 ตุลาคม 2554

น้กการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

จารุณี รัตนวิจิตร

ประชาชนในพื้นที่หนองกันเกรา อ.แกลง จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555

จักรพันธ์ ยมจินดา

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554

ฉลอม วิสมล (พลโท)

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2554

เจลิยว ราชบุรี

ข้าราชการ สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาจังหวัดระยอง

(ผู้แต่งหนังสือประวัติศาสตร์เมืองระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

ชูศรี เปี่ยมพงศ์สานต์

น้องสาวนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

ฐปกรณ์ โสณะ

คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2554

ดำรงค์ ยมจินดา

คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2554

ทวนธน คำมีศรี

ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2555

ทอด ปิตุเตชะ

มารดา ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ และ ส.ส.สาธิต ปิตุเตชะ
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2555

ธนิต อังควินิจวงศ์

รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2554

ธนวัฒน์ พันธุ์

ข้าราชการ สังกัดเทศบาลนครระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2555

ธารา ปิตุเตชะ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2554
สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 24 ตุลาคม 2554

นิวัฒน์ พันธุ์

อดีตสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

นุสรณ์ เอี่ยมวรนิรันดร์

ประชาชนในพื้นที่หนองบัวแฝง อ.เมือง จ. ระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

บัญญัติ เจตนจันทร์ (นายแพทย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 30 ตุลาคม 2554

ประพจน์ ยมหา

ข้าราชการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554

ประเสริฐ บุญเต็ม

อดีตประธานสมาชิกเทศบาลมาบตาพุด จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

ปราโมทย์ วีระพันธ์

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2554

ปวีณวรรณ ชาญด้วยกิจ

บุตรสาวนายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 9 กันยายน 2554

ปิยะ ปิตุเตชะ

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 31 สิงหาคม 2554

พิศาล ฉิมพายัพ

ประชาชน หมู่ที่ 2 ต.ป่ายุบใน อ.วังจันทร์ จ.ระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2555

ไพรัตน์ อรุณเวสสะเศรษฐ

พี่ชายนายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2554
สัมภาษณ์เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2554

ลำไย พงษ์ศรี

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ต.หนองบัว อ.บ้านค่าย จ.ระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554

วิจิต ศรีขลา

รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2554

วิชัย ลำสุทธิ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554
สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 2 ธันวาคม 2554

วิสูตร พริยะวณิชย์

อดีตผู้สื่อข่าวอำเภอแกลง จ.ระยอง
ประชาชนในพื้นที่ อำเภอแกลง จ.ระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

วีณากร บังเกิดผล

ข้าราชการครูบ้านาญ

อดีตรองประธานสมาชิกรัฐสภาจังหวัดระยอง

(ส.จ.หญิงคนแรกของจังหวัดระยอง)

อดีตผู้พิพากษาสมทบศาลเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555

ศุภศักดิ์ ผุดผ่อง

บุตรชายนายชำนาญ ผุดผ่อง (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 31 สิงหาคม 2554

ศรีไพร กัตถุญญ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ต.ทางเกวียน อ.แกลง จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555

สงบ เปี่ยมพงศ์สานต์

น้องสาวนายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 18 กันยายน 2554

สนาน บุญยัง

ประชาชนหมู่ที่ 5 ต.บ้านค่าย อ.บ้านค่าย จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2555

สมชาย เข็นเกษม

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ น้ำคู้ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2555

สาธิต ปิตุเตชะ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 11 ธันวาคม 2554

สามารถ สาทิสรัตนโสภิต

ประชาชนในเขตอำเภอเมืองระยอง จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

สิน กุมภะ

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2554

สุรศักดิ์ ทองศิริ

ประธานชุมชนหมู่ที่ 8 ต.มาบข่า อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง

เสริมศักดิ์ การุญ

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554

สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 15 กันยายน 2554

สำเร็จ เจริญสุข

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ต.ทางเกวียน อ.แกลง จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555

สันต์ ญัฐประเสริฐ

ประชาชนในพื้นที่อำเภอเมือง จ.ระยอง

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อดิศร ลิ้มล้ำเลิศ

ข้าราชการ สังกัดเรือนจำกลางระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554
สัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 20 กันยายน 2554

อารมณ์ มุกดาสนิท

อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ.2519
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2554

อุดม เจตสมมา (พลเรือตรี)

น้องชายนายเสกกล เจตสมมา (อดีต ส.ส.จังหวัดระยอง)
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2554

อุดร งามเสงี่ยม

สมาชิก อ.บ.ต.ทางเกวียน อ.แกลง จ.ระยอง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555

ภาคผนวก ข

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง
ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2550

น้กการเมืองถิ่นจ้งหว้ดระยอง

คร้งที่	วัน/เดือ/ปี	ล้บ/ชื่อ-สกุล	เขต	ล้งกััดพรรค	สมัยที่
1	15 พ.ย. 2476	1. หลวงประสาธนนฤธิ์ด (เดิม อนุกระหาณนท)	-	-	1
2	7 พ.ย. 2480	1. นายสเกล เจตธมมา	-	-	1
3	12 พ.ย. 2481	1. นายสเกล เจตธมมา	-	-	2
4	6 ม.ค. 2489	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด	-	-	1
5	29 ม.ค. 2491	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด	-	-	2
6	26 ก.พ. 2495	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด	-	-	3
7	26 ก.พ. 2500	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด	-	เสรีมนังคศิลา	4
8	15 ธ.ค. 2500	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด		ไม่ล้งกััดพรรค	5
9	10 ก.พ. 2512	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด		ไม่ล้งกััดพรรค	6
10	26 ม.ค. 2518 (เขตจ้งหว้ด)	1. นายชำนาญ ฝูฉ่อง 2. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด		สันติทณ เกษตรล้งคม	1 7
11	4 เม.ย. 2519 (เขตจ้งหว้ด)	1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์ส้านด 2. นายสริน ก้องภษา		ประชาธิปไตย ประชาธิปไตย	8 1

ครั้งที	วัน/เดือน/ปี	ลำดับ/ชื่อ-สกุล	เขต	สังกัดพรรค	สมัยที
12	22 เม.ย. 2522 (เขตจ้งหวัด)	1. นายสิน กุมภาะ 2. นายหอม ทองประเสริฐ		กิจสังคม กิจสังคม	1 1
13	18 เม.ย. 2526 (เขตจ้งหวัด)	1. นายสิน กุมภาะ 2. นายหอม ทองประเสริฐ 3. นายเสริมศักดิ์ กาญญ		กิจสังคม กิจสังคม ชาติไทย	2 2 1
14	27 ก.ค. 2529 (เขตจ้งหวัด)	1. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ 2. นายเสริมศักดิ์ กาญญ 3. พล.ท.ฉลอม วิสมล		สหประชาธิปไตย ประชาธิปไตย ราษฎร	1 2 1
15	24 ก.ค. 2531 (เขตจ้งหวัด)	1. นายสิน กุมภาะ 2. นายเสริมศักดิ์ กาญญ 3. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ		กิจสังคม ชาติไทย ชาติไทย	3 3 2
16	22 มี.ค. 2535 (เขตจ้งหวัด)	1. นายเสริมศักดิ์ กาญญ 2. นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ 3. นายสิน กุมภาะ		ความหวังใหม่ สามัคคีธรรม สามัคคีธรรม	4 1 4
17	13 ก.ย. 2535 (เขตจ้งหวัด)	1. นายจักรพันธ์ ยมจินดา 2. นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ 3. นายเสริมศักดิ์ กาญญ		ประชาธิปไตย ชาติพัฒนา ความหวังใหม่	1 2 5

น้กการเมืองถิ่นจ้งหว้ดระยอง

คร้งที่	วัน/เดือน/ปี	ล้ดบ/ชื่อ-สกุล	เขต	ล้งกัฒพรค	สัฒยที่
18	2 ก.ค. 2538 (เขตจ้งหว้ด)	1. นายยงยศ อรุณเวสสละสเรษฐ		ชาติไทย	3
		2. นายเสริมศักดิ์ กาญญ		ชาติไทย	6
		3. นายปิยะ ปิตุเตชะ		ชาติพัฒนา	1
19	17 พ.ย. 2539 (เขตจ้งหว้ด)	1. นายปิยะ ปิตุเตชะ		ชาติพัฒนา	2
		2. นายยงยศ อรุณเวสสละสเรษฐ		ชาติพัฒนา	4
		3. นายเสริมศักดิ์ กาญญ		ประชาธิปไตย	7
20	6 ม.ค. 2544 (แบ่งเขตเบอร์เดียว)	1. นายสาธิต ปิตุเตชะ	1	ประชาธิปไตย	1
		2. นายสิน กุมะ	2	ไทยรักไทย	5
		3. นายปิยะ ปิตุเตชะ	3	ชาติไทย	3
21	6 ก.พ. 2548 (แบ่งเขตเบอร์เดียว)	1. นายยงยศ อรุณเวสสละสเรษฐ	1	ไทยรักไทย	5
		2. ร.ต.กฤษฎา กาญญ	4	ไทยรักไทย	1
		3. นายธาดา ปิตุเตชะ	3	ไทยรักไทย	1
		4. นายปราโมทย์ วีระพันธ์	2	ไทยรักไทย	1

คร่งที่	วัน/เดื่อน/ปี	ล้ดบ/ชื่อ-สกุล	เขต	สังกัดพรรค	สมัยที่
22	2 เม.ย. 2549 (แบ่งเขตเบอร์เดียว)	1. นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ	1	ไทยรักไทย	6
		2. ร.ด.กฤษฎา การุญ	4	ไทยรักไทย	2
		3. นายธรากร ปิตุเตชะ	3	ไทยรักไทย	2
		4. นายปราชญ์ ธีระพันธ์	2	ไทยรักไทย	2
23	23 ธ.ค. 2550 (แบ่งเขตเรียงเบอร์)	1. นายสัทธิต ปิตุเตชะ	1	ประชาธิปัตย์	2
		2. นายวิชัย ล้สุทธิ	2	ประชาธิปัตย์	1
		3. นายธรากร ปิตุเตชะ	3	ประชาธิปัตย์	3
		4. นายบัญญัติ เจตนจันทร์	4	ประชาธิปัตย์	1

ภาคผนวก ค

ภาพถ่ายนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พ.ศ. 2476 – พ.ศ.2554

หลวงประสานนฤชิต

(เดิม อนุกระหามนธ์)

15 พฤศจิกายน 2476

นายเสกกล เจตสมมา

7 พฤศจิกายน 2480

12 พฤศจิกายน 2481

ภาคผนวก

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์

6 มกราคม 2489
 29 มกราคม 2491
 26 กุมภาพันธ์ 2495
 พรรคเสรีมนังคศิลา
 26 กุมภาพันธ์ 2500
 ไม่สังกัดพรรค
 15 ธันวาคม 2500
 10 กุมภาพันธ์ 2512
 พรรคเกษตรรังคม
 26 มกราคม 2518
 พรรคประชาธิปัตย์
 4 เมษายน 2519

นายชำนาญ ฝูดม่อง

พรรคสันติชน

26 มกราคม 2518

นายสริน ก้องกฤษฎา

พรรคประชาธิปัตย์

4 เมษายน 2519

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายสิน กุมภา

พรรคกิจสังคม

22 เมษายน 2522

18 เมษายน 2526

24 กรกฎาคม 2531

พรรคสามัคคีธรรม

22 มีนาคม 2535

พรรคไทยรักไทย

6 มกราคม 2544

นายหอม ทองประเสริฐ

พรรคกิจสังคม

22 เมษายน 2522

18 เมษายน 2526

นายเสริมศักดิ์ การุญ

พรรคชาติไทย

18 เมษายน 2526

พรรคประชาธิปัตย์

27 กรกฎาคม 2529

พรรคชาติไทย

24 กรกฎาคม 2531

พรรคความหวังใหม่

22 มีนาคม 2535

13 กันยายน 2535

พรรคชาติไทย

2 กรกฎาคม 2538

พรรคประชาธิปัตย์

17 พฤศจิกายน 2539

นายสมศักดิ์ ชานุด้วยกิจ

พรรคสหประชาชาติไทย

27 กรกฎาคม 2529

พรรคชาติไทย

24 กรกฎาคม 2531

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

พลโทชลอม วิสมล
พรรคราษฎร
27 กรกฎาคม 2529

นายยังยศ อรุณเวสสะเศรษฐ์

พรรคสามัคคีธรรม

22 มีนาคม 2535

พรรคชาติพัฒนา

13 กันยายน 2535

พรรคชาติไทย

2 กรกฎาคม 2538

พรรคชาติพัฒนา

17 พฤศจิกายน 2539

พรรคไทยรักไทย

6 กุมภาพันธ์ 2548

2 เมษายน 2549

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา

พรรคประชาธิปัตย์

13 กันยายน 2535

ภาคผนวก

นายปิยะ ปิตุเตชะ

พรรคชาติพัฒนา

2 กรกฎาคม 2538

17 พฤศจิกายน 2539

พรรคชาติไทย

6 มกราคม 2544

นายสาธิต ปิตุเตชะ

พรรคประชาธิปัตย์

6 มกราคม 2544

23 ธันวาคม 2550

3 กรกฎาคม 2554

ร้อยตรีกฤษฏา การุญ

พรรคไทยรักไทย

6 กุมภาพันธ์ 2548

2 เมษายน 2549

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นายธรา ปิตุเตชะ

พรรคไทยรักไทย

6 กุมภาพันธ์ 2548

2 เมษายน 2549

พรรคประชาธิปัตย์

23 ธันวาคม 2550

3 กรกฎาคม 2554

นายปราโมทย์ วีระพันธ์

พรรคไทยรักไทย

6 กุมภาพันธ์ 2548

2 เมษายน 2549

นายวิชัย ล้ำสุทธิ

พรรคประชาธิปัตย์

23 ธันวาคม 2550

3 กรกฎาคม 2554

นายแพทย์บัญญัติ เจตนจันทร์

พรรคประชาธิปัตย์

23 ธันวาคม 2550

3 กรกฎาคม 2554

ภาคผนวก ง ภาพถ่ายผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด กับนักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

นางกิมห่อ ลีเซ่งเฮง (เจ๊ฮ้อ)
อดีตประธานลูกเสือชาวบ้าน จ.ระยอง
อดีตกำนันตำบลเพ จ.ระยอง
พี่สาว ส.ส.ยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ์

นางทอด ปิตุเตชะ
อาสาสมัครคุมประพฤติจังหวัดระยอง
มารดา ส.ส.ปิยะ ปิตุเตชะ
และ ส.ส.สาริต ปิตุเตชะ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

อาจารย์สงบ เปี่ยมพงศ์สานต์
ข้าราชการครูบำนาญ
น้องสาว ส.ส.เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์

นายอารมณ มุกดาสนิท
อดีตสมาชิกสภาปฏิรูป
การปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2519
อดีตผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และ
นายกเทศมนตรีเทศบาล
ตำบลทางเกวียน

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างภาพโปสเตอร์ขนาดเล็ก
ที่ใช้ในการหาเสียง
ของนักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

วันอาทิตย์ที่ 13 กันยายน 35 เล็งก
พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้แทนของท่าน

		
ณรงค์ อินทรสายัณห์ (ณรงค์อิน) อดีตประธานสภาจังหวัด	จักรพันธ์ ยมจินดา อดีตหัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 7	นิตินัย สุวรรณประสิทธิ์ อดีตรัฐมนตรีสภาจังหวัด
เบอร์ ๗	เบอร์ ๘	เบอร์ ๙
"บ้านเมืองย่อยยับ ใครยอมรับผิด เลือกกคนสูงจรีต พิชิตเหล่ามาร"		

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

วันอาทิตย์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

โปรดเลือก ยกทีม

พรรคชาติไทย

เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง

เสรีมศักดิ์ การุญ

เบอร์ ๔

สิน กุมกะ

เบอร์ ๕

ยงยศ อรุณเวสสะเทรฐ

เบอร์ ๖

ประวัติผู้วิจัย

ดร.อารีนา เลิศแสนพร

Email: areena1424@gmail.com

การศึกษา

ปริญญาตรี

สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาโท

สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สส.ม.)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาเอก

Ph.D. Candidate สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Doctor of Public Administration (DPA.),

University of Northern Philippines.

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดระยอง

ประสบการณ์การทำงาน

นักสังคมสงเคราะห์ สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดตราด
กรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย
อาจารย์บรรยายพิเศษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง อาจารย์บรรยายพิเศษ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ กรรมการ
คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จ.สมุทรปราการ

ประสบการณ์ด้านการวิจัย

ผู้บริหารโครงการวิจัย รายงานสถานการณ์ปัญหาสังคมจังหวัด
สมุทรปราการ กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของ
มนุษย์ : รายงานการวิจัยเรื่อง สถานการณ์ปัญหาสังคมที่มีต่อ
คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเมือง : จังหวัดสมุทรปราการ
(พ.ศ. 2550) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก
และเยาวชนในจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. 2551) เรื่อง ปัจจัยที่
มีผลต่อสุขภาวะทางเพศ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และการ
ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นหญิง (พ.ศ. 2552)

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โขนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02-141-9607 โทรสาร 02-143-8177
เว็บไซต์ www.kpi.ac.th

นักการเมืองถิ่น จังหวัดระยอง

ISBN : 978-974-449-771-0

9 789744 497710

ราคา XXX บาท

สวพ.57-XX-500.0